

ДЪГЛАС КЕНЕДИ ЖИВОТ НАЗАЕМ

Превод от английски: Невена Дишлиева, 2011

chitanka.info

На Амилия Кенеди, а също и на Грейс и Макс

*Докато гоните сянката, внимавайте да не
изгубите това, което имате.*

Езоп

ПЪРВА ЧАСТ

Беше четири сутринта, не бях спал от седмици, а бебето пак плачеше.

То не ме беше събудило — когато започна да реве, вече от часове се взирах в тавана. Бях толкова разстроен от липсата на така необходимата ми почивка, че не можех да помръдна от леглото. В продължение на няколко минути просто останах да лежа неподвижен и вцепенен, докато Джош напъваше белите си дробове с неподозирана за тримесечната си възраст мощ.

Накрая нестихващият му рев разбуди жена ми Бет. Тя ме сбута с лакът и ми проговори за първи път от два дни насам:

— Ти се оправяй с него.

И като се обърна на другата страна, покри главата си с възглавницата.

Механично и неуверено се заех да изпълнявам каквото ми беше разпоредено. Седнах. Спуснах крака на пода. Протегнах се към раирания халат, оставен на стола до леглото. Наметнах го върху пижамата и хлабаво го завързах на кръста. Отидох до вратата и я отворих. Денят ми беше започнал, без всъщност изобщо да е свършвал.

Детската стая беше срещу нашата. Допреди седмица Джош спеше при нас в спалнята. Но за разлика от другия ни син — четиригодишния Адам, който спря да се буди през нощта след осмата седмица — бебето страдаше от патологично безсъние. Упорито отказваше да спи повече от два часа наведнъж, и щом се събудеше, пронизителният му плач тутакси възвестяваше, че се нуждае от пълното ни внимание.

Опитвахме какво ли не, за да го накараме да спи осем часа без прекъсване — държахме го буден до късно вечерта, хранехме го обилно с две шишета храна, приготвена по специална рецепта, целяща да предотврати среднощното му огладняване, давахме му максималната безопасна доза бебешки аспирин. Нищо не помагаше. Тогава решихме да го преместим в детската стая, като се надявахме, че

сам може би ще се чувства по-спокоен. Нищо подобно. Сега най-дългият период тишина без ужасния му рев беше три часа.

Двайсет седмици след началото на невръстния живот на Джош двамата с Бет не бяхме изкарали и една нощ спокоен сън. Напоследък се опитвах да убедя себе си, че разбитите ни нерви и общото изтощение са основната причина за разногласията помежду ни — разногласия, задълбочили се три нощи по-рано, когато Бет не се стърпя и злъчно ме нарече пълен неудачник. Разбира се, не можех да подмина обидата просто така и отвърнах на удара с „тесногръда злобарка“.

Два дни след размяната на тези любезности тя продължаваше да не ми говори. Точно както миналия месец, когато мълча през целия уикенд заради някакъв спор за баланса ни в „Американ Експрес“. Или пък два месеца преди това, когато още страдаше от следродилна треска и ме обяви за най-големия егоист на всички времена.

Затова плачът на малкия Джош не беше единственото, което ме държеше буден нощем. Имаше и други дреболии. Като например тази къща, която вече мразех.

Не че в нея имаше нещо конкретно, което да събужда у мен такива чувства. Точно обратното, тя беше от онзи класически тип американски къщи от предградията, който мнозина в града биха били горди да притежават — двуетажна, с облицовка от бели дъски в колониалния стил на Нова Англия. Имаше тъмнозелени капаци на прозорците, четири спални, кухня с трапезария, стая в сутерена, два декара двор и отделен гараж за две коли. Пазарната ѝ цена беше четиристотин осемдесет и пет хиляди долара, но тази част на Кънектикът сериозно пострада от рецесията и през 1991-ва успяхме да я купим за четиристотин и тринайсет хиляди. По онова време няколко колеги в работата ми казаха, че съм направил „убийствено добра сделка“. Обаче, когато подписвах документите, единствената мисъл в главата ми беше: „Човек сам си е виновен за всичко, с което се заробва“.

Като всяко друго помещение в къщата, детската стая на Джош беше в ранноамерикански стил, от горе до долу в чамова ламперия. Той спеше в махагоново креватче от 1782 г. — също в колониален стил. Сменяхме му пелените върху старинен скрин, красял стая в странноприемница в окръг Йорк, щата Мейн. Когато пооттраснеш, щеше да седи в малкия люлеещ се стол, в който някога е седял малкият

Натаниел Хоторн, и да си играе с едновременно парцалени кукли, каквито без съмнение са правили компания на Хариет Бичър Стоу, докато е писала „Чичо Томовата колиба“.

Как научих всичките тези безумни подробности за детските ни мебели? От Бет, разбира се. Две години след като се преместихме тук от града, тя изхвърли всички функционални, изчистени вещи, закупени от „Потери Барн“^[1], и обяви, че ще ги заменим с мебели в колониален стил. Но за нея това не означаваше просто да отидем до най-близкия шоурум на „Етън Алън“^[2] и да напазаруваме кресла „Уилямсбърг“ с облегалки от изкуствена кожа. Вместо това всичко в нашия нов дом трябваше да е със сто процента гарантиран произход от епохата на федералистите. В течение на месеци Бет се вихреше из антикварните магазини от нас до Ню Лондон в търсене на оригинални дървени кревати от времето на шейкърите^[3], автентични шкафчета за обувки от онези, които са използвали бостънските китоловци, дори си набави пейка от протестантска църква в Провидънс. Освен другото, всяка мебел беше придружавана от съответната история за произхода си. Според Бет, Томас Джеферсън бил чукал една от любовниците си на нашия френски диван. А трите автентични кърпи от Нова Англия, които висяха в банята ни, били плетени на ръка от доведената сестра на Даниел Уебстър^[4]... или беше от сляпата му племенница? (Така и не успях да се ориентирам във всички тези подробности.)

Страстта към антикварните мебели се превърна за Бет в мания. При това никак не евтина, като се има предвид, че погълна без остатък коледната ми премия от седемдесет и девет хиляди долара. Въпреки това я оставих да изживее необезпокоявана страстта си, защото това ангажираше вниманието ѝ в момент, когато се опитваше да се справи с едно голямо разочарование. И за известно време купуването на някоя мечтана антикварна вещ наистина успяваше да потисне чувството ѝ за неудовлетвореност. Но накрая се умори от обикалянето по търгове и маниакалното издирване на подходящите гравюри на Одюбон^[5], които да пасват на интериора ни. В един момент къщата се оказа напълно обзаведена. Представляваше истински колекционерски триумф. Когато ни дойдеха на гости приятели, Бет можеше да прекара часове в разговори за произхода на порцелановата купичка за бръснене, някогашна собственост на комодор от Ийст Сандуич, щата Масачузетс. Макар никога да не ми го беше казвала, аз знаех, че тайно презира

онова, което бе създала. Съзнаваше, че се опитва да отклони вниманието си от някои неудобни истини. Ненавиждаше — както и аз самият — тази къща и всичко, което тя символизираше.

Докато стигна до кошарката, Джош вече беснееше. Онова, което при друго бебе би звучало като скимтене за привличане на вниманието, при него бе прераснало в безутешен вой. Когато Адам беше на тази възраст, успокояването му протичаше в три прости стъпки — пъхаш биберона обратно в устата му, гушкаш го, махаш биберона и го заменяш с топло шише мляко. Но Джош не се поддаваше лесно на родителски утехи. Той обичаше да реве и при него номерът с биберона, гушкането и шишето не минаваше. Трябваше да го носиш на ръце около час, като през цялото време го забавляваш с песнички. Ако се осмелиш да млъкнеш дори за миг, той тутакси писва пак. Ако седнеш на стол, воят автоматично се подновява. Малкият определено знаеше как да тероризира човек така, че да не го остави да мигне. И не отстъпваше, докато не изпълниш всичките му искания.

Започнах да опипвам пода, за да намеря биберона, който беше отлетял нанякъде. Когато го напипах (под скрина), го стерилизирах чрез облизване и го набутах обратно в устата на Джош. Вдигнах детето от креватчето, сложих го върху рамото си и започнах да припявам фалшиво „Блести, блести, звездичке малка“. Той мигом изплю биберона и нададе рев. Бях слязъл до средата на стълбите, когато биберонът пак се озова на пода. А щом Джош видя шишето с мляко, което чакаше до микровълновата в кухнята, буквално ми спуга тъпанчетата от пицене и това продължи през всичките нескончаемо дълги двайсет секунди, необходими за затоплянето на бутилката.

Адам беше сладко бебче, от онези, дето ги снимат в умилително захаросаните реклами на пелени. Докато Джош е бабанка, същински пехливанин. Главата му е непропорционално голяма, носът му е сплескан, а на всичкото отгоре има нрав на питбул. Разбира се, обичах си го, но не бях съвсем сигурен дали го харесвам. Той ме изпълваше с тревожност и безпокойство — не само защото плачеше непрекъснато и изглеждаше недоволен от появата си на този свят. Предполагам, че причината донякъде беше свързана и с това, че и той като къщата беше част от ограниченията на семейния живот. Както красноречиво се изрази един мой приятел, като се роди първото ти дете, все още имаш усещането, че ти е останала мъничко свобода, че не си затънал

безнадеждно в ипотеки. Но дойде ли и второто, вече си сериозен семеен мъж. Задълженията те затрупват и съзнаваш, че никога повече няма да се рееш из света неангажиран и свободен.

Разбира се, имах и друга теория защо Джош плаче толкова — той просто реагираше на враждебността между родителите си. Децата ги усещат тези неща. Дори и на пет месеца, рецепторите им улавят всичко. Адам беше напълно наясно, че мама и тати не се разбират както преди. След всяка остра размяна на реплики или пореден продължителен период на мълчание между мен и Бет, усещах страха му. Виждах изражението в големите му сиви очи, които сякаш ме умоляваха да започнем да се харесваме пак. Беше съсипващо да виждам тази загриженост у малкото ми момченце, безмълвната молба за спокойствие и стабилност в отношенията. Връщаше ме трийсет и четири години назад, когато бях на неговата възраст и също безпомощно наблюдавах как родителите ми се отчуждават един от друг.

Веднага щом Джош видя как изваждам топлото шише от микровълновата, замаха с ръчички, докато не му го подадох. Дръпнах си един кухненски стол, седнах и започнах да го люшкам, докато пиеше млякото. Разполагах с поне пет минути тишина, докато не довърши бутилката, затова протегнах свободната си ръка към дистанционното на малкия деветинчов телевизор на кухненския плот. Никога не съм предполагал, че ще живея в къща с телевизор в кухнята, но Бет настояваше — бил й удобен за гледане на готварските предавания. И аз не се възпротивих (макар да ми се щеше да отбележа, че корпорацията „Сони“ едва ли е съществувала по време на американската война за независимост). Както и останалите три телевизора в къщата, този също беше свързан с кабелната телевизия, така че веднага превключих на новините, тоест на CNN.

Щом екранът оживя, мярнах нещо, което ме накара да трепна. Всъщност не *нещо*, а... *някой*. Името й беше Кейт Браймър — настоящият звезден военен кореспондент на CNN. Водеше репортаж от бомбардирана болница в Сараево, облечена в шикозни комбат дрехи и бронежилетка. Зад гърба й лекарски екип ампутираше крака на войник. Заради недостига на медикаменти оперираха без упойка. Писъците на нещастното копеле служеха за фон на сериозния, но иначе пламенен коментар, превърнал се в запазена марка на Кейт.

Забелязах, че късата ѝ кестенява коса е твърде добре фризирана за човек във военна зона. От друга страна, Кейт винаги бе обръщала голямо внимание на прическата си. Когато в колежа живеехме заедно, непрекъснато се решеше. Освен това винаги идваше на занятия убийствено облечена и въоръжена с арсенал от интелigentни, но достатъчно лесни въпроси, които да погъделичкат самолюбието на преподавателите от мъжки пол и да им дадат възможност да блеснат с познанията си. Още тогава Кейт вече беше отракан политически играч. И като жена с големи амбиции, осъзнаваше добре, че флиртът е необходимо, макар и понякога недотам приятно оръжие за постигане на личен успех. Спомням си я как лежи в леглото един дъждовен неделен следобед и прехвърля купчина заети от библиотеката книги на Марта Гелхорн, Ориана Фалачи и Франсес Фицджералд — според нея трите най-велики военни кореспондентки през последните четирийсет години.

„Някога и аз ще напиша такива мемоари“, заяви тя най-спокойно, убедена, че това е нейната професионална съдба. След това ми показва серия снимки на военни действия, правени от великия Робърт Капа, и добави: „А ти ще бъдеш като него“.

Джош внезапно изстреля шишето на пода, за да ме уведоми, че е хапнал достатъчно. Няколко секунди по-късно ревът бе подновен и постепенно ескалира до откоси от ридания, които заплашваха да събудят Адам и Бет. Бързо метнах бебето на рамо, отворих вратата до хладилника и слязох пет стъпала към мазето.

Сутеренът се бе превърнал в моето убежище — спасително островче, натъпкано с всякакви джунджурии. „Тук държиш всичките си играчки“, изказа се веднъж Бет.

Пространството не беше голямо — около пет на три метра — но разпределено оптимално: централно помещение и две миниатюрни стаички отстрани. Това беше и единственото кътче на къщата, което Бет не беше успяла да превърне в реплика на дома на президентшата Марта Вашингтон. Тук лампериите бяха от финландско дърво, подът беше застлан с мокет в неутрален сив цвят, а осветлението бе вградено в тавана. Първото, което човек виждаше от стълбите, бе миниатюрният ми гимнастически салон — тренажор и ски бягане, степер „Стеър Мастър“ и гладиатор „Солар Флекс“. Гледах да тренирам по четирийсет минути всяка сутрин — десет на тренажора, десет на

степера и последните дваайсет да вдигам тежести, за да имам стегнато тяло и да поддържам тегло от 80 килограма. Според моя доктор това било идеалното тегло за трийсет и осем годишен мъж, висок метър и осемдесет, непушач, с нормално ниво на холестерола от 5,5. И човекът не пропускаше да ми направи комплимент, задето съумявах да остана слаб. Но вероятно истинската причина да съм в толкова добра форма бе, че всеки път, когато ми идваше да ударя стената с юмрук, слизах тук долу и вдигах тежести.

Или пък си пусках музика. Имам над 1200 компактдиска, подредени в специална въртележка, висока над два метра и направена от здрава американска череша. Направи ми я един дърводелец от Уест Корнуел, Кънектикът. Струваше ми хиляда осемстотин и трийсет долара, но всеки, който бе имал случай да я види, се възхищаваше от изчистения ѝ дизайн. Същата възхита предизвикваше и хайфи оборудването ми. Пазарувам от сериозен магазин за аудиофили на Западна четирийсет и пета улица в Манхатън. Там продават само висококачествени и скъпи британски компоненти — най-добрите в света, ако знаете от кои малки фирми да купувате. В крайна сметка събрах доста прилична система за малко под пет хиляди долара — чифт тонколони „Мишън 753“, плейър за компактдискове „Аркам Делта“, цифрово аналогов конвертор „Блек Бокс“ и наистина зашеметяващ усилвател „Сайръс 3“, който комбинира кристален звук и впечатляваща динамика.

Колекцията ми от дискове, общо взето, се базираше на препоръките от наръчника за класическа музика на „Пенгуин“. Отнасям се адски сериозно към музиката. Опитвам се да изслушам цялата творба (или действие, ако е опера), докато тренирам. За съжаление всичко над четирийсет минути не ми пасва на програмата, така че по време на сутрешната си тренировка се налага да пропускам такива досадни невротизи като Малер и Брукнер. Но техните симфонии си ги пускам нощем, когато се скриям на единственото място, където изпитвам истинско удовлетворение — в моята тъмна стаичка.

Преди там е било мокрото помещение, но една от първите промени, които направихме, след като се преместихме, беше да качим пералнята и сушилнята в едно килерче до кухнята. След това дойде ред на дърводелеца и на водопроводчика да си свършат работата.

Всички съществуващи шкафове и други закачени по стените мебели трябваше да бъдат махнати. Поставен беше чифт професионални мивки от неръждаема стомана. Единственият прозорец беше зазидан с тухли. Стените бяха измазани наново и боядисани в светлосиво, след това в едната стена вградихме лъскави, изработени по поръчка стоманеносиви шкафове. Хвърлих още две хиляди и триста долара за истинска глезотия — последен модел въртяща се врата, която не пропуска светлината. Представляваше цилиндър, поставен в друг цилиндър. Така се гарантираше, че тъмната стаичка ще бъде идеално затъмнена.

По съвет на познат фотожурналист от „Нюзуик“, инвестирах в скъпо и качествено оборудване за проявяване на филми. Купих увеличител „Беселер“ 45mx, апарат за сушене на филми „Киндерман“ и механизирана вана за проявяване „Кодак“. Използвам само най-качествените лабораторни химикали от „Илфорд“. Отпечатвам само върху фотохартия „Галерия“, която използват всички водещи американски фотографи. И, като повечето фотографи, предпочитам два висококачествени монохромни филма — „Кодак Три-Х“ и „Илфорд HP4“.

Срещу работното ми пространство има голям, висок от пода до тавана огнеупорен и водоустойчив шкаф със спускащи се алуминиеви капаци. Заклучват се с две ключалки, които не могат да бъдат разбити с шперц. Може би изглежда като излишна предпазливост, но ако имате колекция от фотоапарати и обективи, които се оценяват на над четирийсет и пет хиляди долара, не бихте искали да поемате каквито и да е рискове.

Започнах да колекционирам фотоапарати през 1963-та. Бях шестгодишен и гостувах на баба ми и дядо ми по майчина линия в пенсионерския им апартамент във Форт Лодърдейл. Взех един стар „Брауни“, оставен върху страничната масичка, погледнах през визьора и останах напълно запленил. Това беше един съвсем нов поглед върху нещата. Беше като да се вираш през шпионката. Няма нужда да виждаш всичко, което се случва около теб — спираш погледа върху една-единствена картина. Но най-приятното за моята чувствителност на шестгодишно дете беше откритието, че можеш да се скриеш зад обектива — да го използваш като бариера между себе си и останалата част от света. И до края на престоя ни — време, през което родителите

ми се изпокараха, баба и дядо се изпокараха, а накрая двете двойки се обърнаха една срещу друга — аз останах залепен за визьора на онзи „Брауни“. Всъщност всеки път, когато се озовях до възрастен, вдигах апарата пред лицето си и отказвах да го сваля дори и когато разговаряха с мен. Баща ми не намираше това за забавно. По време на една вечеря, когато се опитах да изям коктейла си от скариди с фотоапарата пред очите, той не издържа и търпението му се пропука. Взе ми апарата. Дядо Морис реши, че зет му се държи прекалено грубо с мен и ме защити:

— Остави Бени да се забавлява.

— Името му не е Бени — сръза го баща ми с нотка на презрение в гласа, характерна за някогашен възпитаник на „Йейл“. — Казва се Бенджамин.

Дядо ми отказа да ухапе въдицата.

— Обзалагам се, че когато хлапето порасне, ще стане фотограф — отвърна.

— Само ако иска да умре от глад — продължи да се заяжда баща ми.

Това беше първият (и най-безобидният) от многото сблъсъци, които щях да имам с баща ми по повод на фотоапаратите и фотографията. Но в края на това кратко, неприятно посещение във Форт Лодърдейл, на раздяла, на летището, дядо нарочно ми подари фотоапарата „Брауни“, като каза, че това е неговият подарък за любимия му внук Бени.

Все още пазя този фотоапарат. Намира се на най-горния рафт на шкафа ми, до първия ми „Инстаматик“ (подарен ми за Коледа през 1967-а), първия „Никормат“ (за четиринайсетия ми рожден ден), първия ми „Никон“ (за завършването на гимназията), първата „Лайка“ (за завършването на колежа през 1978-а — подарък от майка ми, шест месеца преди да почине от емболия на петдесет и една години).

На трите долни рафта са разположени апаратите, които съм събрал оттогава. Има няколко редки музейни експоната — един „Пентакс Спортматик“, оригинална фотокамера-кутия на „Ийстмен Кодак“ и апарат от първата серия на „Кодак Ретина“. А след това е подредено оборудването, с което работя — оригинален фотоапарат „СпийдГрафик“ за зърнестите журналистически снимки, нова „Лайка М9“ (с обектив „Лайка 300 Сумикарон“ за пет хиляди долара), „Лайка

Флекс“, „Хаселблад 500 СМ“ и солидният „Део Дорф“ от черешово дърво, който използвам само за много специални пейзажи и портрети.

Едната стена на мазето е покрита с подобрена колекция от моите пейзажи — мрачни изгледи на крайбрежието на Кънектикът под заплашително надвиснали облаци или бели дъсчени хамбари на фона на притъмнялото небе, направени в стила на Ансел Адамс^[6]. Друга стена е заета изцяло с портрети — Бет и децата в ежедневни пози, заснети а ла Бил Бранд^[7]. Бях използвал само естествена светлина и бях снимал с отворена бленда, за да им придам зърнест и натуралистичен вид. Последната стена е свързана с моята страст към Даян Арбъс^[8]: мъж без крака и с превръзка на окото, който проси пред „Блумингдейл“; възрастна индианка от Запада с хирургическа маска на лицето, вкопчена в приспособление за ходене на инвалиди наскоро в Центърл Парк Уест; пияница на улица Бауъри (с потресаващо разранена буза), който вади наченат „Биг Мак“ от кофа за боклук.

Бет ужасно мрази тези снимки на обезобразени и деформирани хора („Твърде показни са, стоят някак преднамерено уродливи“). Портретите на членове от семейството също не я впечатляват особено („През обектива ти изглеждаме така, сякаш живеем някъде в Апалачите“). Но пейзажите ѝ харесват и винаги ми казва, че имам верен усет за тъмната страна на иначе пасторалната Нова Англия. Адам от своя страна обожава колекцията ми от градски изроди. Всеки път когато слиза при мен, докато работя, се настанява на сивия диван под снимките, посочва алкохолика на улица Бауъри, започва да се кикоти доволно и повтаря: „Грозен чичо... Грозен чичо!“ (Ей такива критики харесвам). А бебето Джош? То не забелязва абсолютно нищо. Само реве.

Онази сутрин пък съвсем. Откакто го свалих в мазето от кухнята, не спря нито за миг. Двайсет минути след началото на тоя сутрешен изблик, вече бях обиколил помещението поне четирийсет пъти. Репертоарът ми от бебешки песнички се изчерпа и повтарях за четвърти път „Блести, блести, звездичке малка“. Накрая ме заля вълна от изтощение и трябваше да седна, като люлеех Джош на коляното си в опит да го накарам да повярва, че все още се движим. Той млъкна за момент и погледът ми се зарея безцелно насам-натам, като за миг се задържа върху ивицата празна стена до стереооборудването ми. Винаги съм пазил това място за военните снимки — знаменитите

военни снимки в стил Боб Капа, които Кейт Браймър беше предрекла, че един ден ще направя. Но аз никога не бях припарвал до военна зона или фронтова линия и вече знам, че едва ли някога ще го направя.

Настъпи краят на временния отдиш — Джош отново зарева. Може би се беше наакал. Сложих го върху дивана, разкопчах бодито му и надникнах в пелената. Беше пълна. Гледката по принцип не е красива, но е особено неприятна, когато си недоспал.

И така, качих го обратно в детската стая. Сложих го върху пластмасовата подложка, поставена върху чамовия скрин. От пелените Джош получава обрив, с който не можем да се справим. Още от раждането дупето му е постоянно зачервено и му излизат гнойни пъпки. Затова смяната на пелените за него е истинско мъчение. Веднага щом усети пластмасовата подложка под себе си, започна да се извива и да надава крясъци. Гърчеше се толкова неудържимо, че трябваше да го притискам с една ръка, докато го разкопча пак и се преборя да му извадя краката от бодито. Когато най-накрая успях (след колосални усилия), дръпнах лепките на еднократната пелена и пред очите ми се разкри страшна гледка — рядката диария беше омазала дупето и коремчето на Джош до такава степен, че пъпчето му не се виждаше. Затворих очи отвратен, но не за дълго, защото малкият започна да вършее с крака и да рита с петички в нааканото. Сега субстанцията омаза крачетата му и проникна между пръстите.

— О, боже! — промърморих и за момент се извърнах, за да дръпна няколко бебешки мокри кърпички от кутията, оставена на перваза на прозореца.

Но за трите секунди, през които ръката ми се отлепи от гърдичките на Джош, се случи немислимото — той се изви толкова силно, че успя да се изсули от подложката. Когато погледнах пак, беше на ръба на високия метър и двайсет скрин и аха да се изтърколи.

Изкрещях „Джош!“, и се хвърлих към него точно когато политна към пода. Някак успях да се мушна под падащото му телце. Ударих си главата в най-долното чекмедже, а той се приземи върху ми. Изпищя уплашен. Тогава вратата на детската се отвори с размах и Бет ме върхлетя с крясъци:

— По дяволите! Казах ти, казах ти, казах ти...

Преди Бет да грабне Джош от мен, успях да кажа само:

— Той е добре... Не се нарани.

Когато тя го вдигна, пелената плъосна право върху корема ми. Но това, че халатът ми е омазан с редки изпражнения, не ме безпокоеше особено, тъй като главата ми звънтеше от болката, причинявана от голямата нова цицина върху нея и от звука на неумолимия глас на Бет.

— Никога не ме слушаш, нали?

— Стана случайно — заоправдавах се аз.

— Не трябва да го оставяш сам върху поставката... Никога не го оставяй!

— Беше само за секунда...

— Повтарям ти го отново и отново...

— Добре де, добре. Не трябв...

— *Сбърка!*

— Добре.

Изправих се. Докато ставах, оцапаната пелена се плъзна от мен и меко плъокна с омазаната страна върху килима (оригинален ръчно тъкан килим от пансион във Филадельфия, където веднъж бил отседнал Джон Адамс^[9]). Бет погледна жълтеникавото петно върху халата ми, след това онова върху историческия килим за хиляда и петстотин долара и накрая спря очи върху собствената си нощница, която изпадналият в истерия Джош също беше оцапал.

— Чудесно — промърмори тя с глас, в който имаше умора и примирение. — Просто чудесно.

— Съжалявам.

— Ти винаги съжаляваш.

— Бет...

— Остави, Бен. Просто иди да си вземеш душ и отивай на работа. Аз ще се оправя с това. Както обикновено.

— Добре, изчезвам.

Побързах да се измъкна от стаята, но със стъпването в коридора видях Адам да стои до вратата на стаята си. Беше притиснал към гърдите любимата си плюшена играчка — едно усмихнато мече коала — и очите му бяха тъй ококорени и уплашени, че веднага разбрах, че сме го събудили с виковете си.

Коленичих и го целунах по русата главица.

— Сега всичко е наред. Отивай да спиш — успокоих го.

Не изглеждаше убеден от думите ми.

— Защо се карате?

— Просто сме уморени, Адам. Това е всичко — и аз самият не бях убеден в това, което казвах.

Той посочи оклепания ми халат и пижама и сбърчи носле от миризмата:

— Грозен чичо, грозен чичо.

— Да, вярно, грозен съм — успях да се усмихна. — Сега ще се върнеш ли в леглото?

— Отивам при мама — заяви той и се затича към стаята на Джош.

— Не ми казвай, че и ти си станал — посрещна го Бет.

Върнах се в спалнята, съблякох всичко, нахлузих шорти, тениска и маратонките си „Найк“, слязох в кухнята и набутах изцапаните дрехи в пералнята, преди да се уединя в сутерена. Завъртях етажерката с дискове, докато стигна до буква „Б“, после плъзнах пръст по десетина заглавия, докато накрая издърпах „Английските сюити“ на Бах, изсвирени от Глен Гулд. Тази сутрин беше подходяща за слушалки, затова извадих своите „Сененхайм“ („звук от световна класа“ според списание „Стерео Ривю“), усилих и се опитах да събера сили да се кача на степера. Но установих, че съм неспособен да помръдна. Пръстите ми стискаха ръкохватките толкова силно, че за малко да си строша кокалчетата.

Накрая успях да се раздвижа насила и краката ми започнаха да се издигат и спускат в равномерен ритъм. Скоро вече се изкачвах със скорост от пет километра в час и по врата ми избиха първите капчици пот. Забързах темпото, натисках яростно, все едно бях на състезание. Катерех се все по-високо и по-високо — бях достигнал еквивалента на двайсет етажа според цифровия индикатор на машината. Сега вече темпото ми беше маниашко и усещах, че скоро ще се уморя. Чувах бързото туптене на сърцето си, което се мъчеше да поддържа темпото на безумните ми движения. Бах продължаваше да гърми, но аз вече бях забравил за него, заслушан само в бумтенето в гърдите си. И за няколко кратки мига главата ми се изпразни от мисли. В нея нямаше ярост и отчаяние. Бях свободен от всякакви задължения, от всякакви окови. И бях навсякъде другаде, но не и тук.

Докато с крайчеца на окото си не мярнах Адам, който слизаше по стълбите, повлякъл голяма кафява чанта подире си. Моето дипломатическо куфарче. Когато стигна до долу, ми се усмихна с една

от онези негови широки усмивки и с усилие помъкна чантата с двете си ръце, като мънкаше нещо, вървейки към мен. Махнах слушалките. И докато дишах запъхтяно, го чух да казва:

— Двокат като тати... Двокат като тати... Двокат кого тати.

Усетих влага в очите си. Не хлапе, не би искал да бъдеш адвокат като тати.

[1] Популярен магазин за мебели и обзавеждане. — Б.пр. ↑

[2] Популярен магазин за мебели и обзавеждане в по-високия ценови клас. — Б.пр. ↑

[3] В ценностната система на шейкърите (средата на XVIII в.) красотата и съвършенството на рая са постижими само след обикновен и непретенциозен живот на земята. Това определя и склонността им към семпло и функционално обзавеждане, без всякакъв разкош, предназначено да задоволява най-елементарните нужди на хората. — Б.пр. ↑

[4] Известен американски държавник (1782–1852). — Б.пр. ↑

[5] Американски орнитолог, натуралист, ловец и художник (1785–1851), роден в Хаити и израсъл във Франция. — Б.пр. ↑

[6] Американски фотограф и защитник на околната среда (1902–1984), известен със своите черно-бели фотографии на Американския запад. — Б.пр. ↑

[7] Британски фотограф и фотожурналист (1904–1983), признат за един от най-големите фотографи на XX в. Снимките му са черно-бели, с ярко изразен детайл и често снимани от необичаен ъгъл. Великолепен портретист и пейзажист. — Б.пр. ↑

[8] Американска писателка и фотографка (1923–1971), известна с черни белите си фотографии на хора с физически или психически недъзи. — Б.пр. ↑

[9] Американски държавник и дипломат, вторият президент на САЩ (1735–1826). — Б.пр. ↑

От нашата къща до влака са седем минути пеша и макар да беше едва шест и половина, преброих още десетима ранобудници, устремени към гарата. Присъединих се към тях и вдигнах яката на шлифера си „Бърбери“, за да се предпазя от есенния хлад. После си припомних (както всяка сутрин) как брокерът ни омагьосваше, за да ни продаде къщата. Носеше син блейзър, синьо-зелени карирани панталони и мокасини. Беше около петдесетгодишен и се казваше Горди.

— В края на краищата — каза Горди, — купувате не просто чудесна къща, а и място с перфектно разположение и комуникации.

Улицата ни се казва Конститушън Кресънт. На нея има двайсет и три къщи — от тях единайсет дъсчени колониални сгради, седем с типичната за Кейп Код архитектура, две къщи на две нива и две от червени тухли в стил „Монтичело“. Пред всяка има половин акър морава и алея за коли. Пред повечето от тези къщи има детски люлки и пързалки, а останалите са с миниплощадки за игра или басейни в задните дворове. Най-често срещаната по алеите отпред кола е волво комби (следвана по петите от форд „Експлорър“). Има и няколко спортни модела — порше 911, собственост на Чък Бейли (криейтив директор на голяма рекламна агенция на Медисън авеню), очукано MG, което принадлежи на местен (и не особено добър) фотограф на име Гари Съмърс, и една мазда „Миата“, която стои на моята алея до волвото, което използват Бет и децата.

В края на Конститушън Кресънт има дървена епископална църква, пред която се вижда една от онези стари градски табели, толкова характерни за градовете в Нова Англия. Там със златни букви е написано:

НЮ КРОЙДЪН, ОСНОВАН 1763 Г.

При църквата завих наляво, подминах пощата, три антиквариата и магазин за деликатеси, където се предлагаха трийсет и две марки горчица. Накрая стигнах до главната улица на Ню Кройдън, Адамс авеню — редици бели дъсчени магазини, съвременна банка, пожарна, голяма гимназия от червени тухли с голям национален флаг, развят от пилона. Истинско малко градче от предградията с всичките си обичайни удобства и атрибути, които търговците като Горди веднага включват в рекламната си стратегия: „Говорим за място, където данъците са ниски, престъпност на практика няма, намира се на четирийсет и седем минути от Гранд Сентръл и на пет от плажа, има чудесни държавни училища“. Истината е, че — за разлика от големия град — с четиристотин и петдесет бона тук човек можеше да си позволи да избира измежду доста къщи.

При Адамс авеню завих надясно, минах направо през паркинга, който си поделяха химическото чистене „Колониъл Драй Клийнърс“ и магазинът за алкохолни напитки „Ню Кройдън Файн Уайнс и Ликър“, и се заизкачвах по стълбите към моста над железопътните релси. Влакът от 6:47 трябваше да пристигне след три минути и аз забързах към южния перон, който вече беше почернял от хора в костюми. Поне осемдесет души чакахме ранния сутрешен експрес. Всички бяха облечени в убити бизнес цветове — тъмните нюанси на сивото и синьото, често набраздени от райета. Почти всички жени носеха бели блузи и поли до средата на коленете. Имаше само един мъж в двуреден италиански костюм (перленосиво с перлени копчета — сигурно притежаваше семеен транспортен бизнес). Останалите бяхме консервативно облечени в едноредни костюми.

„Никога повече не обличай двуреден костюм в офиса — ми каза моят ментор Джак Мейл, малко след като бях започнал работа в адвокатската кантора. — Така облечен, адвокатът прилича на мошеник, а нашите клиенти не биха искали «Лорънс, Камерън и Томас» да навява каквато и да е мисъл за мошеничество. Ризи в крещящи цветове са също неприемливи — придържай се към бялото и синьото, съчетани с вратовръзка на райе. Запомни, че ако искаш да станеш партньор, трябва да изглеждаш като един от нас.“

И така, аз се вслушах в съвета му и прибрах в гардероба разкошния костюм „Армани“ за хиляда долара — скъпоструващата прищявка, която си позволих да купя, след като получих работата.

Изкарах един следобед в „Брукс“, докато си накупя няколко варианта на препоръчителното облекло. Несъмнено всеки втори мъж на този перон беше оставил значителна сума в „Брукс“ — който може да си позволи да живее в Ню Кройдън е длъжен да спазва правилата на корпоративната игра. А едно от тях повелява, че трябва да носиш униформата, която искат от теб.

Откакто станах партньор преди две години, вече не си давах зор да хващам ранните влакове, тъй като нямаше нужда да продължавам да доказвам колко съм енергичен и предприемчив, като съм зад бюрото си преди седем и трийсет. Но няхах намерение точно този ден да се мотая у дома, докато стане време за обичайните ми влакове в 8:08 или 8:38, тъй като Бет ми показва недвусмислено, че няма да приеме никакви опити за изглаждане на отношенията ни.

След упражненията взех душ и слязох в кухнята, където я заварих да храни Джош и Адам на фона на телевизионното предаване „Тудей ин Ню Йорк“. Хвърли ми бегъл поглед и бързо премести поглед обратно върху бебето. Беше се преоблякла в клин и широк черен пуловер, който не успяваше да скрие колко е отслабнала напоследък. Бет никога не е била пълна, но когато се запознахме преди седем години, имаше вид на капитан на отбор от хокеисти пияници. Беше пищна блондинка с едър кокал, която цяла нощ можеше да говори за книги и футбол и обичаше да се налива с бира. Освен това се смееше много палаво. Особено в леглото — мястото, където тогава щастливо прекарвахме значителна част от времето си. Сега, на трийсет и пет, беше измършавяла от аеробиката — беше слаба и дългуреста като спринтьор олимпиец. Скулите ѝ бяха като изсечени, нямаше талия, а някога дългата ѝ коса беше късо подстригана по онзи елегантен, момчешки маниер, който толкова се харесва на френските филмови актриси. Все още я намирах за привлекателна и на събиранията по различни поводи в предградията мъжете все още я заглеждаха, особено ако се нагласи в прилепналата плътно по тялото ѝ черна рокля „Дона Каран“, която подчертаваше ръбоватата ѝ, но съблазнителна фигура. Но сега жизнерадостният ѝ ентусиазъм на мъжко момиче беше заменен от една непреодолима умора от живота. Под очите ѝ имаше постоянни тъмни кръгове. Нервите ѝ винаги бяха опънати. И толкова се беше отдалечила от мен, че откакто се роди Джош, не ми даваше да

припаря до нея. Все ми пробутваше извинения от сорта: „Просто още не съм готова“.

Приближих се до мястото, където беше седнала, сложих ръка на рамото ѝ и се опитах да я целуна по главата. Още щом я докоснах, тя трепна и се отдръпна.

— Господи, Бет...

Не ми обърна внимание и продължи да дава на Джош лъжички от оранжевата слюзеста каша от бурканчето с бебешка храна „Хайнц“.

— Не мога да те разбера — казах, — наистина не мога.

— Така ли? — попита тя, без да вдигне поглед към мен.

— Да, така.

— Толкова по-зле.

— Какво трябва да означава това, мамка му?

— Сети се сам.

— Защо го правиш?

— *Нищо* не правя.

— Държиш се студено с мен от месеци, сякаш съм някакъв безполезен задник... Това *нищо* ли е?

— Сега не искам да говоря за това.

— Винаги така казваш. Винаги избягваш проклет...

— *Не сега*. — Тонът ѝ беше станал опасен.

Настъпи тишина. Адам беше свел поглед към купичката си със зърнена закуска и апатично я разбъркваше с лъжицата. Стоях изправен безпомощно като пълен идиот и осъзнах, че единственият ми вариант беше да изляза. И така, целунах двамата си синове за довиждане и взех куфарчето си.

— Може да имам среща в 5:30 — казах.

— Няма значение, тази вечер Фиона ще работи до късно — отвърна тя.

Фиона беше ирландската ни бавачка, която се грижеше за Адам и Джош.

— Добре. Ще ти се обадя по-късно.

— Ще излизам.

— Нещо интересно ли има днес? — разсеяно попитах.

— Не.

Отворих задната врата.

— Доскоро.

Тя не вдигна поглед, нито ми отговори.

Докато купувах „Ню Йорк Таймс“ и новия брой на „Венити Феър“, усетих първите киселини в стомаха си. Присвих се от болка. Изля се още жлъчен сок и вътрешностите ми сякаш пламнаха. Прехапах устни и затворих очи. Това обаче не спря болката. Когато влакът пристигна на гарата, с олюляване се качих, почти превит на две от болка. Отпуснах се на първата свободна седалка, отворих куфарчето и изрових шишенцето маалокс изпод десетината правни доклада вътре. Трескаво го раздрусих и глътнах наведнъж почти една трета от съдържанието му. След това се огледах, за да видя дали някой от другите пътници не се е вторачил в мен и вече не ме е поставил в категорията на стресираните язваджии. Но хората или се бяха втренчили в лаптопите и спешните си доклади, или говореха по мобилните си телефони. В края на краищата, това беше влакът от 6:47 — царството на работохолизираните младши сътрудници, поели по стръмния път към партньорство или вицепрезидентски пост, които все още имаха сили да блъскат по четиринайсет часа на ден, за да постигнат целите си. Атмосферата във вагона беше дотолкова наситена с дръзките амбиции на пътниците вътре, които се интересуваха единствено от самите себе си, че дори да запалех натъпкана с наркотик лула, едва ли щях да привлека особено внимание... Макар че все щеше да се намери някой да ме предупреди, че в този влак пушенето е забранено.

Предпочитам течния маалокс пред варианта на таблетки, защото веднага потушава пламъците в стомаха ми. За петте минути до следващата гара — градчето Ривърсайд — агонията ми секна. Но знаех добре, че до края на деня ще посягам многократно към шишенцето маалокс.

След Ривърсайд идваха Кос Коб, Гринич, Порт Честър, Рай, Харисън, Мамаронек, Ларчмонт, Ню Рошел, Пелам, Маунт Върнън, Сто дваисет и пета улица и накрая гара Гранд Сентръл. За три години бях научил всяка стъпка от този маршрут, всяка незначителна подробност. Като например яхтата с розов корпус и скъсано платно, която винаги се полюшва наред пристанището на Ривърсайд. Или вратата на тоалетната на перона в Порт Честър, на която е издялан надпис „ЪЖЕ“ (първата буква отдавна е изчезнала). Или дълбокомислените графити на една колона край спирката на Сто

двайсет и пета улица: „Белите може и да не могат да скачат... но със сигурност могат добре да ви го начукат“.

Ривърсайд, Кос Коб, Гринич, Порт Честър, Рай, Харисън, Мамаронек, Ларчмонт, Ню Рошел, Пелам, Маунт Върнън, кръстовището на Сто двайсет и пета улица, Гранд Сентръл. Сутрешната ми песен. Подобна на онази, която моят покоен баща бе слушал всяка сутрин, всеки работен ден, в продължение на трийсет и пет години. Само дето аз пътувам по северния лъч, излизащ от града, докато неговият маршрут бе по старата линия по река Хъдсън, която разсичаше сърцето на богатия окръг Уестчестър.

Баща ми също живееше на място с удобни връзки за пътуване. Брокерската му фирма се намираше на ъгъла на Медисън авеню и Четирийсет и осма улица, на десет минути бърз ход от Гранд Сентръл. Когато бях на десет, той ме заведе в офиса си по време на училищната ми ваканция. Бях облечен като миникопие на изпълнителен директор — син блейзър и сив пуловер, с училищната си чанта като импровизирано дипломатическо куфарче. Придружих го до града с влака в 8:12. Докато пътувахме, ме представи на приятелите си — хора, които се обръщаха един към друг само по фамилия („Здрасти, Кол“, „Добро утро, Мълин“, „Как е, Шуаби?“). Те ме удостоиха с честта да ми обърнат внимание, заразпитваха баща ми аз ли съм новото дете чудо с талант на брокер, за което им бил разказвал; поинтересуваха се за мнението ми по важни злободневни въпроси като този дали „Метс“ ще продадат звездния си питчър Том Сийвър, кого предпочитам — Роуън или Мартин^[1], дали Джордж Ромни^[2] ще спечели републиканската номинация за президент през следващата година? В офиса се запознах със секретарката на баща ми Мюриел — представителна жена с лоши зъби. Показаха ми залата, в която заседаваше бордът на директорите, трапезарията, където се хранеха изпълнителните директори и апартамента им, където баща ми притежаваше един от четирите кабинета. Пред мен се разкри един тъмен, лъскав свят на огромни махагонови писалища и меки кожени кресла. Точно както и „Индийският клуб“, където баща ми ме заведе на обяд. Намираше се в квартала на финансистите, точно до Фондовата борса. Атмосферата беше типично бостънска, все едно си сред едновременно янки: навсякъде дървена ламперия, тежки портрети с маслени бои на бюргери от XIX в. и оригинални модели на стари

кораби. Трапезарията беше със сводест таван, всичко изглеждаше строго и официално.

Сервитьорите бяха спретнати в колосани бели ливреи. Посетителите бяха облечени в раирани костюми, носеха очила с рогови рамки и обувки с остри, черни, полирани върхове — така обядва Уолстрийт.

„Един ден и ти ще бъдеш член на този клуб“, бяха думите на баща ми. И си спомням, че тогава си помислих: да гледаш през визьора на фотоапарата е забавно, но да носиш костюм, да имаш голям кабинет и да се храниш всеки ден в „Индийският клуб“ сигурно е абсолютният връх в света на възрастните.

Осем години по-късно се заклех, че никога повече няма да стъпя в „Индийският клуб“. Беше през лятото на 1975 и току-що бях завършил първата си година в колежа „Бодън“ и си бях намерил лятна работа като младши продавач в един от големите магазини за фотоапарати по Западна трийсет и трета улица. Баща ми беше ужасен. Не само бях отхвърлил предложението му „да започна да овладявам бизнеса с ценни книжа“ като стажант на борсата, но на всичкото отгоре работех в магазин за седемдесет долара на седмица. Освен другото, го дразнеше и фактът, че се бях изнесъл от къщи и живеях в забутана квартира на авеню Б, която делях с Шели — отпаднала студентка от колежа „Уелзли“, родом от Скарсдейл. Тя описваше себе си като „художник, който работи с макраме“. След няколко седмици на хипарско блаженство, през които трябваше да измислям как да отговарям на все по-ядосаните обаждания на баща ми, накрая той ме привика на обяд. „Да разбирам ли, че под «обяд» имаш предвид четене на конско“, казах аз, при което той отвърна, че ако не се появя в „Индийският клуб“ в един часа в четвъртък, направо да забравя за връщането си наесен в скъпия колеж в Нова Англия, защото той повече няма да плаща таксата ми за обучение.

С баща ми не беше лесно да се преговаря, затова нямах друг избор, освен да се появя на въпросния обяд. Дори си облякох костюм специално за случая. Спрях се на раиран гангстерски модел от 40-те, който видях в магазин за дрехи втора употреба в Ийст Вилидж. И накарах Шели да сплете на плитка на тила дългата ми до раменете коса.

— Ти си срам и позор за мен и ме поставяш в неудобно положение — започна баща ми, веднага щом седнах на масата му.

Посрещнах думите му с каменна усмивка и отвърнах с реплика а ла Гертруд Щайн, нещо от сорта: „Каквото съм, това съм, каквото съм“.

— Прибираш се у дома.

— Няма начин.

— Ще те чакам на Гранд Сентръл тази вечер в 6:10. Ако не се появиш, можеш да си търсиш девет хиляди долара за следващата година в „Бодън“.

Качих се на онзи влак. Прибрах се у дома. Запазих лятната си работа в магазина за фотоапарати, но пътувах всяка сутрин в 8:06 заедно с баща ми. Отървах се от старовремския костюм и се подстригах до яката. Опитах да се виждам с Шели през уикендите, но след по-малко от две седмици в леглото ѝ вече се беше настанил един цирков артист — гълтач на стъкло на име Трой. И през следващите две лета направих онова, което баща ми искаше от мен: работих за неговата фирма като куриер на партера в борсата.

Капитулирах, предадох се, отказах се. Защо? Защото така беше по-лесно. И по-безопасно. Какво щях да правя, ако ми отрежеше средствата? Щях да продължа да работя в магазина за фотоапарати? Щях да се опитам да започна работа като фотограф? Може би, но това би означавало да се опълча и срещу огромните инвестиции, направени в мен: частното училище в Осининг, скъпите летни лагери, тренировките по тенис, четирите години в Андоувър, приемането ми в такъв елитен колеж в Нова Англия като „Бодън“. Когато си бил отгледан и възпитан в такава елитна част от Източното крайбрежие, не плюеш на всичко това, за да продаваш апарати „Никон“ на Западна трийсет и трета улица. Не го правиш, освен ако не искаш да те мислят за пълен неудачник, за човек, получил всичко наготово и пак не успял да се реализира.

Да се реализираш. Този толкова американски израз. Един вид, ето, получи възможно най-доброто елитно образование, което човек може да си представи, а сега се реализирай. За баща ми и за почти всичките ми съученици това означаваше едно — да правиш сериозни пари. Шестцифрени суми. Финансови нива, постижими чрез катерене по корпоративната стълбица или чрез закотвяне в някоя от по-

надеждните професии. Но макар да посещавах подготовителните курсове по право, както предложи баща ми (в допълнение към заниманията по фотография), винаги съм си казвал, че когато завърша колежа и стана икономически независим, ще мога най-сетне да се сбогувам с неговия свят, в който постиженията имат толкова голямо значение.

„Не му позволявай да те притиска“, винаги ми казваше Кейт Браймър.

Докато влакът излизаше от Харисън, усетих, че прелиствам гланцираните страници на „Венити Феър“. Прескочих разказ за красив млад актьор, който бил „открил духовния си център и звездната си сила“. Прегледах бегло история за убийства в света на богатите — как вятърничава богатата наследница се оказала серийният убиец, удушил шест професионални тенисисти в Палм Спрингс. Отгърнах на следващата страница и тя беше там.

Материал от една страница в раздела за светски личности, почти изцяло заета от портрета, който Ани Лейбовиц беше направила на Кейт. Звездата на CNN беше застанала пред бойно поле в Босна, тук-там се виждаха трупове, обагрили в червено снежния пейзаж. Както винаги, беше облечена в стилин комбат комплект и гледаше в обектива с познатия вече поглед на Майка Кураж, облечена от Джорджо Армани. Заглавието гласеше:

НА ФРОНТОВАТА ЛИНИЯ: КЕЙТ БРАЙМЪР ОТ CNN ДОНЕСЕ В БОСНА КУРАЖ И
ЕЛЕГАНТНОСТ

„Каква е тайната, за да бъдеш добър военен кореспондент — пита Кейт Браймър от CNN и сама си отговаря: — Дълбоко състрадание и... да се навеждаш бързо.“

Малко класически аристократизъм от Нова Англия също не вреди на имиджа. С изваяните си скули и решителност в трудни ситуации, красавицата с бронежилетката от Нюпорт, Род Айланд напомняше за една друга чистокръвна и юначна Кейт (Хепбърн, разбира се).

„Тя е най-блестящият военен кореспондент от години насам“, беше казал за нея шефът на CNN, Тед Търнър, който на два пъти я кани да гостува на него и съпругата му Джейн Фонда в ранчото им в Монтана. Но Кейт, за която се носеха слухове, че имала романтични отношения с интелектуалци мастодонти, като лицето на „Уърлд Нюз Тунайт“ по ABC Питър Дженингс и френския режисьор Люк Бесон, рядко имаше възможност да се отдаде на заслужен отдих и да се откъсне от горещите точки на света. За първи път името ѝ се завъртя в медийното пространство след серия ударни репортажи от размирните улици на Белфаст. Оцеля след снайперистки обстрел в Алжир, а сега устремно гонеше наградата „Еми“ за безмилостните си, но дълбоко емоционални репортажи от опустошената от войната Босна.

„Работата ми е да наблюдавам най-лошото в човешкото поведение — казва тя на фона на пращенето и пукането на лошата телефонна връзка със Сараево. — За мен истинското предизвикателство е да устоя на изкушението да стана цинична, след като съм видяла такива касапници. Не можеш просто да наблюдаваш войната отстрани, трябва да я преживееш. Затова аз винаги проверявам на място способността си да бъда съпричастна и се опитвам да бъда в тъжна хармония с обикновения босненец, когато светът, който той познава, се руши около него...“

Боже мой! Ето така се печели „Пулицър“. *Способността да бъда съпричастна?... Тъжна хармония?* Не говориш сериозно, нали, Кейт?

Винаги е умеела да си прави добра самореклама. Знаеше точно къде да понатисне, за да потръгне кариерата ѝ. Завистливо ли звучи? Да, наистина ѝ завиждам. И винаги съм ѝ завиждал. Особено след като завършихме „Будън“ през лятото на 1978 и (за ужас на баща ми) се преместихме в Париж. Искяхме да поживеем известно време като емигранти и макар че баща ми отказа да ме издържа, докато се опитвах да се установя там като фотограф, Кейт разполагаше с прилична сума

пари, поставена под попечителство, което ни позволи да наемем удобно апартаментче в Маре. Две седмици след пристигането ни в града тя си намери и работа — хвана се като момиче за всичко в местния офис на „Нюзуик“. Три месеца по-късно говореше френски почти без акцент и беше станала асистент-продуцент в парижкия офис на CBS. Осем седмици след това Кейт се прибра у дома една вечер и обяви, че връзката ни е минало и тя се мести да живее при шефа си, началника на офиса.

Дойде ми като гръм от ясно небе. Бях съсипан. Молих я да остане, да даде на двама ни още един шанс. До сутринта си беше събрала багажа и се беше изнесла. Два месеца по-късно и аз сторих същото, като си взех еднопосочен билет за Щатите — не можех да си позволя да задържа апартамента, камо ли да остана да живея в Париж. Бях разорен, след като бях ударил на камък в търсенето на работа. Бях чукал на вратите на всеки вестник и новинарска агенция в града, но успях да продам единствено няколко снимки на някакво долнопробно туристическо списание (за мизерните хиляда франка). Просто не успях да си намеря работа.

„Снимките ти не са лоши, но не са нищо особено — каза ми фоторедакторът на «Интернешънъл Хералд Трибюн», след като му показах портфолиото си. — И не ми е приятно да ти го кажа, но всяка седмица от Щатите при мен идват шестима като теб, като всеки от тях си мисли, че ще може да си изкарва прехраната тук с фотоапарата си. Но в Париж просто не се намира толкова работа и конкуренцията е жестока.“

Когато се прибрах в Ню Йорк, всеки редактор, с когото се срещнах, в общи линии ми каза същото. Снимките ми бяха на прилично ниво, но това явно не беше достатъчно, за да пробие човек в Голямата ябълка.

Преживявах нелек период. Все още не се бях съвзел от внезапния ритник в зъбите, който ми спретна Кейт, продължавах да не си говоря с баща ми, а накрая се озовах в клаустрофобичния апартамент на Морнингсайд Хайтс, собственост на мой приятел, който правеше дипломна работа в Колумбийския университет. Докато отчаяно търсех начин да навляза във фотографския бизнес, се изхранвах, като работех на половин ден във фотомагазина „Уилъби“ на Западна трийсет и осма улица. И тогава майка ми почина. Изпаднах в паника. Бях се провалил.

За мен нямаше надежда. Когато разгръщах списания като GQ, „Ескуайър“ или „Ролинг Стоун“, само засилвах усещането си, че съм загубеняк, защото лъскавите им страници бяха пълни с преуспели мъже на моята възраст. И бях започнал да си мисля, че никога няма да се реализирам като фотограф. Че ще остарее зад щанда на „Уилъби“, ще се превърна в служител на средна възраст с побеляла от пърхот коса, за когото най-себеутвърждаващият факт в живота се изчерпва с репликата: „Знаете ли, Авидон^[3] пазарува лентите си «Три-Х» от мен“.

Паниката, разбира се, си има своя собствена откачена инерция. Докопа ли те веднъж, отказваш да погледнеш на положението, в което се намиращ, с нужното спокойствие и безпристрастност. Вместо това се поддаваш на мелодраматизма. Положението ти изглежда безнадеждно. Нямах ход. Трябва *незабавно* да намериш изход. И накрая вземаш решения. Много погрешни решения. Решения, които променят всичко. Решения, които по-късно ще ненавиждаш.

Реализация. Реализация. Реализация. От позицията на времето, като погледна назад към онези няколко месеца грижи, които съм имал на двасет и пет, се чудя защо не съм бил по-малко критичен към себе си и не съм вярвал повече във фотографските си способности. Трябвало е да си кажа, че да гледам света през визьора е от малкото неща, които ми доставя удоволствие да правя; че това е занаят, за усвояването на който е нужно време и следователно не бива да бързам презглава да се добера до най-горното стъпало на професионалната стълбица.

Но когато от малък си възпитан да вярваш, че най-важното в живота е да се реализираш, започваш да си мислиш, че ако не се изкачваш със скоростта, която си мислиш, че заслужаваш, значи очевидно правиш нещо не както трябва. Или пък че не си подходящ точно за това предизвикателство.

Станах жертва на тази самозаблуда. Позволих на алармата на провала да заглуши всяка рационална мисъл в главата ми.

Четири месеца след като бях започнал работа в „Уилъби“, баща ми ме посети изненадващо, като се появи около обяд в магазина, без да се обади предварително. Почти не поддържахме връзка от смъртта на майка ми и щом ме видя в униформата на продавач (евтино синьо сако с логото на магазина), забелязах как положи неистови усилия, за да сдържи презрението си.

— Дошъл си да си купиш фотоапарат ли? — попитах.

— Дошъл съм да те заведа на обяд — отвърна.

Отидохме в малко кафене на ъгъла на Шеста и Трийсет и втора улица.

— Няма ли да ме заведеш в „Индийският клуб“, татко? Или самото ми те кара да се срамуваш от мен твърде много?

— Правиш се на голям умник, както винаги — констатира той.

— Ясно, самото наистина те кара да се срамуваш от мен...

— Не ме харесваш особено, нали? — попита баща ми.

— Ами сигурно защото и ти никога не си ме харесвал особено.

— Стига глупости...

— Не са глупости, а факт.

— Ти си единственото ми дете. Не бих могъл да те мразя...

— Но те разочаровах. Разочаровах те в професионален план.

— Ако онова, което вършиш, те прави щастлив, то тогава и аз съм щастлив за теб.

Вгледах се внимателно в него.

— Не го мислиш сериозно.

Той се засмя с дрезгав като кашлица смях.

— Прав си — отвърна накрая, — наистина не го мисля. Всъщност мнението ми е, че си губиш времето на това място. Ценно време. Но вече си на двайсет и пет и аз няма да те уча как да живееш живота си. Така че, ако това е, което искаш, няма да кажа и дума повече. Просто искам да възстановим контакта помежду си.

Настъпи мълчание. Поръчахме.

— Но... Ще ти кажа следното. Ще дойде момент, може би след около пет години, когато ще се събудиш една сутрин и ще съжаляваш, че нямаш пари. Ще си се уморил да живееш като беден и ще ти се прииска за разнообразие да поживееш и по-добре, но няма да можеш да си го позволиш. От друга страна, ако имаш зад гърба си степен по право, не само ще можеш да живееш както искаш, но ще можеш и да използваш свободното си време, за да се концентрираш върху онзи вид фотография, който наистина ти харесва. А освен това ще си в състояние да си позволиш най-доброто възможно оборудване, а защо не и да си направиш собствена тъмна стаичка...

— Забрави!

— Добре, добре. Повече няма да ти говоря. Но запомни едно, Бен — парите са свобода. С колкото повече пари разполагаш, толкова по-голям избор имаш. И ако някога решиш да си продължиш обучението, да защитиш степен по право или да станеш магистър по бизнес администрация, ще платя всичко и ще те издържам, докато учиш. Няма да ти се наложи да се безпокоиш за разходите си през тези три години.

— Наистина ли можеш да си го позволиш?

— Разбира се, и ти го знаеш.

Знаех го, но въпреки това в продължение на още цял месец отказвах да поставя на обсъждане пред себе си фаустовската сделка, която ми бе предложил. Беше началото на август. Току-що бях получил четири отказа за работа в различни вестници (дори фоторедакторът на „Прес-Хералд“ от Портланд, щата Мейн, ми отказа с обяснението, че се нуждае от повече опит във фотографията). Освен това новият мениджър на „Уилъби“ не харесваше аристократичната ми физиономия и от отдела, в който се продаваше „Никон“/„Пентакс“ ме премести на щанда за фотоленти. Един неделен следобед при мен дойде висок и слаб шейсетинагодишен мъж. Поиска да купи шест ленти „Три-Х“.

Докато маркирах поръчката, ми подаде кредитната си карта. Видях името му: РИЧАРД АВИДОН.

— Вие онзи Ричард Авидон ли сте? — попитах, зашеметен от срещата със звезда от такъв калибър.

— Може би — леко отегчено отвърна той.

— Боже мой! Ричард Авидон! — повторих аз, докато прокарах кредитната карта през апарата. — Знаете ли, аз съм най-големият почитател на колекцията ви „Тексаски скитници“. Удивителни снимки! Точно в момента снимам една поредица на Таймс Скуеър и по подобен начин се старая да използвам същите техники за контраст — това туширане на бяло върху черно, в което сте такъв майстор. Скитници, сутеньори, проститутки, всякакви отрепки. За мен никак не е важно да ги поставя в градска среда като Арбъс, по-скоро ми е близък вашият подход на откъсване на обекта от неговия фон и превръщането на лицето в пейзаж. Но всъщност исках да ви попитам...

— Приключихме ли с това? — прекъсна развълнувания ми монолог Авидон.

Беше като кроше право в челюстта.

— Съжалявам — извиних се с дрезгав глас и му подадох бележката за подпис.

Той надраска името си, взе си лентите и си тръгна, като отегчено поклати глава към дългокраката блондинка, която го чакаше на съседния щанд.

— Какво искаше този? — чух я да го пита.

— Поредният вманиачен любител — отвърна той.

Няколко дни по-късно се записах в подготвителните курсове за приемните изпити в Юридическия факултет. Взех изпитите в началото на януари и — за моя голяма изненада получих високи оценки. Почти шестстотин деветдесет и пет точки. Този резултат беше достатъчно добър, за да ме приемат в три от топместата в страната, където човек би могъл да завърши право — Нюйоркския университет, „Бъркли“ и „Вирджиния“. Победа! След всички откази, които бях получил от всякакви забутани вестници. Най-накрая отново се чувствах победителят, който се очакваше да бъде. И убедих себе си, че съм постъпил правилно. Особено предвид факта, че за първи път в живота си наистина направих баща си щастлив. Толкова, че след като му казах, че съм избрал Юридическия факултет на Нюйоркския университет, той ми изпрати чек за пет хиляди долара, придружен от бележка, чието съдържание се изчерпваше в два реда:

„Толкова се гордея с теб!

Отиди да се позабавляваш, преди да се захванеш с ученето.“

И така, осребрих чека, напуснах работата си в „Уилъби“ и хванах пътя. В продължение на няколко месеца се мотам из Северозапада по Тихоокеанското крайбрежие с една очукана тойота, фотоапарат на седалката до мен, джойнт в устата и музиката на „Литъл Фийт“, която гърмеше от касетофона. И в края на това като че извадено от филм лято се отправих обратно към Ню Йорк, продадох колата, прибрах фотоапарата в шкафа и се отдадох на правото. На следващата година, след като си взех изпитите и си осигурих място в голяма фирма на Уолстрийт, баща ми почина. Масивен инфаркт след обилен обяд в „Индийският клуб“. Докторът, когото бяха повикали, по-късно ми каза,

че баща ми паднал, докато си вземал палтото от гардеробниерката на клуба. Издъхнал, преди да докосне пода.

Парите са свобода, Бен. Разбира се, че е така, татко. Докато не потънеш в работа и не установиш, че ден след ден повтаряш една и съща сутрешна песен: Ривърсайд, Кос Коб, Гринич, Порт Честър, Рай, Харисън, Мамаронек, Ларчмонт, Ню Рошел, Пелам, Маунт Върнън...

Сто двадесет и пета улица. Следваща спирка: Гранд Сентръл.

Гласът на кондуктора ме разбуди. Бях заспал, докато пътувахме през предградията. И за няколко объркани мига не бях съвсем сигурен къде се намирам. И как се бях озовал в този градски експрес. Заобиколен от костюми. И сам облечен в костюм. Това не може да е правилно. Сигурно съм допуснал голяма грешка. Аз съм грешният човек в грешния влак.

[1] Дан Роуън и Дик Мартин — популярни комици от края на 60-те и началото на 70-те години на XX в. в САЩ. — Б.пр. ↑

[2] Американски бизнесмен (1907–1995), републиканец, губернатор и кандидат за президент (1968). — Б.пр. ↑

[3] Ричард Авидон (1923–2004) — легендарен американски фотограф, когото „Ню Йорк Таймс“ нарече „най-известния фотограф на света“. Най-голяма популярност имат черно-белите му портрети, при които поставя обектите си на бял фон. — Б.пр. ↑

На бюрото в кабинета ми бяха сложени девет хапчета. Един зантак от сто и петдесет милиграма за киселини в стомаха. Две софтгел капсули корейски женшен за естествена енергия. Две таблетки декседрин от по пет милиграма за химическа енергия. Чудовищна доза от пет милиграма валиум за стреса. И три таблетки бета-каротин за справяне с токсините в организма.

— Най-много ме стряска голямата доза бета-каротин — отбеляза Естел, като хвърли поглед на сутрешните лекарства, които си бях приготвил за вземане.

— С него съм добре прочистен отвътре — отвърнах с усмивка аз.

— Нещо като диетична кола след два „Биг Мак“-а и голяма порция пържени картопки?

— Да си ми виждала маалокса?

Тя извади шишенцето от хладилника на офиса и ми го подаде:

— Ако бях на мястото на стомаха ви, щях да планирам да вдигна стачка.

— Той вече стачкува — рекох аз, събрах хапчетата в шепа, глътнах ги наведнъж и ги прокарах с маалокс.

— Предполагам, че сега ще поискате сутрешното си кафе?

— Нека този път да не е безкофеиново, Естел.

— Кофеин след всичките тези енергизиращи хапчета! Правилно ли разбрах?...

— Няма да ми е никакъв проблем.

— Всички тук са обезпокоени, господин Брадфорд. Всички виждат колко уморен изглеждате...

— Малко умора не е чак толкова страшно нещо. Създава впечатление, че вероятно човек върши някаква работа. Докато безкофеиновото кафе, Естел... То е като подлежащо на уволнение нарушение.

— Без мен сте загубен — сви устни Естел.

— Знам.

— С мляко и едно захарче?

— Да, моля. И, докато го приготвяш, ми дай и папката на Берковиц.

— Вече е на бюрото ви. Може би ще искате да погледнете член 5, параграф А от завещанието. Има нарушение на правилото против пожизнената рента, тъй като попечителството така и не е било прекратено.

— Не се ли е прекратило след смъртта на съпругата на наследника? — попитах.

— Ами, според едно решение на Нюйоркския съд за наследствени дела, касаещо лица над осемдесетгодишна възраст, способни да имат потомство, попечителството не се прекратява, тоест, пак може да се влезе в противоречие с това правило.

Вдигнах поглед към Естел и се усмихнах.

— Наблюдателна си.

— Влиза ми в служебните задължения.

— Всъщност зад това бюро би трябвало да седиш ти.

— Не ми се пие маалокс за закуска. Не ми трябва такива ядове.

Естел отвори вратата към стаята си и се обърна на прага:

— Нещо друго, господин Брандфорд?

— Съпругата ми... Би ли й се обадила, ако обичаш?

Тя хвърли бърз поглед към часовника си. Знаех какво си мисли и какво щеше да каже на колегите, докато обсъждат клюките по време на обедната почивка: „Обади се на жена си петнайсет минути, след като влезе в офиса... И само да го видите на какво е заприличал горкият човечец. Казвам ви — ядове, ядове и пак ядове. А такива ядове накрая винаги водят до сълзи“.

Като всяка опитна секретарка в правна фирма обаче, Естел каза само:

— Ще ви звънна, щом се свържа с нея.

Естел беше на четирийсет и седем, разведена, с бавноразвиващ се син в тийнейджърска възраст. Беше здрава като буик, а гласът ѝ гърмеше като сблъсък при верижна катастрофа. Ако беше попаднала в някой от по-секси отделите на „Лорънс, Камерън и Томас“, досега да са я уволнили поради няколко причини: беше пълничка, изговаряше гласните твърде гръмки и носеше евтина конфекция. Всичко това не се връзваше с идиотското темпо на отделите като „Сливания и придобивания“ или „Съдебни спорове“. За неин късмет обаче, когато

преди двайсет и пет години започнала работа тук, тя се озовала в „Попечителство и недвижима собственост“ — отдел, който определено не беше никак секси. И си беше самата истина, че не друг, а тя би трябвало да оглави този отдел, защото никой в „Лорънс, Камерън и Томас“ не познаваше по-добре от нея сложните лабиринти на закона за наследствата. Мозъкът ѝ беше като компютър — достатъчно ѝ бе да смели и обработи веднъж дори най-миниатюрно късче информация, и можеше да си го спомни години по-късно, когато ѝ потрябва. Попитайте я за сложен казус, свързан с някое постановление за попечителство, и тя ще ви цитира дословно раздели и части от решение на Апелативния съд в Глен Фолс, щата Ню Йорк отпреди единайсет години, променило из основи естеството на закона. Споделете ѝ за проблем с правомощие за назначаване, който имате с изпълнител на завещание, и тя ще си спомни за подобен случай, по който кантората ни е работила през 1972 г. А по отношение на закона за пожизнените ренти — закон, който постановява, че попечителството не може да трае по-дълго от живота на наследниците, налични по време на създаване на попечителския фонд, плюс двайсет и една години — съм почти сигурен, че е водещият световен експерт. Само адвокат, който разбира от попечителство и недвижима собственост, би открил някакъв смисъл в този закон.

„Попечителство и недвижима собственост“. Ние сме хората, чиято работа е да ви напомнят, че, уви, не можете да отнесете имуществото си в гроба. И като се има предвид, че смъртта е неизбежна, нашата задача е да ви помогнем да разпределите временните си придобивки. Дори нещо повече — ние ще увеличим максимално натрупаното от вас състояние посредством създаването на различни попечителски фондове, умно измислени с цел да ограничат „негативната намеса на данъчната администрация“ (иначе казано, *убийствените данъци*). По ваше желание ние можем да приютим капитала ви в разнообразни данъчни заслони. Можем също така да създадем попечителски фондове със строги правила, за да сте сигурни, че онзи разсипник, синът ви, няма да профука наследството си най-безразсъдно. Можем лесно да отнемем на въпросния син правото да получи какъвто и да е дял от имуществото ви, като зададем поредица от непредвидени обстоятелства — правно обвързващи клаузи във вашето завещание, които могат да попречат дори на неговата майка и

ваша вдовица да финансира прахосническите му навици. И, разбира се, ще направим така, че вашето завещание да е толкова непоклатимо, че наследниците ви никога да не се сблъскат с онзи страховит закон за пожизнената рента.

Разбира се, „Лорънс, Камерън и Томас“ не биха се наели да ви представляват, ако нетната оценка на имуществото ви не превишава два милиона долара. Нашият отдел е малък — един старши партньор (Джак Мейл), един младши партньор (моя милост), трима сътрудници и пет секретарки. И тъй като попечителството и недвижимите имоти се смятат за доходоносен, но подчертано непривлекателен дял от правото, ние сме забутани в девета глуха в централата на корпорацията и разполагаме само с един ъглов офис.

„Лорънс, Камерън и Томас“ заема осемнайсетия и деветнайсетия етаж на Бродуей 120 в Долен Манхатън. Сградата е един от символите на индустриалното оживление през 20-те години на XX в. На вид наподобява музикален орган „Вурлицер“. Според легендата, след срива на Уолстрийт през 1929-а, през прозорците на тази сграда полетели над дузина брокери. Късметлиите, чиито офиси са били в югозападния ъгъл на сградата, трябва да са се насладили на страхотна гледка към Долен Манхатън, докато са падали към улицата. *Здравей, Господи! Сбогом, богатство! Туп.*

В нашата фирма и до днес ъгловият кабинет се смята за голяма работа. Нужно е да си пълноправен партньор, за да се добереш до такъв. Но тъй като ъгловите кабинети са само осем, мнозина от старшите адвокати с години се терзаят дали ще получат луксозния офис с две изложения, подобаващ на положението им. Точно както сътрудниците, които работят на осемнайсетия етаж, се терзаят дали ще станат партньори във фирмата и ще се преместят на деветнайсетия етаж. И както сътрудниците, назначени за през лятото, се терзаят дали ще ги назначат на постоянна работа. И както стажантите се терзаят заради липсата на професионален напредък (тъй като все още нямат степен по право). И както секретарките се терзаят заради ниските си заплати.

В „Лорънс, Камерън и Томас“ има много терзания. Но пък за доста от нас има и много пари, което уталожва огъня на терзанията. Лично аз не се терзя за локацията на кабинета си (деветнайсети етаж, източна страна на сградата, хубав изглед към Бруклинския мост,

собствена баня и в непосредствена близост до ъгловия офис на Джек Мейл). И при всички положения нямам оплаквания от парите, които получавам — около триста и петнайсет бона годишно в зависимост от участието ми в разпределението на печалбата и премиалните: с тези доходи си осигурявам постоянно жителство в рая на големите данъкоплатци. Допълнителните облаги от работата ми също са фантастични: безплатна здравна застраховка за цялото ми семейство, безплатно членство в Нюйоркския атлетически клуб, безплатно ползване на фирмения апартамент в Батъри Парк Сити, безлихвени заеми за закупуване на автомобил, безплатно обслужване с лимузина по всяко време на нощта до всяка точка в радиус от осемдесет километра от офиса (Ню Кройдън тъкмо влиза в този район), фирмена сметка за ресторантите „Лютис“, „Фор Сизънс“ и „21“...

Всъщност нямам никакви оплаквания по отношение на „Лорънс, Камерън и Томас“. С изключение на работата. Тя наистина ужасно ме тормози. Защото ме отегчава. Направо затыпявам от нея.

Разбира се, когато през септември 1983 г. започнах в „Попечителство и недвижима собственост“, знаех, че мястото е глупаво. В края на краищата, беше средата на 80-те години и с потичането на ненаситните сокове на годините икономически разцвет всеки загубеняк с капка мозък, току-що излязъл от правния факултет, напираше тутакси да се класира в някоя фирма на Уолстрийт като „Лорънс, Камерън и Томас“ — защото при онази треска по търговията с рискови облигации и сливания, която тресеше корпоративна Америка, именно там беше точното място, където да се озовеш.

Мисълта ми е, че отначало повъртях в главата си идеята да се хвана на работа в някоя политически коректна кантора и да прекарам първите си години като адвокат, защитаващ нелегални емигранти от Салвадор. Но баща ми ме убеди първо да се пробвам в някоя от големите нюйоркски кантори.

„Дори по-късно да решиш да ставаш Махатма Ганди — посъветва ме той, — четири-пет години в престижна адвокатска фирма ще ти създадат име, а това е много важно. Защото то ще означава, че си минал през всичко в бизнеса, а не си просто парашутист без грам практически познания.“

И така, за пореден път замислих брилянтен план. Оставам максимум пет години в някоя голяма фирма, живея скромно и пестя

като луд, после, докато съм още в началото на трийсетте, се прехвърлям в някой по-некомерсиален сектор на правото. Виждах се като борец за връщането на земите на индианците или доблестен закрилник на нещастни дечица, родени от наркомани и с осем пръста на ръчичката. И, разбира се, с всичките пари, които щях да съм спестил като адвокат от Уолстрийт, пак щях да мога да посветя значителна част от свободното си време на фотографията. По дяволите, Америка е пълна с известни адвокати писатели — защо да не стана първият известен адвокат фотограф?

И така, явих се на интервю в пет-шест големи кантори и това — убеден съм — че Прескот Лорънс и баща ми бяха учили заедно в „Йейл“, наклони везните в моя полза, за да получа работата в „Лорънс, Камерън и Томас“.

Като всички нови сътрудници, първата година ме въртяха между различните отдели — това беше възможност за партньорите да оценят новия талант и да видят доколко пасва на корпоративната схема на работа. В „Лорънс, Камерън и Томас“ няма отдел за наказателно право, нито отдел за защита про боно, чрез който партньорите да успокояват съвестта си, като безплатно поемат случаи на осъдени на смърт престъпници. Фирмата е строго комерсиална. И в пиковите години на т.нар. рейгъномика всеки новоназначен адвокат се пънеше да направи добро впечатление в отделите от тежката артилерия — „Съдебни спорове“, „Корпоративно право“ и „Данъци“, където представлявахме някои от най-известните крадци в държавата.

Прекарах известно време във всеки от тези отдели, но установих, че те са пълни с хора на име Еймс и Брад, на които им доставяше удоволствие да разпердушинват „противниковата страна“ и да си забиват един другиму ножове. Разбира се, този тип хора е често срещан в американския корпоративен живот. Те бяха възпитани в състезателен дух и обожаваха да използват термини от американския футбол дори при обсъждането на най-незначителния договор.

„Този път от теб се иска да си корав лайнбекър“, „В нашия отдел фийлдголове не са на почит — ние признаваме само тъчдауни“, „В тази сделка аз ще играя куотърбек, ясно ли е?“.

Груповата истерия и параноята бяха типични за тези отдели и дори когато нямаше нужда от изстъпления или агресия, все някой

измисляше някаква криза (или враг), за да поддържа високо нивото на войнственост.

След месеци на тъпи футболни метафори, изричани от хора, които полагаха големи усилия да се държат като професионални боклуци, осъзнах, че за да оцелее човек в безскрупулните представления, които се играеха в тези по-привлекателни отдели, трябва да приеме гладиаторската им философия, че *бизнесът е война*.

Но тъй като за мен правото беше просто средство, с помощта на което възнамерявах да субсидирам бъдещата си кариера на фотограф, реших да потърся най-спокойната възможна ниша в „Лорънс, Камерън и Томас“ — кътче, където ще съм невидим, ще правя сериозни пари, но няма да имам досег с дребните Наполеоновци, превзели останалите отдели във фирмата. И когато се запознах с Джак Мейл, разбрах, че съм открил своя ментор, своя равин — човек, който още преди години беше преценил, че „Попечителство и недвижима собственост“ предлага сигурна закрила от междуособиците, съставляващи шейсет процента от корпоративния живот.

„Ако си решил да воюваш, ако си от недоузрелите апаши, дето колекционират скалпове, не ми трябваш тук — предупреди ме той на първото ми интервю при него. — В «Попечителство и недвижима собственост» няма блясък и сексапил. Тук е девета глуха, *капиш*? Нашето мото е: «Инфарктите са за гоите».“

— Но господин Мейл — позволих си да отбележа аз, — аз също не съм еврейн.

Той сплете покритите си с кафяви петна пръсти и силно изпука кокалчетата си.

— Тази мисъл ми мина през ума — призна той с оттенък на равинска дяволитост в гласа. — Но поне си *кротък* гой.

Джак Мейл носеше обувки със скрита платформа. Как ви се струва: Джак Мейл носеше обувки „Гучи“ със скрита платформа. Тънката му сива коса беше винаги напомадена с гел и зализана назад. Купуваше си ръчно ушити костюми „Дънхил“. Носеше перлена игла за вратовръзка и черно палто от кашмир през зимата. Приличаше на Джордж Рафт^[1] — миниатюрно конте, което смяташе, че доброто облекло е най-надеждната защита срещу ръста му от сто шейсет и два сантиметра и фактът, че е единственият старши партньор от еврейски

произход във фирма, която се състоеше предимно от бели англосаксонски протестанти.

„Знам, че зад гърба ми ме наричат Счетоводителя — призна ми той веднъж, — но също така знам и че съм най-големият магьосник във фирмата. Докарвам повече бизнес от всеки от онези епископални смотаняци в «Съдебни спорове». А ако има нещо, което знам за протестантите, то е следното: дай им повече мангизи и те веднага ще се престорят, че те смятат за равен.“

На Джак му харесваше да играе ролята, която сам си беше избрал — на евреин аутсайдер, изолиран в своеобразна ивица Газа от гойския Уолстрийт. И мисля, че една от причините да ме хареса толкова бързо беше, че усети (и одобряваше) положението ми на аутсайдер във фирмата. Както разбрах по-късно (от Естел, разбира се), след колежа Джак беше работил като набеден художник в приказната страна на бохемите от петдесетте години — Гринич Вилидж, преди да поддаде под неизбежния семеен натиск и да спечели стипендия в Юридическия факултет на Бруклинския университет. И така, когато видях как фотографските ми амбиции минават на заден план, изместени от ангажираността ми с корпоративната игра, у него явно се отключи силен инстинкт да ме закриля, защото две седмици след назначаването ми в „Попечителство и недвижима собственост“ той вече беше разпространил във фирмата новината, че след трийсет и пет години в „Лорънс, Камерън и Томас“ най-сетне е намерил своя заместник, своя бойчик^[2].

„Ако си изиграеш правилно картите, ще ти помогна да станеш младши партньор след пет години — каза ми той след края на двумесечния ми изпитателен срок в «Попечителство и недвижима собственост». Само си помисли: пълна гаранция за развитието на кариерата ти още преди да си навършил трийсет и три години. И, повярвай ми, ще можеш да си купиш много фотоапарати с парите, които ще носиш у дома.“

Предлагаха ми поредната изкусителна фаустовска сделка. *Партньорство?* Според плана на моя учител трябваше да работя само пет години като сътрудник в „Лорънс, Камерън и Томас“, след което щях да намеря подходящата практика в Бъркли или Ан Арбър, където щях да стана фотограф и да печеля награди, а паралелно с това щях да води яростни юридически битки с крилото на „Християнската

коалиция“, подкрепящо търговията с бели роби. Но *партньорство*? На невръстната възраст от трийсет и три години? Това направо би удивило моя старец. Вярно е, че „Попечителство и недвижима собственост“ не преливаше от вълнуващи моменти, но започнах да убеждавам себе си, че вглеждането в детайлите на юридическата работа — доизкусуряването на завещанията, заплетените наследствени права — пасва на моята природа. С други думи, след като мога да потъна в най-дребните технически подробности, съпътстващи отпечатването на една фотография, значи имаше шанс да започна да се увличам и по детайлите около написването на едно завещание. Нали така?

Телефонът на бюрото ми иззвъня. Натиснах бутона на високоговорителя и чух носовия глас на Естел.

— Съпругата ви не отговаря, господин Брадфорд.

— Опитай пак след половин час.

— Господин Мейл пита дали бихте могли да му отделите една минута...

— Кажи му, че ще се отбия при него след четвърт час. Довършвам последните щрихи от документа на Берковиц...

Тези последни щрихи ми отнеха около пет минути. Стегнах още малко изказа в частта, където ставаше дума за изплащане на сумите от остатъчния попечителски фонд, за да е сигурно, че никоя издънка на клана Берковиц — наследници на най-големия търговец на „Линкълн Континентал“ в Хънтингтън, Ню Айланд — никога няма да може да предяви претенции към имуществото, освен ако не е изрично посочена за наследник в завещанието. След това вдигнах телефона, натиснах първия бутон за бързо избиране и се свързах с домашния си номер. Отсреща ми вдигнаха:

— Hola? Quién es?^[3]

По дяволите! Пердита — нашата напълно легална (сериозно, проверих ѝ зелената карта) икономка от Гватемала.

— Hola Perdita. Dónde está Señora Bradford?^[4]

Излязла за целия ден. Не оставила телефон за връзка. А децата били на разходка с бавачката. Прехапах устни. За трети пореден ден от седмицата излизаше от къщи още преди девет сутринта. Знам го, защото през всяка една от тези сутрини се бях опитвал да се свържа с нея от офиса, като се надявах някак да постигнем примирие.

— Нещо интересно ли има днес?

— Не.

Отворих тефтерчето си с телефони и набрах номера на Уенди Уагънър — местна авторка на готварски книги (сигурен съм, че сте чели „Чудеса за талията от Уенди: върховната диета“) и единствената позната ми четирийсетгодишна жена, която все още носи карирани плисирани поли с огромни безопасни игли. Омъжена е за първокласен смотаняк на име Луис, завършил „Йейл“ през 1976-а и голяма клечка в отдела за ценни книжа в „Беър Стърнс“. Веднъж той ми каза, че, като изключим секретарката му, не може да си спомни кога за последен път е разговарял с човек, който печели под двеста хиляди долара на година. Те двамата бяха точно от типа хора, които гледам на всяка цена да избягвам, но на Бет ѝ доставяше удоволствие да бъде в компанията на такива второразредни знаменитости като Уенди и веднъж седмично играеше тенис с нея.

Може би уговорката им беше точно за тази сутрин.

— Hola? Hosteria de Waggoner^[5].

Още една латиноамериканска камериерка. Май всички в Ню Кройдън наемат домашните си помощници от агенция, отстояща на юг от границата.

— Уенди там ли е? — попитах, внезапно уморен от опитите в Кънектикът да разговарям на чужд език.

— Сеньора Уагънър днес е в града. Искате ли да ѝ оставите съобщение?

— Не, благодаря — отвърнах аз и затворих.

Нямаше нужда да карам Уенди да се чуди защо съм ѝ се обаждал в делничен ден в търсене на жена ми. Нямаше нужда да се превръщаме в тема за разговор по време на седмичното ѝ обедно парти: „Чувам, че семейство Брадфорд не са особено влюбени напоследък“.

Семейство Брадфорд. Господи!

Телефонът иззвъня. Отново беше Естел.

— Господин Мейл би искал...

— Тръгвам веднага... — прекъснах я аз.

Кабинетът му беше до моя. Офис на старши партньор. Масивно президентско писалище. Меки кресла. Заседателна маса от махагон. Лошо изкуство от времето на федералистите. Собствена баня. Почуках два пъти и влязох. Той седеше в големия си кожен стол зад бюрото и изглеждаше дори по-дребен от обикновено.

— Хубав костюм — хвърли поглед към тъмносивия ми костюм на ситно райе. — „Брукс“?

— „Хюго Бос“.

— Позволяваш на швабите да те обличат, а?

— Можеш да ме изпратиш при твоя шивач.

— О, не. Тук съм единственият, комуто е позволено да се облича като Нейтън Детройт^[6]. Искам да продължиш да изглеждаш все така елегантен и да показваш на клиентите ни от кънтри клуба, че си получил образованието си в университет от Бръшлянената лига.

— На клиентите като Берковиц?

— Господин Берковиц мисли, че слънцето изгрява от твоя тукус^[7].

— Така си е.

— Сериозно говоря. Докарвам гониф^[8] като Берковиц във фирма като тази, след което бял англосаксонски протестант като тебе се държи с него уважително... Казвам ти, сега той се мисли за Нелсън Рокфелер. И можеш да си убеден, че решиш ли да си купиш ново „Елдорадо“, ще ти направи голяма отстъпка... Не че някой някога ще те види да караш нещо толкова шикозно в онзи скучен до болка град, в който живееш.

— В Ню Кройдън имаме евреи — отвърнах аз в същия шеговит тон.

— Да... като домашни помощници. Е, докъде стигна с документите на Берковиц?

— Остават само някои незначителни подробности за наследствените връзки и две потенциално спорни точки относно плащането на остатъчния попечителски фонд. Дреболии.

— Де да можех и аз да кажа същото за имуществото на Декстър...

— Наскоро починалият Дийк Декстър от „Декстър Копър енд Кейбъл“?

— Точно същият загубеняк. И доколкото разбирам, доста активен загубеняк. Оставил е три много огорчени чилийски жени на възраст от петдесет и четири до двайсет и две години, всяка от които твърди, че му е родила дете през последните две десетилетия.

— Откъде този интерес към чилийките?

— Чили е най-големият производител на мед в света. При това не са някоя загубена бананова република, повярвай ми. Оня адвокат мошеник от столицата им Сантяго ми звъни по два пъти на ден и заплашва, че ще ексхумира Декстър и ще сравни ДНК на трите чилийски деца и тази на техния мъртъв баща. За бога! Защо Декстър не постъпи по-разумно и не посочи в завещанието си, че желае да бъде кремиран! Тогава щях да кажа на оня смотаняк печалбар да се скрие някъде. Но тоя мазник е хитрец, на сън да го бутнеш, ще ти цитира закона за наследствата.

— Колко пари иска да измъкне?

— По десет милиона на дете.

— Каза ли му да се разкара?

— Разбира се. Предложих му петстотин бона еднократно на дете. Мисля, че в края на краищата ще се споразумеем за милион и сто хиляди.

— Госпожа Декстър сигурно тръпне в радостно очакване да олекне с три милиона и нещо.

— По принцип нашият златотърсач, мъжът ѝ, излезе с общо четирийсет и седем милиона след облагането с данъци. Така че бълха я ухапала с тия три милиона, особено предвид това, че разправиите с ексхумации и прочее ще ѝ гарантират реклама на жълтите страници на „Нешънъл Инкуайърър“. Трябва да видиш тая дропла. Госпожа Декстър номер 5 има толкова операции за лифтинг на лицето, че на тила ѝ, там, където са събирали цялата кожа, се е натрупал възел.

— Е, поне звучи много по-забавно от документите на Берковиц — отбелязах.

— Да, има си и своите забавни моменти. Помага ми да убивам времето.

Той се усмихна с уморена, невесела усмивка. Усмивка, която не ми хареса.

— Седни, Бен.

Седнах. Интеркомът му иззвъня. Беше Хилди, секретарката му.

— Извинете, че ви прекъсвам, господин Мейл, но се обадиха от кабинета на доктор Фробишър...

— Няма ме — прекъсна я Джак наскоро изречението. — Друго?

— Господин Бранфорд, Естел ме помоли да ви предам, че пак се е опитала да се свърже със съпругата ви, но...

Сега беше мой ред да я прекъсна:

— Няма проблем, Хилди. Благодари на Естел от мое име.

Джак натисна бутона на високоговорителя и ме изгледа внимателно.

— Всичко наред ли е на семейния фронт?

— Всичко е чудесно, Джак. Съвсем наред.

— Лъжец.

— Толкова ли е очевидно?

— Изглеждаш ужасно, Бен.

— Нищо, което двайсет часа здрав сън да не излекуват. Но ти... ти, Джак, както винаги изглеждаш готов за бизнес.

— Не, не е вярно.

— Напротив — продължих аз, като усилено отбягвах темата за семейния ми живот. — Имаш вид на човек, прекарал две седмици в Палм Спрингс в компанията на вариететна актриса.

— Сега вече говориш глупости — отрязва ме той.

— Съжалявам — отвърнах, изненадан от раздразнението му.

Той се загледа безизразно в попивателната на бюрото си в продължение на няколко минути. Накрая проговори:

— Аз умирам, Бен.

[1] Американски актьор, известен с ролите си в гангстерски филми от 30-те и 40-те години на XX в. — Б.пр. ↑

[2] Момче, млад мъж — смесица от английски и идиш. — Б.пр. ↑

[3] Ало, кой е? (исп.). — Б.пр. ↑

[4] Ало, Пердита. Къде е госпожа Брандфорд? (исп.). — Б.пр. ↑

[5] Ало, гостоприемницата на Уагънър (исп.). — Б.пр. ↑

[6] Герой от популярен мюзикъл на Бродуей. — Б.пр. ↑

[7] Задница (идиш). — Б.пр. ↑

[8] Крадец (идиш). — Б.пр. ↑

Таксито беше заклещено в задръстването на Трийсет и първа улица между Шесто и Седмо авеню. Не ми беше никак забавно, особено като се има предвид, че бях казал на шофьора (Беноа Намфи, номер 4Б92) да тръгне на запад по Двайсет и трета и да свие на север по Осмо авеню. Но човекът разбираше около десет думи на английски, пък и бездруго не слушаше какво говоря, защото радиото беше нагласено на хаитянска емигрантска станция, от която гърмеше Топ 20 на Порт-о-Пренс, прекъсвана от телефонни обаждания с поръчки за правене на вуду магии. Ядосах се. Ама много.

— Казах ти да не минаваш по тази улица — казах.

— Ко каза, брат? — отвърна той.

— *Да не минаваш по тази улица.*

— Не може не минава. Ние тука.

— Никога ли не се вслушваш в желанието на клиентите си? Не ви ли учат на това в училището за таксиметрови шофьори?

— Споко, брат. Ние стигнеме.

— Не искам просто *да стигнеме*. *Бързам!* — вече крещях.

Той ме погледна с напушена усмивка.

— Кофти ден за теб?

Стига. Чашата преля.

— Мамка ти! Мамка ти! Мамка ти! — крещях, докато отварях вратата със замах, метнах пет долара през прозореца на шофьора и тръгнах ядосано по Трийсет и първа улица, като си говорех сам като онези, дето продават моливи пред „Блумингдейл“. След двајсетина метра спрях, облегнах се на една телефонна кабина и се опитах да се успокоя.

Аз умирам, Бен.

Рак на стомаха в напреднал стадий. Знаел от две седмици, но коравото копеленце не беше казало на никого, дори на жена си.

— Осем месеца, най-много година. Няма да повярваш какъв водопроводчик сложиха да ме гледа. Доктор Хорас Фробишър. Прилича на Реймънд Меси^[1], но се разхожда насам-натам сякаш е

Всевишният. Знаеш ли как ми го съобщи? „На ваше място щях да започна да си уреждам сметките“. Звучеше като проклет адвокат.

Джак искаше „новината“ да не се разпространява във фирмата.

— Няма да започна химиотерапия или да се подложа на радикална хирургия или някое от другите отчаяни средства, които искат да изпробват върху мен. След като е нелечим, значи е нелечим. Ще им пия болкоуспокояващите и ще продължа да ходя на работа, докато...

Замлъкна, стисна устни и се загледа през прозореца към нервния пешеходен парад на Уолстрийт — хората изглеждаха толкова целеустремени, толкова заети с това да стигнат някъде.

— Знаеш ли кое е най-тежкото? — попита той тихо. — Да осъзнаеш, че си изживял живота си, без да мислиш за този момент. Преструвал си се, че някак никога няма да ти се наложи да се изправиш пред най-важния от всички моменти — моментът, в който най-накрая осъзнаваш, че няма шанс да промениш бъдещето, да обмисляш различни варианти; че не можеш дори да мечтаеш за друг живот. Не можеш дори във въображението си да подириш успокоение и да си кажеш, че всичко ще е различно... защото няма за кога.

После се обърна. Погледна ме право в очите и каза:

— Ти ще си новият старши партньор, Бен.

Трепнах. Несъзнателно, но Джак го забеляза. И не каза нищо. Защото знаеше. Знаеше точно какво значи това за мен. Минимум половин милион на година, огромен корпоративен престиж... и край на другия ми живот. На онзи неосъществен живот зад визьора. Живот, от който — също както от артистичните години на Джак в малката таванска стаичка на улица Макдугъл — остават само романтични спомени. Понякога вкусът е сладко-кисел, понякога (в лоши дни) — мъчителен. Но при всички положения не ти дава нито миг покой, защото знаеш, че си избрал по-сигурната опция. А сигурността, както по-късно откриваш, е сама по себе си един малък ад.

— Ей, ало!

Осъзнах, че съм се вторачил през прозореца на телефонната будка в някакъв четирийсетинагодишен простак с космато шкембе, което се подаваше изпод омацана с петна от храна тениска. Чукаше с монета по стъклото, за да привлече вниманието ми.

— На теб говоря! Ако се чудиш къде да се подпреш, върви си намери стена!

Пръстите ми се свиха в юмрук.

— Какво каза, задник такъв? — отвърнах.

— Задник ли? Ти си задник, чекиджия такъв!

Обля ме вълна от адреналин, ядът ми беше толкова неподправен и невъздържан, че ми се зави свят, обзе ме въодушевление, страхът се стопи. Бях готов да го разкъсам, дебелака му с дебелак. Онзи явно усети как изведнъж се превърнах в заплаха, защото пребледня и започна да мига разбиращо, докато го информирах с монотонен глас:

— Ако не си се разкарал от телефонната будка, преди да преброя до три, ще те убия. Нямам предвид просто да те понатупам. Ще ти извия врата.

Очите му се превърнаха в две огромни палачинки от страх. Имах чувството, че чувам как от тялото му започва да струи пот.

— Ей, човек, не исках, извинявай... Разбери ме и мене... и аз имам кофти ден.

— Аз не просто имам кофти ден. Денят ми е отвратителен. Но ако те убия, може би ще се разведря. Едно... две...

Изхвърча от телефонната будка и се изстреля към Трийсет и първа улица, а мазното му туловище се тресеше като желе. Намъкнах се вътре и стиснах слушалката. Трепереше в ръката ми.

Този град превръща хората в диваци. Имаш късмет, че дебелакът нямаше в себе си някой евтин пицов. *Застрелян за подпиране на телефонна будка.* Перфектен завършек на перфектен нюйоркски ден.

Отне ми минута-две, докато спра да треперя. Трябва да поспиш, омбре. Погледни на нещата в перспектива. Преди съвсем да си откачил?

Изрових си фонокартата от портфейла и звъннах вкъщи. Четири пъти даде свободно и после чух собствения си бодър глас, записан на телефонния секретар:

Здравейте. Съвзяхте се с Бен и Бет Брадфорд. В момента не можем да вдигнем...

Бен и Бет Брадфорд. Все й повтарях: ако някога се оженим, трябва да запазиш моминското си име.

— Ще живея с теб завинаги — увери ме тя една пиянска вечер през януари 1988, докато довършвахме втора бутилка вино долу в

киното, — но никога няма да се омъжа за теб.

— Но ако...

— Няма начин — изкикоти се тя пиански.

— Добре, разбрах. Но ако в един момент — говоря чисто хипотетично — се превърнем в оглупяла буржоазия и решим да... така де... да уредим формално нещата между нас...

— Тогава ще взема твоята фамилия.

— Много старомодно от твоя страна.

— Не-е — отвърна Бет, — просто съм практична. Помисли само — Бет Брадфорд би стояло много по-добре, изписано на обложката, от Бет Шницлър. Но... — и ми пусна широка, палава усмивка, чието недвусмислено послание беше: „Ще разкъсам дрехите ти със зъби“ — ... ние никога няма да се оженим.

1988. Живеехме заедно едва от няколко месеца и с перспективната ми заплата можехме да си позволим да наемем тавански апартамент в Сохо за 2000 долара месечно. Решението да останем в центъра беше добре обмислено. В крайна сметка, въпреки че и двамата работехме на осемчасов работен ден, не се смятахме за презрени юпита и идеята да наемем жилище в по-богаташки квартали като Горен Ийст Сайд или Мъри Хил беше анатема за творчески натури, които очакват да удари техният час, за каквито се смятахме.

Творчески натури, които очакват да удари техният час. Така ни нарече Бет. Разбира се, винаги когато го казваше, в гласа ѝ трепваше дяволита нотка. Но, честно казано, имаше време, когато и двамата вярвахме, че още няколко години и ще се освободим от модерното робство на осемчасовия труд. И всяка сутрин, преди да отиде на работа в „Космополитън“, Бет ставаше в шест и работеше три часа върху романа, с който се надяваше да се прочуе. Не ми даваше да го чета, преди да го завърши, не ми казваше дори заглавието, докато една сутрин през март 1989 не ми връчи ръкописа от 438 страници с думите:

— Казва се „Люлката на амбициите“.

Това беше вторият роман на Бет. Първият, наречен „Отвъд Осининг“, така и не беше публикуван. Бет го завърши малко след дипломирането си в „Уелзли“, където се изявяваше като редактор на литературното списание на колежа и беше спечелила няколко награди за творческо писане. Беше наградена и със следдипломна стипендия за

литературен курс в Шотландия и точно там написа по-голямата част от „Отвъд Осининг: билдунгсроман“ (думата си е на Бет, не е моя) — историята на недодялана девойка, която се опитва да се впише в провинциалните нрави на Уестчестър, докато преживява мъчителната агония на майка си, болна от рак на гърдата. И когато накрая майката умира, дъщерята търси спасение в елитен женски колеж в Нова Англия, където си изгубва ума по един задник от колежа „Амхърст“, но въпреки това успява да открие вдъхновението си като художник. Романът очевидно — с изключение на няколко незначителни подробности — описваше живота на Бет, пресъздаден в стил, който най-добре може да се опише като лиричността на чувствителното момиче („Онази есен, под розово-оранжево небе, майка ми се зае да шие кувертюра за легло в задния двор...“ В този дух).

Когато Бет се върна от Шотландия, „Отвъд Осининг“ бе разпратена на петдесетина нюйоркски агенти, но нито един не благоволи да го издаде (основното оправдание за отказ беше, че същата година били публикувани още три дебютни романа, посветени на темата за детството и живота в нюйоркските предградия и построени около фигурата на умиращата майка). Бет, естествено, беше разочарована, но не се остави на унинието.

Намери си постоянна работа като асистент литературен редактор на „Космополитън“, за да си плаща наема, докато пише втория си роман.

— Знаеш ли с какво си изкарвам хляба? — попита ме, когато се запознахме на сватбата на общ приятел. — Чета от пет до седем недодялани разказа всеки ден, всичките за самотни депресарки, които си търсят джи-точката.

Засмях се и вече бях влюбен. Беше умна, забавна и знаеше какво иска. Знаеше, че иска да стане писателка. Знаеше, че иска да избегне буржоазната клопка, в която беше попаднала майка ѝ. Около три седмици, след като бяхме започнали да се виждаме, тя най-сетне се реши да ми разкаже за смъртта на майка си.

— Как да ти кажа, тя беше ужасно разочарована жена. Когато била на моите години, имала блестяща кариера като специалист „Човешки ресурси“, шеф на отдел в голяма нюйоркска фирма. Но когато се омъжила за татко и забременяла с мен — край, дотам. Обратно в Осининг и цял живот родителски срещи и кафе с приятелки

сутрин и вечеря вкъщи, след като баща ми се прибере с влака в 19:06. Беше чудесна майка. Но, боже, как буташе безмълвно постния си, никакъв животец — идентичен с този на почти всяка друга жена от нейното поколение. И съм сигурна, че ракът ѝ донякъде бе отключен от онова дълбоко и мъчително чувство, че е „малка жена“, домакиня, издържана от мъж, когото с времето е спряла да харесва.

Посегнах и я хванах за ръката.

— Не се тревожи — уверих я. — Това никога няма да ти се случи.

Гласът ѝ беше студен като желязо:

— Знам, че няма.

В литературния отдел на „Космополитън“ Бет работеше с две изискани лесбийки — Лори и Гретел. „Сестриците“, както им викаше, я окуражаваха в литературните ѝ начинания и ѝ уредиха агентка, която да представлява новата ѝ книга.

„Люлката на амбициите“ беше още един *билдунгсроман*: недодялана девойка от Уестчестър, която не може да се отърси от преждевременната смърт на майка си, се мести в големия град, решена да стане Велика художничка. Но за да свързва двата края, се хваща на работа в литературния отдел на лъскаво списание, повишават я до художествен директор, влюбва се в млад дерматолог и в края на романа осъзнава, че е разкъсвана между изкушенията на семейния живот и „вътрешния глас“ на музата си.

В петте месеца след написването на „Люлката на амбициите“ двайсет и двама издатели отхвърлиха романа. Но, боже, колко изкушаващо близо стигна Бет до издаване при трима от тях. Всъщност един редактор в издателство „Атенеум“ беше казал на Бет, че иска да я публикува, но го уволниха две седмици по-късно заради жестоки съкращения (а задникът, който го наследи, мислеше само за продажби и се изказа, че книгата нямала „комерсиален потенциал“). Този път разочарованието на Бет беше разтърсващо, макар всички (агентката ѝ, сестриците и аз) се опитвахме всячески да я предпазим от депресията и ѝ разказвахме как големите писатели са побеждавали неуспехите и дори след пет отхвърлени ръкописа, най-накрая са пробивали.

— Със сигурност ще те публикуват — казах ѝ, няколко месеца след като пристигна и последното писмо с отказ. — Само не се предавай.

— „Изкачи всяка планина, преплувай всяка река...“^[2] — запя тя мрачно и после добави: — И докато се опитваш, мила, си дръж главата наведена, когато повръщаш.

Бет държеше главата си наведена нерядко през онази есен и страдаше от често срещана болест, известна като сутрешно гадене. Прихвана заболяването една вечер, след като се прибрахме от кварталния италиански ресторант на Принс стрийт, започнахме да се събличаме един друг, още щом прекрачихме входната врата, и не позволихме на разни подробности, като това Бет да си сложи диафрагмата, да ни разсеят. Ех, пиянска страст. Ех, самообвинения на сутринта.

— Беше ужасно глупаво — каза тя, докато на следващия ден по обед лекувахме махмурлука си в „Одеон“. — Особено като се има предвид, че точно сега съм в овулация.

— Не го мисли. Моите момчета едва ли умеят да плуват срещу течението.

— Последното, което ни трябва в момента, е бебе.

— Нищо няма да стане, бейби.

Но, разбира се, стана.

— Искаш ли да го задържим? — попита ме тя вечерта, когато разбрахме.

— Разбира се — отвърнах, но това не беше съвсем вярно. Идеята да стана баща, заедно с всичките тежки отговорности, които вървяха в комплект с това, ме ужасяваше. От друга страна, отчаяно исках да остана с Бет. Въпреки категоричния ѝ отказ да сключим брак, през двете ни години съвместен живот дотогава ѝ бях предлагал поне шест пъти.

И винаги получавах отказ — Бет търпеливо и мило ми повтаряше, че колкото и сериозно да иска да е с мен, бракът би бил твърде буржоазен акт за творчески натура като нас.

Като се замисля сега, нещо в мен се е страхувало от силното ѝ чувство за независимост. Знаех, че ме обича и иска да сме заедно, но това не беше достатъчно. Сигурно е било мъжка несигурност, но трябваше да съм убеден, че няма да има възможност да ме остави просто ей така. Затова, след като разбрахме, че ще ставаме родители, някак си се самоубедих, че едно дете трайно ще укрепи връзката ни.

Също така бях наясно — въпреки убедеността на Бет, че човек винаги има право на избор — че тя никога няма да се реши да прекъсне бременността. Беше на трийсет и една, биологичният ѝ часовник тиктакаше, а нямаше кой знае какъв наплив от желаещи да публикуват романите ѝ. Разбира се, в нея се надигаха всякакви страхове, свързани с опасността да се превърне в копие на майка си, но аз нежно успявах да ги туширам. Разбрахме се да останем да живеем в града. Тя да продължи да работи. Да си наемем бавачка на пълен работен ден, която да се грижи за детето. Бет пак щеше да може да става в шест, за да работи няколко часа по новия си роман, преди да тръгне за „Космо“. Животът, убеждавах я аз, ще си остане съвсем същият.

— Никога не става така — каза тя.

— Но е възможно. И ще стане. Ще видиш. И след като се оженим...

— Знаех си, че ще повдигнеш въпроса.

— Защо не, имам предвид, така или иначе...

— Ти май никога не се отказваш, а?

— Кой би искал да се откаже от теб?

— С комплименти ще стигнеш...

— Навсякъде — казах аз и я придърпах към себе си. Целунах я силно. После тя пое лицето ми в шепи и ме погледна изпитателно.

— Ще съжаляваме ли?

— Знаеш, че няма.

— Съвърши се с фантазията ни за творчески натури, в очакване на своя момент.

— И дотам ще стигнем.

— Може би... но ако някога предложи да се преместим в предградията, тегли ми куршума.

Не ѝ припомних тези думи тринайсет месеца по-късно, когато един следобед ми се обади в офиса, изпаднала в шок.

— Трябва да се прибереш веднага! — успя да ми каже, разтреперана от паника. Сърцето ми спря. Адам беше на шест месеца. Синдром на внезапната детска смърт, менингит, детски енцефалит...

— Казвай... — не издържах накрая.

— Повръщано... — проплака тя. — Целият е оповръщан. Един изрод го оповръща...

Изродът в конкретния случай се оказа някакъв бездомник, установил се в една уличка срещу апартамента ни на Кинг стрийт. Бет, която още си беше вкъщи по майчинство, излязла с Адам на разходка. Въпросният клошар изникнал пред нея изневиделица и така я шашнал, че все едно видяла от небето да слиза Моисей, яхнал „Тъндърбърд“. Бил с дълга до коленете и втвърдена от засъхнали сополи брада.

— Сладко мамче, сладко малко бебче. Дайте долар на бедния, а? Само един...

Но не успял да си завърши изречението, защото изведнъж позеленял и върнал обяда си върху Адам. Бет се разпищяла, Адам ревнол, а по-късно същия следобед педиатърът прибра от двамата свръхпритеснени родители на малкия 200 кинта, срещу които ги увери, че синчето им не е прихванало СПИН, хепатит А, В, С или бубонна чума от кръщаването с драйфано от страна на тази отрепка на обществото. Десет дни по-късно, докато се разхождахме с Адам из Уошингтън Скуеър Парк, колелцата на детската количка изхрущяха върху две празни опаковки от кокаин. На следващия уикенд предложих да си търсим къща в Кънектикът.

— Не мога да повярвам, че го правим — каза Бет, веднага след като капарирах една къща на Конститушън Кресънт.

— Нито пък аз. Но, в крайна сметка, и двамата ще сме в града по цял ден, нали? А и Ню Кройдън е прекрасно място да отгледаш детето си. Така де, и ти самата го каза — не искаме да отгледаме сина си в Калкута.

— Знам какво казах. Ясни са ми всички аргументи „за“ и „против“.

— Виж, ако не ти харесва, ще я продадем и ще се върнем в града.

— Никога няма да се върнем обратно — заяви тя мрачно.

„Дъсчената ограда“, третият роман на Бет, беше започнат няколко месеца, след като се пренесохме в Ню Кройдън. Тъкмо ме бяха повишили за пореден път и, преливащ от арогантност и ентусиазъм, направих глупава, ако и добронамерена грешка. Убедих Бет да се откаже от работата си и да посвети цялото си време на писането.

— Изкарваш едва двайсет и седем хиляди годишно, а аз ще правя по толкова на месец. Сега разполагаме с достатъчно място да ти направим истински кабинет, бавачката ще се грижи за Адам през деня,

винаги си се оплаквала колко е трудно да съчетаваш писането с осемчасово работно време... Е, какво чакаш тогава?

Тя хъмка и мънка известно време, тревожеше я мисълта, че ще си е вкъщи по цял ден, тревожеше се, че ще се откъсне от живота в града, за пореден път ще преживее провал.

Но аз продължих да я увещавам мило и упорито. Защо? Може би защото исках поне един от нас да спре да чака своя момент и наистина да стане творческа личност. Или може би мачото в мен се усещаше странно развълнуван от идеята да финансира *жена си, писателката*. Или може би исках просто да си седи вкъщи и да се провали. В крайна сметка, този, който се проваля, не обичат околните да успяват.

„Дъсчената ограда“ отне на Бет две години. Недодялана девойка, завинаги белязана от ранната смърт на майка си, е постигнала още по-големи успехи в света на нюйоркските списания. И тогава настъпва сериозен обрат — жени се за дерматолога на мечтите си, мести се да живее с него в идеализиран град с дървени къщички някъде в Кънектикът, където е решена да открие наново музата си на художничка, но вместо това забременява, разкъсвана е между радостта от майчинството и липсата на професионална реализация, преминава през сериозна следродилна криза, и...

Следва продължение в том 4 от Брадфордската сага на Бет.

Само че том 4 така и остана ненаписан, защото „Дъсчената ограда“ не намери своя издател. Агентката ѝ я хареса, сестриците я харесаха, дори аз я харесах (винаги тайно съм смятал, че първите два тома са прекалено префинени, превзети и изкуствени). Мина през двайсет и четирима издатели. Когато получи отговор от последния, вече беше бременна с Джош и тъй като беше още по-приклепена от домашните си задължения, започна да се отдръпва от мен.

Агентката ѝ Мелани не се стърпя:

— Просто не разбирам — рече ѝ. — Нямам клиент с по-малко късмет от теб. Може би трябва да опиташ да напишеш нещо различно, нещо не толкова тясно свързано със собствения ти живот.

— Знаеш ли, Мелани е права — съгласих се аз. — Трябва да се пробваш в друг жанр. Нещо тотално различно.

— Край с писането — отрязва и двама ни тя.

А когато понечих да настоявам да не говори така пораженчески, ми каза да млъкна.

И така, Бет престана да прекарва часове в кабинета си и започна да си запълва времето с обзавеждане на къщата в стил „Колониална Америка“. Джош се роди, отказа да спи, Бет отказа да прави секс с мен и освен това отказа да говори за това защо отказва да прави секс с мен. Продължи да купува антики от осемнайсети век, аз продължих да трупам фотографско оборудване, и двамата продължихме да избягваме темата за това защо бракът ни е станал толкова застоял, задънен, парализиран. Но и двамата вътрешно знаехме отговора. Защото тя ме обвиняваше, че съм я превърнал в майка ѝ — талантива, независима жена, която бавно атрофира, обградена от провинциализъм.

Предложих брачен съветник. Тя се изсмя. Предложих да се разделим за известно време. Тя сви рамене и каза:

— Ако така искаш.

Отвърнах, че не го искам.

— Тогава остани — парира ме.

Аз изказах мнение, че трябва да говорим за проблемите си.

— Какви проблеми?

Отвърнах, че вече не си говорим за нищо.

— Сега нали говорим.

Да, говорим, казах, но не за проблемите си.

— Какви проблеми? — повтори тя.

Ами например това, че ме обвиняваш за всичко, изплюх камъчето аз.

— Нали ти искаше сватба — тросна ми се тя. — Нали ти искаше да се преместим тук. Ти искаше да си напусна работа и да се отдам на писането. Защо да говорим за „нашите проблеми“, когато ти имаш всичко, което си пожела.

Казах, че не съм я принуждавал да прави нищо.

— Вярно — съгласи се тя. — Само дето ми приложи всичките учебникарски адвокатски трикове, дето ги беше научил в университета, за да ме убедиш.

Не е честно, възроптах.

— Не смей да ми говориш за честно и нечестно. — Гласът ѝ трепереше от гняв. — Няма нищо *честно* в цялата ситуация.

Предложих поне да се опитаме да поговорим за това. Тя ме отряза:

— Няма нищо за говорене. *Ние* нямаме никакви проблеми — и излезе от стаята, а аз разбрах, че съм я загубил.

— Ей, ало, да не си я взел под аренда тая телефонна будка, а?

Отърсих се от мислите си и се оказах под строгия поглед на тантуресто същество от женски пол на около шейсет, понесло омачкана торба с лого на „Хенри Бендел“, натъпкана със стари вестници.

— Извинете — казах и излязох от будката.

— Има за какво — провикна се тя след мен.

Наистина съжалявам — искаше ми се да отговоря. *Съжалявам за толкова много неща.*

Пресяхох Седмо авеню и се запровирах между дрехи, окачени на стойки на колелца, бутани от момчетата от близките бутици^[3], свърнах на север, изминах две преки, после поех на запад по Трийсет и трета. Той ме очакваше (бях позвънил от офиса по-рано). Когато доближих входната врата, Тед ми отвори:

— Господин Брадфорд... — каза и задържа вратата с усмивка.

Тед беше управител на „Фотоапарати Ъптън“ — фирма — доставчик на фотографско оборудване. Беше на моята възраст, с орediaваща коса и винаги, зиме и лете, носеше риза с къс ръкав. Към мен имаше особено мило и внимателно отношение, защото за него бях най-ценният купувач. През последните две години бях оставил в магазина му над 20 000 долара. Затова ме харесваше толкова. Затова сега ми задържа вратата и каза:

— Ами, тука е.

Имаше предвид новия „Канон EOS-IN RS“ — изключително скъп и качествен професионален фотоапарат. Върхово достижение на техниката: петточков автофокус с няколко режима за определяне на времето за експозиция за оптимални резултати плюс светкавично бърз механизъм на заснемане, с който можеш да правиш десет снимки в секунда. Точно такъв апарат би бил перфектен, ако отразяваш динамична новина или високоскоростно спортно състезание като „Инди 500“^[4]. След като прочетох хвалебствената статия в списание „Попюлър Фотографи“, си го поръчах. Нямаше за какво да го използвам и знаех, че ще прекарва по-голямата част от времето на рафта до другите ми фотоапарати. Но все пак го исках, защото, мамка му, правеше повече снимки в секунда от всеки друг апарат на пазара. А

трябваше да остана в крак с най-новите технологии. Нали все още съм „творческа натура в очакване да удари нейният час“. На всичкото отгоре творческа натура, която може да си позволи да пръсне 2499 долара за една японска играчка.

Тед беше разопаковал фотоапарата и го беше извадил на щанда, за да ми го покаже. Изглеждаше прекрасно: грапав на допир, но лъскав корпус (здро̀во укрепен с лята алуминиева сплав), завършен в матовочерно. Беше и абсолютно ергономичен — мястото за захващане беше перфектно очертано, а корпусът беше приятно тежък. И обективът — 60-милиметров, 1:1,4 осигуряваше контрастни, чисти като сняг снимки — перфектни за репортерска работа.

— Пробвайте спуська — каза ми Тед.

Натиснах черния бутон. Беше като да натискаш спуська на картечница — яростно *чат-чат-чат-чат*, докато механизмът прави снимка след снимка.

— Извърта трийсет и шест кадъра за по-малко от четири секунди — добави Тед. — По-бързо едва ли някога ще е възможно. Но мисля, че това, което най-много ще харесате в EOS, е модерната многоточкова система за фокус и петте режима за избор на експозицията.

— Мислиш ли, че ще е добре да му взема и автоматична светкавица?

— Странно, че попитахте — отговори Тед. — Поръчах ви една, ако случайно решите да вземете...

— Четеш ми мислите.

— Просто се сетих как се оплаквахте от последната високоскоростна светкавица, която си взехте, и как не работи добре със 100-милиметров телеобектив. Е, този нов модел не само има фокусно разстояние от 24 мм до 105 мм, но ако използвате вградения сензор, можете да покриете ултраширок 18-милиметров ъгъл, а това е перфектно за пейзажи при слаба осветеност.

— Колко ще ми струва?

— В каталога е 334 долара, но ще ви дам стандартните 20 процента отстъпка за професионални фотографи и ще добавя като подарък транзисторен пакет като част от офертата.

— Убеди ме — отвърнах.

Стандартните 20 процента отстъпка за професионални фотографи. Тед беше хитър търговец. За трите години, откакто открих

„Фотоапарати Ъптън“, никога не ме е питал с какво се занимавам (въпреки че по дрехите и парите, с които разполагах, ясно личеше, че идвам направо от Уолстрийт). Вместо това винаги се отнасяше с мен като с колега и гледаше разговорите ни стриктно да се придържат към специфичния полутерминологичен език на фотографското оборудване. Но често се питах дали вижда в мен само един глезен богат костюмар, който купува каквато скъпа джаджа му се прииска, оборудване, което дори динозаврите в средите не биха взели, защото им се струва прекалено новобогаташко. И дали забелязваше как лицето ми потрепва от усещането за вина и лошо предчувствие, когато подавах платинената си карта „Американ Експрес“, за да платя за всички тези абсурдни играчки?

— Всичко две хиляди деветстотин четирийсет и седем долара — обяви Тед, докато машинката, в която бе пъхнал кредитната карта, прещрака и изплю бележката.

— Добре — изхриптях и установих, че ръцете ми се потят, докато се подписвам на бележката. Почти три бона за фотоапарат, който не ми трябва. Да се отчайвам ли, или да се въодушевя. Чувствах се като човек, току-що пропилял всичките семейни спестявания. Само дето, естествено, не бях пропилял нищо. Три хиляди за мен бяха жълти стотинки.

— Може ли да ползвам телефона? — попитах.

Тед ми подаде безжична слушалка. Изрових си телефонната карта.

— Няма нужда — каза Тед.

Набрах домашния си телефон и изчаках. Първо позвъняване. Второ позвъняване. Трето... Четвърто...

Здравейте. Свързахте се с Бен и Бет...

Затворих и набрах офиса.

— Някакви съобщения за мен? — попитах Естел, още докато отговаряше. Няколко бизнес обаждания, нищо спешно.

— А жена ми?

Естел направи кратка пауза.

— Съжалявам, господин Брадфорд.

Прехапах устни объркан и върнах телефона на Тед. Той се държеше, сякаш не е чул телефонния разговор и не забелязва смущението в гласа ми.

— Мисля, че ще сте много доволен от резултатите, които ще получите с EOS — каза Тед, докато разопаковаше нова „Тенба Венчър Пак“ (най-добрите чанти за фотоапарати в света, ако се вярва на рекламата — всъщност вече имах три). Опакова я заедно с новия ми фотоапарат и подобрите аксесоари.

— Тъъ... Не съм плащал за чантата — казах.

— Приемете я като подарък от магазина.

— Благодаря ти, Тед.

— Не, аз ви благодаря, господин Брадфорд. Винаги можете да се обърнете към нас, ако имате нужда от нещо.

Винаги можете да се обърнете към нас, ако имате нужда от нещо. Терапията, предлагана от търговците. Но вървейки надолу по Трийсет и трета, не се усещах преливащ от щастие. Само от неспокойство. Особено когато забелязах Уенди Уагънър да върви срещу мен.

— Охо, здрасти-здрасти, Бен Брадфорд.

Днес нямаше шотландски полички. Вместо това беше облечена суперсекси — изпепеляваща бизнесдама в черен костюм „Армани“ и бяла копринена блузка. Русата ѝ коса беше стилно оформена в стил Одри Хепбърн. Имаше онази перфектна костна структура, издаваща аристократичен произход и висок стандарт на живот. Беше с някакъв хипервисок красавец, наконтен във „Версаче“, с овални дизайнерски очила и сива опашчица. Очите му презрително се плъзнаха по шлифера ми „Бърбери“ и торбата от „Фотоапарати Ъптън“.

Уенди ме разцелува префърцунено.

— Бен, запознай се с Джордан Лонгфелоу, моя редактор. С Бен сме съседни в Ню Кройдън.

— Горедолу съседни — отвърнах (все пак двамата с ужасния ѝ съпруг живеяха на два километра от нас).

— Какво правиш насам, а? — продължи тя. — На пазар?

— Фотографски неща — отговорих.

Тя се обърна към красавеца:

— Бен е фотограф, който по някаква случайност е и адвокат. Публикуваш адвокати, нали, Джордан?

Зъбите му проблеснаха.

— Някои от най-добрите ми писатели са адвокати. Ти писател ли си, Бен?

— Той пише завещания — отвърна вместо мен Уенди.

Идеше ми да я удуша. Вместо това успях да се усмихна леко.

Джордан си погледна часовника.

— Трябва да бягаме, Бен — каза Уенди, — събираме редакционния екип във връзка с новата ми книга. Ще дойдете с Бет у семейство Хартли тази събота, нали?

Докато се връщах с таксито към офиса, едва се стърпях да не ударя с юмрук стъклото.

Бен е фотограф, който по някаква случайност е и адвокат. Кучка. Събираме редакционния екип във връзка с новата ми книга. И наградата „Пулицър“ за 1995 г. се присъжда на шибаната Уенди Хемингуей за книгата ѝ „365 начина да приготвиш руло с месо“.

Поуспокоих се едва към пет, когато, след три стресиращи часа, прекарани в анализиране на договор, свързан с остатъчен попечителски фонд, Естел ми звънна:

— Жена ви на втора линия, господин Брадфорд.

Прилив на адреналин. Гледай да звучиш приветлив, спокоен и ведър.

— Здравсти.

— В неподходящ момент ли се обаждам? — попита тя и гласът ѝ звучеше изненадващо мил.

— Напротив.

— Само да ти кажа, че... с децата сме канени на вечеря у Джейн Сигрейв...

— Хубаво. И без това мислех да поработя по до късно. Може да взема влака в 7:48.

— Ще ти приготвя нещо за вечеря, за да имаш като се прибереш, ако искаш...

Чакай малко, та ние си говорим нормално...

— Една бира ми стига — отговорих.

Бет Брадфорд се засмя. Това наистина беше обещаващо.

— Хубав ден, а? — попита ме.

Благодаря ти, Господи! За първи път от две седмици ми говореше мило. Реших да не споменавам нищо за Джак.

— Средна работа. Хванали са Естел да продава кока. Иначе всичко е нормално.

Поредна порция смях от Бет Брадфорд. Явно наистина сме обявили примирие.

— А при теб? Какво прави днес?

— Нищо особено. Обядвах с Уенди в Гринич.

— С Уенди Уагънър?

— Самата тя — изкикоти се Бет.

Опитах се да запазя самообладание.

— И как е Уенди?

[1] Американски актьор от канадски произход (1896–1983). — Б.пр. ↑

[2] Сингъл от мюзикъла „Звукът на музиката“ (The Sound of Music, 1961). — Б.пр. ↑

[3] Известна още като Авеню на модата, тази улица в Манхатън минава през сърцето на т.нар. Район на облеклото. — Б.пр. ↑

[4] Съкратено и общопопулярно име на автомобилното състезание „500-те мили на Индианаполис“. — Б.пр. ↑

Изведнъж отново се разбирахме. Когато се прибрах същата вечер, ме посрещна целувка и предложение за едно много сухо мартини (приех). Бях попитан как е минал денят ми и получих реакция на загриженост, когато споменах за Джак. Зарадва се много, че скоро ще ставам старши партньор и ми разказа за някакъв диван, на който попаднала наскоро и който някога красял кабинета на Ралф Уолдо Емерсън. Направи ми омлет с билки и отвори бутилка доста прилично пино ноар от Напа. Обсъдихме предимствата и недостатъците на Фиона, бавачката ни от Корк (легално пребиваваща, между другото), която беше страшно мила с двете момчета, но по характер придиричива като стара коза.

Смяхме се как Адам ѝ казал, че като порасне, иска да стане пожарникарска кола.

Легнахме си. Правихме любов за първи път от сто петдесет и шест дни насам. Не страстно, трябва да отбележа. Културно. Всичко през цялата вечер беше културно.

Толкова „културно“, че изобщо не повдигнах въпроса за обяда ѝ с Уенди Уагънър.

Необезпокояван съм (чудо на чудесата!). Целувка сутринта, когато се събуди. Предложение за препечени филийки за закуска (отказах под претекст, че съдържат твърде много въглехидрати). Културен разговор, докато ядяхме мюслите си с прясно манго. Приятно време прекарано с децата рано сутрин. Позитивно напомняне за плановете ни за уикенда („Искам да минем през «Гал Кидс» в Гринич...“, „Приемът у Хартли е в седем...“, „Фиона ще гледа децата...“, „Ще е забавно да заведем момчетата на «Мистичното пристанище» в неделя...“, „Има промоция на съомга от Нова Скотия в «Де Маркос». Мисля, че ще се върже добре с едно фантастично новозеландско бяло вино, което открих наскоро...“. Целувка по устните, като ме изпращаше на прага.

Би трябвало да се чувствам облекчен. Да се радвам, че след месеци хлад, у дома най-сетне се усещаше топъл полъх. И, боже мой,

колко много ми се искаше да повярвам, че Бет изведнъж е решила, че враждата между нас е пагубна, че все още има защо да ме харесва.

Но. Но. Но. Знаех, че тази странна промяна не е в резултат от някакъв категоричен обрат. Не беше щастлив завършек на вътрешни колебания, дошъл в отговор на въпроса дали този брак може да бъде спасен. *Знаех го.*

— Някакви планове за деня? — подметнах, вече на прага.

За наносекунда погледът ѝ трепна. Тогава вече бях сигурен.

— Може да се поразходя до „Колониъл Барн“ — отвърна. Имаше предвид един антиквариат в Уестпорт, за когото Бет вероятно бе единственият сериозен източник на приходи. — Стив е получил онзи диван, за който ти споменах. Но нали е принадлежал на Емерсън, та интересът към него е голям, така че може да ми го запази едва до края на деня.

— Колко? — попитах.

Тя отново отвърна поглед.

— Хиляда четиристотин и петдесет.

— Купи го.

— Но, скъпи... — провлачи кокетно тя и отри устни о моите. — Много си мил.

Всъщност толкова мил, че веднага щом стигнах в офиса, се обадох на справки за Уестпорт, Кънектикът и взех номера на „Колониъл Барн“. Включи се телефонен секретар със записано съобщение, което ме уведомяваше, че отварят в десет и мога да се обадя тогава. Мина час, през който се опитвах да се концентрирам върху работата и по-конкретно върху жалбата на недоволната доведена дъщеря на някаква голяма клечка, брокер в „Мерил Линч“^[1], който миналата есен, в деня, в който индексът на откритите сравнителни предимства^[2] падна рекордно, получил масивна коронарна тромбоза.

... като се има предвид, че волята на покойния относно бенефициентите по линия на съпругата му е да не се допуска основният капитал да бъде изплащан на съпругата...

Захвърлих документа. 315 000 долара годишна заплата, за да чета такива умопомрачителни глупости. Отидох до минибара („Винаги гледай да имаш нещо за пиене в кабинета си — посъветва ме Джак веднъж, — в случай че на някой клиент му се прииска да пийне едно малко, след като му съобщиш лоша новина“), извадих бутилка „Блек

Буш“, налях си три пръста и ги обърнах на екс. После влязох в банята, измих чашата усърдно, измих си зъбите и се нажабурих два пъти с освежител за уста. Съвременната трезвеническа корпоративна култура не толерира дъх на бъчва сутрин в десет. Докато ми подеждва уискито (деветдесет секунди), вече беше време да се обадя в Уестпорт.

— „Колониъл Барн“, добро утро. Стив на телефона.

Гласът беше на гимназист от Нова Англия с лек привкус на Файър Айланд. Снизих регистъра с една-две октави и придадох на гласните британско звучене.

— Добро утро — поздравих бодро. — Надявам се, че бихте могли да ми помогнете...

— Ще направя всичко възможно.

— Работата е там, че ми трябва диван за кабинета. Нещо от средата на ХІХ в., по-скоро американско, отколкото викторианско.

— Имате късмет, господине. Току-що получихме изключителен диван. Ръчна изработка от Бостън, 1853. Масивно тиково дърво с ръчно дялани крачета. Оригиналната тапицерия върху месингови пружини в прекрасен жълто-кафяв флорален десен.

— Звучи чудесно...

— О, но още не знаете най-уникалното за него. Този диван има историческа стойност. Разполагам с всички документи, за да го докажа. Едно време е принадлежал на Ралф Уолдо Емерсън.

— На *онзи* Ралф Уолдо Емерсън? Трансцендентализъм и прочее?

— Именно, господине, самият той. Всъщност диванът е бил в личния му кабинет в дома му в Конкорд.

— Виж ти, виж... — отроних аз. — Колко впечатляващо.

— Истинска колекционерска находка, господине. Оригинална „Американа“. И, позволете да отбележа, превъзходна инвестиция.

— За каква сума говорим...?

— Две хиляди и двеста. Но трябва да ви предупредя, че един от лоялните ми клиенти прояви интерес...

Тя спомена хиляда четиристотин и петдесет. Кой лъже?

— Искате да кажете, че вече е запазен?

— Не... не точно. Но тя прояви сериозен интерес. И е изключително запазен колекционер.

— Значи, ако не го взема днес, ще се продаде?

Кратка пауза, докато нещастното копеленце калкулираше.

— Ами... не мисля, че ще го купи днес. Всъщност знам, че няма... защото ми каза, че ще може да мине пак през Уестпорт чак идната сряда.

Бинго. Усетих как уискито се преобръща в стомаха ми.

— Така че, ако дойдете преди това и сте готов да платите по-висока от нейната цена... да кажем, две и триста... мисля, че няма да имам причина да не го продам на вас, нали така?

— Ще си помисля.

Затворих. Позвъних на Естел по вътрешната линия, за да ѝ кажа да не ме свързва с никого. Върнах се при минибара. Обърнах още един пръст „Блек Буш“, последван от освежител за уста и таблетка маалокс.

Някакви планове за деня?

Една лъжа те поставя нащрек. Две лъжи потвърждават съмненията ти. Имаше само едно нещо, което можеше да крие от мен, само една причина да се държи толкова мило с мен пак.

Кой? Кой е мръсникът? Умът ми запрепуска трескаво през списъка с приятели и познати. Не ми хрумна никой логичен заподозрян — трябваше да е някой, който не слиза в града всеки ден и може да се вижда с Бет през работно време. А предвид това, че всичките ни познати от мъжки пол в Ню Кройдън и околностите бяха бизнесмени на висока позиция в Манхатън, то...

Още веднъж прехвърлих мислено списъка с всички мъже, които работеха от къщи и живееха в района. Бил Пърсел, писател на свободна практика, който парадираше със статута си на специален сътрудник на „Рийдърс Дайджест“? Абсурд! Той беше сухар от класа с потресаваща съпруга на име Ева, която го държеше изкъсо като ризеншнауцер. Гари Съмърс, който се пишеше за фотограф и живееше близо до нас на Конститушън Кресънт? Оредяла коса, нефелна брада и подсмихната физиономия, чието самодоволство можеше да разтопи ледовете на Аляска. Бет не можеше да го трае. „Наследството му е точно толкова, че да го разори“, каза веднъж по негов адрес. Задраскан от списъка. Петдесетгодишният Питър Пиърсън не беше издържал на ритъма на корпоративния свят и сега по цял ден играеше на форекс пазарите в интернет. Става, стига Бет да има желание да спи с баща си.

С това списъкът от мъже, за които се сещах, че работят от къщи, се изчерпваше. Може би е срещнала някого в кварталния магазин? Стив от „Колониъл Барн“? Той е с погрешна сексуална ориентация.

Продавачът на риба Тони? Някой доставчик от местния супермаркет от веригата „Сейфуей“.

Кой, по дяволите? *Кой?*

Натиснах бутона за запаметени телефони. Едно позвъняване, две... *Здравейте. Свързахте се с Бен и Бет...*

Затворих. Сигурно сега го чука. Забива нокти в гърба му, език в гърлото му, краката й увити около косматия му гъз...

Стига, стига, престани! Мисли. Ела на себе си. Може би е само флирт. Може би изкушението се е явило едва вчера. Може би изведнъж е осъзнала, че случайният мръснишки секс без обвързване, лишен от емоционалната тежест на брачната любов, е не просто грях, а абсолютно безсъдържателен, празен (не ми обръщай внимание, отче).

А може би, когато пред нея се е отворила възможността да изневери, се е сетила за усмихнатия си съпруг и двете си момченца и не е могла да поеме риска...

Да бе, да.

Натиснах отново бутона за бързо набиране.

Здравейте. Свързахте се с... Този път слушалката полетя към телефонния апарат, който изхвърча във въздуха. Веднага щом се разби, иззвъня.

— Добре ли сте? — попита Естел по интеркома.

— Това си е моя работа, Естел.

— Да, господине — звучеше наранена. — Извинете, че ви притеснявам, но току-що чух от Хилди, че господин Мейл е трябвало да отиде при доктора по спешност...

— Зле ли изглеждаше?

— Не много добре, господин Брадфорд. Не много добре. — По гласа й личеше, че въпреки неговото решение да не й казва още, тя е разбрала диагнозата. Естел винаги разбираше всичко. — Помоли да го заместите на срещата му в единайсет. С госпожа Бауълс.

— Да, добре.

— Мислех, че ще се зарадвате.

— Дръж пожарогасителя под ръка, в случай че стане твърде напечено.

— Ще го приготвя, господин Брадфорд. И ако телефонът, който хвърлихте току-що, е повреден, мога да повикам момчетата от сервиза.

— Благодаря ти, Естел.

Цъфна точно в единайсет. Госпожа Дебора Бът Бауълс. Архетипът на нещастното богаташко момиче. На четирийсет и пет и с три развода, тя се изживяваше като театрален продуцент и беше прекарала по-голямата част от съзнателния си живот с петте милиона в спестовния фонд, които изключително неприятният ѝ баща (направил цяло състояние като нечестен наемодател) беше имал неблагоприятно да ѝ остави. Има-няма четири пъти в годината, тя връхлиташе с гръм и трясък в офиса ни, за да се прави на бедна и задлъжняла и да обяснява, че с тези 250 хиляди долара годишно, които получава от фонда, е просто абсурд да поддържа стандарта си на живот. За капак, беше от хората, които променят външния си вид на всеки шест месеца. В края на 80-те беше делова дама в черен костюм „Армани“ с големи подплънки на раменете като на ръгбист. После премина през период „Шанел“ на социално активната заможна жена — беше по време на краткия ѝ брак с някакъв съмнителен търговец на диаманти от Кипър. Докато се опитваше да съживи половин дузина второ- и треторазредни продукции, започна да се облича като госпожа Станиславски (във версията на „Гап“).

А сега...

— Здравей, адвокате — поздрави и се плъзна с валсова стъпка в кабинета ми.

— Госпожо Бауълс — отвърнах и се изправих на крака, в опит да скрия учудването си от късо подстриганата ѝ руса коса, тясната бяла тениска, черното кожено яке в комплект с черни кожени панталони и незапалена луксозна цигара „Житан“, която се подаваше от устните ѝ. Сто процента а ла Берлин.

— Изглеждате великолепно — поканих я с жест да седне.

— Ще викнеш ли охраната, ако запаля?

Отвори запалка „Зипо“, при което се чу характерното щракване.

— Ще се оправя с тях.

Запали.

— Къде е Джак?

— Опасявам се, че господин Мейл има други ангажименти. Спешна среща в последния момент извън офиса.

— Някой по-важен от мен, искаш да кажеш.

— Всички клиенти са еднакво важни за нас, госпожо Бауълс.

— Стига си ме баламосвал с глупости, адвокате. Знам, че и двамата не можете да ме понасяте.

Дамата си заслужаваше една пура за проникателността. Но аз запазих адвокатско поведение.

— Вие сте най-ценният ни клиент, госпожо Бауълс. Също както беше и баща ви. И така, какво мога да направя за вас?

— Знаеш точно защо съм тук.

— Проблем с парите, ако смея да предположа.

— Браво, Шерлок.

— Условиата на фонда са ви известни, госпожо Бауълс — отговорих, вперил поглед в дебелия папка на бюрото ми. — Четири плащания годишно, нито повече, нито по-малко, а основният капитал, опасявам се, остава замразен за вечни времена. Неприкосновен.

— Разбира се, че знам условията, адвокате. Експерт съм по шибаните условия. Но от „Американ Експрес“ заплашват да ме съдерат в съда, „Блумингдейл“ пеят същата песен, „Мастеркард“ и те. И ако не намеря отнякъде пари за разходите по поддръжката за шест месеца, бордът на сградата от ъгъла на Сто седемдесет и пета и Източна седемдесет и четвърта улица ще ме принуди да продам апартамента.

— Обсъдили сте този проблем с банката, предполагам?

— Мислиш ли, че бих си довлякла задника до Уолстрийт, ако банката беше казала „да“.

Пак погледнах към папката.

— Това, разбира се, не е първият път, когато сте имали такива затруднения...

— Благодаря, че ми припомни.

— ... и също така не сте успели да върнете последните два заема, които сте взели от банката.

— Бяха погасени впоследствие.

— Да, но чак след като ви бяха връчени призовки за дело, госпожо Бауълс. Опитвам се да кажа, че...

— ... съм финансова дупка. Богата и глезена малка кучка, която не може да се грижи за парите си. Пише го с големи букви на челото ти, господинчо от Бръшлянената лига.

— Не съм завършил университет от Лигата, госпожо Бауълс. И нямам намерение да се произнасям относно, ъм... това доколко сте или

не сте финансово отговорна. Просто се опитвам да кажа, че ъм... предвид историята на сложните ви взаимоотношения с банката, да се осигурят пари веднага може да се окаже трудно.

— Обзалагам се, че точно ти не си похарчил безотговорно и едно пени през живота си. Сигурно когато става дума за пари си винаги внимателен и разумен.

Две хиляди и деветстотин долара за фотоапарат, който не ми трябва? Хиляда четиристотин и петдесет (или може би две и двеста) за единствения на планетата диван на Ралф Уолдо Емерсън? Мила ми госпожо, единствената причина да не съм толкова зле с финансите, колкото си ти, е, че не споделям влечението ти към прахчетата за нос.

— Обичам да пазарувам колкото всеки американец патриот — отговорих.

— Но си предпазлив — вдигна рязко левия си крак, подгъна го под себе си и седна върху него. — Обзалагам се, че и в чукането насам-натам си предпазлив.

— Госпожо Бауълс...

— Или може би си толкова предпазлив, че даже изобщо не си опитвал.

Пак бъркаш, пиленце. Два пъти за по една нощ. И двата пъти извън града. Съвсем дискретно (правило номер едно на разумната изневяра: винаги избирай омъжени професионалистки). Задължително с презерватив. И да, когато тръпката от вкусването на забранения плод премина, наистина се чувствах безкрайно виновен. И двата пъти. Не ме бива в изневерите... но ми се е случвало. И ако Бет е била с някого за една нощ, ще ѝ простя. Честно.

— Обичам жена си, госпожо Бауълс — казах меко.

— Обзалагам се — изсумтя тя.

— Но вашите банкери не ви обичат, което, предполагам означава, че за да избегнете финансово унижение, имате нужда от нашата помощ. Или се лъжа, госпожо Бауълс?

Спокойният ми тон успя да предаде скритото послание: ако искаш да ти подам спасителна сламка, спести си личните коментари. Тя се надигна и изигра сцена на разкаяние.

— Каквото ви е по силите...

Споменах името на малка банка, която фирмата редовно използваше. Щяха да поискат някаква гаранция („Например ипотека на

апартамента ви...“), но най-вероятно биха се съгласили да ѝ отпуснат пари, колкото да свърже двата края, докато получи следващото си плащане от фонда.

— Това означава, че ще трябва да се опитате да живеете по-скромно през следващите три месеца. И ви предупреждавам, че ако не успеете да върнете и този заем и за в бъдеще пак попаднете в деликатна финансова ситуация, „Лорънс, Камерън и Томас“ може да не успеят да ви препоръчат на друга финансова институция.

— След колко време ще разбера дали ще трябва да се изнеса от жилището?

— Ще звънна в банката, веднага щом приключим. Би трябвало до следобед да вземат решение.

Станах, за да ѝ подсказва, че срещата ни е свършила.

— Тук се очаква да благодаря, нали? — попита.

— Вие решавате, госпожо Бауълс.

Тръгна към вратата, после се обърна и подсмръкна.

— Знаеш ли... Обзалагам се, че малката ти хубава женичка те поглежда всяка вечер и си мисли: „Каква малка късметлийка съм“.

Усетих как дясната ми ръка се стяга в юмрук. Тутакси я скрих зад гърба си.

— Лек ден, госпожо Бауълс. Секретарката ми ще ви се обади веднага щом получим отговор.

Тя се въртна на токчетата си и излезе. Аха да грабна телефонната слушалка, но се спрях.

Не, няма да го хвърляш втори път. И не посягай към уискито. Просто имаш лош ден, това е. Ужасно лош, отвратителен ден.

Седнах си на бюрото. Когато се успокоих, натиснах бутона за интеркома.

— Естел...?

— Как мина срещата, господин Брадфорд?

— Фасулска работа. Обаче, когато госпожа Бауълс се обади пак, ѝ предай, че банката е отказала да ѝ даде заема... но проучваме други възможности. А ако настоява да говори с мен, извън града съм по работа и няма да е възможно да говорим преди средата на следващата седмица.

— А ако попита за господин Мейл...?

— Недей да тревожиш Джек с това. Има си достатъчно грижи на главата в момента.

— Нещо друго, господин Брандфорд?

— Жена ми...

Три минути по-късно тя отново звънна по интеркома с отговора, който очаквах:

— Съжалявам, господин Брандфорд. Никой не вдига...

Изведнъж реших да си тръгна от офиса. Взех си куфарчето и „Бърбери“-то и тръгнах към вратата.

Естел вдигна поглед учудено.

— Нещо не ми е добре. Приключих за днес.

— Имате ли нужда от доктор или нещо друго? — Тонът ѝ беше загрижен.

— Само от легло. Сигурно е вирусно. Утре ще съм добре. Няма нищо спешно, нали?

— Нищо, което не може да почака до понеделник.

— Това е добре. И ако жена ми звънне...

Естел ме погледна с очакване.

— ... кажи ѝ, че съм излязъл. Искам да я изненадам, като се прибера.

Видях как Естел се постара да не повдига вежди.

— Както кажете, господин Брандфорд. Да ви извикам ли кола до Гранд Сентръл?

— По-бързо ще си взема такси от улицата.

— Скорошно оздравяване, господин Брандфорд.

Знаеше, че лъжа.

— Ще се постарая, Естел. Приятен уикенд.

Влакът в 12:46 от Гранд Сентръл беше празен. Също както и перонът на гарата в Ню Кройдън. Закрачих бързо по Адамс авеню, чувствайки се странно не на място. В един и половина следобед в работен ден е трудно да срещнеш мъж между двайсет и пет и петдесет по улиците на Ню Кройдън. През деня градчето се превръщаше в царство на високообразовани жени, които също като Бет вероятно са седели на стълбите на някое обществено в „Смит“, „Уитън“ или „Уелзли“, пафкали са хашиш в кръгче, пиели са евтино вино и са се клели никога да не станат домакини в спретнатото предградие като Ню Кройдън.

И все пак, ето ги тук, облечени в шотландски пуловери от „Брукс Брадърс“ и такива панталони от „Ландс Енд“, със запазени фигури, зъбите им — все така бели, косата все още лъскава (и вързана с черна копринена панделка). Трийсетгодишните им лица още не са белязани от разочарованията, които децата и съпрузите неизбежно ще им донесат. Дали и те като мен се будят нощем с мисълта за това, как са успели да се плъзнат по инерцията на лукса? Или просто са приели Ню Кройдън като своя уютна съдба? С ясното съзнание, че в крайна сметка няма чак толкова от какво да се оплачат, че това е то хубавият живот.

Когато свих по Конститушън Кресънт, сърцето ми задумка здраво в гърдите. Ами ако точно сега е с него? *В нашето легло. Ами ако...*

Неволно започнах да подтичвам, но успокоих темпото и тръгнах ходом. Не можеш да тичаш по Конститушън Кресънт в костюм, освен ако не искаш да се сдобиеш с висока позиция в Лигата на клюките. *Видях Бен Брадфорд да се прибира много рано от работа онзи ден, тичаше по улицата и изглеждаше доста притеснен. Може би най-сетне е разбрал какво става...*

Стигнах до прага на нашата къща. Поех си много дълбоко дъх. Тихо пяхнах ключа в ключалката и го завъртях възможно най-безшумно. Отворих вратата, промъкнах се вътре и бавно я затворих след себе си. Почти не издаде звук. Захвърлих шлифера, седнах на една табуретка в стил „Провидънс“ от 1768 г. и събух тежките заострени обувки. Стиснал ги в една ръка, се заизкачвах бавно по стълбите, после тръгнах по коридора, вперил поглед във вратата в дъното. Вратата на спалнята ни. Когато стигнах до нея, ръката ми трепереше, докато се протягах да хвана топката на бравата. Още едно нервно вдишване, преди да отворя с трясък и да залитна след нея.

Нищо. Само перфектно оправеното ни легло, перфектно опънатата кувертюра от колониалния период, възглавниците в тон и колекцията на Бет от парцалени кукли, направени във Филаделфия през 1784 г. Винаги съм мразел проклетите кукли и, струва ми се, чувствата ни са взаимни, ако се съди по това как ме зяпат с безмълвно разочарование.

Седнах на ръба на леглото и се опитах да се съвзема. Наострих уши за някакви звуци, за нещо издайническо в тишината: напрегнато

пъшкане или може би трескаво обличане. Още не бях убеден, че къщата е празна, затова обиколих бавно всички стаи. Нямаше никого. Слязох в мазето. Затворена врата. Едно, две...

Отворих със замах. Нищо. Само играчките ми.

Не изпитах облекчение. *Къде може да е тя?* Явно у тях. Но къде е това? Как са се срещнали? Какво правят сега?

Обзе ме страх. Безпомощен страх, защото знаех, че не ми остава друго, освен да си остана вкъщи и да я чакам да се прибере.

Свалих си самото и го запокитих в другия край на стаята. После и панталоните. И бялата риза, вратовръзката. Черните чорапи. Дрехи за хиляда долара, струпани на купчина на пода. Бръкнах в един скрин близо до фитнес уредите, извадих шорти и тениска, намерих си маратонките „Найк“ и завъртях етажерката с дисковете — търсех нещо шумно, грандиозно, завладяващо.

Бинго. Малер, „Шеста симфония“. Виенската филхармония, дирижирана от Ленард Бърнстейн. Мъчително и тежко при емоционалното фортисимо, но тотално обезглавяващо с онова толкова характерно за Малер внушение за обреченост, за неизбежност на съдбата. Сякаш животът е едно нещастно пътуване, което някак си трябва да изтърпиш. Сложих слушалките, качих се на ски симулатора, пуснах уредбата с дистанционното. Гробовен тътен от контрабасите. Ехидно озъбени тромпети. Пронизителният вой на цигулките, които се включват с основната встъпителна тема. Точно бях започнал да се потя, когато една ръка ме докосна по рамото. Подскочих.

— Какво правиш тук? — Бет изглеждаше изненадана (и малко притеснена) да ме заvari вкъщи толкова рано.

Проучи ме със скептичен поглед.

Свалих слушалките.

— Почувствах се зле и се прибрах — отвърнах задъхан.

— Зле ли? Сериозно?

— Някакъв вирус май. Събори ме в офиса.

— Тогава защо тренираш?

— Докато се кача на влака, вече се бях оправил.

Обяснение, съшито с бели конци. Тя погледна надолу и видя хвърления ми на топка на пода костюм.

— Явно много ти се е тренирало.

— Още съм разстроен заради историята с Джак, това е — излъгах. — Явно съм си го изкарал на костюма.

— Тъкмо го бях взела от химическото. Дванайсет долара, хвърлени на вятъра.

— Няма да фалираме, ако го дадеш пак. Е, какво стана?

— С кое? — изглеждаше притеснена.

— Взе ли дивана на Емерсън?

— Ааа, *това* ли? — Определено си пролича колко облекчена се почувства. — Реших да се откажа. Прекалено е скъп.

— Можехме да си позволим два бона и двеста.

— *Хиляда четиристотин и петдесет.*

Пардон.

— Ами, със сигурност можехме да дадем хиляда четиристотин и петдесет. Не трябваше да се отказваш заради парите.

— Просто се опитвам да проявявам поне малко разум.

Бет — разумна в харченето? Колкото слънцето се върти около земята.

— Значи така и не отиде до Уестпорт? — подметнах небрежно, като се постарях да звуча възможно най-незаинтересован.

— Не ми се караше дотам, така че спрях в Стамфорд и се поразходих из мола.

— Взе ли си нещо хубаво?

— А, не-е-е, само позяпах...

Глупости. Бет не стъпваше в магазин „само да позяпа“. Сега беше неин ред да се притеснява, да се чуди дали знам, че лъже.

— Но взех съомгата, която бях поръчала — додаде. — И бутилка от този невероятен новозеландски совињон блан. Казва се „Облачен залив“.

— Как ти попадна?

— Хърб от магазина за алкохол го хвалеше.

— Хърб обикновено знае какво говори. Нямам търпение да го опитам.

Неловко мълчание, прекъснато от отварянето на входната врата, пищенето на Джош, гласът на Фиона, която извика: „Изчакайте малко“, и Адам, който отвърна с крясък: „Аз гледа «Улица Сезам»!“

— Ей, батенце! — извиках от стълбите.

— Тати! — викна в отговор Адам с глас, преливащ от типично за малките момченца вълнение. Докато топуркаше надолу по стълбите, се наведох, за да може да се метне в прегръдките ми, после го вдигнах.

— Има ли подарък? — попита ме.

С Бет си разменихме усмивки. Адам беше винаги готов за подарък.

— Донесох ти себе си — отвърнах.

— Няма подаръци?

Засмях се.

— Може би утре.

— Искам сега — изплака той.

— Искаш ли вместо подарък „Макдоналдс“... Сега?

Бет беше против.

— Бен...

— Няма да умре.

— И бездруго яде прекадено много вредни храни.

— Ще вземем „Чикън Макнагетс“. Пълни са с протеини.

— Моля те, помисли дали...

— Стига де — срязах я.

Бет понечи да ми отвърне, но се отказа.

— Прави каквото искаш. И без това винаги става твоята — обърна се и тръгна към стълбите.

— „Макдоналдс“?

— Искам пържени картофи — усмихна се Адам.

На горния етаж Фиона хранеше Джош с пюре от моркови. Цялото му лице беше омазано. Детегледачката беше жизнерадостно, едро момиче, което винаги изглеждаше като неоправено легло и не сваляше джинсовия гащеризон. Откакто една нощ я хванах на калъп на пода в дневната с някакъв татуиран рокер от разбойническата част на Стамфорд, се разбираме чудесно. Това, че не я уволних и не заплаших, че ще поискам да ѝ отнемат зелената карта, ме направи неин приятел до живот. Оттогава тя стана мой съюзник в къщата — факт, който Бет знаеше и ненавиждаше.

— Как е малкото чудовище? — попитах.

— Няма милост. Ака шест пъти днес.

— Радвам се, че си тук, в такъв случай.

— Прибрали сте се рано днес, господин Брадфорд.

— Реших да започна уикенда отрано.

— Сигурно госпожа Брадфорд е била изненадана.

Какво иска да каже?

— Не си беше у дома — отвърнах.

— Естествено. — Фиона се опитваше да натъпче още една лъжица оранжева гадост в устата на Джош. — Днес е денят ѝ за тенис, нали така?

Бях забравил. Седмичният тенис с Уенди Уагънър. Отменен. Защо Бет не спомена за това? Дали Фиона не се опитваше да ми намекне нещо?

— Татии — изплака Адам, — искам в „Макдоналдс“.

— Господарят ме зове — казах аз и грабнах едно кожено бейзболно яке от близката закачалка. — Приятен уикенд, Фиона.

Тя ме погледна.

— Грижете се за себе си, господин Брадфорд.

Дали не е предупреждение? Преди да имам възможност да разбера, тя съсредоточи вниманието си обратно върху Джош. Наведох се да го целуна. Щом устните ми докоснаха челото му, той започна да пищи.

Взехме волвото. По пътя Адам започна да пее любимата си песен за седмицата — „Това, без което не може“ — от любимото му филмче на „Дисни“ за седмицата — „Книга за джунглата“. И не можах да не се засмея на чуруликация му четиригодишен глас.

В „Макдоналдс“ беше истинско съкровище — изяде кротко и бавничко порцията си картопки и „Чикън Макнагетс“, като беше изцяло съсредоточен върху яденето — само от време на време ме поглеждаше усмихнат до уши и казваше: „Вкус-но-ти-я“ (новата думичка за седмицата). Гледах го и си мислех как с Бет сме успели да създадем такова красиво дете. И дали след десет години, когато стане сърдит, пъпчив тийнейджър, ще ни намрази задето сме му провалили живота. Ужасни картини се заредиха в съзнанието ми: как Адам е надрусан пънкар и шмърка кока от дилъра на колежа в Ню Кройдън. Как се качва в колата на по-голям приятел с още пет също толкова друсани деца. Как пътуват с колата през нощта. Друсаният шофьор дава газ до дупка и излизат на магистрала 95. 130 км/ч. Шофьорът заспива на волана. Колата се насочва към мантинелата в средата на пътя. Адам вика...

— Тати!

Адам ми показваше празната торбичка от картофите.

— Още.

— Яде достатъчно.

— Тати, още! — имаше лека войнственост в гласа му.

— А искаш ли подарък?

— Подарък, ура!

Това реши проблема с пържените картофи. Докато се прибирахме към Адамс авеню, все поглеждах в огледалото за обратно виждане към Адам, овързан в детската си седалка, вперил обещаните си очета в поляните на Ню Кройдън, все още прекрасно, любящо четиригодишно дете, все още скрито на сигурно в пашкула на ранното детство.

Не трябва да се тревожа за него, казах си. Но все пак се притеснявах. Може би защото се притеснявах за себе си. Притеснявах се от това колко раним се чувствам, когато съм с Адам, как си мисля: „Ако нещо ти се случи, никога няма да мога да го преживея“. Всеки родител е преследван от тази мисъл. Никой не те предупреждава, преди да имаш деца, за това, колко много започваш да зависиш от тях. Колко гол и раним те оставят. Защото никога преди това не си обичал някого толкова безкористно.

В магазина за играчки „Толис Тойс“ оставих Адам да си избере два нови вагона за влачето му от комплекта „Томас Локомотивчето“. После продължихме още малко по улицата и спряхме в „Играчки за татковци“ — магазин за алкохол, чийто собственик Хърб, плешив старчок, стоеше зад щанда му от ерата на Айзенхауер насам.

— Здравсти, малкия — усмихна се той на Адам.

Адам вдигна двете си нови придобивки:

— Ани и Кларабел!

— Добър Ани и Кларабел и на вас — отговори Хърб. — Как сте, господин Брадфорд?

— Петък е, Хърб. Петъчно ми е.

— Разбирам. Какво да предложа?

— „Бомбай Сапфайър“. От литър.

Хърб се обърна, взе бутилка от този ненужно скъп джин и я постави пред мен.

— Нещо друго?

— Вермут.
— Мартини вечер, а?
— Мартини *уикенд*.
— Тогава ще ви трябва „Нойли Прат“.
— Добре. А ще може ли и бутилка совиньон блан „Облачен залив“.
— Облачен *какво*?
— „Облачен залив“. Новозеландско вино. Чета много добри отзиви. Доставяте го, нали?
— Съжалявам, господин Брадфорд. Никога не съм чувал за него. Но ако искате един наистина добър калифорнийски совиньон блан...
— Много бих искал да опитам от онова новозеландското.
— Имате ли минутка? Ще звънна набързо на търговеца на едро.
Адам ме дърпаше за ръката и се опитваше да ме изтегли към вратата.
— Няма нужда.
— Само секунда.
Той вдигна телефона. Докато Хърб говореше, измислих импровизирана игра на Адам: колко бутилки евтино вино „Гало“ можеш да преброиш?
— Значи — каза Хърб, след като затвори, — „Облачен залив“ може да се намери в Щатите, но само със специална поръчка. И то максимум две каси на клиент, защото търсенето е голямо, а количествата са ограничени. Моят човек в града казва, че това е вероятно най-добрият совиньон блан в света, но ако го искате, трябва да сте готов да платите. Осемнайсет и деветдесет и девет бутилката.
Специална поръчка. Бет се чука с богат ценител на виното.
— Ще си помисля — казах.
Като се прибрах, тя се изненада на бутилката „Бомбай Сапфайър“.
— Имаме джин.
— Да, но „Гилбис“. Добре е с тоник, но не става за мартини.
— От Хърб ли го взе? — попита тя информативно.
Идеше ми да кажа: „Да, и освен това се оказа, че не зареждат «Облачен залив».“ Но вместо това излъгах:
— Не, минах през магазина за алкохол на Пост Роуд.

Видях как погледът ѝ се стрелва към малката торбичка, която Адам стискаше в ръка — от „Толис Тойс“. Точно до магазина на Хърб. Глупаво, Брадфорд, глупаво. Сега знаеше, че лъжа. Но не каза нищо, вероятно защото се чудеше дали зная, че и тя лъже.

— Мисля, че едно мартини ще ми дойде добре — обяви.

Изпихме по едно, сложихме децата да спят, после изпихме по още едно. И двете на екс. И двете екстра сухи. Перфектното притъпяване на мозъка. Всъщност толкова перфектно, че прекарахме още една доста весела вечер. Съомгата, изпечена в лек сос от лимон и чесново масло, беше първокласна. А „Облачният залив“... ами, беше божествен. Толкова трансцендентално добър (особено след две мартинита), че за известно време спрях да мисля за това, кой може да го е дал на Бет и вместо това я забавлявах. Особено като започнах да ѝ разказвам за срещата ми с госпожа Дебора Бът Бауълс по-рано през деня и новото ѝ превъплъщение в лесбийски вариант на Марлене Дитрих. Може би от нервност, може би заради алкохола, а може би защото наистина бях забавен — каквато и да беше причината, Бет се превиваше от смях, докато ѝ разказвах историята. Кое то, разбира се, много ме зарадва. Обичах да я виждам весела. Харесваше ми отново да се наслаждава на компанията ми. И се надявах, че това е знак, че може би няма нищо, че допускам параноите на средната възраст да измислят тези страхове за другия мъж с (трябва да се отбележи) отличен вкус за езотерични вина от киви.

— Бет... — подхванах, когато тя най-накрая се успокои.

— Да?

Сложих ръка върху нейната.

— Приятно е така.

Усетих как леко се отдръпва.

— Да. Приятно е.

— Трябва да го правим по-често.

— Имаш предвид да се напиваме?

— Имам предвид да не се караме.

Тя дръпна ръката си.

— Не разваляй...

— Не се опитвам да разваля нищо. Просто не се разбираме от месеци...

— ... не и сега.

— Да, сега, след много алкохол...

— ... и снощи също.

— Два пъти за шест месеца. Не е много впечатляващо.

Бях пиян. Много.

— Не искаш да се разбираме, искаш да се караме, така ли?

— Разбира се, че не... — изфъфлих.

— Тогава *спри*. Стига толкова.

— Не мисля, че разбираш какво се опитвам да ти кажа...

— Мисля, че разбирам прекрасно. И ми се ще да не беше...

— Просто искам да оставим проблемите си в миналото и...

— Какво мислиш се опитвах да правя през последните двайсет и четири часа?

— Но ти отказваш да говорим... — отвърнах.

— Няма нищо за говорене...

— Има *хиляди неща* за говорене...

— Бен, не може ли просто да млъкнеш и да оставиш...

— Не ми казвай да млъкна.

— Ще ти казвам, след като се държиш като задник.

— Майната ти.

— Край. Лягам си.

— Лягам си, лягам си — продължих да я дразня аз. — Бягай, отказвай да говориш, точно в твой стил. Никога не се изправяй пред...

Не можах да довърша изречението, защото тя затръшна вратата на кухнята след себе си.

Дотук с примирието.

Доклатушках се до дневната, проснах се на дивана, натиснах дистанционното, втренчих празен поглед в CNN, проклех се, задето съм такъв простак, задряхах и се събудих към един и половина, за да видя на екрана Кейт Браймър, по-стилна от всякога във военните си дрехи. Правеше репортаж от някакъв сравнен със земята град в Босна.

— ... сцени на разрушение и човешко страдание, каквито дори най-обръгналите военни кореспонденти не биха могли да...

Кейт. Да ти се не види. Там. В центъра на събитията.

Проправих си път до леглото. Съблякох се. Пъхнах се до Бет, която вече спеше непробудно. Притиснах се о голия ѝ гръб, целунах я по тила и прокарах език надолу до лявото ѝ рамо, и изведнъж...

Езикът ми се спря в нещо нащърбено, грапаво. Нещо, което със сигурност не беше срещнал предишната нощ, докато изминаваше същия път. Потърках мястото с показалец. Беше като коричка. Напрегнах взор да видя какво е, но в стаята беше прекалено тъмно. Затова се пресегнах към нощното си шкафче и заопипвах за лампата — от онези, с които можеш да четеш в леглото, без да даваш на партньора си причини за развод. Включих я и насочих лъча ѝ към гърба на Бет.

И ето: къса, но ясно видима драскотина точно между лявото ѝ рамо и гръбнака. Още червена, още прясна. От днес.

[1] Най-голямата инвестиционна банка в света. — Б.пр. ↑

[2] RCA — индекс, който измерва степента на специализация на експорта на дадена страна, отнесен към този на останалия свят. — Б.пр. ↑

На другата сутрин Бет отказваше да говори с мен. Колкото и да ѝ се извинявах, пак не пожела да прости избухването ми от вечерта. Винаги аз се извинявам на Бет. Дори когато знам, че съм прав, пак аз съм този, който се извинява. Не мога да понасям, когато е раздразнена и мълчи. И пак съм готов да съм безкрайно смирнен и разкаян, ако това ще внесе малко мир помежду ни.

— Виж, казах го, защото бях пиан — заобяснявах, докато с трепереща ръка си наливах кафе в кухнята.

Бет, която разчистваше чиниите от закуска, не отговори.

— Опитах се да говоря за нещата, които ме притесняват.

Тя ме отрязва:

— Като допиеш кафето, пригответи Адам. Искам да стигна в Гринич, преди да са свършили всички места за паркиране.

И излезе.

А какво ще кажеш за тази дракотина на гърба ти, а? идеше ми да се провикна след нея. Но се сдържах — точно както през нощта се бях сдържал да не я събудя, за да ѝ задам няколко въпроса за това, кой я дере с нокти. Като се има предвид колко ми беше бясна, сигурно би било най-неподходящият момент да я обстрелвам с въпроси за връзката ѝ с друг мъж.

Беше събота и ние, като типично американско семейство, се впуснахме в най-типичните американски дейности за уикенда: отидохме на пазар в онази елегантна търговска крепост, наречена Гринич. Естественият хабитат на успешните бели. Нямах място там, ако печелиш под 250 000 долара годишно. Следователно амбициозните тълпи на средната класа липсват. Особено в съботен ден.

Паркирах в дъното на Гринич авеню — леко наклонен булевард, дълъг около два километра, където можеше да се намери почти всеки възможен скъп аутлет. Бет буташе количката на Джош, а Адам ме беше хванал за ръка. Вървахме по нанадолницето, а тишината между мен и Бет беше нарушавана само от хленченето на Адам.

— Ще купим вагончета за Томас Локомотивчето.

Беше констатация, не въпрос.

— Кажи „моля“, Адам — обадох се.

— Ще купим вагончета за Томас Локомотивчето. Моля.

Въпреки това пак си беше констатация и не успях да сдържа усмивката си.

— Ако слушаш.

— И само след като сме минали през „Гап Кидс“ — намеси се Бет.

— Не искам „Гап Кидс“, не искам „Гап Кидс“ — зарева Адам.

— Тогава няма Томас Локомотивчето — отговорих аз.

Заплахата проработи. Когато стигнахме до „Гап Кидс“, Адам търпеливо изпробва палтото с качулка (65 долара), което Бет му беше избрала. И суитчъра (22 долара), и памучното поло (16 долара), и рипсените панталони (28 долара), предвидени да обогатят есенния му гардероб. Но когато продължихме към „Бейби Гап“, Адам нададе вой, докато Бет изхарчваше още 70 долара за Джош.

— Искам Томас *сега* — заоплакваше се Адам.

— Ще ти вземем Томас след малко — успокои го Бет.

— Искам...

— Имай малко търпение...

— Сега, сега, *сега*. — Адам разклати количката толкова силно, че Джош се заплака. Бет го плесна силно през ръцете.

— Лошо момче, лошо момче — скастри го тя.

— Тати! — извика Адам и се метна в обятията ми.

— Всичко е наред, успокой се — зашепнах в ухото му, докато го галех по главичката.

— Не заставай на негова страна — предупреди ме Бет.

— Спокойно, Бет...

— Трябва да знае, че не бива да прави така и...

— Да, да, да.

Адам отново изхлипа в прегръдките ми.

— Виж — казах й аз, — да се чакаме в „Банана Рипъблик“ след петнайсет минути. Нека се поуспокои малко.

— Все ми е едно — каза Бет и забута количката на Джош към друга част на магазина.

Като излязохме на улицата, Адам най-сетне престана плаче.

— Мама ме мрази — изскимтя той.

— Хайде сега глупости. Просто не обича като си непослушен. На мен също не ми е приятно.

— Извинявай, тати.

Целунах го по главата.

— Добро момче.

— Вагончета за Томас Локомотивчето. *Моля.*

Двамата отидохме в магазина за играчки и му купихме петия миниатюрен локомотив (14 долара). После се отбихме в книжарницата, където Адам си избра „Историите на голямото пиле“ (8,99 долара), а аз най-накрая си взех албума на Ричард Авидон „Свидетелства“ (75 долара) — невероятна ретроспекция на портретите му през последните петдесет години. Когато стигнахме в „Банана Рипъблик“, Бет пробваше късо жълто-кафяво велурено яке. Изглеждаше прелестно.

Побутнах Адам към нея. Срамежливо, той се приближи до нея и я дръпна за ръкава.

— Мамо... извинявай.

Тя се усмихна, целуна го.

— И аз съжалявам, че те ударих. Само бъди малко по-търпелив, става ли?

— Изглеждаш чудесно — казах й.

— Прекалено е скъпо — отвърна.

— Колко?

— Триста дваисет и пет.

— Вземи си го.

— Скъпи...

— Така де, нали се отказа от дивана?

— Ами...

— Това са просто пари.

Тя се огледа изпитателно още веднъж, после се завъртя и ме целуна леко по устните.

— Понякога си толкова мил — усмихна се. — Благодаря ти.

Брачната криза — избегната, поне за тази сутрин. Пак сме голямо щастливо семейство. И то за някакви си 623 долара и 99 цента. Най-соленото ни съботно пазаруване за годината, но пак по-евтино от брачен консултант.

Когато излязохме от „Банана Рипъблик“, предложих да отидем на обяд в семейно ресторантче в дъното на улицата.

— Искам „Макдоналдс“ — обади се Адам.

— Не днес, слънчице — отговори Бет.

— Искам пържени картофи.

— И в ресторанта има пържени картофи — успокоих го аз, но веднага съжалих, като видях как Бет клати ядосано глава.

— Бен, в пържен картоф ли искаш да го превърнеш? Или в Барни?

— Остави дребосъка на мира — чу се глас. — Пържените картофи не са убили никого под четирийсет.

И двамата вдигнахме глава. Беше Гари Съмърс. Нашият съсед, дето се пишеше за фотограф.

— Здравсти, хора.

Дългата му мръсноруса коса беше вързана на опашка. Леко наболата му брада изглеждаше дори по-артистична от друг път. А самодоволната му усмивка беше широка колкото 70-милиметров дисплей. Но това, което наистина ме подразни, бяха дрехите му. Бяха толкова... *ърбън*. Черна ленена риза, закопчана догоре. Черни торбести панталони с черни кожени тиранти. Черни ботуши с връзки. Очила „Рей-Бан“. Типично за центъра на Ню Йорк, но сред жителите на предградията по Гринич авеню, облечени предимно в „Ралф Лорън“, си беше крещящо търсене на внимание. И все пак единствената причина, поради която Гари живееше сред нас, беше, че нямаше шанс да успее в центъра. Знаех, че се е пробвал да направи фотографска кариера в Ню Йорк, но не е стигнал доникъде. И след смъртта на възрастните си родители, той, като единствен наследник, се оттеглил в семейната къща в Ню Кройдън и заживял от скромното наследство, което получил (не повече от 30 000 на година, както ми подсказваше професионалният опит в тази сфера — старецът на Гари не беше успял да се издигне над високия среден ешелон в IBM, което означава, че дори с разумно планиране, не би могъл да остави повече от 600 000 долара, внимателно разпределени в облигации, застраховки живот и солиден дял от акциите на компанията).

„Наследството му е точно толкова, че да го разори.“ Прословутата фраза на Бет по въпроса, споделяна от почти всички в Ню Кройдън. Но въпреки че за околните Гари беше пълен провал, той продължаваше да се прави на голямата работа — не пропускаше да спомене за нови договори с голямо списание (напълно

неосъществими), винаги вмяташе, че е въпрос на време да се продаде и да се премести да живее в Лос Анджелис. И неизменно гледаше на нас, костюмарите, и на сладките ни съпруги с надменна усмивка.

Ненавиждах го.

— Здравсти, Гари — поздравих с равен тон.

— Добро утро — добави Бет и се наведе да оправи нещо по Джош. Тя също го не харесваше особено.

— Малко консуматорски дейности, а? — Огледа всички пазарски чанти, като обърна особено внимание на голямата торба с логото на книжарницата. — Какво си взе?

— „Свидетелства“ на Авидон.

— Добър избор. Тези анонимни скитници... как ги разполага на неутрален бял фон, и въпреки това успява да извика това чувство на невероятна *празнота*, сковало Америка. Доста впечатляващо, а?

— Да. Доста впечатляващо.

— Да ти кажа, миналата седмица се видях с Ричард...

Опитах се да разменя съучастнически поглед с Бет, но тя беше заета да бърше сополите от носа на Джош.

— Кой Ричард? — попитах.

— Авидон, *този* Ричард.

— Приятели ли сте?

— По-скоро познати. Запознахме се на едно парти у Лейбовиц.

— *Ани* Лейбовиц?

— Същата.

— И тя ли ти е приятелка?

— Да, с нея се познаваме от години. И ми е обещала, че ако двете със Зонтаг не се върнат в Сараево, за да направят материал за „Венити Феър“, ще препоръча на Грейдън да прати мен.

Зонтаг, Грейдън... „Гари Съмърс, чиято последна изложба беше в известния ресторант-галерия «Грапа» на Адам стрийт в Ню Кройдън, прикова вниманието на местната интелигенция и впечатли редактора на «Венити Феър».“ Да бе, как пък не.

— И какво си говорихте с Ричард?

— Тате! — Адам ме дръпна за ръката. — Искам пържени картофи.

— Трябва да тръгваме — добави Бет.

— Още ли снимаш? — попита Гари.

— Когато имам време.

— Купувал ли си някоя нова модерна джаджа наскоро?

— „Канон EOS-1“.

— Чувам, че бил идеален за военни репортажи. — Мазна усмивка. — Ще идвате ли у Хартли довечера?

Кимнах.

— Тогава до после — каза Гари и си тръгна.

Петнайсет минути по-късно още бях бесен.

— Чу ли го тоя задник? — казах, докато отпивах от бирата в ресторанта.

— По-леко с езика, Бен.

— *Миналата седмица се видях с Ричард... Лейбовиц препоръча на „Венити Феър“ да ме пратят в Сараево. „Венити Феър“ няма да пратят този тъпак и на Кони Айланд.*

— Защо се ядоса толкова? — попита Бет.

— Защото е един никой, който си придава важност, като цитира известни имена.

— Много важно. Винаги е бил такъв. Хем го знаеш, и пак се разстрои толкова?

— Не съм се разстроил. Просто не ме кефи тая негова надутост.

— Дразни те, че се прави на голяма клечка.

— Теб не те ли дразни?

— Е, да, тъпо е. Но аз виждам под повърхността.

— И какво има там?

— Не знам. Защитна реакция, предполагам. Махни глупавото перчене и ще остане един обикновен човек, който се опитва да се реализира като фотограф. Може да не му върви... но поне се опитва.

Ясно.

— Много ти благодаря.

— Не беше насочено към теб.

— Естествено — троснах се.

— Защо все търсиш повод да се скараме...

— Не е вярно...

— ... и приемаш лично всичко, което казвам?

— Поне не ти забивам нож в гърба...

— Толкова лесно се засягаш...

— Големият романист се изказа.

Бет потрепери, сякаш я зашлевих.

— Моля?

Очите ѝ се насълзиха.

— Бет... — протегнах се да я хвана за ръката.

Тя се дръпна, забила празен поглед в масата.

Почувствах се като най-големия загубеняк на земята.

— Мама плаче — каза Адам.

— Мама е добре — избърса сълзите си Бет.

Поисках сметката.

Тишина в колата по път за къщи. Тишина, когато пристигнахме. Тишина, когато отново се опитах да се извиня. Тишина, след като обявих, че докато Адам гледа „Книга за джунглата“ за трийсет и втори път тази седмица, аз ще поработя в тъмната стаичка за час-два.

Тишина. Бет умееше да я използва, превръщаше я в тъп инструмент, причиняващ максимум болка, максимум вина. Веднага щом въртящата се врата на тъмната стаичка се затвори, тишината ме обгърна като топла дреха. Усетих мощен прилив на киселини в стомаха си. Пак беше време за маалокс. Бръкнах зад увеличителя и извадих шишенце гъста бяла течност — еликсир, който държах под ръка точно за такива случаи.

Звучно преглъщане. Броиш до двайсет. Фокус-бокус. Адският огън на болката е угаснал. Лекарството е подействало. Нещата са под контрол. Поне за няколко часа.

Стомахът ми е погълнал около три хиляди долара. Правил съм си процедури с бариева каша. Телескопични изследвания на дебелото черво. Дори са ми пускали малка сонда в хранопровода, която да търси злокачествени образувания и други неща, които дебнат в мрака на стомаха ти. Не се намери дори миниатюрна пептична язвичка. На хартия — напълно здрав.

— Със сигурност не е рак — заключи специалистът в нюйоркската болница. — Няма и следа от доброкачествен тумор, а дванайсетопръстникът ви е все още непокътнат.

— Какво е тогава?

— Жлъчка — отвърна той. — Имате излишък от жлъчна течност.

Включих увеличителя, заредих негатив, светнах лампата и започнах да нагласям бутона за електронен автофокус. От мъглата бавно изплува образ: едър мъж на средна възраст с тройна брадичка,

смачкан костюм, току-що излязъл през главния вход на Нюйоркската стокова борса, очите му облепени и пълни със страх, досущ очи на елен, примигващ срещу фаровете на приближаващ камион.

Бях хванал кадъра преди няколко седмици. Един ден се измъкнах от работа в ранния следобед с фотоапарат „Никон“ в куфарчето и час-два се размотавах пред входа на един небостъргач на Уолстрийт, изщраках четири ленти „Три-Х“, докато наблюдавах как брокери и служители на борсата идват и си отиват. Естествено, чувствах се като момче, избягало от училище, но този незначителен акт на непокорство ме изпълни с радост, особено след като от всичките сто четирийсет и четири изщракани кадъра успях да извадя три-четири интересни снимки (не беше лошо постижение за изключително придиричлив човек като мен, подбиращ внимателно снимките, които възнамерява да отпечата). Още щом закачих негативите да съхнат, знаех, че тази снимка на подпухналия от тревога мъж на средна възраст е удар в десетката. Тя преминаваше отвъд добрата композиция и неволно бе навлязла в дълбините на личността, в царството на неудобните истини.

Тук е тънкият момент при фотографията — ако човек снима с идеята, че обективът може да бъде господар на действителността, неизбежно се получават надуты, неестествени и сковани снимки, които не успяват да проникнат в дълбочина. Най-добрите снимки запечатват момент, който те връхлита случайно.

Ето например начина, по който Уиги^[1] е уловил престъпния Ню Йорк; или най-известната снимка на Робърт Капа на простреляния испански републиканец, уловен с разперени като на голгота ръце, докато куршумът се забива в гърба му. Най-добрите им работи са светкавично съчетаване между брилянтна техника и това *да си там*, на мястото. *Случайността* е в основата на фотографията. Можеш да прекараш часове в чакане на точния момент. И пак никога да не получиш това, на което си се надявал. А да установиш, че няколкото снимки, изщракани, докато си се размотавал безцелно, се отличават със спонтанност, каквато няма в останалите ти опити да достигнеш перфектната композиция. Правило номер едно в изкуството: човек не избира точния момент, попада на него случайно и се моли пръстът му да е на спусъка на фотоапарата точно тогава.

С помощта на електронния автофокус постегнах композицията, като изрязах малко от фона, за да подчертая образа на този обрулен от

живота брокер, който излиза като зашеметен от Стоковата борса. След това поставих един лист фотохартия „Галерия“ 8×10 в рамката, изгасих лампата на увеличителя, натиснах бутона за автоматично принтиране и изчаках три секунди, докато снимката се отпечата. Червена светлина. Потопяне за една минута в проявителя, после фиксиране и после пак флуоресцентна светлина. Но още докато изваждах снимката от последната ваничка с химикали, за да я окача да съхне, забелязах дефект — брокерът сякаш беше засенчен от друга фигура. Технически, това може да се нарече *снимка с призрак* — лека двойна експозиция, която хвърля сянка над обекта, сякаш под него има фантом.

Веднага я отпечатах в още четири копия — издайническият призрак, това загатване за паралелен живот, скрит под видимия, го имаше на всичките: другото лице, което всички крием. Може би фотоапаратът съвсем леко е трепнал, докато съм заснемал кадъра. Може би съм допуснал някаква неточност при работата с химикалите, докато съм проявявал филма. Но когато прегледах пак негативите, установих, че привидението е само там, на тази снимка. Нито един от другите кадри с брокери не беше с двойна експозиция. И въпреки това снимката с призрака беше най-добрата. Как съм пропуснал да го забележа, докато съм проявявал филма? Как се е получило изобщо? Какво точно представлява този неизвестен фантом?

Взирах се пак и пак с лупата в четирите еднакви копия, в опит да намеря отговор на тези въпроси. После някой почука на вратата на тъмната стаичка.

— Бавачката дойде — обяви Бет.

— Идвам. Имаш ли минутка? Искам да ти покажа нещо...

— Не.

Докато успея да отворя въртящата се врата, тя вече беше изчезнала по стълбите.

В колата продължи да се държи ледено.

— Извиних се.

— Няма значение.

— Знам, че беше глупаво...

— Не ми се говори за това.

— Не исках...

— Напротив — искаше.

Тишина.

— Бет...

Тишина.

— Бет, стига...

Тишина. Край на разговора.

Бил и Рут Хартли живееха на около километър от нас. Къщата им беше с типичните за Кейп Код бели капаци на прозорците и облицовка от червени фасадни тухли. Поляната отпред беше оборудвана с всякакви детски приспособления за забавление. Гледката на тези пързалки и люлки винаги ми се е струвала затрогваща, защото единственият син на Бил и Рут, Тео, беше роден със синдрома на Даун и прекарваше почти цялата година в училище за деца със специални нужди в Ню Хейвън. Дватама имаха желание да си родят и други деца, но така и не се получи: „По този начин Господ ни казва, че ни е отредил да си отидем от този свят сами“, отбеляза веднъж Бил.

Той беше брокер, безспорен наследник на „Ей Джи Пи Хартли и Ко.“ — малка фирма на Уолстрийт, управлявана от семейството му от четири поколения насам, която обслужваше малка, но подбрана основна група клиенти. „Добър, стабилен бизнес“, както го описваше Бил. Със същите думи можеше да опише и живота си, тъй като Бил и Рут бяха пример за стабилност. Бяха се запознали преди двайсет години в Пенсилванския университет и бракът им беше от онези, които сякаш се носят леко по течението, без каквито и да било сеизмични трусове. Рут имаше успешна кариера на специалист по връзки с обществеността на ръководна длъжност в нюйоркска компания; Бил беше доволен, че малката му фирма стоеше встрани от въртележката на социалния дарвинизъм, в която се въртяха големите играчи на Уолстрийт. Изкарваха достатъчно. Имаха приятна къща. Приятна десетметрова яхта, закотвена наблизо (с която Бил често ме водеше на разходка). Изглеждаха приятно близки, но не чак толкова, че да станат съвсем еднакви. А скритата свързваща сила на брака им укрепна от факта, че когато трагедията с Тео се случи в живота им, те успяха да запазят равновесието помежду си и да останат заедно.

Завиждах им за това равновесие, за стабилността. За разлика от нас с Бет, те бяха избрали да приемат ограниченията си. И вместо да възприемат живота си в предградията като ужасен, ограничаващ компромис, вземаха гордо в ръка картите, които им бяха раздадени. И с

времето бяха открили нещо, което на нас винаги ни е убягвало — определено ниво на удовлетвореност.

Не завиждах на Бил обаче за все по-високото му чело. Нито за подкожния колан от мазнини около кръста. Или за вкуса му за пуловери. Когато ни посрещна на вратата, носеше тъмнозелен пуловер на пингвинчета с обло деколте.

— Кой ти подари това? — не се стърпях аз. — Нанук Великия ловец ли?

Рут се подаде иззад рамката на вратата.

— Аз.

Бет ме изгледа с раздразнение, изсумтя едно: „Тъпак“, и влезе във вече претъпканата дневна.

— О, боже! — възкликна Рут, повдигнала закачливо вежди. Носеше пуловер с бродирани бели мечки.

— Извинявай.

— Не го мисли, Бен — успокои ме Рут, докато следваше Бет през тълпата.

— Поредните забавления на семейния фронт? — попита Бил. Той беше най-близо до представата ми за добър приятел.

— Не питай.

— Двоен скок тогава?

Господ да го благослови. Противно на всеобщата мода в Ню Кройдън, той не се кланяше пред олтара на въздържанието и минералната вода в дизайнерски бутилки. И продължаваше да вярва в лековитите качества и удоволствието, което носи истинската пиячка.

— Троен — отвърнах.

— Имам един дваисет и пет годишен „Макалън“, дето го пазя специално за теб — поведе ме към кухнята той. Но на вратата се позвъни и Бил отиде да отвори.

— О, нашият пратеник от света на културата — чух го да казва.

Обърнах се. На прага стоеше Гари — изтупан в черно, с по-мазна от всякога усмивка.

— Донесох ти нещо специално — обяви той и подаде на домакина правоъгълна кутия.

Бил я отвори, погледна етикета и явно остана доволен.

— Е, добре, можеш да останеш — отвърна. — Върви си намери нещо за пиене.

Гари ми кимна мазно и тръгна да търси бара. Веднага щом се отдалечи достатъчно, Бил ми прошепна:

— Може да е надуто парче, но разбира от вино. Чувал ли си за това?

Подаде ми бутилката. Совиньон блан „Облачен залив“, 1993.

— Да — отвърнах. — Знам го.

[1] Псевдоним на Артър (Ушър) Фелиг (1899–1968) — американски фотограф и фотожурналист от австрийски произход, известен със силната си черно-бяла улична фотография от криминалните хроники на американските вестници през 30-те и 40-те години на XX в. — Б.пр. ↑

Останалата част от партито ми се губи. Без съмнение литровата бутилка двайсет и пет годишно уиски „Макалън“ на Бил имаше нещо общо. Цялата нощ почти не се отлепах от нея и когато започнах да наричам Уенди Уагънър „кюфте“, в кръвообращението ми вече беше попило повече от половината й съдържание.

По някаква странна причина Уенди не си хареса прякора. Онзи надут пуяк мъжът й, Луис, също реши да се обиди, макар че крошетото, което получих от него, беше поради друга причина. Връхлетя ме вследствие на един разговор, в който започнах да се питам на глас дали (предвид безскрупулното му поведение в бизнеса) идеята му за благотворителност не се изчерпва с това да изкупува застраховките живот на починали от СПИН. За щастие успях да финтирам левачката му. За нещастие тя се приземи в ченето на Пеги Уъртхаймър — най-голямата истеричка в Ню Кройдън (не е като да нямаше причини за това — мъжът й току-що беше забягнал с професионален тенисист от Мексико на име Карлос). Слава богу, ударът не счупи и не размести нищо, но прекъсна партито. Пеги се разпищя ужасена. Уенди се скара на Луис, че е такъв отворко. Луис ми се нахвърли, задето уж съм го предизвикал. Бет си грабна нещата и си тръгна без мен. А Гари ми рече самодоволно: „Подсети ме да те покана следващия път, когато посрещам приятелите си от Сърбия и Хърватска“.

Гари. Невъзможно. Не е за вярване. Та тя не може да го понася! Ненавижда арогантността му, суетата му, че дори дрехите му. Няма начин да е той. Стига глупости.

Взех съомгата, която бях поръчала. И бутилка от този невероятен новозеландски совиньон блан. Совиньон блан „Облачен залив“, 1993, ако трябва да сме точни. Съвпадение е, нали? Тогава защо Бет ме излъга откъде е взела бутилката?

Въпреки че прекарах по-голямата част от партито, наливайки се с „Макалън“, все пак успях дискретно да я държа под око. Първите два часа усърдно избягваше Гари. Без тайни погледи, без скришни усмивки. И вече започвах да си мисля, че се държа като пълен

параноик. Съвпадението си е съвпадение, тя сигурно си има някакви нейни си неясни причини да не ми каже откъде е купила виното. После случайно погледнах към нея, докато се беше опряла на парапета на стълбите и говореше с Чък Бейли (съседа ни, онзи с поршето). И докато Гари минаваше покрай тях на път за тоалетната на втория етаж, успя да докосне пръстите на Бет за един кратък миг и да ги погали бързо. И въпреки че тя не му отвърна с поглед, по бузите ѝ изби едва доловима руменина, през лицето ѝ претича замечтана усмивка, а аз се почувствах сякаш три ракети „Пършинг“ са ме уцелили право в корема. И понеже нямах лекарство под ръка, посегнах отново към уискито. Миг по-късно получих вдъхновение да нарека Уенди Уагънър „кюфте“.

„Всичко е заради мадам Бет Бовари и онзи смотан урод“, идеше ми да изкрещя, докато всички ми викаха в лицето. Но след като веднъж вече бях съгрешил с това да се напия и да се държа неподобаващо, някакъв последен остатък от адвокатско самообладание все пак успя да ме накара да се въздържа и да избегна отвратителната сцена на отпращане на взаимни обвинения, която щеше да даде храна на злите езици в Ню Кройдън за месеци наред. Върнах се в ъгъла, приех с усмивка коментара на Гари за сърбите и хърватите, стиснах му ръката за довиждане, когато ми я подаде, и дори кимнах учтиво, когато предложи: „Някой ден, като си на кеф, мини у дома да побъбрим за фотоапарати“.

Боже. Да си поговорим за безочието ти. Да, Гари, ще намина, ще прием по бира, ще плямпаме глупости за това как се снима с „Лайка“, но дай да го направим в някой ден, когато не чукаш жена ми, става ли?

Жена ми. Щом се сбогувах с Гари, се заклатушках към вратата, решен, че трябва да се прибера вкъщи, да успокоя Бет, да ѝ кажа всичко, че трябва...

— Бен.

Беше Рут. Препречи ми пътя и вдигна ръка на рамото ми.

— Рути, Рути... — плетях език. — Аз... съм...

— ... пиян — помогна ми тя нежно. — Много, много пиян... и не можеш да се прибереш в това състояние.

— Ама... ама... Трябва...

— Трябва да се наспиш и да изтрезнееш. Ще се обадя на Бет и ще ѝ кажа, че ще легнеш у нас на дивана тази вечер.

— Не разбир...

— Бен. Не си тръгвай. Остани до сутринта. Поне докато страстите се поохладят.

Опитах се да се облегна на една стена, но започнах да се свличам. Рут викна Бил, който изтича и ме прихвана, преди да се просна на паркета.

— Хайде, смелчага — подкани ме той. — Да те запознаем със спалнята ни за гости.

— Извинявай, Рути. Скапах ти партито.

— Ще го преживеем.

Следващото, което си спомням, е, че беше сутрин, а главата ми представляваше едно миниатюрно Нагасаки. Всичко сравнено със земята, сякаш всяка моя клетка е била бомбардирана и унищожена. Бях се държал като простак и знаех, че Бет ще ме накара да си платя за това. И докато вината се трансформираше в страх, се улових да си мисля: „Възможно ли е сега Гари да лежи в моята половина на леглото ни?“.

Почукване на вратата и Бил влезе с валсова стъпка и ефервесцентна оранжева напитка.

— Румсървис — обяви бодро.

— Колко е часът? — измънках.

— Дванайсет.

— Дванайсет! Боже! Трябва да звънна на Бет... — Опитах се да седна, но се оказа, че не е никак лесно.

— Рут вече й се обади. Всичко е наред. Бет е взела децата и е отишла на гости на сестра си Луси в Дариън за един ден...

Изохках.

— Мъртъв съм. Луси ме мисли за нахакан отворко.

— Това е комплимент, когато си го мисли някой от Дариън.

— Рути каза ли ти как е звучала Бет по телефона?

— Весела.

— Глупости.

— Добре де, лъжа. Изпий го.

— Какво е?

— Ударна доза витамин С. Ще ти помогне да се почувстваш поне малко човек.

Взех чашата, пресуших бълбукащата оранжева течност на един дъх, въздъхнах с облекчение.

— По-добре ли си? — попита Бил.

— Май ще оживея. Къде е Рути?

— Отиде да види Тео.

— Дали ще ми прости някога?

— Винаги ти е прощавала.

— А ти?

Бил ми отвърна с една от неговите язвителни усмивки.

— Беше паметна вечер. Истински хит. Но какво толкова, и аз не мога да ги дишам тези Уагънър, така че...

— Благодаря.

— Няма защо. Да излезем с лодката следобед? Има приятен северозападен вятър.

— Трябва първо да звънна на Бет у Луси.

— Няма смисъл.

— Толкова ли е зле? — имаше осезаема тревога в гласа ми.

— Ще стане зле, ако звъннеш.

— Много съм го загазила, това ли се опитваш да ми кажеш?

— Ще се оправите. Но не по телефона. И не днес. Така че, хайде под душа. Искам да сме излезли до час.

След четирийсет и пет минути вече бяхме на кея. Беше уникален есенен ден край Лонг Айланд Саунд — кобалтовосиньо небе, въздухът хладнееше, но не прекалено, а вятърът бе постоянен и ободрителен. Яхтата на Бил представляваше десетметрова платноходка — красавица на име „Синият чип“. Имаше корпус от фибростъкло, излъскана до блясък дървена палуба, каюта с две легла, напълно оборудвана корабна кухня и компактен нос. Над малкото вградено контролно табло бяха сгушени всевъзможни най-съвременни навигационни устройства: джипиес, автопилот, дигитален ветромер за електронно измерване на скоростта на вятъра, няколко компютъра, които преценяват климатичните условия, изминатия път и дори най-ефективната скорост в момента.

— Доста играчки си събрал — отбелязах.

— Нещо като твоите фотоапарати, а? — подкачи ме Бил, ухилен до уши.

— Туше, копеле.

— Бира?

— О, да.

— Донеси две от кутията за лед, докато аз вдигна платната.

Малката кутия за лед беше точно до газова печка за готвене, която бе свързана с дебел маркуч с голяма метална газова бутилка, прибрана в специално дървено отделение на палубата. От бутилката излизаха два маркуча, като вторият водеше до малък радиатор, закрепен на десния борд на кораба. Докато отварях капака на кутията за лед, без да искам бутнах един от маркучите. Наместих го внимателно, за да съм сигурен, че не съм го извадил. После грабнах две кутийки бира „Кири“ и се върнах на палубата.

— Банзай!^[1] — вдигна наздравица Бил.

— Добре си се оборудвал — чукнах бирата му в отговор аз. — С тази яхта можеш да отидеш навсякъде, бас държа.

— Все си мечтая да я сваля до Карибите за няколко месеца... но кога ще имам няколко свободни месеца.

Той приключи с опъването на помощното платно и после хвана фала, с който се вдига грота. Огромното платно заплющя, докато се изкачваше бавно по мачтата.

— Вятърът е около дваайсет възела.

Надникнах към дигиталния ветромер в кабината.

— Деветнайсет — съобщих. — Впечатляващо.

— Да, трудно е винаги да си толкова добър. Искаш ли да свием на изток до Шефийлд Айланд. Оттук е само на два часа.

— И е точно до Дариън.

— Ако искаш да ходиш да се разправяш с жена си, ще трябва да плуваш до брега.

— Добре, млъквам.

— Ще се научиш.

Веднага щом опънахме платното, Бил вдигна котвата. После стегна грота. Със стремително свистене платното пое вятъра и лодката отлепи. Бил завъртя руля и „Синият чип“ заплава, килната на една страна под дваайсет и пет градуса. След броени минути вече излизахме от пристанището на Ню Кройдън. Бил викна: „Обръщаме!“, и аз приклекнах, докато гикът премина над десния борд. И тъй като грота беше вече леко отпуснат, с ново свистене се понесохме на изток.

— Поеми я — надвика Бил един внезапен порив на вятъра.

Веднага щом поех руля, скоростта на вятъра се усили с още пет възела и полетяхме по вълните, като оставихме зад себе си различни по вид и големина черупки, докато плаваме на изток към открито море.

— Накъде си тръгнал, по дяволите? — изкрещя Бил.

— Към Европа! — извиках в отговор. След миг вече се плъзгахме по водите на пролива, носени от северозападния вятър, а носът на лодката пореше неспокойните вълни.

— Двайсет и пет възела — провикна се Бил през свистенето на вятъра. — Да ѝ се не види и адската бегачка!

Присвих очи срещу блесналото слънце, вятърът биеше в гърба ми. Усещах дробовете си ободрени от соления въздух. И за няколко бленувани момента главата ми се изпразни — това толкова желано, така рядко усещане, че съзнанието ти е *табула раза*, че си изпразнен от цялата вина, страх и омраза. Скоростта ме увеличава и опияняваше. Порех вълните, оставях всички и всичко зад гърба си и нищо, *никой* не можеше да ме стигне.

Почти час с Бил не разменихме ни дума, ни поглед. И двамата бяхме загледани право напред, хипнотизирани от това възбуждащо чувство за безгранично движение напред — живот без прегради и бариери, които да те спират, да те приклепват. И знаех, че двамата си мислим едно и също — *защо да спираме?* Защо да не поемем курс на изток и да не пресечем Атлантика. Защо да не опитаме? Всички си мечтаем за свобода, а се окопаваме все по-дълбоко в капана на семейния живот. Искане ни се да живеем просто, но трупаме ли, трупаме и цялата тази тежест ни тегли надолу, приковава ни на място. Никой друг не ни е виновен. Защото колкото и да се опияняваме от мисълта за бягство, не можем да се отърсим от потребността да се чувстваме отговорни. Кариера, къща, семейство, кредит — всичко това ни държи закотвени. Дава ни нужната сигурност, превръща се в причина да станем от леглото сутрин. Намалява възможностите за избор, а това ни изпълва с повече увереност. И въпреки че почти всеки, когото познавам, се бунтува срещу оковите на семейния живот, все пак всички с охота ги приемаме. Без колебание.

— Искаше ти се да продължим, нали? — попита Бил, когато пуснахме котва край Шефийлд Айланд.

— Дали ми се прииска? Да. Но бих ли продължил? — спрях за момент и свих рамене. — Не мисля.

— Защо не?

— Не можеш да избягаш.

— Но много би искал.

— Винаги. Ти не искаш ли?

— Никой никога не е напълно доволен с положението, в което се намира, нали? Но някои от нас се стараят малко повече да приемат обстоятелствата...

— Ти имаш много причини да се радваш.

— А ти нямаш, така ли? — засече ме той.

— Поне бракът ти изглежда наред.

— Поне децата ти са здрави.

— Съжалявам.

— Успокой малко топката, Бен, дай си почивка.

Отворих втора бира и обърнах поглед към гористия бряг на Кънектикът. Изглеждаше толкова приятен, тъй пасторален, гледан оттук, не се виждаше нито един басейн, нито един семеен джип.

— Да успокоя топката? Аз? Разсмя ме.

— Добре де, приеми, че не можеш да живееш точно както ти се иска...

— Знаеш ли колко непоносимо затъпяваща може да е работата с имоти и фондове?

— Най-вероятно точно толкова, колкото и тази на Стоковата борса. И все пак... ти си си я избрал. Точно както си избрал да се ожениш за Бет, да имате деца, да живеете в Ню Кройдън...

— Знам, знам...

— Мисълта ми е, че все пак не си избрал кофти неща. Да му се не види, нищо не ти липсва...

— Освен стимул... във всичко.

— И какво ще правиш сега? Ще прекараш следващите трийсет години в тюхане, че истинският живот е някъде другаде?

— Не знам...

— Не, Бен, трябва да го проумееш: животът е тук и сега. И ако продължиш да ненавиждаш своето настояще, ще загубиш всичко. А, повярвай ми, щом го загубиш, ще си го поискаш обратно. Винаги става така.

Ударих още една голяма глътка бира.

— Ами ако Бет вече е решила, че чашата е преляла?

— С две деца и без работа няма да ѝ е лесно да вземе решение за развод. Не мисля, че е толкова саморазрушителна.

„Тогава защо се чука с Гари?“, ми идеше да кресна. Точно както отчаяно исках да подпитам Бил дали е чувал някакви квартални слухове за извънбрачните флиртове на жена ми. Но избягвах темата. И искрено се страхувах да чуя истината.

Вместо това пресуших бирата си и просто казах:

— Ще се опитам да говоря с нея.

— Поговори и със себе си, като си почнал.

Стрелнах поглед към небето.

— Благодаря, Опра!

— Добре де, стига проповеди. Върни ни у дома.

Прибрахме се в Ню Кройдън привечер. Вкарах яхтата в пристанището, без да използвам сложната техника на Бил.

— Впечатляващо — похвали ме той. — Старата школа на „Боудън“? — знаеше, че в колежа бях три години в отбора по ветроходство.

— Някои неща не се забравят.

— Трябва да си вземеш яхта. Ще я ползваш за отдушник, а и момчетата ще ѝ се радват, като поотраснат.

— И така си имам предостатъчно разходи.

— Е, винаги си добре дошъл да ползваш моята.

— Сериозен ли си?

— Не, само малко глупав.

— Може да се възползвам.

— Стига да обещаеш да не забегнеш нанякъде с лодката ми, става ли?

Бил ме закара до къщи. Беше тъмно. Погледнах си часовника: седем. Нямахме за какво да се притеснявам. Засега.

— Дръж се — каза ми, докато ми подаваше ръка за довиждане.
— И, за бога, давай го по-ведро.

Беше ми странно да се прибера в тази тиха, празна къща. Вероятно бих се насладил на временната почивка от семейната глъчка, ако не бях забелязал мигащата лампичка на телефонния секретар,

която показваше, че има ново съобщение. Натиснах бутона, за да го чуя.

„Бен, аз съм. Реших да остана тук с децата за няколко дни. Мисля, че ще е добре да се разделим за известно време. Ще те помоля да не се опитваш да се свържеш с мен, докато съм при Луси. Бих искала да те уведомя обаче, че в близките няколко дни ще се консултирам с адвокат. Мисля, че и ти трябва да направиш същото.“

Щрак. Седнах бавно на дивана и затворих очи. *Бих искала да те уведомя обаче.* Толкова официално. Толкова отстранено. Толкова леденостудено. Този път беше решила твърдо. И това ме плашеше до смърт.

Вдигнах слушалката и натиснах бутона за бързо набиране. Вдигна сестра й.

— Бен, тя не иска...

— Трябва да говоря с нея.

— Казах ти, че не иска...

— Дай й проклетия тел...

Щрак. Набрах повторно. Този път вдигна зет ми, счетоводителят Фил.

— Моментът не е подходящ, Бен.

— Фил, не разбир...

— Напротив, разбирам.

— Не, по дяволите, не разбираш...

— Не е нужно да ставаш груб, Бен.

— На път съм да загубя семейството си, Фил.

— Да, и Бет така каза. Лоша работа, а?

— Лоша работа! Това ли успя да роди задръстеният ти от цифри мозък? Лоша работа!

— Няма защо да викаш, Бен.

— Ще викам колкото си искам, идиот такъв.

— Започваш откровено да обиждаш, Бен. Ставаш гаден. Затова мисля да приключваме с този разговор. Щом Бет се върне, ще й кажа, че си се оба...

— Няма ли я?

— Излезе преди около час. Каза, че щяла да се види с Уенди някоя си.

Чух Луси да крещи отзад:

— Фил, малоумник такъв. Казах ти...

— Ще пътува дотук, за да се види с Уенди Уагънър? — вече крещях.

— Че какво толкова! Нали са трийсет минути с кола.

Луси му изтръгна телефона от ръката.

— Бен, на твое място...

— Ти ми каза, че е у вас. Каза ми...

— Казах, че не иска да говори с теб. И че...

— Каква работа има с Уенди, по дяволите? Да не взема готварски уроци?

— Консултира се с адвокат.

— Проклетата Уенди не е адвокат!

— Имала приятел, специалист по бракоразводни дела.

— Че не може ли да му звънне по телефона на този „приятел“.

Ами оставя момчетата...

— Момчетата са добре.

— Какво си им направила? — не спирах да крещя.

— Какво съм им направила ли? Аз съм им леля, Бен, не съм Дейвид Кореш^[2].

— Каж ми...

— Завих ги и ги сложих да спят. Смених пелените на Джош.

Прочетох приказка на Адам и му пожелах сладки сънища. Надявам се това да ти звучи достатъчно разумно.

— Идвам да ги прибера.

— Бен, недей.

— Те са моите деца.

— Ако дойдеш, ще извикам полиция. Нали не искаш да викам полиция.

— Нямах законово основание...

— Нямам, но все пак ще изглежда неприятно. Доста неприятно.

И затвори.

Ритнах масата. Разбих един кристален пепелник „Стюбен“ в стената. Излетях от къщата, скочих в спортната мазда „Миата“ и профучах по Конститушън Кресънт към магистрала 95, после дадох газ съм Дариън. Нека тази снобарска кучка да викне ченгетата. Нека се пробва...

Натиснах рязко спирачките, обърнах и поех по Хоторн Драйв. Карах, докато стигнах пред стара триетажна къща с дъсчена облицовка, отделена от пътя с голяма накипена градина. Домът на Луис и Уенди Уагънър. Тъмно. Тихо. Никакви коли, паркирани отпред.

Ударих волана с юмруци. Кучка! Да използва кюфтето Уенди и набеждения ѝ приятел „адвокат по бракоразводни дела“ като прикритие.

Знаех какво ще направя — ще вляза с мръсна газ в двора на Гари и ще вкарам маздата директно в дневната му. Но аха да изскоча с бясна скорост на Конститушън Кресънт, когато един тих глас в главата ми зашепна: „Прояви здрав разум. Не прави нищо, за което по-късно ще съжаляваш. Сдържай емоциите си. Прецени ситуацията и после вземи решение“. И въпреки че не исках да се подчинявам на този предпазлив, назидателен глас — толкова ми се искаше да действам безразсъдно поне веднъж в живота си — все пак се вслушах в него. Намалих. Минах по задните улички и попаднах на нашето волво, паркирано на една успоредна на Конститушън Кресънт улица. Гениално, Бет. Все пак, ако беше спряла точно пред входа на Гари, можеше някой да си помисли нещо.

Върнах се на Конститушън Кресънт. Загасих фаровете и паркирах маздата пред къщата ни, спрях двигателя и затворих вратата възможно най-безшумно. Заобиколих къщата и отключих вратата на мазето в задния двор. Грабнах новия си фотоапарат „Канон“, нова лента „Три-Х“, огромен телеобектив и статив и се насочих към втория етаж. Спалнята на Адам гледаше към Конститушън Кресънт. Пердетата бяха спуснати, лампите изгасени. Бързо разгънах статива, нагласих фотоапарата на него, заредих филма, завъртях обектива на мястото му. Взах стол, седнах, погледнах през визьора, насочих го през улицата към входната врата на Гари и зачаках.

Мина час. После, малко след осем и половина, вратата се отвори. Гари подаде глава, озърна се наляво-надясно по улицата и кимна на някого зад гърба си. Започнах да фокусирам обектива и изведнъж на прага изникна Бет. Гари я дръпна към себе си и я целуна страстно. Тя прокара ръка по чупливата му коса, докато свободните ѝ пет пръста стискаха облекения му в джинси задник.

Отместих глава от визьора и натиснах спусъка. За шест секунди всичките трийсет и шест кадъра бяха изщракани. Когато с неохота погледнах пак през фотоапарата, прегръдката тъкмо свършваше. Бет

нервно стрелна с очи къщата ни. Но видях само светнатата лампа зад спуснатите пердета на дневната и се върна пак към Гари. Последна дълга, страстна целувка по устните, последна проверка дали теренът е чист. После, навела глава, тя притича в тъмното. Сигурно се молеше да не срещне някой излязъл на нощна разходка съсед, докато пъргаво се отдалечаваше.

Станах и хукнах по стълбите, втурнах се към входната врата, исках да изтичам нагоре по улицата и да я догоня, преди да стигне до волвото. Но размислих и се сринах на дивана.

Тази целувка. Не, това не е целувка между двама души, завързали мимолетен флирт. Беше толкова несдържана. Страстна. Абсолютно *сериозна*. За последно Бет ме бе целувала така по времето на Джордж Буш-старши! Какво толкова вижда в това копеленце? Давах си сметка обаче, че ако сега настигна Бет и ѝ спретна сцена, ще е като да се прострелям в крака с картечница. Всяка надежда за бъдещо помирение, колкото и малка да ми изглеждаше в момента, би била унищожена. Тя ще използва факта, че съм я шпионирал, като поредното доказателство, че бракът ни е бил фалшив. Ще стигнем дотам, откъдето връщане назад няма.

Започнах да кръстосвам нервно из дневната. Бях на път да загубя всичко. Въображението ми работеше трескаво: представих си как съдията присъжда на Бет пълните права над момчетата, дава ѝ къщата, колите, всичките акции и три четвърти от доходите ми. Видях новия си живот в тясна гарсонiera в източната част на Ню Йорк, някъде след Деветдесета улица. Посещения на зоологическата градина в Бронкс в единствения уикенд в месеца, когато имам право да виждам децата. Постепенно Адам започва да се подсмива с мазната усмивка на Гари. Джош става на четири, поглежда ме и казва: „Преди ти ми беше тати, но сега вече Гари е моят истински тати“.

Гари. Изведнъж превключих на автопилот и закрачих уверено към входната му врата. Не знаех какво ще му кажа, не знаех какво (ако изобщо) бих могъл да постигна. Просто заставах пред вратата му и натиснах звънеца.

Не бяха минали повече от пет минути, откакто Бет си беше тръгнала, така че когато Гари отвори вратата със замах и ме видя, изгуби ума и дума. Пребледня, но бързо се окопоти и направи всичко възможно да се държи на положение. Последва дълга пауза, по време

на която не можех да намеря думи. Започнах да се питам: „Какво, по дяволите, правиш тук?“. Най-сетне Гари проговори.

— Бен...?

Успях да родя една дума:

— Фотоапарати.

— Моля?

— Фотоапарати. Нали ме покани някой път да мина да си побъбрим за фотоапарати...

Това изречение го довърши. Виждах как ме оглежда внимателно и се опитва да прецени дали появата ми на прага му точно в този момент наистина може да е странно съвпадение.

— А, да... вярно, май споменах. Но, въ-ъм, не е ли малко късничко... неделя вечер?

— Едва осем и половина е — погледнах си часовника. — Не ми се струва толкова късно. Все едно, понеже Бет и момчетата не са тук и...

— Да, з...

Спря се.

— Моля? — погледнах го.

— ... забелязах, че волвото не е пред вас.

— Аха, забелязал си значи? — изведнъж ми дойде кураж.

— Ами да... просто ми направи впечатление. — Сега на него му убягваха думите.

— Не знаех, че обръщаш такова *внимание* на къщата ми.

— Виж, не ми е навик да... Бен, нещо съм уморен. Хайде да...

— Само за бърза чаша вино...

Той се поколеба и едва ли не чувах как си мисли: „Ще се справя ли?“. Издайническата усмивчица, която мина по лицето му, ми даде отговора. Покани ме с помпозен жест с дясната си ръка:

— *Entrez*^[3], пич.

Влязох. Макар отвън къщата на Гари да беше в същия провинциален колониален стил като моята, прекрачеше ли човек прага, се озоваваше извън Нова Англия, директно в някаква псевдоарт среда в стил „Трайбека“. Бяха бутани стени, наличните бяха пребойдисани в тъжни сиво-сини оттенъци, килимите бяха махнати, а дюшемето — боядисано в черно. От тавана се блещеха четири спот лампи. Единствената мебел в помещението беше дълъг черен кожен диван.

— Интересно местенце — отбелязах.

— Да, баща ми имаше странни идеи за интериорен дизайн.

— Кой ви беше дизайнерът? Робърт Мейпълторп^[4]?

— Много забавно. Всъщност всичко е мое дело, направих го през 1991-ва.

— Точно след смъртта на баща ти?

— Имаш добра памет. Година след като майка ми си отиде. Мисля, че шибаният й Алцхаймер го довърши. Направо му скапа сърцето.

— Сигурно ти е било тежко... единствено дете...

— „Да загубиш един родител е нещастие, да загубиш двама е нехайство.“

— Не знаех, че четеш Оскар Уайлд.

— Не чета. Запомних този цитат от някакво списание. Питие?

Подкани ме с жест към кухнята. И тя изглеждаше изтърбушена — старите чамови шкафове и плотове бяха заменени със зле подбран ансамбъл мебели от хром и стомана. Както и в дневната, и тук изглеждаше полузавършено, недоустроено, абсурдно. За момент съжалих Гари и жалкия му опит да пресъздаде неповторимата атмосфера на нюйоркския арт квартал Трайбека в предградията. Но съчувствието ми към провалената му кариера бързо изчезна. Изпари се тутакси, щом забелязах на плота две чаши от вино, едната със следи от розовото червило, което Бет винаги използваше.

Кимнах към чашите.

— Забавлява ли се? — отроних.

Едва съдържа усмивката си.

— Да, може да се каже.

Отвори хладилника и извади бутилка совиньон блан „Облачен залив“.

— Пробвал ли си го? — попита.

— Бет донесе една бутилка вкъщи.

Още една потисната усмивка, докато отваряше виното.

— Добър вкус има жена ти. „Облачен залив“ е най-добрият совиньон блан в света.

— И тя така каза.

Гари взе бутилката и две нови чаши.

— Тъмната стаичка е насам — поведе ме по едни тесни стълби надолу към мазето.

Беше тясна мрачна кутийка, разхвърляна и воняща на влага. Едната стена беше заета с бяла техника — пералня, сушилня, голям фризер-ракла. Покрай другата беше фотографската техника: стар увеличител „Кодак“, очукани ванички за химикали, гилотина и преплетени връвчици за простор, на които висяха няколко дузини скорошни снимки.

— Ето я моята семпла и функционална тъмна стаичка — каза Гари, докато светваше флуоресцентната лампа над главата си.

— Сигурно върши работа.

— Да, но в сравнение с лукса на твоята, тук сме като в Третия свят.

— Не помня някога да съм ти показвал моята тъмна стаичка, Гари.

Той се обърна и се зае да сваля няколко снимки от простора.

— Само предполагам, *господин адвокат*.

— Какво по-точно предполагаш?

— ... че имаш изтупана, лъскава тъмна стаичка, фрашкана с най-модерно оборудване.

— Но ти никога не си я виждал. Или греша?

Пак онова мазно подсмиване. Идеше ми да изтръгна усмивката от физиономията му.

— Не, не съм.

Лъжец. Бет със сигурност го е развеждала някой следобед, когато децата ги е нямало, на подробен тур из моето мазе.

— Тогава защо веднага реши...?

— Защото изтупано юпи като теб може да си позволи най-доброто и, следователно, вероятно притежава най-доброто. Затова.

Пусна тесте снимки в ръцете ми.

— Ето, кажи ми какво мислиш за тези.

Прехвърлих бързо шестте фотографии. Представляваха мрачни черно-бели портрети на всякакви отрепки, всичките снимани пред входа на долнопробно подобие на приют за бедни. Беше като шоу на изроди. Затлъстял байкър с три стоманени зъба и лице, белязано от огромна деруга. Двама чернокожи травестити в секси панталони от винил, с видими следи от одрасквания по голите ръце. Човек с

ампутиран крак, опънат на паважа, от крайчеца на устните му потекла лига. Но колкото и шокиращи да бяха самите обекти, нещо в композицията на Гари ме смущаваше. Снимките бяха толкова преднамерено нагласени, толкова изкуствени, че вниманието на зрителя биваше приковано единствено върху физическите аномалии на заснетите хора.

— Впечатляващо — подадох му снимките обратно. — Нещо средно между инвалидите на Даян Арбъс и изметта, която снима Авидон.

— Искаш да кажеш, че копирам.

— Исках да ти направя комплимент.

— Никога не съм харесвал особено Арбъс.

Наля малко вино в една чаша и ми я подаде.

— О, не говори глупости, композициите й са гениални. Класическият кадър с елхата в дневната в Левиттаун, начинът, по който всеки предмет в стаята — диванът, телевизорът, неразопакованият абажур на настолната лампа — допринася за потресаващата стерилност на снимката... Наистина гениална композиция.

— Тя обичаше обекта, но не и снимката — това беше нейната философия...

— Звучи ми смислено за философия на фотограф...

— Само ако вярваш в естествеността и непринудеността.

— Искаш да кажеш, че Арбъс е естествена и непринудена, така ли?

— Казвам само, че винаги се е опивала да бъде в ролята на пасивен наблюдател...

— Няма лошо. Освен ако не си фотограф, който обича да привлича вниманието към своя така наречен особен поглед.

— Значи все пак смяташ, че снимките ми са заимствани — попита пак, като ги размахваше в ръка.

Подбирах думите внимателно.

— Не заимствани. Премислени. Прекалено много се усеща присъствието ти. Липсва ми пасивният наблюдател...

— Глупости. Фотографът никога не може да е пасивен наблюдател...

— И кой го твърди?

— Картие-Бресон.

— И той ли ти е приятел?

— Срещали сме се един-два пъти, да.

— И предполагам, че лично ти е казал: „Гари, лъо фотограф никога не трябва да бъде лъо пасивен наблюдател“.

— Написал го е — пресегна се назад и взе книга на Картие-Бресон от един рафт, прелисти страниците и зачете на глас: — „Фотографът не може да е пасивен наблюдател; може да създаде нещо наистина блестящо само ако е вътре в събитието.“

— О, я виж ти... И лично ти се подписа на книгата, а?

Гари предпочете да пренебрегне сарказма ми и продължи да чете.

— „Изправени сме пред два момента на избор и на евентуално съжаление: първият и по-важен е, когато реалността е там и ни гледа през визъора, а вторият е, когато снимките са проявени и трябва да отхвърлим не толкова въздействащите. Именно тогава — твърде късно — виждаме къде точно сме сгрешили.“

Вдигна глава и ме погледна. На лицето му бе изписано ожесточение.

— Нещо да не се засегна, господин адвокат? Не че знаеш какво е провал. Особено що се отнася до фотографията. И едната ти загубена година в Париж. И бачкането като продавач в „Уилъби“ и...

Чух се да шепна:

— Откъде, по дяволите...

Този път усмивката беше епична, победна.

— Познай.

Тишина. Забих поглед в балатума на пода.

— От колко време? — измрънках накрая.

— Имаш предвид Бет и аз ли? Две-три седмици, струва ми се. Не си спомням точно.

— И наистина ли сте...

Той се изкикоти.

— *Влюбени?* Тя така казва.

Поредният удар под кръста.

— А ти?

— Аз ли? — ухили се той. — Аз се забавлявам. Много. Защото, както може би знаеш, Бет е страшно парче в леглото. Макар че, като се

замисля, поне доколкото ми е споделяла, може и да не знаеш.

— Я млъквай.

— Не, не, не, *ти* млъквай. И слушай внимателно. Тя обича мен, а теб те мрази.

— Не е вярно...

— О, напротив. Мрази те до мозъка на костите си.

— Престани.

— Мрази работата ти. Мрази живота, който води тук...

— Казах...

— Но най-много мрази факта, че мразиш себе си. Мрази, че се самосъжаляваш. И това, че все го раздаваш жертва и отказваш да признаеш, че не друг, а ти си се провалил като фото...

— А ти да не си успял, загубеняк такъв?

— Поне се опитвам, човече.

— Ти си менте артист, който живее от рента.

— Поне продължавам да се пробвам. И все още съм в играта.

— В никаква игра не си.

— А ти си преуспял, а?

— Мамка му, аз съм партньор в една от най-големите...

— Признай си го — ти си само едно корпоративно леке, което дори не може да се стегне и да изчука собствената си...

Тогава избухнах. И го ударих. С бутилката „Облачен залив“. Замахнах яростно и я разбих отстрани в черепа му. Тя се счупи и гърлото остана в ръката ми. Гари залитна. Докато падаше с гръб към мен, замахнах пак и назъбеното стъкло внезапно потъна в тила му. Всичко на всичко да са минали не повече от пет секунди и вече бях подгизнал. Залят с гейзер от кръв.

Кръвта опръска лицето ми и за момент ме заслепи. Когато успях да избърша очите си, видях как Гари се влачи из тъмната стаичка с бутилка, стърчаща от тила. Обърна се към мен, лицето му беше като тебеширена маска от шок и изумление. Устните му оформиха дума: „Какво?“. После падна възник и лицето му се плъосна във ваничка с проявител, която се преобърна. Главата му тупна върху пода.

Тишина. Краката ми се разтрепериха. Свлякох се на земята. Странно ехо изкънтя в главата ми. Времето сякаш подпухна, разду се. И за няколко мига не знаех къде се намирам.

После устата ми пресъхна. Толкова, че трябваше да си оближа устните. Усетих вкуса на сладникавата лепкава течност, която се стичаше по лицето ми. Вкус, който ми подсказваше — животът такъв, какъвто го познавам, вече няма да бъде същият.

[1] Традиционно японско възклицание, близко до българското „За много години“. — Б.пр. ↑

[2] Лидерът на религиозната секта „Клонка Давилова“. — Б.пр. ↑

[3] Влезте (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Американски фотограф (1946–1989), чиито снимки се отличават със строга, изчистена композиция и изключително прецизно изпълнение. — Б.пр. ↑

ВТОРА ЧАСТ

Дойдоха да ме търсят в офиса. Бяха двама. Евтини шлифери, евтини костюми. Показаха си значките и се представиха като инспектори от отдел „Убийства“ към полицейския участък на Стамфорд, Кънектикът. Номер едно беше чернокож и с телосложение на тухлен кенеф. Номер две беше жилав здравеняк; леко прошарена рижа коса. Вгледах се в лицето му на застаряващ екшън герой, в очите му, които сякаш нашепваха: „Господи, помилуй“, и разбрах, че ще ми донесе лоши новини. Беше ченге, на което повече би прилягало да влезе в някой йезуитски орден.

— Бенджамин Томас Брадфорд — подхвана тържествено напевно Номер две, докато Номер едно щракваше белезниците зад гърба ми, — арестувам ви за убийството на Гари Съмърс. Имате право да запазите мълчание, всичко, което кажете, може да бъде използвано срещу вас в съда...

Докато Номер две ми дочиташе правата, Номер едно ме поведе към вратата на кабинета ми. Естел ме гледаше през сълзи. Джак беше пламнал от гняв, но някак успя да изкрещи: „Не им казвай нищо, Бен, докато Харис Фишър не дойде“. (Харис беше звездата сред криминалните адвокати на Уолстрийт.) Докато вървахме през централния коридор на офиса, всички партньори, сътрудници и низш персонал от „Лорънс, Камерън и Томас“ се бяха подредили от двете му страни, зяпнали в безмълвен ужас. Пред асансьора ни чакаше Прескот Лорънс, старшият партньор на компанията, човекът, който ме нае на работа, защото беше играл бейзбол с баща ми в „Йейл“. Не пророни нито дума. Нямаше и нужда. Леденият му поглед казваше всичко.

Провали си живота. Опозори името на компанията. Не очаквай съчувствие, нито юридическо съдействие или подкрепа. Измиваме си ръцете. За нас ти си мъртъв.

Безмълвна размяна на погледи в асансьора. Любопитна тълпа от зяпачи във фоайето долу. А отвън орда фотографи, камери, микрофони. Проправихме си път сред тях, свели очи, за да избегнем светкавиците, изкрещените въпроси. Чакаше ни немаркиран автомобил. Блъснах ме

на задната седалка. Номер едно потупа шофьора по рамото и се вляхме в трафика, завихме наляво по Уолстрийт.

— Огледай се добре, Брадфорд — посочи ми през прозореца Номер две. — Доста време окото ти няма да зърне тази улица.

— Ако въобще я зърне повече — додаде Номер едно. — Убийство първа степен може да означава доживотна. Особено ако съдебните заседатели решат да натрият носа на зализаното юпи, дето си мисли, че закон не го лови и може просто ей така да резне гръкляна на пича, дето такова жена му.

— Ще се прочуеш обаче. Първа страница на вестниците — „Нюз“, „Поуст“, че даже и „Таймс“.

— Шибаният „Таймс“, сто процента — прекъсна го Номер едно. — Ако го беше резнал някой от нашите, щяха да закопаят цялата история в някое квартално вестниче. Обаче за зализано колежанче от Уолстрийт? Казвам ти, до петък ще четем уводна статия плюс два пространни материала.

— Да не говорим за онзи жълтурски телевизионен таблоид. „Инсайд Едишън“ и „Хард Копи“ плъпнали из къщата ти, напират да вземат интервю от стреснатата ти женица, бутат рушвети на иконома на Гари, че да ги пусне да щракнат няколко кадъра на кревата, където е извършено прелюбодеянието, черното мазе, където си отнел живота му...

— ... сто процента ще погнат и малкия Адам. Или поне даскалицата му, дето идва да го учи вкъщи. „Госпожо, как ще кажете на едно малко дете, че баща му е убиец?“ Едър план на госпожата, която едва съдържа сълзите си...

— Нашето адвокатче ще стане знаменитост — заключи Номер едно.

— Само че рекламата няма да ти свърши добра работа, друже — додаде Номер две.

— Номерата на О. Джей при теб няма да минат, няма как да се оплачеш от триста години тормоз от белите — продължи Номер едно, — щото си бял като гъз.

Не казах нищо. Само преглътнах един стон и се стегнах да удържа тръпката, която се опитваше да разтърси тялото ми като вълна от електрически стол.

— Човекът е разстроен — рече Номер едно.

— Че как иначе — съгласи се Номер две. — Сега осъзнава съвсем ясно мащабите на престъплението си; безнадеждността на положението си.

— Как мислиш, дали ще пробва версията самозащита?

— Счупена бутилка в тила не прилича много на самозащита, не мислиш ли? И, Брадфорд, повярвай ми, макар като униформен служител на властта да не мога да намеря извинение за действията ти, като човек мога да ти съчувствам. Болката, терзанието, яростта, когато си разбрал... сигурно е било... непоносимо. Особено за отдаден на семейството си съпруг. И съм убеден, че ако си признаеш, имам предвид, ако си кажеш всичко, какво, как... ако се признаеш за виновен и се покаеш, ако молиш съда за милост, ще откликнат на молбата ти. Особено ако ги насърчим да проявят съчувствие. Даже може да успеем да те уредим в някое от онези приятни местенца със смекчен режим, дето са почти като на курорт...

— ... и където няма да случиш на някой сто и трийсет килограмов черньо, дето да си те бройка за гадже през следващите пет години. Не ми се вярва нашето колежанче някога да са го пердашили...

Докато стигнем Стамфорд, им бях казал, че съм готов на сделка. След като ми взеха отпечатыци и ме записаха, ме закачиха с белезници за едно бюро в мизерна стая за разпити, където останах да чакам пет часа до идването на Харис Фишър. Караше петдесетте. Приятен загар, оредяваща прошарена коса, сребристосив двуреден костюм по поръчка, строги френски ръкавели и алчна адвокатска усмивка, която метна на Уилис и Флин, но не и на мен.

— Лоша работа, колега... много неприятна — рече той, щом двамата полицаи излязоха от стаята.

— Колко лоша? — успях да попитам с дрезгав глас.

— Нека го кажем така — прекарах последните три часа с Морган Роджърс, окръжен прокурор на Феърфийлд. Вдигнал ти е мерника. Отгоре на всичкото предстоят избори. И за капак си е наумил, че има достатъчно доказателства да ти лепне убийство първа степен. Както изглежда, отпечатыците ти са из цялата къща на господин Съмърс, нямаш алиби за времето на извършване на убийството, жена ти е направила изявление, че двамата с господин Съмърс са били... хм... влюбени, и, естествено, има го и неприятния факт, че си снимал жена си и господин Съмърс да се прегръщат. Кофти, дето си забравил

фотоапарата на прозореца. Това е първото, което полицаите са намерили в дома ти.

Увесих нос.

— Предложи ли някакви схеми на споразумение?

— Първа степен — осемнайсет до дваисет и пет.

— Дваисет и пет години? — не успях да сдържа вика си. — Не мога да лежа дваисет и пет години.

— Може да са осемнайсет... при добро поведение. Макар че не мога да ти гарантирам. Естествено, може да отидем и на съд. Но Роджърс ме информира, че ако настояваме за съдебно жури, ще иска доживотна без право на помилване. Естествено, може да играем по схемата на скалпените срещу теб улики. А опре ли се до мотива, са те гепили за патлака, колега. Съпруг убива пича, дето чука жена му. Най-древната схема на света — и като няма смекчаващи обстоятелства, е като трън в очите на закона.

Главата ми увисна още по-ниско.

— Има и още по-кофти новини — продължи Фишър. — Следобед говорих с жена ти по телефона. Беше доста разстроена, но успя да заяви доста категорично, че иска да свидетелства срещу теб, ако се стигне до процес.

Той сниши глас и отмести поглед.

— Каза още, че ако успееш да се уредиш под гаранция, ще иска съдебна заповед, за да ти бъде забранен достъпът до момчетата.

Усетих как потрепервам.

— Може ли да го направи? — зяпнах.

— Знаеш, че може. Никой съдия няма да даде на обвинен в убийство достъп до децата му. Съжалявам.

Прииска ми се да умра. Идеше ми да помоля някое от ченгетата да ми даде пистолета си заедно с куршум и чаша уиски за успокоение на нервите. „Обърни се за малко — щях да му река, — и ме остави да спестя на данъкоплатеца малко пари.“

— Изслушването на обвинението ще е най-рано утре — продължи Фишър. — Ще помисля дълго и сериозно над няколкото възможности, които имаш. Ако наистина си решил да търсим вариант за защита, естествено, ще се пробваме, но трябва да си дадеш сметка, че доказването на невинността ти ще е наистина канско усилие. Освен

другото, ще е и доста скъпо. Не че има смисъл точно на теб да обяснявам колко струват адвокатските услуги.

Прекарах нощта в килия — два и половина на три метра, койка и желязна тоалетна чиния, нищо друго. Моето бъдеще. В съседната килия имаше един откачен копелдак, който виеше като обезумял койот. Отсреща пък беше едно мършаво джудже, дето толкова не беше наред с корема, че мине се не мине, търчеше до гърнето и простенваше от болка, докато червата му изстрелваха залп след залп. Насред тази смърдяща гръмотевична буря от друга килия се чува по-различни стенания — грухтене и сумтене, каквото обикновено съпътства нечовешки запек.

Опитах се да заглуша всичко това с възглавница, но ужасяващата врява беше оглушителна. Осемнайсет години в тясна килия в компанията на такива откачалници? Абсурд. Няма да стане, мамицата му.

Седнах изправен и знаех какво трябва да направя. Разкъсах чаршафа на две. Взех по-тънката ивица и я намокрих в тоалетната (бях чел някъде, че мокрият чаршаф не дере). Качих се на койката и вързах единия край на чаршафа за решетките на прозореца. Другия край праметнах на клуп. После, без да слизам, прехвърлих клупа през главата си и го затегнах, като специално наместих чаршафа на горния прешлен на гръбнака, поех си дълбок финален дъх и...

Пръстите му защо мърдат?

Прекъснах унеса си и проследих с ужас как юмрукът на Гари бавно се отпуска. Рефлекторен спазъм, несъмнено, но въпреки това плащещ. Особено, при положение че сигурно бяха минали петнайсет минути, откакто...

Пръстите престанаха да се отпускат. Вгледах се внимателно в него. Продължаваше да лежи възник на пода, бутилката щръкнала от тила му като абстрактна скулптура, от раната блика кръв, примесена с проявител, за да се събере локвичка под проснатите му ръце. Никакви признаци на живот.

Петнайсет минути. Възможно ли е да съм седял така толкова време?

Петнайсет минути. Преди четвърт час бях образцов американец: трудолюбив и прилежен данъкоплатец, който отглежда деца, плаща си ипотеката, има две коли, активен консуматор, притежаващ златна

кредитна карта. С две думи, представител на прослойката с най-високи доходи. А сега...

Сега... тотален срив.

При това не му отне и петнайсет минути. Трябваша му само пет секунди, за да грабне бутилката.

Възможно ли е всичко, което си градил — всичките ти амбиции в семеен и професионален план — да се срина за няма и пет секунди? Нима всичко е тъй крехко и чупливо, тъй фино настроено, тъй лесно заличимо? В един миг си образцов гражданин, а в следващия...

Убиец? Аз?

Кръвта по устните ми вече бе хванала коричка. Жълтеникавият ми шотландски пуловер бе подгизнал и аленочервен. Каки панталоните и мокасините ми също. И макар че бях дълбоко и извънмерно шокиран — при все че продължавах да не схващам какво се случва и зяпах с невярващ поглед вкочаняващото се тяло на Гари — свободно реещата се травма, и ужас, и страх започнаха да се примесват с интригуващо просветление. И в тези мигове на кристална чистота установих, че завъртам наново сценария, който току-що бях прекарал в главата си. Сценарий, който би ме закопал, ако отидех в полицията. Или още по-зле — ако полицията попаднеше на този убедително мъртъв Гари.

Как ми напираше да си призная. Да стана. Да се обадя на 911. Да кажа на ченгетата. Да се пречистя от срама. Да прегърна катастрофата.

Но. Но. Но. След катарзиса, който щеше да отприщи пълното самопризнание, къде можех да отида? В щатския арест на Кънектикът, навярно принуден да се справям с приливите на нежност на някой психясал изрод на име Мус. Дори да успеех да се измъкна с по-малка присъда, пак щях да бъда опозорен, отхвърлен, презрян (да не говорим, че щях да бъда прогонен и от адвокатското съсловие). И пак щях да лежа с години. Много години.

А когато ме пуснат — вече на почтена възраст — ще съм завинаги отчужден от синовете си (Бет отдавна ще се е развела с мен). И ще се озова в някоя дупка под наем, над гараж в Стамфорд, да доживявам дните си като работя в обществена библиотека и подреждам книгите по рафтовете. Адам и Джош няма да искат да общуват с баща си, бившият затворник...

Забрави за самопризнания. Мисли. Мисли как да се измъкнеш.
Нали си адвокат, мамка му.

Това, че на приземния етаж намерих баня, беше първият късмет, който извадих. Беше забутана при пералнята и фризера-ракла — мизерна тоалетничка с душ, който явно за последно е бил почистван през 1989-а и сега стоеше затрупан с наченати баки с боя, бутилки с терпентин, засъхнали мечета и други останки от домашни ремонтни дейности. Не ми дремеше за безпорядъка. Фактът, че в мазето имаше работещ душ, беше огромно облекчение. Това означаваше, че няма да се наложи да се качвам на горния етаж с окървавените дрехи и да ръся ДНК наляво-надясно из къщата. Всичко щеше да си остане долу в мазето.

Съблякох всичко, направих стегната бохча и я пъхнах в черна найлонова торба, която намерих сред препаратите. После влязох под душа. Водата беше гореща. Натърках се с мърляв калъп сапун „Айвъри“, намерих и стар шампоан „Прел“, с който да отмия сплъстената кръв от косата си. Останах под душа повече от десет минути. Имаше доста за измиване.

Единствената кърпа в банята беше тънка като нафора, някогашно притежание на „Мотел 6“. Едва успях да я препаша през кръста си. След като все пак успях да се загърна някак, прекосих бързо мазето и се качих по стълбите. Пред вратата се поколебах за миг, спомнил си, че Гари остави лампата в кухнята да свети. Прозорците бяха към вътрешен двор. Който гледаше...? Навярно към друга къща. Дали някой любопитен съсед нямаше да ме види? *Госпожо Рифкин, човекът, когото видяхте с кърпа, увита около кръста, намира ли се днес в тази съдебна зала?* По-добре да не рискувам да бъда зърнат. Открехнах вратата и плъзнах длан по стената, докато напипах ключа за кухнята и коридора.

Щом лампите загаснаха, внимателно тръгнах по коридора, водещ към входната врата, после свърнах нагоре по стълбището, като се стараех да се докосвам минимално до всичко по пътя си.

Спалнята на Гари се намираше в дъното на втория етаж. Вътре беше тъмно и така си и остана, докато не спуснах всички щори. Щом

щракнах ключа на централното осветление, се включиха две нощни лампи. И тази стая внушаваше усещането, че се намираш в мотел — ожулено дюшеме, разхвърляни дрехи, нестройни купчини гланцирани списания, скъп разтегаем диван с лакирана дървения. Завивката му беше в безпорядък като след секс; на долния чаршаф имаше огромно петно. Потреперих. Правила го е с него тук? В тази кочина? Ултрачистофайницата Бет, която непрекъснато си пренарежда чекмеджето с чорапите, която е вманиачена в разположението на книгите върху масичката за кафе? Да се примири с този хаос? Че даже да ѝ е кеф? Да се възбужда не само от тръпката на забранения секс, ами и от това да е с мърляво хипи?

Открех каквото търсех край леглото. Комплект анцуг — горнище и долнище, и двете черни. На ръст бях горе-долу колкото Гари, със същата кльощава фигура, което означаваше, че потните му дрехи ми ставаха що-годе. Както и черните му кецове „Найк“. Погледнах си часовника. Девет и половина. Близо петдесет минути, откакто...

Бавно се отпуснах на кревата, замаян, дезориентиран, преливащ от адреналин. *Дали някой ме е видял как пресичам улицата, чукам на вратата му и влизам? Ако да, край с мен. Ако не... ще минат два-три дни, докато някой се сети да пита за Гари. А после... е само въпрос на време. Ще навържат всички парченца, ще се сетят, ще тръгнат след мен. И тогава не мога да избягам. Няма измъкване.*

Кротко сега. Спокойно. Не се прави на герой на Достоевски. Не му е времето да изпитваш вина, угризения, срам, да правиш екзистенциална чистка на душата си — освен ако не държиш да стигнеш до ръба. Забрави за престъплението. Мисли за него като за... проблем. Проблемите имат решения. Стига да ги намериш. Стъпка по стъпка.

Алиби? Имаш ли? Звъня два пъти в Дариън около седем. После? Остават два часа, които да покриеш. Винаги можеш да кажеш, че си гледал телевизия. *Е, добре, господин Брадфорд, спомняте ли си какво направи Мърфи Браун тази вечер?... О, гледали сте CNN... Коя беше водещата новина?* Забрави за телевизията. Винаги можеш да кажеш, че си чел книга и си легнал рано. Но как ще докажеш, че през цялото време си бил въкъщи? Разпечатката от телефонната компания ще покаже двете обаждания у роднините на Бет по-рано. А после...?

Трябва да се добера до домашния телефон сега, да се обадя на Бет и да имам черно на бяло в сметката си, че съм си бил у дома в часовия диапазон на извършване на престъплението. Не че ще ме оневини изцяло — съвсем не — но може да вкара сред съдебните заседатели въпроси с „основателно съмнение“.

Но преди да хукна презглава към къщи, трябваше да поразтребя още малко у Гари — да се освободя от възможно най-много улики, в случай че домакинът е очаквал късни гости. Или е дал комплект ключове на приятел, който използва втората спалня за няколко дни. Или...

През главата ми препуснаха още десетина параноични сценария. Не губи повече време. Разчисти бъркотията.

С кърпата от „Мотел 6“ в ръка се промъкнах обратно в тъмната кухня, спуснах две от венецианските щори, светнах. Под мивката намерих чифт гумени ръкавици, парцал и спрей за почистване на мебели. Сложих си ръкавиците, използвах спрея и парцала, за да почистя кухненския шкаф, който току-що бях пипнал, заедно с връвта на щорите. Всъщност напръсках и излъсках всяка повърхност, която ми попадна, за да не би случайно да съм докоснал нещо, докато разговарях с Гари. После се върнах в мазето.

Докато слизах по стълбите, видях лицето му. Половината му лице; другата половина беше залепена за балатума. Едно стъклено око се заби в мен с укор. Не отвърнах на погледа му, но за сметка на това забелязах, че кръвта е спряла да шурти. Едно по едно. Първо бутилката. Приблжих се до тялото, като впрегнах всичките си сили, за да се стегна максимално. Наведох се, сграбчих бутилката и дръпнах рязко. Но тя не излезе, явно беше заседнала в прешлен или мускул. Втори опит. Този път цялата глава на Гари се вдигна с бутилката. Тутакси я пуснах, главата му рухна на пода. Опитах се да завъртя лекичко бутилката, после да я издърпам. Пак никакъв успех. Застъпих с ляв крак тила му и дръпнах здраво, бутилката най-сетне поддаде и излезе от врата с отвратително силно бълбукане.

Покрих раната с кърпата, в случай че шурне кръв. Но върху белия плат изби само петънце. Като стиснах Гари под мишниците, го измъкнах от аленочервената локва, в която киснеше тялото му. Докато го дърпах, по балатума се разтече кръв и проявител.

Преобърнах го по гръб. Опирах му джобовете и намерих ключовете за къщата, ключовете за колата и портфейла му. Прерових съдържанието на всичките му джобове. Докато се изправях, гърбът ми опря във фризера-ракла. Беше стар модел „Фриджидеър“. Отворих го. Ергенски асортимент: две-три пици и лазаня, четири кутии сладолед — само това. Идеално. Направо идеално. Пак късмет. Изхвърлих храната в черен найлонов плик. После изправих Гари да седне и го подпях на фризера. Наведох се, поех си дълбоко дъх, за да събера кураж, и го придърпах към себе си, като го подхванах под мишниците и обвих ръце около торса му. Както го гушнах в мечешка прегръдка, главата му клюмна на рамото ми и остана да лежи там кротко, сякаш танцувах блус със съученичка на училищна забава. Тежеше не повече от 75 кг, но въпреки това ми струваше огромно усилие да го изправа.

Щом най-накрая беше прав, го пуснах и внимателно го бутнах назад. Тилът му опря в пода на фризера. Като го направлявах за краката, започнах да намествам тялото му, главата му попадна в единия ъгъл, а торса и бедрата натиках колкото можах в тясното отделение. Най-големият проблем беше ръстът му, защото колкото и да го намествах, коленете и краката му продължаваха да висят отстрани. А беше жизненоважно да ги натикам изцяло в правоъгълното пространство. В крайна сметка, нямах представа колко време ще е нужно, докато го замразя, а фризерът трябваше да се затвори добре, иначе можеше да започне да се разлага след ден-два — перспектива, която ни най-малко не ми харесваше. Как обаче да му напъхам проклетите крака вътре? Опитах се да ги сгъна върху него. Да ги кръстосам отстрани на торса. Яхнах фризера странично и се помъчих да ги напъхам вътре. Безнадеждна работа. Не влизаше. Нямаше да мога да го вкарам вътре и щях да бъда принуден да се освободя от тялото по най-бързия начин. И ако има едно нещо, на което да те учи законът, то е това: бързаш ли, си го набутваш сам.

Тогава видях чука, хвърлен сред почистващите препарати в банята. Имаше огромна, внушителна глава. И, както осъзнах, щеше да ми свърши идеална работа.

Отворих фризера. Издърпах левия крак на Гари и той провисна над ръба. Затръшнах капака. Стиснах крака с лявата си ръка и го изопнах максимално, после стоварих чука отгоре му на десетина сантиметра под коляното. Бяха нужни още пет здрави удара, но накрая

костта пропука и долната част на крака увисна в ръката ми. Тогава извадих и другия крак и повторих процедурата. Този път костта се оказа още по-здрава. Отне седем удара, докато я пречупя.

Сега вече можех да взема двата счупени крака и да ги прегъна така, че стъпалото да попадне под коляното. Това отне нужните сантиметри и тялото пасна идеално в раклата. Затворих капака и той хлопна на мястото си. Сега Гари можеше да остане вътре със седмици — докато реша какво да го правя.

Погледнах си часовника. Минута преди десет. Трябваше да се върна у дома и да се обадя по телефона възможно най-бързо. Грабнах един парцал за под, изсипах цялото налично количество препарат в една кофа и се заех с чистенето. Двайсет минути по-късно от кръвта и проявителя нямаше и следа. Счупих дръжката към парцала и го напъхах в найлонов чувал. Беше ред на кофата заедно с ваничката за проявяване на снимки, счупената бутилка „Облачен залив“ и останалите парчета стъкло, сапуна и шампоана. Действах експедитивно, но старателно. Не поемах рискове.

Две измивания на мивката и душа в мазето. Щателно почистване на всички повърхности в помещението, всички дръжки на врати, всички парапети, всички ключове за осветление и всичко, което бях докосвал в спалнята на Гари. Накрая дойде време за най-опасния етап от това упражнение по намаляване на щетите: да си тръгна.

Бърз поглед през вратата. Конститушън Кресънт беше тиха. Никакво движение. Никаква луна. Надвиснало небе. Макар да бях сигурен, че лампите в околните къщи светят, трябваше да рискувам и да приема, че никой от съседите няма да погледне през прозореца към улицата точно в момента, в който прекосявам тичешком улицата.

Пъхнах глава обратно вътре и затворих вратата. Адреналинът ми скочи. Не можех да помръдна, бях като залепен за пода. Но трябваше да се обадя по телефона.

Вдигнах торбата и се измъкнах, като хлопнах тихо вратата зад гърба си. Първият ми инстинкт беше да хукна. Да спринтирам с всички сили през улицата. Но адвокатът у мен призова към спокойствие. Не тичай. Върви. И, за бога, не поглеждай назад.

Беше като да се разхождаш из Сараево по време на бомбардировките, обзет от ужас, че картечният залп в далечината може да се окаже последното нещо, което чуваш в живота си. Стъпих на

тесния тротоар пред къщата на Гари, слязох от бордюра и тръгнах да пресичам празната улица, като очаквах във всеки един момент да чуя: „Ей, ти! Стой, не мърдай!“, което би поставило началото на края.

Но единственото, което чух, бе звукът на собствените ми стъпки, които се отдалечаваха по павираната настилка на улицата в посока чакълестата алея пред дома ми, под краката ми меко пропукваха есенни листа, обсипали пътя към задната врата. Посегнах към джоба на анцуга, за да извадя ключовете си, и намерих двете връзки ключове на Гари. Моите липсваха.

В следващия миг бях на колене, ровех на сляпо в торбата, докато напипах панталоните си. Без да губя време, бръкнах в джобовете. Ключове нямаше. Изхвърлих всички окървавени дрехи. От ключовете нито следа. И тогава забелязах дупка на дъното на торбата.

Припряно върнах всичко обратно вътре и оставих торбата край вратата на мазето. Поех по обратния път, забил поглед в земята.

Не се наложи да вървя дълго. Току край тротоара, на сантиметри от бордюра, мярнах ключовете си. Докато се навеждах да ги взема, изпитах невероятно облекчение. Но в следващия момент чух глас:

— Всичко наред ли е, пич?

Вдигнах притеснено поглед. Беше Чък Бейли — рекламистът, който живееше по-надолу. Наближаваше петдесетте, с гъста боядисана коса, облечен като за джогинг в спортен екип „Калвин Клайн“, с по едно фенерче, закачено на двата бицепса.

— Чък — казах аз, като се постарях да звуча спокоен. — Здравсти. Изпуснах си ключовете.

Той подскачаше на място.

— Сигурен ли си, че всичко е наред? Смъртоносно желание, порив към самоунищожение...

Започнах сериозно да се изнервям.

— Не раз...

— Анцугът ти, Бен. Обувките. Всичко е черно. Изобщо не се виждаш в тъмното. Ще дойде една кола и край с тебе. На Зоро ли се правиш?

Изсмях се насила.

— Като оня задник Гари. Все ходи да тича нощем, и той целият в черно. Невидим шибаняк — погледна ме в краката. — Даже кецовете му са същите.

— Странно, а? — попитах и се опитах да сменя темата.

— Мамка му, днес изгубих като клиенти „Фрости Уип“. Скапанияците, дето притежават компанията ни, чужденци са, говорят простотии като реструктуриране, намаляване на разходите... Изкараха акъла на всички.

— Животът през деветдесетте...

— Аха, един безкраен ужас.

Погледна си часовника.

— Трябва да вървя — рече. — „Никс“ играят с „Клипърс“ от Ел Ей. Поздрави на Бет и малките. И си купи фенерче, щом ще тичаш в тъмното. Все пак си семеен мъж.

— На мен ли разправяш.

Съзаклятнически смях от негова страна — като между мъже.

— Айде, доскоро.

Изпратих го с поглед нагоре по пътя. Мина добре. Повече от добре. *И, господин Бейли, споменахте, че сте срещнали господин Брадфорд да прави джогинг вечерта на убийството? Кой уважаващ себе си човек си прави кросчето, след като е извършил убийство? Казвате, че господин Брадфорд бил с черни кецове „Найк“ — същите, каквито обикновено ползва господин Съмърс. И — нека си изясня нещо — преди тази вечер никога не сте виждали господин Брадфорд с черни кецове „Найк“, така ли?*

Отбелязах си на ум на другия ден да си купя черни „Найк“. И незабавно да махна апарата от прозореца. Вижда се от улицата едва ли не.

Отидох до задната врата, превъртях ключа в ключалката, взех найлоновата торба и се пхнах вътре. Оставих торбата до уредите за фитнес и изкачих тичешком стълбите, грабнах фотоапарата и триножника от сумрачната спалня и ги свалих обратно в мазето. Като отворих капака на фотоапарата „Канон EOS“, извадих кутийката с лентата, отворих я и издърпах лентата, за да осветя всичките трийсет и шест кадъра. След като унищожих и това странично доказателство (и го пхнах при другите в торбата), отидох при телефона и набрах номера в Дариън. Вдигна Фил.

— Дай ми я — наредих му.

— Бен, казах ти...

— Майната ти, искам да я чуя.

— И на клиентите си ли говориш така?

— Не, само на скапанияците. Извикай я...

Той затръшна слушалката толкова гръмко, че се наложи да отдалеча своята от ухото си. Набрах пак, но се включи телефонен секретар. Така че оставих съобщение.

— Бет, аз съм. И съм ядосан. Ужасно съм ядосан. И си мисля, че няма да е зле, преди да отидеш да се видиш с приятеля адвокат на Уенди, да седнем и да поговорим, да видим дали...

Тя вдигна рязко.

— Няма за какво да говорим — каза тихо.

— Имаме да говорим за всичко...

— Не. Достатъчно говорих. И нямам какво повече да ти кажа, освен това: реших тази седмица да остана тук с момчетата. Освен това се обадох на Фиона и ѝ казах, че тази седмица е свободна. Когато се приберем идната неделя, искам да си си намерил друго място.

— Къщата не е само твоя...

— Има два начина да уредим въпроса, Бен. Любезно. Или по съдебен ред.

Телефонната слушалка в ръката ми потрепери.

— Те са и мои синове — казах накрая.

— Нямам намерение да ги държа далеч от теб. Ако решиш някоя вечер тази седмица да минеш да ги видиш, чудесно. Но недей да звъниш повече днес. Няма да ти вдигна.

И затвори.

Върнах слушалката на вилката и зарових лице в шепите си. Останах в това свито положение около час, превъртах отново и отново в главата си мига, в който посегнах към бутилката.

Хайде. Приключвай с въпроса. Вземи градинския маркуч, здраво тиксо, бутилка ирландско уиски, шишенце успокоителни. Отиди с колата до някое усамотено местенце, пъхни маркуча в ауспуха, омотай го с тиксото, вкарай го през прозореца, запечатай хубаво отвора, глътни двайсет валиума, прокарай ги с голям гълток „Блек Буш“, завърти контактния ключ и се предай на неизбежното. Ще изгубиш съзнание, нищо няма да усетиш. Разбери го — няма да можеш да живееш с тази вина. Във всяка една минута ще те сковават страх: *Днес ще разберат... днес ще дойдат за мен... днес за последен път виждам момчетата.* А дори някак си да успееш да забавиш нещата, агонията

от неизбежното ти задържане ще бъде непоносима. Така или иначе, ще изгубиш всичко. Сложи край на мъките си сега. Културно. С колкото се може по-малко шумотевица.

Изправих се. Краката ми бяха като спънати. Стоварих се обратно на дивана, разтърсван от неконтролируем плач. Плачех за синовете си. И за себе си. Бях виновен не само за убийството, а задето се ненавиждах — омраза, която ме бе накарала да презирам живота си. И сега, в последните един-два часа от моето съществуване, щях да стана свидетел на най-жестоката ирония — факта, че тъй отчаяно желая да запазя онова, от което толкова исках да избягам. Ако вярвах в някакъв вид върховно същество — някакъв небесен Мосю Бриколаж — щях да падна на колене и да се моля: върни ми обратно всичко, което някога толкова ме задушаваше. Върни ми онази вцепеняваща ума присъда, онези печални часове, прекарани в мислене над добавки и изменения, корпоративното лизане на задници. Върни ми неблагодарната домашна работа, дребните семейни свади, безсънните нощи. Върни ми децата. Никога повече няма и да си помисля, че животът е някъде другаде. Никога повече няма да проклинам изложената си на риск съдба. Само ми дай още един шанс.

Бях станал, обикалях из къщата. Преди да хукна нагоре по стълбите, грабнах бутилка уиски. В банята намерих шишенце валиум. Изсипах дванайсет таблетки в устата си и ги глътнах с „Блек Буш“, колкото успях да поема. Но прекомерната доза уиски подпали червата ми. Прилоша ми внезапно, отрязва ме. Започнах да повръщам. По стените, по плочките на пода, по мивката и тоалетната.

Не си спомням много от случилото се след последния напън. Щом дойдох в съзнание, всепроникващият аромат на повръщано, примесено с мирис на уиски, за малко да ме гътне обратно. Както си бях с дрехите, се напъхах под душа, пуснах студената вода и вдигнах лице към струята с широко отворена уста.

Смъкнах анцуга, оставих го под душа. Без да си правя труда да се бърша, се измъкнах от банята и се пъгнах в кревата.

В следващия момент беше понеделник сутрин. И телефонът звънеше. Изгрухтах нещо нечленоразделно в отговор.

— Господин Брадфорд, вие ли сте?

Мамка му. Естел. Напегнах се да съсредоточа поглед върху часовника до леглото. 10:47 ч. Мамка му. Мамка му. Мамка му.

— Господин Брадфорд, там ли сте...? — Гласът ѝ преливаше от притеснение.

— Болен. Болен съм.

— Така и звучите, господин Брадфорд. Жена ви там ли е?

— При сестра си е, с децата.

— Тогава ще се обадя на лекар, ведн...

Изведнъж се събудих.

— Не, никакъв лекар...

— Господин Брадфорд, звучите като труп.

— Хранително отравяне, нищо особено. Развалена консерва със супа.

— Може да е ботулизъм. Или хепатит. Ще се обадя на служебния лекар...

— Естел, най-лошото свърши. Сега ми трябва само един ден в леглото.

— Човек никога не знае с развалените супи, господин Брадфорд.

— Ще оцелея. Отмени срещите ми. Кажи на Джак. Ще ти звънна по-късно, когато се почувствам...

— Не, аз ще ви се обадя, господин Брадфорд. И ако искате да звънна на госпожа Брадфорд у сестра й...

Категорично не. Бет трябваше да остане в Дариън възможно най-дълго.

— Ще се оправя с това, Естел.

— Нека поне да се свържа с личния ви лекар...

— Сега ще поспя още малко. Ще се чуем пак.

И затворих. Следващия половин час прекарах вторачен в тавана. Не ми се ставаше от леглото. Никога повече. Щеше ми се да започна да възприемам сцената в мазето просто като кошмар. И когато до носа ми достигна тежката миризма на парфюма от банята, изругах преливащите ми от жлъчка черва, че пак ми изневериха. Трябваше ми само един спокоен стомах и досега да съм щастливо умрял.

Най-накрая вонята ме изгони от леглото. Цял час мих клозета. Докато приключих, пералнята беше освободила дрехите на Гари от всяка следа от аромати. Пъхнах ги в сушилнята и се върнах в леглото, покрит презглава.

Останах така няколко часа. Умствен блокаж. Физически блокаж. Не знаех какво ще правя оттук нататък.

Телефонът звънна пак в четири. Естел. Уверих я, че се оправям. След като затворих, отидох до прозореца и погледнах през щорите към къщата на Гари. Той е мъртъв и аз съм мъртъв. На следващия ден ще отида при доктора, ще му кажа, че не съм добре с нервите и ще си тръгна със симпатично голямо шише валиум, за да мога втория път да свърша работата както трябва. С вода, не с уиски.

Напъхах се обратно под юргана. Избухнах в плач, започнах да удриям с юмрук таблата на леглото. От вибрациите дистанционното на телевизора се включи. Екранът светна и на него се показва откачен на вид телевизионен проповедник в полиестерен костюм, който държеше реч пред очите на зяпналата публика от селяци в гигантска църква от сглобяеми плоскости.

— И тогава — кънтеше гласът на преподобния — Исус рече на Никодим: „Идваш нощем, но аз ще изгася светлините. Освен ако човек не се роди отново, той няма да види божие царство“.

Е, как мислите, защо Исус е рекъл, че ако не се родите повторно, няма да видите божие царство? Ами, това не означава да се върнете към нула години. Няма да станете обратно бебе.

Не... означава това: макар майка ви първа да ви е донесла в този свят, освен ако не се родите отново и не приемете Исуса Христа за свой Бог и Спасител, ще продължите да пазите Сатаната в сърцата си. Запътили сте се към ад без Бог. Но родите ли се пак, то е като да ви е даден втори шанс. Кръвта на божия агнец отмива всичките ви грехове. Вървите като нов човек, говорите като нов човек и *сте* нов човек. Все едно сте потъпкали предишния си живот и сте се върнали с втори шанс. Преродени в нов човек...

Изправих се в леглото. Преглътнах сълзите си. Плувналите ми очи тутакси пресъхнаха. За първи път, откакто посегнах към онази бутилка, над мен се спусна вълна от покой. *Родени сме, но само ако се родим втори път, можем да започнем живота си наново.* Каква простичка, успокоителна мисъл. Гласът на възпълничкия прокламатор на Библията продължаваше да кънти. Улових се да си казвам: „Да, трябва да умра. Няма друг начин да се измъкна. Но след като умра, защо да не мога да започна нов живот? Защо да не получа втори шанс? Защо да не се преродя?“.

Колкото повече разсъждавах над това, толкова по-ясно осъзнавах: не ти трябва Исус, за да се преродиш. Достатъчно е само да

планираш всичко както трябва.

Мисли го като разходка по лунната повърхност, повтарях си. Премисляш и разсъждаваш над всяка крачка, която предприемаш, и не забравяш, че едно грешно движение може да те изпрати в шибаното сърце на стратосферата, откъдето връщане няма. Придвижвай се с обмислени, премерени стъпки, една по една. И не поемай рискове.

И така, върнах се в къщата на Гари едва в понеделник през нощта. Тъй като няхах желание да вкарвам през прага му нови потенциално проследими нишки от дрехи, облякох новоизпращия му анцуг и сложих кецовете „Найк“. Преди да изляза от къщи, заключих торбата с уликите в тъмната си стаичка, пъхнах в джоба си фенерче и си сложих хирургически ръкавици (купувам ги на килограм, защото с тях пипам химикалите при проявяването на снимките).

Когато най-сетне се измъкнах през задната врата след полунощ, по Конститушън Кресънт нямаше следи от живот. При положение че влакчетата очакваха ежедневния си поток от ранобудни кариеристи призори, а децата трябваше да са на училище най-късно в осем и половина, дори най-заклетите сови сред обитателите на улицата си лягаха преди единайсет. Но понеже не исках да рискувам втора среща с Чък Бейли — или с някой друг, който се прибира със закъснение от уикенд извън града — продължавах да се придвижвам изключително предпазливо, размотавах се небрежно по алеята пред дома си, докато се уверя, че теренът е сто процента чист, преди да изтичам през улицата.

Щом влязох, включих фенерчето, за да осветява пътя ми към мазето. След като се справих със стълбите, огледах флуоресцентните тръби на тавана и инспектирах внимателно балатума на пода. Не се забелязваха следи от кръв. Беше време за светкавично надзъртане във фризера. Лицето на Гари беше придобило светлосинкав оттенък, а когато се опитах да му затворя очите, клепачите му бяха така вкочанени, че бяха нужни доста усилия, докато се справя. Не беше приятно за вършене, но поне имах доказателство, че фризерът върши някаква работа.

С фенерче в ръка си проправих път към допълнителната спалня на горния етаж, която Гари използваше за кабинет. Щорите бяха спуснати. Включих малка настолна лампа и се озовах насред хаос. Камари книжа, кореспонденция, неотворени писма, стари вестници, какви ли не боклуци. Навсякъде се валяха спортни екипи и мръсни чорапи, по пода бяха разпилени хартии. Бюрото и лаптопът му модел „Тинкпад“ на IBM тънеха в прах. Поровичках сред сметките и банковите извлечения. Вноските му по кредитните карти „Американ Експрес“ и „Мастеркард“ бяха отдавна просрочени. Телефонната компания „Садърн Ню Ингленд“ беше изпратила окончателно уведомление за дължими 484,70 долара, а от „Барнис“ го уведомяваха, че повече няма да приемат чардж картата му, докато не покрие отдавнашното си задължение от 620 долара. Но съдейки по схемата на предишните му финансови движения, пет дни по-късно, на първи ноември, би трябвало да получи 6900 долара — тримесечната си рента от наследствения доверителен фонд. Гари явно беше от онези клоуни, които никога не си плащат сметките навреме и вероятно извличат огромно удоволствие от това да опъват нервичките на кредитните отдели до краен предел. Като продължих да ровя из още и още писма на кредитори, успях да разбера и това, че никак не му е лесно да поддържа бурен и активен, изпълнен с рискове живот с 2300 долара на месец. Нищо от това, което намерих, не подсказваше наличието на друг доход, освен рентата.

Сред купчините кореспонденция намерих скорошно писмо от фоторедактора на „Венити Феър“.

Уважаеми господин Съмърс,
Благодаря ви за последния материал. „Венити Феър“ не приема непоискани фотографски материали за публикуване, затова ви връщам снимките.

Искрено ваш

Формален отговор. Дори неподписан с името на редактора. Сред купчината открих и други скорошни откази от „Нешънъл Джогеографик“, „Конде Наст Травълър“, GQ, дори от „Интервю“. Излизаше, че през цялото време съм бил прав: бляскавите гръмки

приказки за познанството му с Авидон и Лейбовиц бяха стопроцентови, неподправени глупости. Четенето на тези хладни откази обаче не ми донесе никакво удовлетворение. Напротив, стана ми особено тъжно, представих си как Гари седи там, опитвайки се да преглътне поредното писмо, поредния професионален провал. Изведнъж дръзкото му държание на публични места ми се видя обяснимо. Не беше просто въздух под налягане, а един вид самозащита — начин да надене щит срещу отхвърлянето и разочарованието; да пребори вътрешно съмненията.

Отворих лаптопа му, пуснах го и започнах да разглеждам директориите и папките. Имаше една, наименувана ПРОФКОР. Отворих я. Съдържаеше трийсет и няколко файла с ПРОФесионална КОРеспонденция. Писма, с които предлагаше услугите си на почти всяко лъскаво списание и рекламна компания в Ню Йорк. Имаше и писма, в които се молеше на десетте топфотографски агенции в града. Едно от тях, с дата 12 септември тази година, гласеше:

Господин Морган Грей
„Грей-Мърчам Асошиейтс“
Западна четиринайсета улица №54 Ню Йорк 10011

Уважаеми господин Грей,

Благодаря ви за писмото от 5 септември и за ентусиазираните думи по повод работата ми. Въпреки това обаче останах дълбоко разочарован от отказа ви да ме приемете за свой клиент — особено, при положение че това е третият път в рамките на три години, при който се обръщам към вас с желание да ме представлявате (това се превърна в нещо като годишно събитие!).

Оценявам факта, че понастоящем имате твърде много клиенти в листата си. Но също така съм наясно, че веднъж лансиран от вас, ще мога да се докажа като един от най-рентабилните фотографи. Както виждате по моето портфолио, аз съм гъвкав, забележително адаптивен към изискванията на комерсиалната фотография и фотожурналистиката, а не прикован към конкретен

визуален жанр. Знам, че мога да се съревновавам с големите имена, когато опре до сериозни задачи. Знам, че притежавам нужните качества, за да направя големия пробив. И с вашата агенция зад гърба си — несъмнено единствената фотографска агенция в Ню Йорк, която бих искал да ме представлява — съм убеден, че мога да направя чудеса.

Моля ви да преосмислите мнението си. Аз ще съм само поредното име във вашите листи и едно решение, за което няма да съжалявате.

Искрено ваш

Самоувереността и дързостта му бяха умопомрачителни. Бързо отворих следващия файл, любопитен да узная какви плодове му е донесъл този търговски ход в стил Дейл Карнеги. Писмото беше с дата 4 октомври.

Господин Морган Грей
„Грей-Мърчам Асошиейтс“
Западна четиринайсета улица №54 Ню Йорк 10011

Уважаеми господин Грей,

Благодаря ви за писмото от 29 септември и затова че ми отговорихте толкова скоро след завръщането си от Антиб (между другото, надявам се сте прекарали чудесна почивка).

Да, разбирам проблемите, пред които е изправена вашата агенция по отношение на твърде многото клиенти, и да, осъзнавам, че дори за утвърдените ви клиенти икономическата криза означава стъпка назад.

Но знам и това: все някога ще ме приемете. И когато това стане, ще установите, че съм една от най-добрите ви инвестиции изобщо.

Ще ви пиша пак след шест месеца. И след още шест, ако трябва. Моля ви само за един кадър.

Искрено ваш

Имаше нещо толкова отвратително в този вид величаене на самия себе си. Този човек нямаше срама. Гари се правеше на победител, неизменно възседнал билото на успеха. Насаме той навярно не е хранел повече надежда някога да доживее да си създаде такъв самоуверен обществен образ. И тихичко се е чудел: провалих ли се? Винаги съм се подигравал на претенциите му, на заблудите му, че е голямата работа. Навярно защото не съм преставал да му завиждам за упорството; за това, че за разлика от мен, той не се бе поддал на неизбежното обвързване с корпоративни окови. Предпочиташе да продължава да чука на врати, да пътешества, изпълнен с надежда.

Прегледах и останалите файлове от директорията ПРОФКОР. Последното писмо с дата отпреди шест дни бе адресирано до Джулс Росен, фоторедактор на ново травъл списание, наречено „Дестинейшънс“.

Уважаеми Джулс,

Много се радвам, че се видяхме миналата седмица. Прекрасно е, че си харесал портфолиото ми и се надявам, че поръчка тепърва предстои. Идеята за фотожурналистическо есе, посветено на границата между Калифорния и Баха Калифорния, много ми допада, особено предвид това, че ще ми даде възможност да подчертая дълбокия контраст между действителността в развития и Третия свят, да не говорим за нюансите на мизерията в един пограничен град. Споменатият хонорар от хиляда долара, включително разходите, е значително по-нисък от обичайните ми тарифи. Но оценявам факта, че като ново издание, „Дестинейшънс“ все още не разполага с ресурсите, които биха му позволили да конкурира хонорарите, заплащани от други, по-утвърдени списания. И тъй като бях наистина впечатлен от пилотния брой, който ми показа, и поради факта че определено бих се радвал да вляза във фотографския екип на „Дестинейшънс“, ще се съглася да приема предложените от теб условия.

В момента имам пролука в графика и мога да се отправя на запад, веднага щом ми дадеш зелена светлина.

Още веднъж, ще се радвам да изградим добри бизнес взаимоотношения с „Дестинейшънс“ и очаквам знак от теб, за да „превзема границата“.

Всичко най

Пролука в графика... Споменатият хонорар е значително по-нисък от обичайните ми тарифи. Кой ти ги плаща? Брошурката на мола? Почти не се съмнявам, че въпросният Джулс Росен е бил достатъчно прозорлив да вникне между редовете и да осъзнае, че никой преуспял фотограф не би приел командировка на четири хиляди километра от дома за мизерната сума от хиляда долара. Арогантността често е прикритие на отчаянието.

Прерових купчината на бюрото му в търсене на отговор на това конкретно писмо. Нищо. Върнах се на лаптопа, затворих ПРОФКОР и отворих друга папка, озаглавена мистериозно „Б.“. Съдържаше девет файла. Прочетох ги поред.

9.5.94

Б.:

Десет в сряда е чудесно. Ще подгрея с малко амфетамини.

До после.

Г.

9.15.94

Б.:

Надраното по гърба ми още не е заздравяло... но иначе почти се възстанових. Ти си луда. В понеделник няма да успея. Среща в града. Вторник по обяд? Чакам да звънеш.

Г.

9.21.94

Б.:

Оставям поредната бележка в пощенската кутия. Вече ще започна да се чувствам като в слаб роман на Лъо Каре. Утре в два става.

Г.

9.25.94

Б.:

Заминавам за Бостън по работа. Не се тревожи — няма да се обаждам (макар че си мисля, че леко параноясваш относно обажданията ми. Него го няма през деня, а ако вдигне бавачката, винаги мога да кажа, че се обажда водопроводчикът). Ще се чуем като се върна. И да, липсваш ми.

Г.

10.3.94

Б.:

Върнах се от Бийнтаун^[1]. Утре по всяко време.

Г.

10.5.94

Б.:

Мисля си дълго и много за това, което ми каза вчера. Престани да се тревожиш — той е твърде зает, че да заподозре нещо. А когато накрая му теглиш шута, можем да продължим да се крием още известно време. Това успокоява ли буржоазната ти съвест? У дома в понеделник сутрин, ако ти се купонясва.

Г.

10.10.94

Б.:

Получих ти съобщението. Звучиш, все едно си на кастинг при Опра. Не мога да разбера защо превръщаш прекрасната ни авантюра в психодрама. Но, твоя воля, трябва сама да се справиш с чувството за вина. Така че... hasta la vista. Може да ви видя с децата някой път в супера.

Г.

П. П. Няма зор, но когато минаваш, остави ключовете под изтривалката.

10.17.94

Б.:

Хм, изненадваш ме. И да, ще съм наоколо, ако решиш да наминеш следобед. Към четири?

Г.

10.25.94

Б.:

Суперновина. Командировка в Баха Калифорния. Може да се наложи да замина на запад спешно. Но утре сутрин ще съм у дома, ако ти се забавлява. Аха, канен съм на онова у Хартли в събота. Ако ти е неудобно да съм наблизо в присъствието на мъжа ти, няма да пукна, ако не отида. Но ще го говорим в петък.

Г.

Докато стигнах до последното писмо, стомахът ми се бе превърнал в пещ. Посегнах към тефтера му „Филофакс“ и прелистих страниците с календара. За да установя, че освен датите, споменати в имейлите, имаше поне още пет-шест, маркирани с инициал „Б.“. Тези допълнителни уговорки явно бяха правени, когато са се виждали, докато за всички останали се бяха разбирали чрез бележка в пощенската кутия. Без съмнение идеята Гари да оставя бележките в

старомодната си пощенска кутия в края на ливадата си бе на изключително подредената и предпазлива Бет. Нямахме как да не се възхитя на изобретателността ѝ.

Притесних се от вероятността тя все още да притежава ключове от задната врата на Гари, особено, при положение че ангажиментът му за тази сряда в десет също беше отбелязан с „Б.“. Навярно го бяха уговорили, когато се видяха в неделя. И в сряда Бет вероятно щеше да си намери извинение да остави децата на Луси в Дариън и да отскочи дотук за няколко часа. Освен ако, разбира се, Луси не ѝ беше съучастник и не знаеше всичко за извънбрачната връзка на сестра си. Не, не беше в стила на Бет. Тя по природа си беше безкрайно потайна. И от бележките на Гари ставаше съвсем ясно, че макар да се е колебаела дали да тегли една на брака ни, ѝ е било не по-малко трудно да прекрати авантюрата си с него.

Тя обича мен, а теб те мрази. Тогава не му повярвах, но сега, след като прочетох писмата в папката „Б.“, усетих, че имам доказателство за истинността на думите му. Ако тя наистина беше лапнала толкова по него, то тогава би била доста любопитна да узнае защо той не я чака у дома в сряда. А ако реши да използва ключа си и започне да души наоколо...

Гари трябваше да бъде извикан извън града. Обърнете внимание: Гари трябваше да бъде извикан извън града и впоследствие да реши да не се връща. В сряда сутрин Бет трябваше да намери в пощенската кутия бележка. А до следващата седмица, когато се върне от Дариън с децата, аз трябваше да съм мъртъв.

Започваше последната седмица от живота ми.

[1] Букв. „Бобовград“ (от англ.) — прозвище на Бостън, останало от колониални времена, когато бобът с меласа е бил любимо местно ястие. — Б.пр. ↑

През първата ми година в „Лорънс, Камерън и Томас“ избухна малък вътрешнофирмен скандал. Един от младшите сътрудници в отдел „Сливания и придобивания“ беше хванат, че е фалшифицирал подписа на отсъстващ старши партньор върху спешен договор.

— Глупак! — изпусна си нервите Джак Мейл, след като на злочестия младеж му бе показана вратата. — Би трябвало да е наясно, че ако човек иска да фалшифицира нечий подпис, го прави на обратно. Най-старият номер в кодекса на фалшификатора.

Добър съвет, Джак. Извадих от портфейла на Гари картата му „Американ Експрес“, обърнах я откъм страната с подписа, завъртях я с буквите надолу, взех лист и химикал и започнах да се упражнявам в прекопирването на подписа на обратно.

Оказа се лесен. Голямо удебелено Г, светкавично А, свързани с щедра линия. Фамилията му се изписваше с огромно С, последвано от верига съгласни и гласни, завършващи с едно финално заоблено С. След десетина опита го овладях до съвсем задоволително ниво. После се върнах към лаптопа, отворих директорията, озаглавена БИЗНЕС ПАРИ и намерих цялата информация, която ми беше нужна относно банковите му дела и отношенията му с „Конкорд, Фрийман, Бърк и Брус“ — адвокатската кантора, която управляваше доверителския му фонд. Слава богу, кореспонденцията му с адвокатите не беше обемна — сегиз-тогиз по някое писмо с молба да му позволят да тегли от основния капитал (последвани от две мрънкания, след като молбата му, естествено, е била отхвърлена).

Отворих очукан сив шкаф за документи в близост до бюрото му, от който ме заля нова вълна документна анархия. Но след известно съсредоточено ровене, попаднах на златно находище. Измъкнах дебела, мърлява папка, в която се съхраняваше удостоверението му за раждане, нотариалният акт на къщата му, завещанието на родителите му и ключови имуществени документи. Още добри новини: къщата беше изцяло изплатена и Гари беше единственият наследник. Освен това беше единственият бенефициент на фонда, понастоящем

получаващ годишен доход от 27 600 долара, платим на тримесечие по сметката му в „Кемикъл Банк“. Фондът не беше обвързан с уловки, допълнения и условия (освен факта, че основният капитал е неприкосновен). Собственото завещание на Гари също беше успокояващо просто. Никога не се беше женил, никога не бе дължал издръжка никому и бе единствено дете. След смъртта му цялото имущество следваше да бъде предоставено на неговата алма-матер, „Бард Колидж“, при условие че... това направо не беше за вярване... на негово име бъде създадена почетна професура по фотография.

Не можах да се стърпя да не се изсмея. Суетата му наистина нямаше граници. Изобщо не се изненадах, че Гари е завършил „Бард“ — това бе институция, отглеждаща заможни „творци“, които в общия случай специализираха „Големи претенции“. Професура по фотография на името на Гари Съмърс! „Бард“ щяха да почакат доста, докато бъде учредено това почетно звание. Доста дълго време.

През следващите няколко часа направих опит да разтребя документацията на Гари — старата кореспонденция на два големи купа, банковите извлечения отделно, застраховките на къщата и колата отделно, всички сметки за плащане на друга купчина. До пет сутринта успях да вкарам известен ред в кабинета му — но не можех да рискувам да остана още, понеже ранните птици по Конститушън Кресънт скоро щяха да започнат да пъплят насам-натам. Затова грабнах листа, на който бях упражнявал подписа му, и обиколих къщата, за да изгася всички лампи. После открегнах внимателно входната врата, хлопнах я лекичко зад гърба си, превъртях ключа два пъти и се плъзнах към все още тъмната улица.

Веднага щом се прибрах вкъщи, листа и хирургическите ръкавици отидоха при другите улики в черната найлонова торба. Свалих анцуга и кецовете на Гари, скрих ги в един шкаф под мивката в тъмната стаичка, взех душ, избръснах се и се облякох за работа. Докато си оправях възела на вратовръзката, мярнах отражението си в огледалото в спалнята — гледката никак не ми се понрави. Бях бял като тебешир, под чифт дълбоко потънали очи чернееха две тъмни сенки. Изтощението, страхът и ужасът ме връхлетяха с ефекта на доминото. Затворих очи, защото стаята се залюля пред погледа ми.

Пуснах кранчетата на чешмата и напъхах тавата си под студената вода. Вътре в мен се блъскаха два гласа. Първият надаваше вой: „Не

мога да го направя. Не мога...“. Вторият отвърщаше хладно: „Трябва да го направиш. Нямах избор“. Знаех, че нямам друга възможност, освен да приема съвета на втория глас.

Подсуших си лицето, отворих шкафчето с лекарствата и прокарах три големи таблетки декседрин с голяма глътка маалокс. Декседринът щеше да подежда след двамадесет минути, като ми даде нужната енергия, за да компенсирам липсата на сън. Пъхнах блистера в джоба си. Щеше да ми е нужна сериозна медикаментозна подкрепа, за да изкарам деня.

Чиста риза и вратовръзка, отиване до пералното помещение с наръч мръсни дрехи и още щом пералнята започна да върти, хвърлих торбата с уликите в миниатюрния багажник на маздата си. Всеки вторник сутрин минавах през местния завод за преработка на отпадъци, така че успях да метна на седалката до мен и още три торби с празни бутилки, алуминиеви кутийки и вестници.

В Ню Кройдън данъците бяха убийствено високи, а настроенията — строго екологични, за да си позволя да оставя боклук на общинска територия. В крайна сметка хората идваха тук, за да избягат от боклука, и плащаха колосални суми, за да се изолират от живия и неживия боклук на съвременния американски живот. Така че нямаше начин добрите му граждани да допуснат пейзажът да бъде доминиран от планина от отпадъци. Особено, при положение че на няма и петнайсет километра по-нагоре се намираше мизерният миниметрополис, наречен Стамфорд.

Заводът за отпадъци в Стамфорд се падаше в забутан край на града; бедняшки квартал от порутени къщи с гредоред, графити и тук-там по някоя междуособица. Когато пристигнах пред главната порта, слънцето вече бе започнало да пълзи над хоризонта. С облекчение различих опашка от пет коли, които чакаха да отворят в шест и половина — не исках да съм първата физиономия, която ще видят работниците в началото на работния си ден. Почакахме няма и пет минути, и един нещастник в работен гащеризон вдигна бариерата и ни показа с жест да влезем. След като хвърлих торбите за рециклиране на съответните места според съдържанието им, спрях пред зоната, отбелязана за домашни отпадъци.

— В торбата има ли леснозапалими или експлозивни отпадъци?
— прозя се служителът на гишето.

Поклатих глава и изчаках една напрегната минута — защото понякога отваряха торбите и ровеха, за да видят дали не си пхнал вътре я флакон от дезодорант, я друго нещо, освен кухненски отпадъци.

Но явно е било твърде рано сутринта за подобни усилия. Човекът просто грабна плика и го метна върху преливащата купчина от предната нощ. Докато се отдалечавах с колата, извърнах глава и видях как една машинна ръка с вилкова хватка се протяга и сграбчва боклука от купчината, след което го пренася към огромен камион. За броени минути всичките тези необорими улики щяха да бъдат погребани под два тона други отпадъци, след което разпределени към окончателното си обиталище — онзи ароматен ъгъл на Ню Джърси, където Кънектикът изхвърляше боклуците си.

Четвърт час по-късно бях обратно в Ню Кройдън, паркирах пред гарата и взех влака в 7:02 към града. По пътя се скрих зад „Ню Йорк Таймс“. От време на време поглеждах иззад сивите страници, за да се уверя, че никой не ме наблюдава. Разбира се, личеше ми от самолет, пишеше го на челото ми, бе невъзможно да го скрия. Все някой трябваше да забележи, да извика кондуктора, да му прошепне в ухото. Тогава кондукторът щеше да ме изгледа с ужас и да хукне припряно по коридора. А когато пристигнем на Гранд Сентръл, ченгетата щяха да ме чакат.

Но всъщност никой не ми обръщаше ни най-малко внимание. За всички наоколо аз бях поредният костюмар. И за първи път през целия си живот изпитах благодарност, че съм толкова анонимен и незабележим.

Естел се изненада да ме види в офиса в осем и половина.

— Притеснихте ме вчера, господин Брадфорд.

— Ще оцелея.

— Още ми изглеждате слабичък — огледа тя пепелявото ми лице. — Нямаше нужда да идвате толкова рано.

— Ти също си в офиса отрано.

— Господин Лорънс свика събрание на партньорите.

Предупредителен сигнал.

— В колко?

— Следобед. Затова съм тук. Реших да дойда преди девет, за да оправя цялата необходима ви документация...

— Събрание на партньорите! Боже Господи, Естел!

— Чак в три. Дотогава всичко ще е готово.

— Защо не съм информиран?

— Бяхте болен, господин Брадфорд.

— Вчера ми звъня два пъти. Можеше да ми звънеш и трети.

Ядосаният ми тон явно я стресна.

— Секретарката на господин Лорънс ме информира за събранието чак в пет и половина. Не исках да ви притеснявам...

— А трябваше.

— Просто прецених...

— Не си преценила правилно. Събрание на партньорите! Знаеш, че тези неща изискват подготовка, Естел. Знаеш, че ще трябва да се изправа пред тях и да им разкажа до най-малката подробност какво съм правил през изминалите три месеца. Знаеш и че подобна новина не се изтърсва просто ей така, мамка му, във вторник сутрин. Разбираш ли, аз, а не друг, ще изглеждам като идиот, ще отида неподготвен. Какво да им кажа? Сори, пичове, ама тъпата ми секретарка забрави да ми...

Усетих се наред изблика. Естел ме гледаше невярващо. Опрях лакти върху бюрото, отпуснах глава и я притиснах силно в отворените си длани.

— Извинявай — прошепнах. — Наистина...

Тя се завъртя светкавично и затръшна вратата зад гърба си.

Усетих как през тялото ми преминава дълбока, изпълнена с ужас тръпка. Прозорецът. Точно зад теб. Пет крачици, отривисто дърпане нагоре с двете ръце, последвано от скок с главата надолу в нищото. Четиринайсет етажа. Десет секунди ужас. Ставало мигновено, разправят. Твърде е възможно да си мъртъв, още преди да докоснеш земята. Удобен и безпроблемен сърдечен удар във въздуха, за да изключиш, още преди...

На вратата се почука. Вдигнах глава от шепите си, внезапно осъзнал, че от излизането на Естел са минали десет минути. Пред мен стоеше Джак Мейл, имаше сериозно притеснен вид. Затвори вратата след себе си и се приближи до бюрото ми. Направих му знак с ръка да си върви.

— Моля те, знам. Не исках... Не знам какво... Наистина не беше... Ще ѝ се извиня. Обещавам. Обещавам...

— Бен — прекъсна ме Джак кротко и отпусна приятелска ръка на рамото ми. — Какво става?

Разридах се. Силно. Джак пусна рамото ми, свлече се върху един стол и изчака търпеливо, докато отmine пристъпът.

— Кажи ми — настоя.

Как само исках да му кажа. Всичко. Да смъкна от плещите си целия този товар. Да моля за опрощение. Каквото знаех, че той няма как и не би ми дал. Особено сега. Ден и половина по-късно. Докато Гари беше във фризера. А всичките му правни документи са подредени на спретнати купчинки на бюрото му. Престъплението от страст вече приличаше на добре обмислено убийство. А признаех ли на Джак, той нямаше начин да запази тайната ми. Макар като адвокат да беше безскрупулен, опреше ли до категории като добро и зло, не беше склонен на никакви компромиси. А както и да го извърташ, отнемането на човешки живот по никакъв начин не можеше да се изтълкува като „добро“.

Така че отвърнах само:

— Бет иска развод.

— По дяволите — изсъска той през зъби. Харесваше Бет, харесваше и децата. Не искаше да чува точно това. Около него имаше достатъчно неприятни новини. — Кога ти го сервира?

— В неделя късно вечерта.

— Скарахте ли се?

— Може да се каже.

— Може просто да е била ядосана.

Поклатих глава.

— На човек като му кипне, казва какви ли не глупости — опита се да ме успокои той.

— Трупа се от месеци. От години.

— Има ли замесен трети човек?

Изгледах го от упор.

— Не, Бет не е от...

— Имах предвид теб.

Успях да произведа мрачен смях.

— И аз не съм от тези.

— Тогава какъв е проблемът?

— Взаимно разлюбване. Просто не се разбираме вече.

— Както става с всеки брак. Дайте си време и равновесието ще се върне.

— Тя не иска нещата да се върнат постарому. Не ѝ харесва да са такива.

— Тогава защо ти роди две деца?

— Защото...

— А?

— Стават и грешки.

— Животът е една проклета грешка.

— Аз ли не го знам.

— Ти обичаш децата, обичаш и нея, нали?

Кимнах.

— Тогава намери решение.

— Не е толкова просто. Не иска да ме чуе...

— Трябва да те чуе...

— Ама няма. Нея ако питаш, всичко е приключило. Край. Точка.

— И няма никаква надежда?

— Никаква. Знам я как действа, Джак. Нужно ѝ е дълго време, докато вземе решение. Но вземе ли го, е окончателно. И необратимо.

Джак потъна в напрегната тишина. Изведнъж ми се стори стар и болен.

— Съжалявам — рече накрая.

— Естел...

— Доста е разстроена.

— Не исках...

— Знам.

— Левашко изпълнение.

— Случва се.

— Ще отида да ѝ се извиня.

— Недей веднага. Нека първо позагладя нещата с нея. И, виж... събранието на партньорите днес следобед... Мисля, че ще е най-добре, ако се заема аз.

— Ще се оправя. Наистина.

— Не, Бен.

— Просто избухнах, Джак.

— Разбирам. И ти съчувствам. Но в момента си малко нестабилен.

— Много ясно. И аз съм човек.

— Именно. Така че защо да си причиняваш и тормоза от това събрание за капак на всичко? Знаеш ли какво искам да направиш — вземи си една седмица отпуска. Осем дни, ако искаш. Върни се идната сряда. Почини си малко.

— Какво искаш да ми кажеш, Джак?

— Че според мен се нуждаеш от малко...

— Какво ми казваш, Джак?

— На нищо не приличаш, Бен. Не е просто умора. Същински призрак си. И е така от месеци. Изникнаха някои въпроси.

— От чия страна?

— Познай. Прескот Лорънс, Скоти Томас... всички старши партньори във фирмата...

— Работата ми си е на ниво.

— Несъмнено. Но въпреки това са загрижени, Бен. Знаеш ги, копелетата — имиджът е всичко. А напоследък ти имаш вид на човек с големи грижи. Може да ми разправят колко много ти съчувстват... „Нали сме едно семейство“... но, повярвай ми, вътрешно ненавиждат тази ситуация. Униение, депресия, отчаяние... тези думи не са в техния речник, момчето ми. Защото не знаят как да се оправят с тях. Да не излезе през прага. Това е бизнес. Компанията *über alles*^[1]. А в един бизнес илюзията за стабилност е толкова важна, колкото и професионалните умения. Ти отдавна нямаш вид на стабилен и уверен човек, Бен. И това ги изнервя.

Извърнах глава и завъртях стола си към прозореца. Пет крачици. Нужно е само толкова. Една. Две. Три. Четири...

— Хайде, не се притеснявай за Естел — продължи Джак. — Изпрати ѝ цветя, напиши ѝ нещо мило и те уверявам, че никой няма да разбере за тази сутрин. Защото последното, което искаме, е дружинката, с която си пие кафето, да те разнася по вътрешната поща. Освен това смятам да поговоря с Прескот Лорънс, да му обясня за проблемите ти вкъщи, да му кажа, че нещата ескалират от известно време, човек си плаща. Но вече съм убеден, че ще се справиш с цялата неприятна история. Били са състуденти с баща ти и Джордж Буш в „Йейл“, нали така? Номерът ще мине. Той те харесва, Бен, всички те харесваме.

Не отговорих. Просто продължих да гледам през прозореца.

— Ще се оправиш, знаеш го. Трябва да се оправиш, заради мен. Точно в момента времето не ми е съюзник.

Надигна се от стола. Не го направи с лекота.

— А сега се прибери.

— Няма при кого. Бет взе децата и отиде при сестра си в Дариън. Докато се прибере в неделя, иска да съм се изнесъл.

Джак изучаваше килима под краката си.

— Какво бих могъл да кажа?

— Нищо.

— Тогава върви се разходи. Изпий пет мартинита на обяд. Заспи в киното. Помотай се. Накарай се да повярваш, че не е нужно да бачкаш, за да живееш. Прочисти си мозъка.

Отвори вратата.

— И последно — додаде. — Мел Купър. Магьосникът сред бракоразводните адвокати в Ню Йорк. Не бие на очи, просто е безскрупулен копелдак. И ми е приятел. Ще му звънна.

— Благодаря ти.

Точно в момента времето не ми е съюзник. Нито пък на мен. Изминах петте крачки до прозореца. Отворих го и нахлулата студена вълна есенен въздух едва не ме блъсна обратно към бюрото. Вкопчен в парапета, се надвесих напред и загледах мравуняка долу по Уолстрийт. Дори от този висок етаж глъчката кънтеше силно. Ръцете ми плувнаха в пот. Аха да се изплъзнат. И да полетя в бездната. Но тъкмо да политна напред, се дръпнах и се стоварих на пода в кабинета си.

Вятърът свистеше през отворения прозорец. Долу в ниското бумтеше трафикът. Бях надзърнал в бездната и бях трепнал. Вече знаех, че този вариант не стои пред мен. Никога нямаше да събера достатъчно смелост и безразсъдна решителност, за да предприема този финален плонж. Щях да остана прикован към себе си, към престъплението си.

Бързо затворих прозореца и се върнах на бюрото си. Извадих от чекмеджето лист, взех химикалка и написах на Естел извинителна бележка за внезапния гневен изблик („Решението на Бет да сложи край на брака ни не ми се отразява особено добре. Не че това извинява избухването ми, но те моля да разбереш, че яростта ми нямаше нищо общо с теб“). Добавих и едно изречение как Естел е най-добрата секретарка, за която може да си мечтае човек, и бла-бла... После я

уведомих, че по съвет на Джак ще си взема една седмица отпускат, но от време на време ще ѝ се обаждам, за да съм в течение, ако изникне нещо спешно. Сгънах листа, пхнах го в плик, надписан „Естел“, и го оставих на видно място отпред на бюрото си. Звъннах на „Интерфлора“ и поръчах букет рози за сто долара, който да ѝ бъде изпратен в офиса следобеда.

След като приключих с жеста на покаяние, издърпах едно от долните чекмеджета на бюрото си и извадих завещанието си. Естествено, бях го написал собственоръчно — ясен и категоричен документ, с който завещавах цялото си имущество на Бет и децата. Щеше да си живее добре след смъртта ми. Застраховката върху ипотеката щеше да гарантира, че къщата става нейна веднага. Имаше и 250 000 долара в разнородни стокови опции. Плюс още 750 000 долара в корпоративни и лични застрахователни полици. Освен това „Лорънс, Камерън и Томас“ щяха да ѝ изплатят като компенсация една моя годишна заплата, плюс годишния ми бонус. И накрая, имаше едни 42 000 долара, които получавах всяка година от имота на баща ми. Всичко на всичко, Бет можеше да очаква около 1,4 милиона долара, които, ако съумееше да управлява разумно в учредения от мен фонд, щяха да ѝ носят годишен доход от малко под 100 000 долара. Сумата не беше забележителна, но с изплатена ипотека беше достатъчна, за да живеят тримата с момчетата удобно в Ню Кройдън.

Освен това прегледах щателно всичките си застрахователни полици. Те покриваха всички потенциални възможности за моята смърт (с изключение на смърт на бойното поле), така че нямаше никакъв шанс да не ѝ ги изплатят.

Заклучих документите обратно в чекмеджето, изпих още един декседрин с маалокс, грабнах си шлифера и куфарчето и като изчаках Естел да се отдалечи от бюрото си, бързо се изнесох от офиса.

Викнах си такси на Бродуей и казах на шофьора литовец да кара към Колумбийския университет — някогашната ми територия от времето след Париж, когато се чувствах тотално изгубен. Не си спомням кога за последно се бях отбивал в това отдалечено кътче на Горен Уест Сайд. Когато живееш в предградията и работиш на Уолстрийт, социалният ти кръг обикновено не се простира до този интелектуален квартал, наречен Морнингсайд Хайтс.

Шофьорът явно познаваше района: сигурно беше един от петимата таксиджии в Ню Йорк, които си бяха направили труда да разучат картата на града. Само дето беше пълен самоубиец, летеше по Уест Сайд Драйв с шеметна скорост, разминаваше се на косъм с другите автомобили и си мърмореше застрашително нещо с вилнюски акцент. Отне му едва двайсетина минути да стигне до Бродуей и Сто и шестнайсета улица. Щом усетих твърда почва под краката си, изпитах остра необходимост от още една глътка маалокс, за да укротя стомаха си.

Изминах три пресечки в южна посока и влязох в голямата стара книжарница, в която обичах да ходя преди години. Давах си сметка за костюма, с който съм облечен, за шлифера „Бърбери“, и се питах дали ще се набивам много на очи (или ще приличам на федерален агент) сред всичките студенти наоколо. Но по обяд вътре беше толкова претъпкано, че присъствието ми явно не се забелязваше от никого. Така че бързо се отправих към дъното на помещението, където имаше няколко рафта, обозначени като „Алтернативна и анархистична литература“.

Беше ми забавно да ровя из тези рафтове, тъй като там се съдържаша специализиран набор от тайнствени и неясни заглавия, публикувани от доста притеснително миниатюрни издателства, които обслужваха някои периферни параноични групи от американското общество — арийски милиции, подривни троцкисти, типове, които се опитват да учредят собствена република в Озарк. Сега обаче изпитах благодарност към разрушителните им щения и за няколко минути ровене намерих точно каквото търсех: „Готварска книга на анархиста“, в която имаше всичко, което би искал да знае човек за направата на вкусни домашни експлозиви. Отгърнах директно на главата „Експлозиви и смъртоносни капани“. Запредиствах я, докато намерих нужната ми рецепта, преписах си я в тефтерче, като сегиз-тогиз хвърлях по един поглед наоколо, за да не би някой да види как преписвам от бунтарската „готварска книга“. После я върнах на рафта и продължих да разглеждам, докато не попаднах на книжка с меки корици, озаглавена „Справочник на алтернативните служби за пощенски услуги в САЩ и Канада“ (бележката на четвърта корица уточняваше: „Списък на над седемстотин компании за препращане на пощенски пратки из цял свят, описание на услугите, които предлагат и

указания за използването им“). В раздел „Калифорния, Бел Ериа“ намерих телефонния номер на една такава служба в Бъркли, добавих я в тефтера си, върнах справочника на рафта и спокойно си излязох.

Следващата ми спирка беше една банка, откъдето изтеглих 500 долара от банкомат и подадох на един касиер банкнота от 10 долара, за да ми даде в замяна ролка от четирийсет монети по четвърт долар. Отидох до Бродуей и Сто и десета, влязох в телефонна будка, набрах номера в Бъркли и, следвайки указанията на оператора, пуснах 5,25 долара за три минути (бих могъл да използвам и фонокартата си, но не исках да оставям каквито и да било следи, като се обаждам надалеч). След третото позвъняване се чу мъжки глас. Беше повече от лаконичен.

— Бъркли. Алтернативна. Поща. Да?

— Здравсти. Вие ли сте хората, които могат да ми осигурят пощенски адрес?

— Аха. Ние. Сме. Същите.

Имах чувството, че слушам как се лее кленов сироп.

— Как става?

— Двайсетачка на месец. Минимум шест месеца. Плащаш предварително. Даваш ми името си сега. Когато получим парите, услугата се активира. Когато имаш нов адрес, ни звъниш. И препращаме всичко. До теб.

— На никого не издавате новия адрес, нали?

— Не, мамка му. Ние сме алтернативна поща. Пазим. Тайна.

— Искам услугата да започне от утре.

— Тогава трябва да изпратиш парите. С „Уестърн Юниън“.

Даде ми техния номер в „Уестърн Юниън“ и адреса, към който се пренасочва всичката поща: Телеграф авеню 10025–48, Бъркли, Калифорния.

— И никога не използваш името ни. Всичко да е адресирано до тебе. Тук. Така че, един вид, това става мястото. Където би трябвало да си ти. Име имаш ли?

— Гари Съмърс.

— Хубаво, Гари. Прати парите. И остави на нас. Всичко друго. Доскоро, пич.

И затвори.

Не можех да не се запитам колко ли мозъчни клетки е загубил в края на шейсетте. Този тип говореше толкова бавно, че изразходвах всичките си останали монети. Все пак ми остана една, за да мога да се обадя на справки и да установя, че на Петдесет и първа и Втора има офис на „Уестърн Юниън“ — в дрогерия. Скочих в едно такси към центъра, влязох в аптеката и пратих 240 долара на алтернативната поща в Бъркли, като прибавих и красноречива придружителна бележка: „Плащане за дванайсет месеца. На: Гари Съмърс“.

След като приключих въпроса, отидох до Гранд Сентръл и взех влака в 1:43 обратно към Ню Кройдън. Като пристигнах, си взех колата, шофирах десет километра до Стамфорд и се отбих в голямата пощенска станция в центъра. Докато се приближавах до прозореца, помолих служителя за формуляр за смяна на адреса. Намерих спокойно местенце за писане, където го попълних, като посочих, че от следващия ден Гари Съмърс, живеещ на Конститушън Кресънт 44, Ню Кройдън, Кънектикът 13409, би желал пощата му да бъде изпращана на Телеграф авеню 10025–48, Бъркли, Калифорния 94702. Бързо извадих портфейла на Гари от джоба си, обърнах кредитната му карта с буквите на обратно, после завъртях и формуляра и прекопирах подписа му на съответното поле. Резултатът ми хареса. Не беше зле, но скоро щеше да се наложи да усъвършенствам подписа и в нормалната посока и без помощта на кредитна карта.

— Трябва лично да занесете това в местната ви пощенска станция — каза служителят, като разглеждаше формуляра.

Да, само че двамата пощенски служители в Ню Кройдън познаваха всички в градчето.

— Върших спешни дела в Стамфорд — отвърнах, — та си помислих, че мога да го свърша тук.

— Само че не мога да го приема. Или трябва да го занесете в Ню Кройдън, или да им го изпратите по пощата.

Върнах се на тезгяха и надрасках „Пощенска станция Ню Кройдън“ отпред на предплатената карта за смяна на адреса. Преди да я пусна в кутията, забелязах нещо, написано със ситен шрифт в левия горен ъгъл на картата:

БЕЛЕЖКА: Подписалият формуляра заявява, че той или тя е лицето, изпълнителят, попечителят, упълномощеният служител или агентът на лицето, чиято поща ще бъде препращана според дадените указания. Всеки, който подава фалшиви или неточни данни чрез този формуляр, подлежи на глоба или лишаване от свобода, или и двете по силата на Кодекса на САЩ, раздел 2, 1001, 1702 и 1706.

Поредното престъпление в набъбващото ми криминално досие.

Докато вървах обратно към колата, се питах: служителят дали обърна внимание на лицето ми? Изобщо, беше ли подозрителен? Не изглеждах нервен, нали?

Не го мисли. Зададе ти просто рутинни въпроси. Ти си просто едно от всичките двеста-триста лица, които му минават пред погледа всеки ден.

Прекарах следващите петнайсет минути в обикаляне из Стамфорд, докато най-сетне попаднах на голям многоетажен паркинг на Брод стрийт. Завъртях два пъти из него. Според табелката на входа работеше денонощно. Имаха и седмични тарифи. Хиляда места. Беше от онези нискобюджетни обекти без видеонаблюдение, където никой не би забелязал кола, оставена на паркинга за няколко дни.

Насочих се към градския мол на Стамфорд, паркирах на осмото ниво и пуснах достатъчно монети, за да покрия максимално разрешения престой за паркинг. Отправих се пеша по Атлантик стрийт към гарата, изчаках петнайсет минути и влакчето в южна посока се появи. Качих се на него и след шест минути бях обратно в Ню Кройдън. Беше 16:15 ч. Ако някой ме забележеше да се прибирам по това време, би си помислил, че съм свършил работа по-рано.

На телефонния секретар нямаше съобщения. В пощата — нищо важно. Съблякох костюма и се стоварих в леглото. Изцеден, изпразнен, работещ на един цилиндър, исках да заспя. Но знаех, че все още не мога да си го позволя. Скочих, преди да се унеса, глътнах поредния декседрин и внимателно се облякох за следващото си излизане.

Обичайният вид, в който Гари се появяваше из града, беше джинси „Ливайс“ в комплект с риза от същата материя, кожено яке и

бейзболна шапка. В гардероба си имах екземпляри от всичките артикули (е, все пак всички пазаруваме в „Гап“). Облякох ги, изчаках още четирийсетина минути, докато се посмрачи. Нивото ми на тревожност вече беше влязло в яркочервената зона — защото следващата маневра щеше да е доста деликатна.

Малко след пет се измъкнах през задния изход. Разчитах на това, че повечето ми работещи съседи никога не се прибират преди шест, а това бе часът, когато децата ги къпят, хранят и полагат пред „Книга за джунглата“ на „Дисни“ за осемдесет и пети път. С други думи, час, в който движението по Конститушън Кресънт беше минимално. Оказах се прав. От време на време профучаваше кола. Но никакви отрудени татковци, които да се мъкнат от гарата към къщи.

Смъкнах козирката така, че почти докосваше носа ми. Пресякох улицата и се приближих до колата на Гари (MG, паркирано на алеята), отключих, влязох. Вътре положението беше страшно. Шофьорската седалка бе раздрана солидно. По пода се въргаляха празни кутийки от кола и будвайзер, плюс торбички от „Макдоналдс“ и стари броеве на „Ню Йорк Таймс“. За мое облекчение обаче, намерих в жабката суперважната регистрация на автомобила. И макар Гари да беше мърляч, двигателят на новата му, само на една година кола беше в перфектно състояние, запали от раз и замърка нежно.

Форсирах леко, дадох на задна и потеглих рязко. Груба грешка. Зад мен се чу скърцане на спирачки, последвано от ядосан клаксон. Сърцето ми аха да изскочи през устата. Погледнах в огледалото и видях закован на сантиметри от задната ми броня бус на UPS. Шофьорът си беше подал главата от прозореца и крещеше: „Къде гледаш бе, нещастник!“.

Изобщо не се обърнах. Без да вдигам глава, отворих прозореца и се извиних за глупостта си с махване на ръка.

Следващите няколко секунди бяха кошмар — трябваше да изчакам да видя дали не съм попаднал на някой от тия с късия фитил, готов да ми скочи и да заплаши да ми смени физиономията. Този обаче просто превключи на скорост и си продължи по пътя.

Стиснах волана. Благодарих на ум. Кофти работа. Размина се на косъм. Сега спокойно. *Спокойно*. Само гледай да не прецакаш пак нещо.

Погледнах три пъти в огледалото, преди да продължа назад. Загърбил гарата, поех бавно по второстепенните улички, като избягвах основните пътни артерии на Ню Кройдън. Накрая се качих на магистрала 95 и като карах с доста под разрешената скорост, продължих към паркинга, който си бях набелязал по-рано в Стамфорд.

На влизане не погледнах служителя, който се протегна през кабинката, за да ми подаде билетче. Пъхнах го под сенника, намерих място на третия етаж и оставих колата там. Слязох пеша по стълбите и излязох през една странична врата.

С напрегната бърза крачка се отправих през потъналите в мрак потайни улички към мола. Насочих се направо към киното, огледах часовете на прожекциите и си купих билет за филма, който започваше най-скоро. Имах петнайсет минути за убиване, така че отидох до една телефонна будка и звъннах в Дариън. Вдигна Бет.

— О... — леден тон.

Постарах се да звуча жизнерадостно. Едва успях.

— Какво прави днес? — попитах.

— Това-онова. Откъде се обаждаш?

— Стамфорд. Мола. Свърших работа по-рано и реших да гледам един филм. Искаш ли с мен?

— Бен...

— Остави децата при Луси и Фил, за десет минути си тук.

— Бен, казах ти вече...

— Просто си помислих, че...

— Не.

— Но...

— Не, казах. Не искам да те виждам. Не искам да обсъждаме каквото и да било. Поне не сега.

Дълга пауза.

— Може ли поне да чуя Адам?

— Чакай — каза тя и остави слушалката на масата. Чух как го вика, последва ентусиазираният му вик „Тати, тати!“, докато тичаше към телефона. Засмъдя ми на очите.

— Тати, защо не си тук? — попита той, след като взе слушалката.

— Защото трябва да работя, докато ти, Джош и мама сте на почивка при леля Луси и чичо Фил. Забавляваш ли се?

— Ами става. Не харесвам Еди.

Имаше предвид петгодишния си братовчед — дундест келеш с пословични изблици на агресия. Лично аз не понасях малкото идиотче и се зарадвах на точната преценка на сина си.

— Слушаш ли мама?

— Аха. Искам у дома, тати. Искам при теб.

— И аз искам, обаче...

Прехапах си устната. Здраво. Опитах се да довърша:

— ... ще се върна след няколко дни, става ли?

— И ще отидем в „Макдоналдс“?

— Аха, като нищо.

Някъде отдалеч долетя гласът на Бет.

— Адам, почват „Аристокотките“.

— Отивам да гледам „Аристокотките“! — въодушевено извика Адам. — Гуши тати.

— Гуши Адам — прошепнах, като едва успях да оформя думи.

Бет взе слушалката. Направих всичко по силите си, за да се овладеея.

— Трябва да вървя — каза ми тя. — Ще къпя Джош.

— Добре ли спи?

— Понякога да, понякога не.

— Кажу ми, че го обичам.

— Разбира се.

— Бет...

— Затварям, Бен...

— Чакай. Ще дойда да видя момчетата в събота следобед. Това е най-малкото...

— Знам — прекъсна ме тя. — Събота следобед става. Нека се опитаме да се държим цивилизовано.

— Цивилизовано? И на това му викаш цивилизовано? — крещях.

— Лека нощ.

И затвори.

Затътрих се в киното. Екранът плуваше пред мен, размазано петно. Беше стандартната история за ченгето на ръба, дето спасява жената в беда. Дори не забелязах кой играе. Сталоун? Уилис? Ван Дам? Сливат ми се в един образ. Саундтракът гърми. Яка стрелба с картечници, взривове, коли убийци. Чернокож мъжага в бял костюм,

който крещи: „Искам я мъртва!“. И задължителното чуване между ченгето и русата мацка, която той спасява. Всичко ме обливаше като хладка вода. Нито за миг не ме грабна. Единственото, което виждах пред себе си, бяха Адам и Джош. И единственото, за което си мислех, беше: „След събота няма да ги видиш никога повече“.

Защо не ми стискаше да предприема онзи скок? Би трябвало да е по-лесно. По-лесно от онова, което предстоеше. Може да се науча да живея с това. Но болката никога няма да отмине.

Вървяха финалните надписи. Блесналите в салона светлини ме дезориентираха. Флуоресцентните лампи в мола бяха още по-зле. И когато чух да викат името ми, ми трябваше известно време, докато фиксирам Бил и Рут Хартли.

— Ей, душата на купона! — целуна ме по бузата Рут.

— Отвързал си колчето, а? — отбеляза Бил.

— Аха. Реших да убия малко време с кино.

— Какво гледа?

— Някаква екшън простотия. Вие?

— Рут ме мъкне на британско арткино. Почти неподвижна камера. Жалостиво оплакване на мизерния им живот. Правят секс и се гътват болни.

— Отзивите са страхотни — отбеляза Рут.

— Културно просветление — усмихна ѝ се Бил. — Как е Бет?

— Още е в Дариън с децата.

— О... наред ли е всичко?

— Ами... не.

— Много ли е зле? — попита той.

— Повече от много. Струва ми се, че е непоправимо.

— О, боже, Бен... — Рут ме стисна здраво за ръката.

— Майната му на филма, искаш ли да...

— Не, няма нужда...

— Бен — обади се и Рут, — не може така сам...

— Добре съм. Честно.

— Не ми изглеждаш добре.

— Сега искам само да се наспя — настоях. — Не съм спал от...

— То се вижда с просто око — прекъсна ме Бил. — Не знам как ще се оправиш сам у дома.

— Не съм чак толкова зле.

— Да можеше да се видиш отстрани.
— Нека да не е точно днес. Просто искам да си легна.
— Тогава утре? — предложи Рут.
— Става.
— След работа... обещавах ли?
— Там съм.
— Ако случайно не можеш да заспиш и по-късно... — подхвана

Бил.

— Тази вечер няма да спя. Тази вечер ще умра.

Размениха си притеснени погледи.

— Наистина, защо не ни позволиш да... — опита пак той.

Трябваше да сложа край на този разговор веднага.

— Моля ви — казах и елегантно се измъкнах от утешителната хватка на Рут. — Справям се. А след осем часа съм навярно ще съм още по-добре.

Прегърнах Рут набързо, разтърсих енергично ръката на Бил.

— До утре. И благодаря.

И си тръгнах, без да се обърна назад. Не исках да виждам тревожните им физиономии, силно се надявах да не ми звънят по-късно вечерта у дома. Или, не дай боже, да се отбият да проверят дали не съм си прерязал вените, докато се наливаам с валиум.

Защото нямаше да съм у дома.

Малко преди девет бях обратно в Ню Кройдън. Съобщение от Естел на телефонния секретар — благодари ми за цветята и извинителната бележка.

„Разбира се, когато господин Мейл ми каза какво става, тутакси ви простих. Ужасно съжалявам за проблемите ви, господин Брадфорд. И понеже и аз съм минала през това, искрено ви съчувствам. Не се притеснявайте за работата през следващите няколко дни. Ще удържим фронта. И ако приемете един съвет от човек, преживял всичко това... от момента, в който си простите, става по-лесно.“

Де да можех, Естел. Де да можех.

[1] Над всичко (нем.). — Б.пр. ↑

Не бях ял цял ден. Вероятно защото няхах апетит. Но след като прослушах съобщението на Естел, си наложих на сила да погълна чиния бъркани яйца с препечена филийка. И четири чаши кафе. Предстоеше ми цяла нощ работа — не мисля, че тялото ми би се справило с още една доза декседрин.

Върнах се в тъмната стаичка, преоблякох се в анцуга на Гари и реших да поема малък риск и да отида в къщата му малко след десет. Беше необичайно студено за сезона. По всичко личеше, че идва зима. Заложих на това, че толкова късно никой няма да е излязъл да тренира за маратона. И се оказах прав. Промъкнах се незабелязано до къщата, като пътъм прибрах купчина кореспонденция от пощенската кутия.

Едно по едно. С помощта на фенерчето си проправих път към мазето и отворих фризера. Той си беше там. Посинял значително повече в сравнение с предната вечер, но без да показва признаци на разлагане. Отделих на огледа няколко секунди. Повече от достатъчно.

Качих се в кабинета и прегледах пощата. Предимно глупости — предложения за абонамент на списания, „покана“ за регистрация в „Америка Онлайн“, рекламна брошура на подозрителна агенция за недвижими имоти, която гласеше: „Станете собственик на късче от рая, наречен Флорида“. И писмо от списание „Дестинейшънс“.

Скъпи Гари,

Не обичам да нося лоши новини, но решихме да поверим историята с Баха Калифорния на един фотограф от Сан Диего. Не ни се искаше, тъй като наистина харесваме това, което правиш. Просто преценихме, че другият фотограф може да направи снимките през следващите няколко дни (Сан Диего е буквално на самата граница), така че ще е по-лесно да поръчаме на него.

Съжалявам за разочарованието. Ще държим връзка. Сигурен съм, че ще се появи подходящ случай да работим заедно.

Искрено твой

Джулс Росен

И това ако не е педалско. Да кажат на Гари, че работата му е в кърпа вързана, да продължат да го залъгват, а през цялото време да знаят, че оня некадърник от Сан Диего е на линия.

Изведнъж минах на страната на Гари. Защиствах неговата позиция. Ръцете ме сърбяха да спретна едно писмо на Джулс „Юда“ Росен и да го уведомя, че е треторазреден лайнар, който не заслужава фотограф от моята класа. Моята класа ли? Мамка му, започна се.

Това писмо пасваше идеално на плана ми. Никой от „Дестинейшънс“ нямаше да тръгне да търси Гари, да му звъни и да пита защо не праща снимки.

Никой нямаше да се сети да го потърси. Само Бет. Отворих лаптопа му, влязох в директорията „Б“, създадох нов файл и написах:

Б.:

Страхотни новини. Потвърдиха ми за Баха Калифорния. Искат ме по спешност на границата, така че тръгвам още довечера. Искан да ти кажа, но не ми се вижда окей да звъня в Дариън. Ще отсъствам две-три седмици. Не се тревожи, няма да пращам картички. Ще разбереш, че съм се върнал, като видиш колата ми пред къщата.

Ще ми липсваш много.

Препрочетох го няколко пъти, като внимателно го сравних с другите бележки в директорията „Б.“. Стилистично пасваше. Но това за звъненето в Дариън... Не, едва ли му е дала номера. А и колата пред къщата... твърде обяснително. Изтрих излишното.

Б.:

Страхотни новини. Потвърдиха ми за Баха Калифорния. Искат ме по спешност на границата, така че

тръгвам още довечера. Исах да ти кажа, но... Ще отсъствам две-три седмици.

Ще ми липсваш много.

Доста по-добре. Стегнато. Леко хладно. Неясно. Натиснах бутона за отпечатване. Като се консултирах с обърнатата на обратно кредитна карта на Гари, подписах бележката с типичното огромно, самодоволно „Г“ и я пхнах в един плик.

Следваше купчината с уведомления за неизплатени задължения на бюро то му. Дължеше всичко на всичко 2485 долара и 73 цента. Отворих папката БИЗНЕС ПАРИ и установих, че плаща всичко по банков път. Всеки път, щом кредиторите му го заплашваха със съдебни действия, Гари изпращаше писмо на „Кемикъл Банк“ и упълномощаваше извършване на плащания от чековата му сметка. Това добре. Не исках да използвам чековата му книжка, поради простата причина че освен подписа му, не разполагах с достатъчно представителен пример на почерка му. И се опасявах да не би някой банков служител със зорък поглед да вземе да се позаинтересува от факта, че макар подписът горе-долу да е същият, има голяма разлика между изписването на СТО ДОЛАРА преди месец и сега.

Създадох нов файл в БИЗНЕС ПАРИ и написах стегнато, делово комюнике на банката, с което ги информирах, че веднага щом в банковата ми сметка постъпи плащането от доверителския фонд за тримесечието следващата седмица, трябва да изплатят посочените суми на „Американ Експрес“, „Виза“, „Мастеркард“, „Барнис“, „Блумингдейл“, „Съдърн Ню Ингленд Телефон“ и „Янки Пауър енд Електрик“. Взех факса на банката от предишно писмо. Натиснах бутона за отпечатване. Поставих още един подпис от името на Гари — ставах все по-добър. Заредих писмото в машината и натиснах „Изпрати“.

Дълговете на Гари Съмърс бяха изплатени.

Оставаше да напиша още няколко писма. Всички кредитни карти и компании, предоставящи услуги, получиха по факса разпореждания да си направят директни разплащателни сметки с банката на Гари. „Кемикъл Банк“ на свой ред получи копия от тези писма. Всички дългове, появили се оттук нататък, както и всички режийни, дължими

за периода, през който щеше да отсъства от дома си, щяха да бъдат покривани автоматично. Що се отнася до плащането на сметки, Гари вече щеше да е образцов гражданин.

След като приключих с кореспонденцията, погледът ми попадна на файл, озаглавен КОД. Отворих го и не можах да повярвам на шибания си късмет. Оказа се, че КОД е съкратено от пинкод. Вътре бяха пинкодовете на всичките му карти, и, най-важното, на дебитната му карта. Направо ударих шестица от тотото. Сега вече можех да тегля парите от рентата на Гари от всеки банкомат в страната, без да се налага да се разправам с банката или да подписвам чекове.

Свърших и с БИЗНЕС ПАРИ и се съсредоточих върху анархията в кабинета и спалнята му. Ако ще отсъства от града за известно време, би трябвало да направи някакви елементарни усилия да поразчисти (особено, при положение че съществуваше вероятност изобщо да не се върне и в някой момент по-нататък да даде къщата под наем). Затова изрових от килера няколко празни кашона и черни найлонови торби и отделих няколко часа да оправя книжата му. Всичко, което ми се видя що-годе важно, бе прибрано в кашоните. Останалото замина в торбите. В спалнята сгънах и разпределих дрехите му, изчистих пода от разхвърляните списания, оправих леглото. После почистих набързо дневната. Докато къщата придобие що-годе приличен вид, стана четири и половина. Време беше да приключвам за тази нощ. Измъкнах се бързо през задния вход и оставих две торби с боклук до кофите отстрани на къщата, после пуснах бележката за Бет в пощенската кутия. Но докато пресичах, се сетих, че през деня ще ми трябва удостоверението за раждане на Гари, затова тихо се върнах и влязох обратно в къщата.

Бях оставил папката с удостоверението (и всички важни документи) на бюрото му. В момента, в който посегнах да ги взема, краката ми омекнаха и безсънната нощ (плюс допълнителната доза декседрин) внезапно ме смаза. Приседнах на канапето, облегнат на стената, притворих очи, докато отмине замайването от изтощението.

Внезапно проехтя гласът на Бет.

— Гари — прошепна звучно тя. — Къде си се скрил, бейби?

Ококорих се мигом. През щорите в кабинета нахлуваше слънчева светлина. Погледнах си часовника. 10:08. Сряда. Мамка му. Мамка му. Мамка му. Заспал съм. Бил съм аут цели пет часа.

— Гари! — Гласът беше палав, закачлив. Не бях я чувал да говори така от години. — Хайде, покажи се, където и да си.

Бет беше влязла през задния вход и беше долу.

Седнах изправен и трескаво се огледах за подходящо скривалище. Гардероба? Опасно е, може да го отвори. Банята надолу по коридора? Забрави. Под леглото? Бинго.

Колкото се може по-тихо се свлякох на пода. Стиснал папката до гърдите си, успях да се пхна в тесния трийсетина сантиметра процеп между леглото и килима. Пружината беше пропаднала по средата, така че не можех да стигна много навътре, поради което главата ми беше на сантиметри от ръба.

— Гари, по дяволите...

Чух я как отваря вратата на мазето и слиза по стълбите. Ако по някаква неведома причина реши да отвори фризера, край с мен. Минаха няколко влудяващи минути.

— Гари, тази криеница някаква шега ли е?

Върна се обратно на първия етаж, взе да обикаля от стая в стая. После чух стъпките ѝ нагоре по стълбите. Затаил дъх, се постарях да не мърдам, докато тя влезе в кабинета.

— Какво, по дяволите... — започна тя, изумена от неочаквано разтребената къща. Обувките ѝ бяха на педя от лицето ми. В следващия миг тя се отпусна тежко на леглото и аз едва не извиках от болка, когато пружината се заби в гърба ми. По челото ми изби пот. Стори ми се, че остана да седи там с часове, очевидно объркана. Накрая скочи, излезе от стаята, отвори още няколко врати и като слезе бързо, излезе.

Веднага щом вратата хлопна, с мъка се измъкнах изпод леглото с болки в гърба и опънати до крайност нерви. Все пак успях да се добера до прозореца и без да пипам щорите видях как Бет трескаво преравя пощенската кутия на Гари. Грабна бележката и с енергична крачка пресече улицата. След миг се изгуби през централния вход на нашата къща.

През следващия половин час кръстосвах бясно кабинета на Гари, без да припарвам до щорите. Опитвах се да се успокоя. Глупак. Глупак. Глупак. На косъм беше. Ако тя не беше извикала Гари по име, щеше да ме завари да спя на канапето. И дотам. Шахмат. Край.

Поне успях да открадна някой час почивка. Какво събуждане обаче, а.

Стъпки пред къщата, последвани от хлопване на процепа за пощата на вратата и тупване на нещо тежко на пода в коридора. Застинах на място, в очакване стъпките да се отдалечат. Още един светкавичен поглед между щорите. Бет пресичаше улицата, навела глава. Качи се в семейното волво, затръшна яростно вратата, запали двигателя, даде заден и отпраши по улицата.

Минаха цели десет минути, преди да се осмеля да слеза. След като реших, че няма да се върне повече, се спуснах до вратата и видях издут плик. Щом го вдигнах, капачето му се отвори и отвътре изпаднаха връзка ключове, които тупнаха в краката ми. Грабнах ги и се върнах в кабинета. Освен ключовете имаше и писмо. Всъщност не точно писмо, а набързо надраскана бележка, с която му казваше да върви на майната си.

Предвид това, което се случва с мен, избра най-неподходящия момент. Дотук с глупостите ти как си щял да си до мен, когато му кажа, че всичко свърши. Ти си същият като него — пълен егоист, винаги ти си най-важният. И двамата сте като тумори. Ето ти ключовете. Повече не ми трябват.

Без подпис.

Пълен егоист? Винаги най-важният? Малко грубичко, Бет. И какво вдигаш гири, човекът получи първата си поръчка от години. Е, вярно, може да ти е обещал, че ще е до теб в тези трудни моменти. Но виж, работата си е работа. Всеки да си знае пътя.

Изобщо не й повярвах, че нещата приключват. Бет имаше този навик да вкарва повече емоция, като използва вината за стратегическо оръжие. Но останах доволен от решението й да се държи мелодраматично и да върне ключовете. Това означаваше, че повече няма да има възможност да спретне неочаквано посещение в къщата.

Върнах обратно в плика ключовете и бележката и притиснах добре, докато залепне пак. После взех папката, в която беше удостоверението за раждане на Гари, пхнах го под горнището на

анцуга, изгасих лампите и слязох бързо на първия етаж. Оставих плика, където си беше край вратата (в случай че Бет се върне някоя вечер и надникне през процепа, за да провери дали е там).

Излизането от къщата беше рисковано, тъй като беше посред бял ден. Избрах друга тактика (за да не би някой случайно да погледне през прозореца на съседска къща). Завих наляво и се затичах лекичко по алеята, напъхал ръце дълбоко в джобовете на долнището, за да не се видят хирургическите ръкавици. Около триста метра по-надолу вдигнах глава и видях срещу мен да се приближава тичешком Чък Бейли.

— Хей, Зоро, как... — не успя да довърши изречението. Закова се на място, задъхан. Лицето му беше аленочервено, въздухът излизаше шумно през гърлото му, очите му излъчваха болнавест. Имаше вид на човек, който всеки момент ще получи сърдечен удар. Облегна се на рамото ми, за да се подкрепи. Аха да го сграбча за ръката, но се сетих за хирургическите ръкавици и реших да не се правя на Добрия самарянин.

— Добре ли си, Чък?

— Не съм, мамицата му.

— Да се обадя ли на...

— Не ми трябва доктор. Дай ми секундичка.

Пръстите му се забиха в рамото ми. Докато се мъчеше да си поеме дъх, аз се опитвах да освободя ръката си от ръкавицата вътре в джоба. Не помръдваше.

— Вече съм окей.

— Сигурен?

— Така ми се струва. Да му се...

— Трябва да отидеш да се прегледаш, Чък...

— Прегледах се. Машинката работи. Просто...

Извърна глава, стиснал зъби.

— Нещастници. Копелдаци такива.

— Какво става?

— Куршум в гърба.

— Ти ли?

— Аха.

— Стига бе.

— Вчера. Тъкмо се канех си ходя. Викнаха ме в кабинета на шефа. Заради шибаняците от „Фрости Уип“ и още един клиент, дето изчезна яко дим преди три месеца. „Не искаме да го правим“, така рече... И всичко приключи за минута. Трийсет и три години служба. Винаги е вървяло добре, без тази година. А слагат кръст на всичко за шейсет секунди. И не е само това, когато се върнах в кабинета си, след като получих новината, там ме чакаше някакъв гангстер с шлифера и куфарчето ми. „Съжалявам, господине, кабинетът е запечатан.“ Направо ми идеше да го обезглавя.

— Боже! — възкликнах аз. — Неустойки?

— Шест месечни заплати.

— Все е нещо.

— Нищо не е. Емили учи в „Смит“, Джеф в „Чоути“. Със спестяванията мога да изкарам около две години. После...

— Ще измислиш нещо.

— На петдесет и три съм. Нищо няма да измисля.

— Консултантски услуги?

Гърлен смях.

— Друг начин да кажеш, че си мъртъв за компаниите. Кажи на някого, че си консултант, и ти лепват етикет „загубеняк с голяма уста“.

— По дяволите, Чък, наистина...

— Зарежи. Вбесявам се, като ме съжаляват. И теб ли те изритаха от работа?

— Мен ли? Просто си взех един ден почивка. Събудих се тази сутрин и си викам, да вървят на майната си.

— Това е то да си партньор, има си някои луксове. Аз така и не стигнах по-нагоре от изпълнителен вицепрезидент. Какво ще кажеш за по пиitie? Реших да прекарам деня в компанията на господин Джони Уокър.

— Имам планове. Може би по-късно...

— Какво ти е на ръката? — прекъсна ме Чък, вторачен в постъпателното движение на ръката ми в джоба на долнището. Прекратих веднага.

— Сърбеж.

— Интересен сърбеж.

— Срамни въшки.

— Голям съм късметлия аз. Ако си промениш решението за пиетието, тука съм.

— Внимавай, чу ли?

— Защо? Един удар ме спасява от толкова грижи.

И преди да успея да му предложа други утешителни думи, от каквито той изпитваше ужас, отпраши тичешком към къщи.

Щом го изгубих от поглед, бързо извадих ръце от джобовете, свалих ръкавиците и ги напъхах обратно вътре. Докато вървях към къщи, си мислех, всичко е толкова крехко, нали така... може да се срине за секунда. Прекарваме по-голяма част от живота си в работата в страх, че този момент е близо.

С облекчение влязох вкъщи. Олекна ми, като видях, че не съм изпотил документите, скрити под блузата. И че на телефонния секретар няма нови съобщения. След един душ се облякох пак в стил Гари, пъгнах в джоба си удостоверението му за раждане и се отправих към магистралата.

Беше малко след дванайсет на обяд. Оставаха още пет часа дневна светлина. Достатъчно, за да свърша няколко важни задачи преди вечерята у семейство Хартли.

Първо трябваше да отида до офис на Пътна полиция в Норуок — средно голямо предградие на трийсетина километра от Ню Кройдън. Преди да стигна дотам, спрях на бензиностанция, напълних резервоара догоре и помолих да използвам телефона. Набрах справки и получих номера на Пътна полиция — Кънектикът. Набрах го, от списъка с тонални опции, дадени ми от електронен глас, избрах „Обща информация“. След като ме информираха, че трябва да изчакам пет минути, докато ме свържат, най-накрая успях да се добера до служителка на име Джуди. Обясних й, че съм си загубил шофьорската книжка и се интересувам дали ще ми трябва нова снимка, за да ми бъде преиздаден документът.

— Разбира се, че ще ви трябва. Законът го изисква.

— Вижте, знам, че звучи глупаво, но, нали разбирате, ужасно си харесвам предишната снимка и се чудех дали я нямате някъде електронно.

Чух я как преглътна изблика си на смях.

— Не мога да ви помогна, сър. Щатът Кънектикът не съхранява електронно копия на снимки от шофьорски книжки.

Точно това исках да чуя. Отидох до тоалетната в бензиностанцията. Вътре в кабинката извадих шофьорската книжка на Гари, записах номера ѝ в тефтера си, след което извадих швейцарската си чекийка и с ножичката накълцах документа на конфети. Три пускания на водата и не остана нито следа.

Избрах точно този офис, защото там обикновено нямаше много хора (Норуок беше от крайградските зони, от които всеки гледаше да се изнесе). И понеже бях подновявал собствената си книжка в Стамфорд само преди шест месеца, не исках да рискувам да попадна на същия служител.

На опашката пред мен имаше само пет човека. Докато чаках, попълних формуляр „Изгубена книжка“, като отбелязах номера на „изгубената“ книжка на Гари.

— Как я загубихте? — попита ме зъбатият гений зад бюрото.

— Вкъщи.

— Носите ли си удостоверение за раждане?

Подадох му го. Онзи го огледа, после и формуляра.

— Забравили сте да се подпишете — бутна ми го обратно.

Чудно. Точно в момента нямаше как да извадя кредитната карта на Гари и да направя фалшификацията с обръщането. Затова се опитах да овладее ръката си и набързо дръпнах един подпис долу. Ставаше. Служителят го погледна бегло.

— Ей там за очите — посочи ми друга опашка.

Отне ми две минути да изредя буквите на таблото и да бъда удостоверен като шофьор с нормално зрение. После бях упътен към фотомашина, за да бъда сниман, скалъпих поредната прилична имитация на подписа на Гари върху картончето, което, след известна обработка, щеше да се превърне в нова ламинирана шофьорска книжка.

Самата обработка отне десет минути. После някой извика: „Гари Съмърс“. Трябваше ми минутка, докато осъзная, че става въпрос за мен.

Пристъпих смутен към гишето, като очаквах от дъното да изскочи полицаи и да ме арестува за представяне под друга самоличност.

— Заповядайте, господин Съмърс — подаде ми новата шофьорска книжка служителът и преброи парите, които му дадох. —

Постарайте се да не я губите повече.

Докато се отдалечавах на север по магистрала 95, благодарих мислено на скования от бюрокрация щат Кънектикът, който не разполагаше с необходимия софтуер, за да съхранява електронни копия на шофьорските книжки. И заедно с това се поздравих за сдобиването с ключовия документ за самоличност, валиден в четирийсет и осем щата.

Остатъкът от следобеда пазарувах. Най-напред отидох в голям мол в индустриално предградие, наречено Бриджпорт. От банкомат изтеглих 500 долара от собствената си карта. После влязох в магазин за автомобилни части и купих две пластмасови туби за гориво. Оттам се отправих на север към Ню Хейвън, където намерих голям магазин за спортни стоки в крайградски търговски център и дадох 195 долара за малка надуваема гумена лодка, крачна помпа и чифт весла. Нови четирийсет минути каране до Хартфорд. В „Жълти страници“ намерих адреса на компания за доставка на химикали, където оставих 27,50 долара. Продължих на юг към град Уотърбъри — половин час с висока скорост по магистралата — попаднах на магазин за градинско оборудване, където продаваха всякакви химически препарати. Отдалечих се още по-нататък на юг по магистрала 84 и стигнах до железария в Данбъри, откъдето се сдобих с голям черен найлон, обикновен чук, дълъг гумен маркуч и голяма бутилка с препарат за отпушване на канали. Следващата ми спирка беше Стамфорд, по шосе 7 (пътюм минах покрай Дариън), и един мол в западните предградия. От три различни магазина купих черно долнище на анцуг, кецове, кутия за обяд, зелен брезент за кола, два брезентови сака, ролка тиксо, два малки картонени тубуса и две стъклени шишенца.

Платих за всички тези неща кеш. Никъде не потърсих съдействието на продавач. Не размених нито дума с касиерка. И макар да навъртях почти триста километра за целия следобед, бях все така убеден, че обиколката на Кънектикът е необходима предпазна мярка. Пазаруване от едно място, особено на толкова много запалителни вещества и гумена лодка, можеше да предизвика повдигане на вежди тук-там и някой да запомни физиономията ми.

Малко преди седем се върнах в Ню Кройдън. Разпределих покупките в различни заключени шкафове на тъмната стаичка. Накрая се отправих към семейство Хартли.

Почерпиха ме с добър скоч и качествено шабли. Нахраниха ме с морски език. Изслушаха ме със съчувствие и внимание, докато им разказвах надълго и нашироко историята на разпадането на брака ми. Включиха се с обичайните конкретни предложения за семеен терапевт, медитация, възможностите за помирение. Спогледаха се, когато споменах, че Бет иска до неделя да съм се изнесъл.

— Можеш известно време да използваш стаята ни за гости — предложи Рут.

— Изключено.

— Направи го — настоя Бил.

— Не ви трябва такива главоболия.

— Какви главоболия? — прекъсна ме Рут. — Както и да е, защо да минаваш през целия онзи ад с търсенето на квартира и...

— Сигурен съм, че компанията ще ми позволи да използвам фирмения апартамент за няколко седмици.

— Добре, но ако отседнеш при нас, ще си близо до момчетата. И до Бет. Няколко седмици разделени... кой знае... Може пък нещата да се уталожат.

— Безнадеждно е.

— Никога не вярвай на тази приказка.

— Не вярвам. Знам.

— Както и да е — намеси се Бил, — стаята за гости е твоя за колкото време ти трябва.

— Не, наистина, предпочитам...

— Не казвай нищо — прекъсна ме той, — просто си пий.

Допълни ми чашата. Отпих от виното и зададох въпроса, за който чаках удобен момент цяла вечер.

— Мисля да си взема почивка до средата на идната седмица. Не вярвам да ви се излиза за ден-два по Саунд?

— Би било страхотно — отвърна Бил, — но в неделя ще ходим при Тео в Ню Хейвън. Събота?

— Ще съм при Адам и Джош в Дариън.

— Ами ако ти се ходи сам в неделя, добре си дошъл на лодката. Остани една нощ, ако искаш, или колкото...

— Изключено е да се справя сам с красавицата.

— Че защо? Като те гледах миналата седмица, имаш вид като да знаеш какво правиш. Някой и друг ден сам със себе си може би ще ти

се отрази добре. Ще ти даде възможност да погледнеш нещата отстрани.

— Не бих допуснал да се случи нещо лошо на „Синият чип“.

— Майната ѝ, застрахована е.

— Дебело застрахована — додаде Рут.

Всички се засмяхме.

— Толкова сте мили — вметнах.

— Хей, за какво са приятелите? — възкликна Бил.

Четивото преди лягане ми бе осигурено от Бил. Три големи морски карти на района около крайбрежието на Кънектикът. Гледах ги около пет минути, след което сънят се стовари отгоре ми като парен чук. Когато се размърдах девет часа по-късно, ми трябваше известно време, докато осъзная, че е единайсет сутринта в четвъртък и се намирам в стаята за гости на семейство Хартли (тъй като предната нощ бях твърде смазан и емоционално натоварен, за да се прибера у дома). За първи път от дни бях спал дълбок, безпаметен сън.

Картите бяха разпилени около мен на леглото. На нощната масичка намерих бележка и връзка ключове.

Отиваме на работа. Не искахме да те будим. Чувствай се като у дома си. Задръж ключовете, пренеси се, когато решиш. Малкото ключе е за каютата на „Синият чип“, ако искаш да огледаш.

Разполагай се.

Обичаме те.

Р & Б

Не заслужавах приятели като Рут и Бил. Бяха твърде почтени, твърде много се доверяваха. А аз щях да се възползвам от гостоприемството им, и то как.

Въпреки всичко бях изключително благодарен за ключовете от „Синият чип“. След бърз душ в банята към стаята им за гости, потичах до кея на Ню Кройдън и се качих на борда. Влязох в каютата и направих бърз оглед. Под едната от двете койки имаше достатъчно пространство за багаж. Едномачтовата лодка беше съоръжена и с двигател, ако човек иска да свие платната за известно време и да набере скорост. Мощността му беше напълно достатъчна, за да се пребори със средни по сила коварни течения — особено ако я оставиш на автопилот, докато спиш, и се довериш на джипиеса на Бил да те

води в правилната посока. Според едно от ръководствата за употреба, които намерих на рафт в каютата, с пълен резервоар лодката можеше да измине около триста километра. В малко килерче до носа имаше три туби, пълни с дизел (Бил не рискуваше да се озове без гориво в бурно море). Вътре в лодката забелязах, че маркучът, който свързва печката с външния резервоар, е поизносен, та някой го е позакърпил криво-ляво с черен изолирбанд.

Излязох обратно на палубата, като заключих каютата след себе си. Денят беше навъсен, небето — оловносиво, от север нахлуваше студ. Вдигнах яката на коженото си яке и разпънах картите на Бил върху руля. Внимателно разгледах приливите и отливите за неделя и понеделник, после минах на информация за Лонг Айланд Саунд. Като проследих с пръст назъбения ръб на крайбрежието на Кънектикът, скалиста верига от кейчета и заливчета, не открих каквото търсех, докато пръстът ми не се спря върху шепа земя на изток от Ню Лондон, наречена Харкнес Мемориал Стейт Парк.

Два часа по-късно бях там. Намираше се на сто и петдесет километра североизточно от Ню Кройдън. Взех магистрала 95 до крайморския град Ню Лондон — в който се намира онзи център на академичното майсторство, Академията на бреговата охрана — после се спуснах няколко километра надолу по шосе 213, докато не се озовах пред входа на парка. Ширнали се зелени ливади, маси за пикник, дъсчени пешеходни алеи, отвеждащи към плажа. И сред всичко това, внушителната осанка на имението Харкнес, днес превърнато в музей и на вид като обитавана от духове къща, взета от филм на Винсънт Прайс.

Входът представляваше ниски дървени порти, върху които имаше табела с информация, че затварят по залез-слънце. В близост се виждаше будка за часови. Тъй като беше трети ноември, тоест извън сезона, парковата охрана не я обслужваше. На практика в този суров, мрачен четвъртък мястото беше изцяло на мое разположение. Разходих се по плажа и видяното ми хареса. Във водата имаше две-три туристически яhti, от време на време профучаваше по някой катер на бреговата охрана. Другото беше необятна морска шир, която на двайсет километра оттук преливаше в Атлантическия океан. Също така ми направи впечатление и че това бе единствената брегова ивица в близост, на която не бе построена къща с изглед към водата, а това

означаваше, че мога да акостирам, незабелязан от никого. Леко ме притесняваше бреговата охрана. Дали младите кадети от академията проверяваха всяка лодка, навлязла в територията им? Та нали тяхната работа е да охраняват брега? Защо ще си врат носа във всеки плавателен съд, излязъл на разходка в морето? Да, това е мястото. И докато теченията са на моя страна, пътешествието ми към океана щеше да е безпроблемно.

Помотях се известно време по брега, вдишах соления въздух, съзерцавах морския безкрай, за миг освободен от чувството за вина, което знаех, че ще остане завинаги в мен. Страхът определя всеки миг от съзнателния ни живот, нали така? Вървиш напред, а в теб се е загнездила неизбежната мисъл: „Днес ще разберат всичко“. Жалките ти престъпленици и прегрешеници — малките лъжи, с които изкарваш деня — не са нищо в сравнение с ужаса от това твоята некадърност, безотговорност и мошеническа природа да бъдат изложени на показ пред всички. И този ужас не изтлява. Докато — може би — не прекрачиш крехката граница между цивилизованото и примитивното поведение. Граница, от която всеки от нас се страхува, защото всички знаем, че се нарушава толкова лесно. За частица от секундата. Всичко, което трябва да направим, е да посегнем към онази бутилка.

А после? После се чудиш защо си прахосал толкова много от живота си в очакване на момента на ужасяващото разкритие. Изведнъж се оказваш виновен. Извършил си неизречимото. Вече няма защо да се страхуваш от тъмното. Ти си там. Това е момент на ужасно освобождаване. Защото, докато се мъчиш да издрапаш от тъмното, съзнаваш, че си подложен на най-мъчителното и непоносимо ограбване: загубата на децата си.

Поседях на плажа около час, докато слънцето започна бавно да захожда. Върнах се в колата, излязох от парка и свърнах наляво. На около километър по пътя внезапно забих спирачки пред порутена порта на ферма. Зад нея имаше около два акра поле с горичка в единия край. Дърветата бяха буквално сбити едно в друго, но все пак малката ми кола можеше да се промуши между тях. Огледах се. Земята ми се видя неизползваема, обрасла. Най-близката постройка беше голяма дъсчена къща на около петстотин метра разстояние. Полето беше точно това, което търсех.

С връщането си в Ню Лондон отбелязах на километража разстоянието до гарата, после подкарах по табелите към магистрала 95 и насочих колата към Ню Кройдън.

Прибрах се у дома и звъннах на Бет. Тайничко се надявах заминаването на Гари да я е направило по-приветлива. Не бях познал.

— Късно е — рече тя, щом чу гласа ми.

— Седем и половина е. Не е съвсем посред нощ.

— Знаеш, че Луси и Фил не обичат да им се звъни след седем.

— Смущава им кармата, така ли?

— Нещо конкретно ли имаш да ми кажеш?

— Просто исках...

— Да?

— ... да проверя как са момчетата.

— Добре са.

— Супер.

— Нещо друго?

— Ще мина в събота.

— Знаем.

— Към два.

— Добре — отвърна тя и връзката прекъсна.

По-приветлива ли? Направо ме лъхна студ като в ледената епоха. Безнадеждно. Край. *Капут.*

Преглътнах с усилие и звъннах на домашния на Джак Мейл в Скарсдейл. Звучеше изтормозен.

— Малко ми е замаяно тази вечер — призна. — Сигурно е от хапчетата, които ми изписа доктор Бог. Ти държиш ли се?

— Най-накрая снощи поспах — отвърнах. — Все е нещо, струва ми се.

— На Бет дойде ли й здрав разум?

— Никакъв шанс.

— Мътните го взели.

— Именно.

— Видя ли момчетата?

— Удостоиха ме с честта да ми разрешат посещение в събота следобед. Имаш ли нужда от мен преди това?

— Ще се оправя някак. Само... Случаят „Декстър“ не върви на добре. Онзи адвокат от Сантяго се е заинатил на милион и девет на

дете, а петата госпожа Д. върти номера. Освен това ми се обади Дебора Бът Бауълс, беше доста разстроена... Бордът на кооператива ѝ се кани да ѝ връчи документация за поддръжка за шест месеца назад.

— Добре.

— Тя е клиент, Бен.

— Тя е пиявица. При това от тези, от които няма отърване.

— Тук не мога да споря. Но въпреки това сме длъжни да намерим начин да ѝ осигурим финансиране.

— Естел добре ли е?

— Естел си е Естел.

— Държах се като пълен идиот.

— Минало-заминало. Загърби го.

— Ти как се справяш?

— Е, все още съм тук. И това е нещо, май. Виж, трябваш ми обратно в офиса в сряда. Имам нужда от теб.

— Там съм — излъгах.

— Гледай да си починеш. Сега това е най-доброто, което можеш да направиш за себе си.

— Благодаря ти за всичко. Ти винаги си бил най-добрият.

Той долови нотките на безвъзвратност в тона ми.

— Сигурен ли си, че си окей, Бен?

— Просто съм уморен. Меко казано.

— Кураж, моето момче.

Затворих. И осъзнах, че никога повече няма да говоря с него. Първото ми сбогуване. Предстояха по-тежки.

Предпазливо отскачане до къщата на Гари. Бърза проверка във фризера. Боднах сиво-сините му устни, чу се леко пропукване. Три пъти ура за „Фриджидеър“ — искаш ли да съхраниш труп в лед, няма по-добри от тях. Затворих капака и насочих вниманието си към неговата тъмна стаичка. За разлика от мен, имаше само три фотоапарата: очукан „Ролейфлекс“, относително нов „Никормат“ и джобна „Лайка“. Напъхах ги и трите в чантата му заедно със светкавицата, два допълнителни обектива и малък статив.

Горе в спалнята му намерих сак, в който събрах джинси, блузи, пуловери и бельо. Взех и коженото му авиаторско яке „Авирекс“, тефтера му „Филофакс“, несесера му с тоалетни принадлежности и чифт очила „Рей-Бан“, каквито винаги слагаше на публични места.

Пробвах кафявите му ботуши „Тони Лама“. Малко ми стискаха, но с носенето щяха да се отпуснат. И те бяха прибавени към другия багаж в сака. И още нещо, последно: „Тинкпад“-ът му IBM. Чантата му беше прибрана под бюрото. Вътре намерих и преносим принтер „Канон“. Колко удобно. Пъхнах „Тинкпад“-а в чантата и я метнах на рамо, взех и сака.

Бързо, нервно претичване през улицата. Щом стъпих на алеята пред дома ми, всичко се озова в багажника на маздата. След кратко посещение в тъмната ми стаичка, там влязоха и зеленият брезент за кола и папката с документите на Гари.

Беше ред на късно пътуване до Стамфорд. Поредният полузаспал служител в кабинката при входа на паркинга. Изобщо не отмести поглед от „Спортс Илюстрейтед“, докато си вземах билетчето и влизах. Намерих място на три коли разстояние от автомобила на Гари. Други шофьори нямаше, така че никой не ме видя да прехвърлям нещата от багажника на маздата в неговото MG. Тъй като трябваше да убия малко време (не исках служителят да ме види да излизам пет минути, след като съм влязъл), се смъкнах по стълбите и се отбих в един индийски ресторант на съседна закътана уличка. Оползотворих близо час в компанията на пиле тандури и няколко бирички, като през цялото време внимавах да седя с поглед, забит в последния брой на „Стамфорд Куриер“.

Никой не ми обърна внимание, когато в единайсет и половина напуснах паркинга с маздата. Когато рано на следващата сутрин се върнах пеша, след като бях хванал влака в 6:08 от Ню Кройдън, беше дошла новата смяна. Беше петък и човек би си помислил, че просто започвам уикенда по-отрано, понеже бях облечен като за разходка в планината: туристически обувки, дебел пуловер, малка раница на гърба. MG-то на Гари запали от раз. Пъхнах 24 долара за два дни паркинг и вяло се отправих към магистрала 95 със замъглен от неспокойната нощ мозък.

Карах доста под позволената скорост и стигнах до входа на парка Харкнес. Влязох и продължих по пустия път, докато се озовах пред портата на порутената ферма. Скочих от колата, отворих, мръднах напред, затворих вратата зад колата и се отправих към дърветата. Като се провирах между тях със 7–8 километра в час, се опитах да забия автомобила възможно най-навътре сред дъбовете и брястовете. След

двайсетина метра повече нямаше накъде. Изгасих двигателя, извадих брезента и покрих колата. После натрупах отгоре опадали листа. Не се справих чак като зелена барета, но като излязох от гората и се отдалечих, всичко, което видях сред дърветата, беше купчина листа.

Извадих от раницата си бейзболна шапка и слънчеви очила и се приготвих да измина пеш седемте километра до Ню Лондон. Вървах по тревистата пътека покрай пътя. Задминаха ме едва няколко коли. Никой не спря да ми предложи да ме закара. Никой не ми обърна дори минимално внимание. За тях бях просто един откачен природолюбител, предприел дълга разходка.

В Ню Лондон си отдъхнах половин час в чакалнята на гарата, като се мъчех да се съсредоточа върху някакво романче на Том Кланси, което си бях взел. Джак Райън спасяваше Щатите от откачени ислямски фундаменталисти, които заплашваха да взривят Кливланд. Имаше сцена в Овалния кабинет, където президентът казва на Райън: „Страната разчита на теб, Джак“. Имаше сцена, в която Райън казва на жена си: „Страната разчита на мен, скъпа“. Имаше сцена, в която Райън казва на един от хората си: „Страната разчита на нас, Боб“. Кланси не беше писател, а опекун на ЦРУ. Но му дължа голяма благодарност. Един суперприповдигнат патриотичен пасаж ме втрещи дотолкова, че не издържах и вдигнах смутено очи от книгата. И изведнъж през прозореца на чакалнята видях зет ми Фил, застанал точно пред мен на перона.

Не че той ме видя. Беше зает да се взира в очите на около четирийсетгодишна жена. Висока, ситно накъдрена, облечена в стандартен делови костюм. Не успях да я огледам по-добре, защото двамата внезапно се вкопчиха в страстна прегръдка и започнаха да се целуват пламенно. Аз скочих тутакси и се насочих към задния изход. Продължих да вървя, докато не излязох от гарата по посока на най-близкия бар.

Укрепващ коктейл с бира и уиски, последван от будвайзер. Бях на косъм. Слава богу, че бях още в чакалнята, а не на перона. Вярно, сега щеше да се наложи да прекарам тук още два часа и да хвана следващия влак в южна посока. Но си струваше, предвид това, което разбрах, че мършавото ми зетче, това генийче с физика и душевност на подострен молив, изневерява на отвратителната Луси. Коя ли, питах се, е фаталната жена? Колежка счетоводителка, отнесла му главата,

докато е проверявал сметките на „Джонсън Депилаторис Инк.“ (Фил се беше специализирал в одит на компании за козметични продукти). Или пък е човек, който като него търси спасение от изпаднал в амок брак. Някой, който търси начин да си напомни, че все още е желан. Браво, Фил. Значи и ти имаш таен живот.

Когато най-сетне се качих във влака, намерих място в близост до мъжката тоалетна, в случай че се наложи да се скрия от друга позната физиономия.

При завръщането ми в Ню Кройдън ме чакаше опасна задача. Отключих един от шкафове в тъмната ми стаичка и извадих оттам разнообразните химикали, които бях купил. После взех тефтерчето си и погледнах рецептата, която бях преписал от „Готварска книга на анархиста“. Залових се за работа. Като влязох в ролята на лудия учен, взех една купа и отмерих точното количество от всички необходими съставки, след което ги смесих. Взех един от двата картонени тубуса, които бях купил и го запуших в единия край с пластмасова капачка. Изсипах сместа вътре, залепих отвора в горния край с тиксо. Повторих цялата процедура и с втория тубус. Когато приключих, прибрах двата в малка чанта, скъсах листчето с рецептата и я изпратих в морето, като пуснах водата в тоалетната.

С помощта на тясна фунийка напълних двете шишенца с киселина, запуших ги и ги запечатах с тиксо. Взех кутията за обяд и закрепих здраво по едно шишенце от двете ѝ страни. Затворих кутията и я разтърсих мощно и енергично. Шишенцата не помръднаха. Киселината не протече. Аз не пламнах тутакси — нищо че докато отварях първата от шестте бири, които пресуших тази вечер (безпаметно проснат пред телевизора), в лицето ме окъпа гейзер от пяна.

Предпазните мерки с киселината бяха наложителни, тъй като на следващата сутрин натоварих всичко в „Синият чип“. Предварително бях звъннал на Бил, за да му кажа, че искам да си приготвя всичко в лодката, преди да отплавам в неделя. „Нямаш грижи“, отвърна той и обеща да предупреди охраната на пристанището, в случай че някой се чуди какво души около яхтата някакъв непознат.

— Привет! — подвижна пазачът, докато вървеше към мен. Беше около шейсетте — кльощав като шушулка от боб, със зърнесто като евтин гранит лице.

— Добрутро! — отвърнах аз и подадох ръка. Здрависа се отривисто и здраво.

— Мярнах те вчера.

За малко да се сепна. Нямах представа, че някой ме е наблюдавал.

— Трябваше да се обадиш — подметнах.

— Тъкмо се канех, ама видях, че имаш ключ от каютата, та реших, че си с разрешение. За Европа ли се стягаш?

— Малко нагоре покрай брега за два дни.

Огледа торбата с провизии и брезентовия сак, който вече бях метнал на палубата.

— Като те гледам какво товариш, все едно се каниш да излезеш в океана.

— Човек никога не знае.

Забеляза и другия голям сак, който беше още на кея.

— Там пък какво носиш, по дяволите?

Дланите ми плувнаха в пот. Пъхнах ги в джобовете.

— Екипировка за гмуркане.

— Из тия води няма нищо за гледане, само мръсотии. Помощ искаш ли?

Преди да успея да отклоня предложението му, вече беше сграбчил единия край на торбата. Скочих на кея и вдигнах другия край.

— Тежи проклетията — възкликна той и ми помогна да кача сака на палубата. — И е студено като буца лед.

— Държа кислородните бутилки в гаража, а там е студено като във фризер.

Успяхме да вдигнем сака на яхтата, отпуснахме го внимателно на пода.

— Благодарско — побързах да кажа аз, с надеждата, че сега вече ще ми се омете от живота.

— Днеска ли отплаваш?

— Утре заранта рано.

— Пристанището отваря в шест и половина.

— Знам.

Продължи да зяпа торбата. Постарах се да не изгубя самообладание.

— Ще се гмуркаш през ноември? — поклати глава той. — Добре че не съм аз.

Изрита багажа с левия си крак. За късмет случи точно металната бутилка, та се чу приглушен звън.

— Голям резервоар, чини ми се. Колко издържаш долу?

— Към час.

— Май стига толкова по тез места. Ами... приятно.

— Благодаря за помощта.

Кимна строго, качи се на кея и се отдалечи.

Слязох в каютата, стоварих се на едната койка и се опитах да успокоя дишането си.

Пристанището отваря в шест и половина. Нали затова домъкнах сака сега. Защото нямаше как да го натоваря посред нощ, а не исках да изострям любопитството на Бил, като се появя с него утре сутринта. Слава богу, че сложих кислородната бутилка в същата торба.

Какво толкова си вре носа този пазач? Да не би да заподозря нещо? Толкова ли бия на очи? Или просто е любопитен дъртак, който си няма друга работа, освен да се интересува от хорските работи.

Реших да се спра на варианта „любопитен дъртак“. В крайна сметка, нямаше причина да не ми вярва. И със сигурност няма как да знае, че ми е помогнал да кача на борда замразения труп на Гари Съмърс.

Вкарването на Гари в сака се оказа доста трудоемко начинание. Към един сутринта, след като привърших с рецептата от „Готварска книга на анархиста“, вкарах на заден маздата си в гаража на Гари, като затворих вратата след себе си. Гаражът се оказа празен, само на една от стените бяха окачени някои домашни инструменти. Бях взел със себе си по-големия от двата брезентови сака, купени предния ден. Вътрешната врата на гаража водеше право към мазето. Залових се за работа незабавно, дръпнах ципа на чантата и застлах пода с черен найлон. Отворих фризера и успях да изправя Гари, само дето едва не се сецнах, докато се опитвах да го задържа. От вкочаняването беше станал твърд като скала и невъзможно студен. Толкова леден, че като обвих ръцете си около кръста му, не можех да го държа повече от няколко секунди. След няколко опита най-сетне успях да наклоня тялото му от ръба на фризера. Тогава се протегнах, хванах го за краката и го преметнах. Стовари се с главата на пода, черепът му

изтрополи върху балатума с ужасяващо къртене. Май доста се натърти. Прекатурих го върху черния найлон и тутакси ми стана ясно, че макар вече да му бях пречупил краката, за да мога да го вкарам в раклата на фризера, брезентовата чанта пак нямаше да го побере. Трябваше да се реже по-смело. В гаража намерих поялник и електрическа резачка „Блек енд Декър“ с изключително остро въртящо се острие.

Върнах се в мазето, натиснах копчето на машинката. Острието изръмжа безумно, преди да заработи. Изключих го. Не, не, не. И така, прекарах следващия половин час в опити да напъхам Гари в торбата. Но всичките ми опити да реша проблема се оказваха безуспешни и сакът не се затваряше както трябва. Не ми оставаше друго, освен да сменя тактиката. Извадих резервен найлон, продупчих го в средата и си проврях главата през дупката. Надявах се това импровизирано пончо да ме предпази от евентуално впръскване. Поех си дълбоко дъх. Способен ли съм да го направя? Нямах избор. Давай тогава.

Отне ми двацет минути. След това разрязаният на две половини труп на Гари бе увит в черен найлон и опакован с тиксо. Побра се идеално в сака. Даже останаха шейсетина сантиметра в единия край — затова щом се прибрах у дома, реших да пъхна там водолазната екипировка, за да замаскирам истинското съдържание. Качването на Гари по стълбите доста ме изпоти. Наложих се да го дърпам стъпало по стъпало, докато стигна до гаража и го натоваря в багажника на маздата.

Мазето изискваше основно почистване. Преди да се заломя с тази работа обаче, прекарах известно време в тоалетната — стомахът ми се бунтуваше от чувство за вина заради стореното току-що. После излях три бутилки дезинфектант, за да почистя резачката и всички повърхности в мазето. Сипах препарат за отпушване на канали навсякъде, където беше възможно, за да разгради следите от кръв, косми или каквото там би могло да се проследи посредством ДНК тестове. Прибрах в една торба всички възможни улики и ги метнах в колата. Последен оглед. Огромното количество дезинфектант почти беше неутрализирано миризмата на опърлена плът. Изключих фризера, както и всички основни електроуреди в къщата. Пердетата и щорите бяха спуснати, вратите — заключени, а ключовете превъртени по два пъти. Къщата беше запечатана. И щеше да остане така, докато няколко

месеца по-късно Гари не реши да я обяви за продан. Да се отърве от нея.

Изкарах маздата на алеята, заключих гаража и пресякох улицата с изгасени фарове. Не погледнах назад. Не исках очите ми никога повече да виждат тази къща.

Няколко часа по-късно бях на пристанището на Ню Кройдън и товарех багажа си. След като се разделих с пазача и влязох в каютата, изчаках четвърт час, преди да се върна на палубата. Онзи беше преминал на туристическо корабче, което току-що бе акостирало под канадски флаг. Несъмнено в момента душеше за нелегални имигранти от Нова Скотия. Издърпах сака долу, извадих водолазното оборудване и напъхах Гари в шкафа под койката. Втората брезентова торба с надуваемата лодка замина при резервните туби гориво. Заключих каютата, върнах се в колата и потеглих с надеждата, че трупът няма да се разтопи през нощта.

Беше време за посещение в Дариън. Но не избрах пряк път. Предпочетох да заобиколя през окръг Феърфийлд. Трябваше да се освободя от последните улики, затова спирах за секунди пред някой боклукчийски контейнер в Ню Канаан, Уилтън и Уестпорт, като изхвърлях торбите по една на всяко място.

Фил и Луси живееха в края на задънена улица на име Франклин авеню. Къщата им бе отглас от ерата на Айзенхауер — покрив с дървени плочки, веранда, зидана с червени тухли и украсена с елегантни бели колони. На верандата бяха окачени две кашпи с цветя. На пилон над входната врата бе увесено американското знаме. Спрях колата на алеята и останах вътре секунда-две, в опит да овладеем ужаса си. Излязох и натиснах звънеца — проехтя звучна камбанка. Отвори Луси. Беше облечена в кремав шотландски пуловер, бяло поло, бели джинси, черни пантофи „Гучи“. Черна копринена лента придържаше русата ѝ коса. Не ме посрещна с усмивка.

— Бен.

— Здравсти, Луси.

Напрежението в тона ми беше осезаемо.

— Той е тук — провикна се тя през рамо. После, като се обърна към мен, рече: — Влез, ако искаш. — Щом прекрачих прага, тя се насочи към кухнята и ме остави сам.

Пъстроцветни сатенени материи. Претруфени тапети с флорални мотиви. Викториански джунджурии. Вътрешен дизайн а ла Лора Ашли.

— Тати! Тати!

Адам се изстреля от детската стая на приземния етаж и се метна отгоре ми. Гушнах го и го притиснах плътно към себе си.

— Тати дойде, мамо!

— Дойде значи.

Бет стоеше в другия край на стаята, Джош спеше на рамото й. Кимна бързо вместо поздрав. Тя също изпитваше ужас от тази среща.

— Добре ли си? — попитах.

— Да — отвърна тихо.

— Отиваме в „Макдоналдс“ — обяви Адам. — Отиваме да купим играчки.

— Каквото кажеш.

— Без шоколадов шейк — предупреди Бет. — Превъзбужда се.

— Искам шоколадов шейк! — запротестира Адам.

— Ягодовият е прекрасен — предложих.

— Шоколадов!

— Не, Адам — отрязва го Бет.

Той се разплака.

— Искам...

— Ще видим — прошепнах в ухото му.

— Бен, казах ти...

Вдигнах ръка. Тя кимна уморено.

— Отивай да се облечеш, батко.

Адам се завтече към стаята. Неловка тишина. Бет я прекъсна:

— В къщата всичко наред ли е?

Би трябвало да знаеш сама. Нали беше там преди два дни.

— Аха — отвърнах. — Джош не спи ли нощем?

— Снощи будовахме пет часа.

— Рекордно време. Може ли...?

— Разбира се — отвърна и внимателно ми го подаде. Главичката му се плъзна върху врата ми. Целунах го по топлата бузка. Миришеше на ментови бонбони. Залюлях го насам-натам. Не исках да го пускам.

Адам влетя обратно, като влачеше зад себе си кафявото си палто с качулка. Не му хареса, че гушкам бебето.

— Не искам Джош! Не искам! — Очичките му плувнаха в сълзи от детска ревност. — Само тати и Адам.

— Това не е много любезно, Адам — каза му Бет.

— Искам тати!

— Твой е — уверих го. Подадох Джош на Бет с неохота, през тялото ми премина ледена тръпка.

Адам ме хвана за ръката.

— Може ли да се върнете до пет — помоли Бет. — Канен е на вечеря у един приятел на Еди.

— Не харесвам Еди — оплака се Адам. — Бие ме.

— И ти го бий — посъветвах го.

— Бен, Еди е в кухнята с Луси.

— Не бива да му позволяваш да тормози Адам.

— Разбира се, че не му позволявам.

— Добре — прекъснах я аз, преди да е превключила на гневен тон. — Може ли да взема волвото? За да не премествам детското столче.

— Ето — подаде ми тя ключовете. — В пет, моля. Не по-късно.

— Чух те, няма нужда да ми повтаряш.

Излязохме. Докато слагах коланите на Адам в детското столче, той ме погледна:

— Тати вече не харесва мама.

— Харесвам мама. Просто...

Избухнах в сълзи, неспособен да продължа. Как да обясниш на четиригодишно дете, че чувствата са охладнели. Не можеш. Просто лъжеш.

— Повече няма да се караме, Адам.

Той се усмихна.

— Ще се приберем ли скоро у дома?

— Да — излъгах пак. — Съвсем скоро.

В „Макдоналдс“ Адам си поръча обичайния „Чикън Макнагетс“ с пържени картофи. Изгълта ягодовия си шейк, без изобщо да се оплаче, че не е шоколадов. Поигра си с играчката от „Дисни“ към детското меню.

— Кога ще отидем на „Дисни Уърлд“? — попита.

От месеци ме молеше да го заведе в Орландо, запленил от рекламата за „Царството на Мики“ преди филмчето по „Книга за

джунглата“.

— Ще отидем някой път — отвърнах, като бръкнах в джоба си за шишенце с лекарства.

— За Коледа? Да отидем за Коледа, а?

Преглътнах с усилие.

— Някой път, Адам, някой път.

Отворих шишенцето и лапнах две хапчета, глътнах ги с диетична кола.

— Тати пие лекарства — отбеляза Адам.

Тати пие декседрин. Тати има нужда от декседрин. Не е спал. Вършил е немислими неща в мазето на съседа. Тати иска да изпие и един валиум. Защото тези разговори за „Дисни Уърлд“ и Коледа го разбиват на парчета.

— Само тати и Адам ще отидат на „Дисни Уърлд“. Не Джош.

— Трябва да се държиш мило с Джош — укорих го. — Ти си му батко. Той има нужда от теб...

— Тати е моят тати.

Моля те, хлапе. Престани. Иначе ще се строполя пред очите ти.

— Сега къде отиваме? — опитах се да сменя темата. — За играчки?

— Да! Играчки! Ще ми купиш подарък?

— Голям подарък.

Отидохме до Стамфорд и паркирах пред голям магазин за бебешки стоки и детски играчки на Форест стрийт. Адам се втурна вътре, аз го следвах по петите. За броени секунди беше намерил отдела с велосипедите и бе яхнал малък червен „Шуин“ с помощни колела. Явно бе хвърлил око на този модел предварително.

— Мама водила ли те е тук тази седмица?

— Леля Луси ме води, докато мама я нямаше.

Имаш предвид, докато мама имаше възможност да установи, че любовникът ѝ е заминал.

— Мама каза ли къде отива, когато те остави при леля Луси?

— На работа. — Той натисна педалите и започна да кара в кръг.

— Моля те, тати, купи ми това.

— Само ако носиш каска.

Продавачката, която стоеше наблизко, изчурулика:

— Предлагаме в шест цвята.

— Мисля, че червена — отвърнах. — Да подхожда на колелото.
След малко жената се върна с кутия.

— Ще я нося! — обеща Адам, като спря за миг, докато продавачката покрие русите му къдрици с каската и я закопчае под брадичката му. Веднага след това продължи да прави кръгчета.

— Прекрасно момченце — отбеляза жената.

— Така е — съгласих се.

Той се обърна и ме удостои с усмивка, преливаща от върховно щастие. Моят син. Красивият ми син.

— Колелото се продава разглобено — предупреди ме продавачката. — Но отнема не повече от час, в комплекта има всички нужни инструменти.

Сърцето ми потъна в петите. В главата ми изплува сцена: Адам наблюдава тъжно как Фил — новият му „татко“ — се бори с веригата. „Къде е моят татко? — плаче Адам. — Искam моят татко да ми сглоби колелото.“

— Нямате ли някое сглобено? — попитах.

— Само това. Но нямаме право да продаваме мострите.

— Не бихте ли могли да направите изключение, моля?

— Наистина се сглобява съвсем просто.

— Сигурен съм, но днес нямам много време с него.

Право в целта. Тя кимна с разбиране и тутакси ме постави в графата на разведените татковци, които се опитват да уталожат чувството за вина с поредния скъп подарък на синчето си. Само ако знаеше, госпожо, само ако знаеше.

— Сигурна съм, че управителят няма да има нищо против да вземете мострата.

Преди да стигнем до изхода на магазина, Адам се сдоби още с пъзел на Слънчевата система, кола с дистанционно, пожарна „Лего“ и три влакчета. На касата аха да извадя портфейла на Гари, но се усетих и платих всичко с моята „Американ Експрес“. Покупките бяха толкова много, че един служител на магазина ми помогна да ги пренесем във волвото. Беше три и половина. Оставах ми само деветдесет минути. От навъсеното небе прокапа студен дъждец.

— Да отидем в парка? — предложи Адам, докато му слагах коланите.

— Вали, бате. Когато е мокро, в парка не е никак забавно.

- Искам да си карам колелото.
- Не и в парка. Ще наистинеш...
- Моля те, тати. Искам да карам колело!

И така се озовахме на последния етаж на мола в Стамфорд, за да осветим колелото на Адам. В събота следобед това бе най-закътаното местенце в целия комплекс, имаше само неколцина почитатели на заведенията за бързо хранене. Така че Адам успя да си кара колелото по цялото протежение на сградата, без да предизвиква твърде укоризнени погледи от страна на охраната. Отначало вървах след него. Но след двайсет минути гонене на колелото, умората ме повали, затова се настаних на бара в една закусвалня и започнах да следя с поглед безкрайното тропосване на колелото нагоре-надолу по коридора. На два пъти се опитах да го убедя да си почине, като правех изкусителни оферти за сладолед, но той и двата пъти отвърна:

- Карам си колелото, тати.

Впоследствие колоездачният маратон го умори и той склони на фунийка ванилов. Четири и двайсет. Само още четирийсет минути. Настанихме се на маса. Със свободната си ръка той стискаше едната дръжка на колелото със собственически жест.

- Страхотно се справяш с колелото, Адам.
- Искам да карам без малките колелца.
- След около година може би ще ги свалиш.
- Ще ме научиш ли, тати?

Прехапах долната си устна.

- Ще те науча, бате.

— И ще вземем колелото в „Дисни Уърлд“. И на училище. И тати и Адам ще качат колелото на влака за града. И ще отидат в големия парк. И в зоопарка...

Докато той напевно чертаеше планове за бъдещите ни излизания заедно, изгубих битката, която водех от часове.

- Защо плачеш, тати?

Беше се облецил от ужас. Очетата му станаха още по-огромни, щом риданията ми станаха неконтролируеми. Притиснах го към себе си. И го държах така здраво, сякаш можеше да ме защити от болката, да оправи всичко както си беше, да ми върне живота, който бях на път да изгубя.

- Стига, тати. Стига.

Той се изопна в прегръдката ми, ужасен. Но аз не можех да спра. Не можех да натисна спирачките на чувствата си. Бях загубил всичко. Бях политнал в бездната.

— Хей, хей!

Усетих нечия здрава ръка да ме разтърсва силно. За миг отпуснах прегръдката си и Адам излетя от ръцете ми и хукна по коридора.

— Добре ли сте? — попита ме човекът.

Треперех, сякаш не осъзнавах къде се намирам, погледът ми бе замъглен от сълзите.

— Дръжте се, ще извикам ле...

— Няма нужда, няма нужда... — успях да пророня. — Разстроен съм, това е.

— И момченцето ви също.

— Адам...

Станах, обзет от паника, не го виждах.

— Адам!

И тогава го чух да плаче. Беше се сгушил до една стена наблизо и ме гледаше с ужас. Опитах се да го доближа, но управителят на заведението — четирийсетинагодишен здравеняк — ме задържа.

— Това дете наистина ли е ваше? — попита.

Понечих да се освободя, но онзи ме сграбчи за яката и дръпна здраво.

— Ще те попитам пак, мой човек: това дете твое ли е?

— Разбира се, че е мое — отвърнах, като се мъчех да му се отскубна, но той ме бе приклепил застрашително. Заведе ме при Адам, който беше пребледнял от страх, върху джинсите му около слабините се виждаше голямо петно.

— Това твоят татко ли е? — попита управителят.

Адам успя да кимне въпреки ужаса си.

— Сигурен ли си, че е твоят татко? Не се страхувай, момчето ми.

Адам остана като втрещен още миг, после се вкопчи в краката ми и се разрида с глас. Управителят най-сетне пусна яката ми. Коленичих и гушнах Адам, започнах да шепна в ухото му:

— Съжалявам, съжалявам, съжалявам.

Залюлях го нежно, докато престана да плаче. Постепенно и аз възвърнах крехкото си равновесие.

— Тати няма да плаче повече — каза накрая Адам.

— Сега вече всичко е наред — излъгах го. Вдигнах го и го притиснах към гърдите си с една ръка. Докато се изправях, забелязах, че около нас се е събрала малка групичка и хората ни зяпаха мълчаливо. Управителят продължаваше да стои до мен, препречи ми пътя.

— Искаш ли да се обадя на някого?

— Вече сме добре — отвърнах.

— Напротив, не сте.

— Виж, двамата с жена ми се...

— Не ме интересуват личните ти проблеми, мой човек, просто не искам да те виждам тука повече.

— Няма да ме видиш. Гарантирам.

— Сигурен ли си, че искаш да се прибереш с татко? — попита Адам управителят. — Ако не искаш, кажи ми.

— Ще се прибера с тати — обяви Адам и зарови личице в рамото ми.

Управителят продължаваше да се колебае дали да ни пусне. Опитах се да измрънкам някакво извинение, но онзи ме прекъсна:

— Имаш нужда от помощ — рече и си отиде зад бара.

Без да пускам Адам, успях да вдигна и колелото със свободната си ръка. Така се отправихме към тоалетната. Адам не пророни нито дума, докато правех опити да почистя опиканите му джинси със салфетки. Продължи да мълчи, докато слизахме с асансьора към паркинга. Щом го закопчах с коланите, ужасът от последните петнайсет минути го повали. През целия път към къщата на Фил и Луси спа. Движението след съботното пазаруване беше натоварено. Всеки път, щом спирах на светофар, поглеждах в огледалото и гледах блажено заспалото му лице. Сълзите ми рукоуха пак. Знаех, че няма да се събуди до сутринта. А тогава мен нямаше да ме има.

Прибрахме се чак в пет и четирийсет. Още щом спрях на алеята, Бет излетя от къщата в дъжда. Не изглеждаше никак приветлива.

— Поздравления. Браво на теб!

— Движението беше много натоварено — отвърнах, слизайки от колата.

— Казах ти: не по-късно от пет. Сега пропусна гостито.

— Съжалявам...

— Божичко, целият е мокър — отбеляза тя, докато го вдигаше от столчето.

— Стресна се.

— Не го ли заведе до тоалетната?

— Разбира се, заведох го...

— Не ме лъжи. Подгизнал е. И... — Забеляза всичките играчки в багажника. — Ти да не откачи?

— Искаше колело и аз...

— Няма да стане, по никакъв начин.

— Исках да го...

— Не го приемаме. Не ми трябва вината ти. Не искам нищо от...

— Моля те, Бет, нека го задържи...

Грабна ключовете от ръката ми.

— Върви си. Просто си върви.

Обърна се и изтича с Адам към къщата под дъжда. Хукнах подире ѝ, но тя затръшна вратата, щом стигнах до стълбите. Дъждът се усили. Все ми беше тая. Продължих да тропам по вратата, крещях, молах се да ме пуснат. Минаха минути, но аз не се отказвах, сигурен бях, че Бет ще омекне, ще разбере, поне ще ми предложи да вляза на сушина. Отвътре ми отговори само тишина.

Юмруците ми се ожухаха от блъскането, бях мокър до кости. Отдалечих се от вратата, отказах се. И тогава я видях. Наблюдаваше ме през прозореца с безрадостен вид, отчаяна. Погледите ни се пресякоха за един кратък миг. Миг на ужасна нерешителност. Миг, в който воалът на враждебността се вдигна и под него се разкри дълбока тъга. Миг, в който осъзнахме, че сега и двамата сме сами.

Но този миг отмина бързо. Тя промълви една дума: „Съжалявам“. Не беше извинение. Просто констатация, че всичко приключи.

Светлината в прозореца угасна. Край. Дотук беше. Беше време да скъсам с всичко.

Изнесох се от къщата същата нощ. Натоварих в багажника на маздата три делови костюма и някои други вещи. Прерових основно тъмната си стаичка, за да съм сигурен, че не е останала някоя недовидяна улика. Надрасках бележка на Бет и я оставих на масата в кухнята — кратка и ясна.

Взех от Бил лодката за уикенда. Ще се върна късно вечерта във вторник. През следващите няколко седмици ще отседна у Бил и Рут, докато си намеря квартира. Ще мина да видя децата в сряда вечер след работа.

Обичам ви и тримата.

Подписах се. Оставих 50 долара за домашната ни помощница Пердита, която идваше да чисти в понеделник сутрин. Взех душ и се преоблякох в дрехите, които щях да нося на следващия ден: панталони в цвят каки, риза, дебел пуловер, мокасини и ветровка „Нотика“. Проверих пак джобовете си, за да съм сигурен, че портфейлът на Гари, както и ключовете от колата и къщата му са на отделно място от личните ми.

Беше време да тръгвам. Да затворя вратата след себе си. Да предприема този последен ход. Седях като вцепенен край кухненската маса, погледът ми попиваше обстановката. Варосаните стени. Ръчно резбованите борови шкафове и кухненски плот. Кухненските електроуреди. Белите чинии „Уеджууд“, подредени спретнато върху най-обикновена сушилка. Снимки на семейството, закрепени с карфици на корковата дъска. Бележките от училището и рисунките на Адам по хладилника. Толкова много неща. Толкова много придобивки. Чудна работа. Чудно е това, че животът е низ от придобивки — непрестанно търсене на вещи, с които да запълваш пространството, времето. Всичко това в името на материалния ти комфорт, но на практика процес, който замаскира ужасяващото осъзнаване, че ти

просто преминаваш оттук; че един ден ще потънеш в незнайното и ще разполагаш само с дрехите на гърба си. Трупаш, в опит да измамиш неизбежното изстребление, да се подлъжеш да повярваш, че това, което си изградил, е вечно, солидно. Но вратите, така или иначе, се затръшват. И оставяш всичко зад гърба си.

Отидох при корковата дъска и взех една снимка, на която Джош седеше в скута на Адам. Спомних си как я направих и колко трудно беше да убедя Адам да гушне бебето. Когато най-накрая ги нагласих, Адам съумя да се ухили до ушите, а Джош вдигна поглед към батко си, сладък и изумен.

Винаги съм харесвал тази снимка и за един кратък миг реших, че трябва да я имам. Но още докато я свалях, осъзнах, че там, където отивам, не ми е позволено да нося каквото и да било доказателство за миналото си.

Останах така в продължение на няколко ужасни минути. Телефонът извънтя. Сепнах се и бързо закачих снимката обратно на мястото ѝ, преди да вдигна слушалката. Беше Бил.

— Ще си лягаме — рече той, — та се питах дали ще дойдеш у нас тази вечер.

— Тъкмо излизах.

— Няма зор. Имаш ключ, нали?

— Да.

— Влизай, чувствай се като у дома си. Ще те събудя към шест и половина, ако не е твърде неприлично рано.

— Добре е. Искам да тръгна рано.

— Как беше в Дариън?

— Ами...

— Чак толкова ли зле?

Погледнах снимката на синовете си за последен път.

— Да, толкова.

Когато пристигнах у тях трийсет минути по-късно, Бил и Рут бяха заспали. Разопаковах дрехите си и ги закачих в гардероба в стаята за гости. На нощното шкафче имаше бутилка уиски „Лафройг“ и чаша, придружени с бележка: „Гарантиран лек срещу безсъние“. Пъхнах се под чаршафите, гаврътнах една чаша, сипах си втора. Бет ще остави колелото на Адам, нали? Особено след като той се разреве за него на

сутринта. Но ако продължава да упорства, във вторник със сигурност ще клекне. Когато телефонът у дома звънне и тя чуе новината.

Третата доза уиски най-сетне ме отряза. Следващото, което си спомням, бе как Бил ме разтърсва. През щорите се процеждаше тънка струйка светлина. В устата си имах вкус на торф.

— Ставай, не се излежавай! — чух да ме вика.

— Как само ми се излежава...

— Половин бутилка уиски си казва своето.

Рут все още спеше, когато двамата с Бил стигнахме до пристанището с неговия джип „Чероки“.

— Щеше ми се да си взема довиждане с нея — изломотих през прозявка. — Да ѝ благодаря за всичко.

Бил ме изгледа с любопитство.

— Ами ще ѝ го кажеш във вторник вечер, нали така?

Бях сгафил в полусънно състояние, опитах се да замажа положението:

— Разбира се, разбира се. Просто наистина съм ви задължен за всичко, което направихте и двамата.

— За нищо. Виж... сигурен ли си, че ти се стои сам в морето два дни? Така де...

— Да?

— Как да се изразя?

— Ами карай направо.

— И двамата се притесняваме.

— Няма да скоча през борда в миг на отчаяние, ако това имаш предвид.

— Да, точно това имах предвид.

— Не ми е в стила.

— Добре.

— Не звучиш убеден.

— Бенсън... пазачът ми се обади снощи.

— О, боже!

— Аха... старият любопитко обича да си вре носа в чужди работи. Но също така спомена, че като си идвал вчера, си му се видял нервен, докачлив.

— Ами да, нервен съм, докачлив съм. Жена ми ме напуска.

— И аз това му казах. И знаеш ли какво ми отвърна? „Дано знаеш какво правиш, като му даваш лодката си.“

Реших да играя вабанк.

— Е, ако нещо те притеснява и не искаш...

— Не, не.

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм, след като поговорихме. Просто гледай да се върнеш читав, чу ли?

— А какво ще кажеш да забия към островите Уиндуорд?

— Затова ли ти е водолазната екипировка?

— Тоя Бенсън е такъв досадник...

— Виж, ако ти се плащика край брега, окей, нямам нищо против. Обаче ако решиш да отпратиш към Барбуда, ми звъни и кажи къде да те чакам.

И двамата се засмяхме. Критичният момент отмина.

На пристанището Бил ме запозна набързо с лъскавия набор от хайтек оборудване на „Синият чип“. Показа ми как се ползва автопилотът, как да се свържа с бреговата охрана по радиото и как да задам курс чрез сложния му джипиес. После седна върху койката, под която беше Гари.

— Знаеш ли какво има тук долу? — попита ме.

Поклатих глава.

— Резервоарите с гориво. Ако трябва да презаредиш, махаш дюшека и там ще видиш два маркуча. Издърпваш ги и готово.

— Окей.

— Да ти покажа ли? — попита и посочи дюшека.

— Ще се справя, не се тревожи.

Той предпочете да ми покаже лебедката за вдигане на платната и боравенето с тях. После ми демонстрира как се опъва спитфайъра (малко предно платно срещу буря), в случай че се появи опасност от силен вятър или внезапна буря. Обясни ми подробно за двигателя и че ако се намирам на до триста километра навътре в морето, горивото ще ми стигне, за да се добера до брега.

— Но ти няма да отиваш толкова навътре, нали?

— Може да се насоча към остров Блок.

— Ако тръгнеш нататък, гледай да не се отдалечаваш много от него. Отклониш ли се, ще излезеш в океана, а там може да стане малко

сложно... дори за човек като теб, който е плавал покрай бреговете на Мейн.

— Не се тревожи. Атлантическият океан не е идеалната ми представа за добре прекарано време.

Разгледахме картите. Бил ми начерта лесен маршрут до остров Блок, посочи ми едно пристанище на източния нос, където можех да прекарам нощта. Вече беше станало осем. Слънцето се вдигаше. Небето беше лазурносиньо. Подухваше резлив ветреца от северозапад. Прекрасен ден за пътешествие с яхта към източната периферия на Лонг Айланд Саунд при двайсет възела вятър.

— Ами, аз да вървя — каза накрая Бил. — Тео ще ни чака в училището към десет.

— Той добре ли се справя?

— Най-добрият е.

— Целуни го от мен.

— Като акостираш във вторник вечерта, звъни и ще дойда да те прибера. И, разбира се, ако има нещо, използвай телефона на яхтата, за да се свържеш с моя мобилен.

— Нищо няма да има.

Дадох му ключовете от маздата, в случай че се наложи да я дръпне от алеята си. Здрависахме се. Май никак не му се слизаше от яхтата. Личеше си, че вече съжалява за предложението си.

— Умната — рече накрая и стъпи на кея.

— Благодаря ти още веднъж, приятелю.

Застанах на руля, запалих мотора и се заслушах в пърпоренето му. Бил отвърза „Синият чип“ от кея и метна въжето на борда. Аз дръпнах скоростния лост, дадох газ, завъртях руля и бавно се отдалечих от пристанището на Ню Кройдън. Кимнах за последно на Бил. Той бавно вдигна ръка — мрачен, изпълнен със загриженост и лоши предчувствия жест на сбогуване.

Оставих двигателя да работи още около километър, докато стигнах периферията на пристанището. Тогава вдигнах грота и кливера и поех на изток по вълнистата мека повърхност на Лонг Айланд Саунд.

Като подредих платната внимателно, за да се възползвам максимално от северозападния вятър, скоро се движех с пълна скорост — освежаващият вятър изпълваше платната на „Синият чип“ и тя летеше напред. Погледнах анемометъра. Вятърът духаше с двайсет и

два възела — едва ли криеше някаква опасност, но въпреки всичко държах под око пролива, за да съм сигурен, че ще успея да се справя с леките вълнички и белите им шапки. Слънцето вече се беше вдигнало и блестеше, носът пореше вълните и вдигаше пръски, докато яхтата се носеше през водната шир.

Като внимавах килът да остане водоравен, се отправих на изток покрай брега на Кънектикът, минах покрай Лонг Нек Пойнт край Стамфорд и през архипелага недалеч от Норуок. Движех се безпроблемно и уверено.

Благодарение на постоянния вятър към един вече минавах покрай Ню Хейвън. Обядът ми включваше диетична кола и парче сирене, което изядох насила, макар да не бях никак гладен. Движех се добре, така че можех да си позволя да се отклоня към пристанището на Винярд Пойнт и да си дам малка почивка от съсредоточаването около управлението на яхтата. Но ме беше страх да спра — притеснявах се, че ако прекъсна сега неизбежното си придвижване към Ню Лондон, ще изгубя контрол. Затова продължавах напред. Без да се обръщам.

В района на Хамонасет Пойнт се разминах с патрулен катер, дежурните ме поздравиха и отминаха. С удоволствие ги изпратих с поглед. Някъде около Олд Лайм Шорс светлината започна да намалява. Докато хвърлих котва на два километра от парка Харкнес, вече бе паднала нощта.

Освен моята яхта, наблизо не се виждаше друг плавателен съд — нито на брега, нито в морето. Огледах плажа с бинокъла — на територията на парка нямаше запалени лагерни огньове. Слава богу, че не беше лято, защото тогава тук щеше да гъмжи от летовници, на които им се струваше много романтично да пекат хотдог на скара на обляния в лунна светлина плаж. Добре че нямаше и луна. Тъмнината ми бе нужна.

След като внимателно сгънах платната, слязох в каютата. Беше време да започвам. Усетих как стомахът ми се бунтува, но се овладях, като си казах: „Просто действай стъпка по стъпка“.

Едно. Извадих хирургическите ръкавици, взех сака с надуваемата лодка. Напомпах я на палубата с крачната помпа, привързах я с въже за носа, сложих вътре веслата и я оставих в готовност.

Две. Съблякох се чисто гол и облякох нов комплект черен анцуг с черни кецове. Напъхах портфейла и ключовете на Гари в задния джоб и дръпнах ципа.

Три. Разопаковах Гари. С голяма ножица разрязах дрехите му и ги хвърлих в черна найлонова торба. Все още беше студен на пипане, кожата му беше с цвят на пепел от цигари. Като подпрях горната половина на тялото му на койката, го облякох с ризата и пуловера, които току-що бях свалил, а краката му напъхах в моите какви панталони. Отгърнах завивката и положих тялото му да легне на койката. Пъхнах портфейла си и ключовете от къщи в джоба му. Завих го, като оставих ръцете му отвън. Имаше вид на блажено заспал.

Четири. Извадих чука от сака. С усилие отворих устата на Гари и му разбих зъбите, докато не се убедих, че разпознаването по зъбни отпечатаци ще е невъзможно. Беше трудоемък и изтощителен процес, който ми отне близо четирийсет и пет минути.

Пет. Извадих двете туби дизел. Закрепих единия край на маркуча в отвора на едната, а другия край натиках в гърлото на Гари, докато опря в стомаха му (поне предположих, че съм стигнал до стомаха му). Надигнах тубата и чух как течността започва да бълбука. Задържах така тубата в продължение на около три минути, докато накрая от устата на Гари потече нафта. Вече беше готов за кремация.

Шест. С втората туба наkisнах главата, краката и ръцете му. Особено внимание обърнах на пръстите, които веднага почерняха. Останалата нафта разлях по стените и пода на каютата, после изхвърлих двете туби в найлонова торба.

Седем. Закрепих с тиксо по един от предварително напълнените картонени тубуса към лявата и дясната стена на каютата и магнах лепенките от отворите им. Като се стараех да удържа ръцете си да не треперят, обърнах двете шишенца с киселина и ги пъхнах, с корковите тапи надолу, в тубусите. С това подготвих запалителното устройство, известно като бомба-дюза. След около седем часа — според специ от „Готварска книга на анархиста“ — киселината щеше да разяде корка и да се смеси със силно запалимите съставки на химикалите. Резултатът: огромни огнени кълба от двете страни на залятата с нафта каюта, които бързо ще обхванат наkisнатия с гориво Гари. И да го изпепелят до неузнаваемост.

Осем. С помощта на джипиеса на „Синият чип“ избрах югозападен курс с максималните за двигателя седем морски мили в час. Яхтата щеше да се понесе на автопилот през Саунд, след което с отлива да стигне до Рейс — тесен пролив със силни водни течения южно от остров Фишър. Тъй като проучих добре картите с приливите и отливите на Бил, знаех, че през следващите шест часа отливът ще е на моя страна и ще добави още четири възела скорост към скоростта на яхтата, с която да полети през Рейс. След това вдясно ще остане Монтаук Пойнт, вляво остров Блок, и ще излезе в открития океан. Докато избухнат бомбите, яхтата ще е на трийсет километра от най-близкото парче земя. В три сутринта. Пожарът ще лумне яростно. Гари ще бъде погълнат от пламъците. Газовата бутилка ще се взриви. И, предвид среднощния час, ще има поне пет часа, докато на място пристигнат криминалисти, за да огледат останките. Пет часа в солена вода са достатъчни, за да прикрият наличието на допълнителни количества нафта, с чиято помощ е унищожена яхтата и да се разпръснат уликите. С две думи, всичко ще изглежда като инцидент. Трагичен инцидент.

Девет. Напъхах найлоновата торба в един от брезентовите сакове и се качих на палубата. Сложих чантата в надуваемата лодка, след което спуснах лодката във водата и я завързах за кърмата. Върнах се на палубата на яхтата, издърпах котвата и я метнах на борда. Запалих двигателя, прещраках скоростния лост напред и щом яхтата тръгна, хукнах към кърмата.

Но докато се опитвах да се кача на надуваемата лодка, се подхлъзнах на мократа ѝ повърхност и паднах в ледените води на океана. Вкопчих се отстрани в лодката, зяпнал да си поема дъх. „Синият чип“ се отдалечаваше бързо. Заплувах бясно към кърмата. Успях някак да отвържа възела и се стоварих обратно във водата, а яхтата се отдалечи бързо. Вкопчих се във въжето на живот и смърт и задърпах надуваемата лодка към себе си. Щом най-сетне успях да я приближа, се надигнах и се прехвърлих вътре. Едва не се преобърна под тежестта ми, която я наклони на една страна. С шепи започнах да гребя водата, доколкото успях, но пак остана локва от трийсетина сантиметра. Грабнах веслата и загребах към брега, треперейки от студ. Пред мен „Синият чип“ спокойно се отдалечаваше навътре в морето.

Беше ми нужен половин час, докато стигна до брега. Заедно с всичко друго в брезентовия сак, фенерчето ми беше подгизнало, край. Духаше вятър, анцугът ми беше вир-вода, нямах светлина, за да се ориентирам през парка към пътя. Изпуснах въздуха от надуваемата лодка, сгънах я и я прибрах в сака. После тръгнах, праметнал тежката торба през дясното си рамо. Стигнах до дъсчената алея и вървах по нея, докато опрях в павирана пътека. Тръгнах през парка, където беше тъмно като в рог, тежестта на гърба ми ставаше все по-непоносима с всяка следваща крачка. Имението Харкнес тънеше в мрак, но духаше вятър, който допълнително ме вледеняваше. Освен това бях вцепенен от тревога. Ами ако не успея да намеря колата до изгрев-слънце? Ами ако нощем в парка патрулират дежурни? Ако се спъна и си счупя крака?

Отне ми двацет минути, докато стигна до портите на парка. Бяха едва метър и половина високи. Метнах сака вътре и като се изкатерих на вратата, скочих след него. Още километър. Вървах встрани от пътя, придържах се към дърветата. Мина кола. Проснах се по корем на земята, за да не би фаровете да ме закачат. Изправих се и продължих да се придвижвам бавно напред. Щом стигнах до червената дъсчена постройка, се заковах на място — всички лампи светеха. Приклекнах като командос, притечах приведен покрай входната врата и хукнах презглава. Спрях се чак в тъмнината от другата страна.

Последните 500 метра бяха истинско мъчение. Торбата ми тежеше като воденичен камък. Стоварих я пред краката си, щом стигнах до портата на фермата. Преметнах я, последвах я от другата страна, после се насочих към дърветата. Щом стигнах до тях, започнаха да ме блъскат клони. Протегнах свободната си ръка напред, за да си разчиствам пътя през потъналата в непрогледен мрак гора. Ускорих ход, докато в един неочакван миг ръката ми напипа нещо твърдо и метално. Разрових листата и стигнах до брезента. Докато го отмятах, бръкнах в джоба си за ключовете. Отворих багажника, грабнах комплект чисти дрехи и хавлиена кърпа от сака на Гари и пяхнах брезентовата торба вътре. Отключих дясната предна врата, запалих двигателя, усилих парното до максимум и излязох обратно навън. Докато купето на колата се сгряваше, съблякох мокрите дрехи и се подсуших. Преоблякох се в дрехите на Гари — джинси и риза, кожено яке — и скочих в затопленото MG.

Скрит сред дърветата, останах там десет минути, за да преборя хипотермията с помощта на парното. Продължавах да воня на море. Опитах се да вчеша косата си с пръсти, но само си докарах вид на откачен, подгизнал беглец. Ако сега на пътя ме спреше ченге, едва ли бих му вдъхнал доверие. Нервно дадох на заден. Но още не изминал и няколко метра, заковах на място и изскочих от колата. Бях забравил подгизналите си дрехи и брезента за колата. Супер — какво любопитно от това да оставиш улики след себе си. Събрах ги на голяма купчина и ги прибрах в багажника при другите неща. Без да включвам фаровете, бавно си запроправях път между дърветата, докато излязох на откритата поляна. Бърз обратен завой, отваряне и затваряне на портата и се озовах на пътя, сега вече със светнати фарове.

Идеше ми да си плюя на петите, да се кача на магистралата и да оставя Кънектикът на хиляда километра зад гърба си. В главата ми запрепускаха какви ли не ужасни развръзки. Бомбата не избухва. „Синият чип“ се отклонява от курса и се блъска в брега. На борда ѝ се качват служители от бреговата охрана. Името ми влиза в списъка на десетте най-издирвани от ФБР престъпници.

Но на около петстотин метра по-нататък минах покрай открит терен, от който се виждаше провлакът. Спрях, изгасих двигателя и фаровете и се загледах към мастиленочерната водна шир. С облекчение установих, че от „Синият чип“ няма и следа. Беше изчезнала от поглед.

Призрачна тишина. Черно беззвездно небе. Пустота в синхрон с тази, която изпитвах отвътре. Запитах се как ли ще бъде изтълкувана смъртта ми. Трагична злополука? Зрелищно самоубийство? Несъмнено полицията и бреговата охрана ще разпитват Бет, Бил и Рут, Джак и Естел. И всички ще кажат едно и също: не беше щастлив. Ще изпитват неимоверно чувство за вина. И гняв. Ами Адам? Надявам се да не му кажат истината. Да му обяснят, че съм заминал някъде и не мога да се върна. Четиригодишното му мозъче няма да успее да осмисли, че това е окончателно и завинаги. Известно време ще му е мъчно за мен. С времето обаче ще се превърна в неясен спомен от ранното му детство. Снимка на камината, която от време на време ще разглежда с любопитство, докато годините не заличат всичко в съзнанието му.

Забрави ме бързо, Адам. И дано не те боли много. Защото аз избрах такъв изход. В паниката си не намерих друго решение. В

паниката си видях да ми се предоставя тази възможност. Шанс, какъвто малцина от нас имат в живота си. Какъвто малцина оползотворяват.

Завъртях контактния ключ. Включих фаровете. Дадох газ и се отдалечих, потънал в мислите си.

Казвам се Гари Съмърс. И съм фотограф.

ТРЕТА ЧАСТ

Шофирах цяла нощ. И цял ден. Държах се буден, като гълтах декседрини и кафета, купени от бензиностанции. Спирах само за да заредя, да изпразня пикочния си мехур, да си купя сандвич и да изхвърля част от багажа от яхтата. Разхвърлях улики в общинските контейнери на три щата. Когато резервоарът ми започваше да се изпразва, избягвах малките бензиностанцийки, избирах големите и пълни с народ пунктове с просторни плацове покрай магистралата. Винаги всичко плащах кеш. Бях на пътя от деветнайсет часа. Радиото в колата дънеше хевиметъл, за да ме държи буден, почти не обръщах внимание на околния пейзаж. Съсредоточавах се върху числата. Върху номерата на магистралите: от 95 към 78, към 76, към 70. Минах покрай Ню Йорк и Ньюарк, покрай Харисбърг, Питсбърг, Кълъмбъс, Индианаполис и Сейнт Луис. Никога не нарушавах ограниченията за скоростта. Никога не се престроявах внезапно. Никога не карах на непозволена дистанция. Не правех нищо, с което да привлека вниманието към себе си. Просто продължавах на запад.

В покрайнините на Канзас мозъкът ми съвсем отказа. Виждах тройно, прилоша ми, подгониха ме ледени тръпки. Свърхдоза декседрин, на прага да изгубя съзнание. Имах незабавна нужда от легло. Подминах два малки мотела и избрах огромен анонимен „Дейс Ин“. 49,95 долара на вечер. Подадох пет банкноти от десет долара, регистрирах се като Г. Съмърс и посочих домашния си адрес в Ню Кройдън (все още беше твърде рано, за да използвам адреса за препращане в Бъркли).

Стаята беше поовехтяла. Прогорено от цигари по килима, голямо петно на завивката. Беше ми все тая. Спуснах щорите. Сложих на вратата табелката „Не безпокой“. Пъхнах се между колосаните ледени чаршафи. Загасих лампата и отнесох плувката.

Спах като труп дванайсет часа. Цифровият часовник край леглото показваше 6:07 сутринта. В продължение на няколко замаяни минути си мислех, че съм си у дома, в моето си легло, обзет от паника:

защо Джош не плаче? Но в следващия миг действителността се стовари отгоре ми. Добро утро, ти си мъртъв.

Напипах дистанционното и в просъница погледах малко новини по CNN. Оставка в Белия дом. Поредната бюджетна битка на Капитол Хил. Купонът в Босна продължава. Обезвредена алжирска бомба в Париж. Нито дума за експлозия на малка яхта рано в неделя сутринта край Монтаук Пойнт.

Пощраках с дистанционното, накрая намерих два канала с финансови новини. Няма начин да пропуснат смъртта на адвокат от Уолстрийт. Но кратките бюлетини на CNN и NBC не споменаха името Бен Брадфорд.

Взех душ, но не се избърснах — по-добре да прикрия чертите си под наболата брада. Сложих си тъмни очила и бейзболна шапка. На път за паркинга пуснах монети в две машини и купих броеве на „Канзас Сити Стар“ и националния „Ню Йорк Таймс“. Прегледах и двата вестника педантично, страница по страница. Нямаше и ред за „инцидента“. Върнах се отначало и ги прелистих още веднъж, за да не би първия път да не съм довидял нещо.

Тръгнах. Карах по магистрала 70, прекосих границата на щата и влязох в Канзас. Бях настроил радиото на станция с новини. Пейзажът стана по-равен. Житни ниви, препуснали към безкрая. Безоблачно, пусто небе. Часовете се отронваха един след друг. Радиото продължаваше да бълва новини, но не и тази, която очаквах да чуя. Канзас нямаше край, пътят ме всмукваше все по-дълбоко в безкрайното нищо. Зад мен потъваха окръзи — Елсуърт, Ръсел, Елис, Трего, Гоув. Никакво спасение от равнинната пустош. Светът беше плосък и ме подтикваше да стигна до ръба му и да дам газ. Защото сега бях беглец.

Нощ. Границата на щата Колорадо. И зад мен — скоростно приближаващи сини светлини на патрулна кола. Пулсът ми побесня. Задържах крака си на педала за газта. Открили са яхтата. Недокосната. С разполовения труп на Гари. И двете неизбухнали бомби. Претърсили са къщата на Гари, видели са, че колата му я няма, пуснали са бюлетин за издирване на MG с регистрационен номер от Кентъки. И сега полицаите от Колорадо ще ме арестуват.

Вой на сирени. Не намалих. Светлините на патрулната кола изпълниха огледалото ми за обратно виждане. Заслепиха ме. Знаех

какво ще направя. Щом колата им опре в задната ми броня, ще свърна рязко наляво, ще пресека мантинелата и ще се забия право в летящия отсреща камион. Но щом ме настигна, полицейската кола се престрои вляво и продължи напред след пикап, който караше със сто и петдесет. Не изчаках да видя дали го арестуват. Взех следващия изход и се регистрирах в първия попаднал пред погледа ми мотел.

Прекарах вечерта, като превключвах между новинарските канали и чаках да видя информацията за смъртта си по телевизията. В опит да запазя спокойствие, си повтарях: „Ако са намерили «Синият чип» в открито море с труп на борда, досега историята да е по всички новини“. Въпреки това не успях да заспя, убеден, че е само въпрос на време, докато почукат на вратата ми.

Малко след залез-слънце бях обратно на магистралата. Преди десет приближавах покрайнините на Денвър. Спрях в „Макдоналдс“. Купих си „Роки Маунтън Нюз“ и „Ню Йорк Таймс“. В местния денвърски вестник — нищо. В първата част на „Таймс“ — нищо. Минах на втората. В долния край на четвърта страница видях заглавие:

АДВОКАТ БЕЗСЛЕДНО ИЗЧЕЗНАЛ. ОПАСЕНИЯ ЗА СМЪРТ СЛЕД МОЩНА ЕКСПЛОЗИЯ

Бенджамин Брадфорд, младши партньор в юридическата кантора „Лорънс, Камерън и Томас“ на Уолстрийт, вероятно е загинал, след като управляваната от него яхта избухнала на двайсет километра източно от Монтаук Пойнт, Лонг Айланд.

Експлозията е видяна от фара на Монтаук малко след 2:30 сутринта в понеделник. Според служителя на фара Джеймс Ървин огънят бил последван от мощен взрив. На мястото незабавно е изпратена бреговата охрана, но лошите атмосферни условия и липсата на светлина възпрепятствали спасителните действия.

„Доколкото ни е известно към момента, огънят е тръгнал от каютата и бързо е опожарил всичко — обясни говорителят на бреговата охрана Л. Джефри Харт. — Макар да не можем да изразим категорично мнение, засега случаят се приема за инцидент.“ Десетметровата

едномачтова яхта „Синият чип“ е регистрирана на името на брокера от Уолстрийт Уилям Т. Хартли, приятел на господин Брадфорд.

„Дадох на Бен яхтата си за два дни — сподели вчера господин Хартли. — Той е опитен моряк, съдът беше оборудван с всички възможни средства за безопасност, а той не беше пушач. Възможно е пожарът да е започнал, докато си е готвил на газовата печка и вместо да напусне яхтата, да се е опитал да изгаси пламъците.“ Господин Брадфорд живее в Ню Кройдън, Кънектикът, женен, с две деца. Бреговата охрана ще продължава да претърсва района и тази сутрин.

Препрочетох материала няколко пъти. Беше ми нужно време, докато смея всичко. *Засега случаят се приема за инцидент.* Мозъкът ми заработи трескаво. След като ченгетата установят, че нямам смъртни врагове, не съм заемал пари от мафията и ако съм искал да се самоубия, съм щял да скоча през борда, ще класифицират смъртта ми като нещастен случай. Освен ако, разбира се, някой подозрителен следовател от застрахователна компания не реши да прави подробни лабораторни анализи на всяко парченце от корабокруширания съд. Но какво ще намери? Може би една или друга част от тялото на Гари — но четирийсет и осем часовият престой в солената вода ще е сериозна пречка за надеждни криминологични изследвания. Може би следи от нефта? При разпит Бил би потвърдил, че държи на борда четири пълни туби с гориво. И разследващите ще заключат, че ако пожарът е тръгнал от печката и е обхванал каютата, навярно съм се опитвал да го овладее, когато той все пак е стигнал до запасите с гориво. Не съм успял да се справя. И щом всичко се е взривило, съм бил погълнат от огненото кълбо. Обгорен съм бил до неузнаваемост. Буйният огън е довел и до експлозията на газовата бутилка за печката. Разпарчетосан съм бил като конфети. Точка по въпроса.

Щеше да се получи. Щеше да ми се размине. И въпреки това не се чувствах победител. Бях само като изтръпнал.

Миналото ми беше изтръгнато, заличено. Никакви отговорности, никакви изисквания, никакви връзки, никакъв предишен живот.

Намирах се във вакуум. Въпрос: Когато почистиш една плочка, какво остава? Отговор: Чиста плочка. Друг вариант за отговор: Свобода. Животът без тежести, който винаги те е блазнал. Но когато най-сетне се изправиш пред тази свобода, пред празната плочка, не усещаш нищо друго, освен страх. Защото страхът — от абсолютното, неограничено разнообразие — е като да гледаш в неразчертана пустош; пространство без структура.

Оставих „Биг Мак“-а и пържените картопки недокоснати. Върнах се в колата. Карах. Посока: никъде.

През следващите няколко седмици просто карах. Обикалях магистралите като моторизиран Летящ холандец. След като напуснах Денвър, се качих на магистрала 25 в южна посока и прекосих Ню Мексико. В градчето Лас Крусес взех 10 на запад, после 8 за Сан Диего. По 15 към Вегас в Солт Лейк Сити. През необятната пустош на Невада по 80.

Числа, числа. Прехвърляш се на 5 при Сакраменто. Поемаш по 84 на изток към Портланд. Отклоняваш се при Огден в Юта, за да засечеш 80 на изток. Прекосяваш Небраска, после скачаш на 29 за Фарго. 94 те отвежда в Северна Дакота и после към Минеаполис. 35 те изпраща на юг към Де Мойн, преди да се върнеш на 80 към Седар Рапидс. А след това...

Оформи се модел. Един ден на пътя, една нощ в мотел. Само кеш. И никакви разговори. Размяна на ограничен брой фрази, неизменно едни и същи: *Догоре... Един шейк с чийзбургера, моля... Стая за една вечер.* Никъде не останах повече от една вечер. Не стъпих в клуб, бар, коктейлбар или някъде, където е възможно човек да бъде въввлечен в разговор. Никъде не влязох в града. Никога не слязох от магистралата, защото се опасявах, че в малкия град хората може да обърнат внимание на случайно преминаващ странник.

80 се пресича с 55 недалеч от Джолиът, Илинойс. При Джаксън в Мисисипи може да се качиш на 20 за Далас. После 35 на север към Салина в Канзас. И после обратно на 70...

Всеки ден щателно проверявах механиката на колата, от страх да не би нещо да се счупи наред магистралата и да съм принуден да извикам пътна помощ. Всеки ден разгръщах „Ню Йорк Таймс“.

АДВОКАТ ВСЕ ОЩЕ В НЕИЗВЕСТНОСТ СЛЕД ПОЖАР НА ЯХТА

Все още не е открито тялото на Бенджамин Брадфорд, адвокат от Уолстрийт, за когото се предполага, че е загинал, след като на 7 ноември, понеделник, на борда на яхтата, управлявана от него край Лонг Айланд, избухва пожар.

Говорителят на бреговата охрана Л. Джефри Харт потвърди, че сред останките са намерени части от облекло, които по-късно са идентифицирани от съпругата му с моминско име Елизабет Шницлър от Ню Кройдън, Кънектикът, като вероятно принадлежали на господин Брадфорд.

„Както показаха първоначалните криминалогични анализи, останките на яхтата, както и дрехите, са били напоени с нафта — обяви господин Харт. — Според собственика на яхтата господин Хартли в съда е имало голямо количество гориво. На този етап продължаваме да приемаме случая за инцидент.“

Два дни по-късно се появи некрологът ми:

ПОЧИНА БЕНДЖАМИН БРАДФОРД, АДВОКАТ, 38

Заглавието ме стресна. Толкова непоколебимо и окончателно. Текстът сто процента беше написан от „Ню Йорк Таймс“. Загинал в морето. Роден в Осининг, Ню Йорк. Учил в гимназия „Чоут“. Завършил с отличие колеж „Боудън“. Доктор по право от Нюйоркския университет. Започва работа в „Лорънс, Камерън и Томас“ през 1986 г. Имената на децата ми. Запален любител фотограф...

Цял живот, събран в 94 думи. Без снимка, слава богу. Тази чест бе оказана на някакъв генерален директор на предприятие от

хранително-вкусовата промишленост, починал същия ден като мен. Неговата кончина не беше толкова драматична. Сърдечен удар.

Под некролога намерих името си и в колонката с покойниците.

Брадфорд, Бенджамин: Внезапно, след инцидент с яхта, на 7 ноември почина обичаният съпруг на Елизабет. Обожаван баща на Адам и Джошуа. Приятелите и колегите му ще се сещат за него с тъга и ще им липсва. Подробностите около погребението ще бъдат обявени допълнително. Без цветя, моля.

Обичаният съпруг. Да. Едно време.

Имаше и кратка бележка от „Лорънс, Камерън и Томас“. Уважаван младши партньор. Трагична загуба. Съкрушени колеги. На негово име ще бъде учредена фотографска стипендия.

Защото, в крайна сметка, той беше толкова запален любител фотограф.

Около седмица по-късно, когато бях някъде в околностите на Прово, Юта, „Таймс“ пусна още един материал за Бен Брадфорд.

КРИМИНАЛИСТИТЕ ИЗКЛЮЧВАТ СМЪРТТА НА БРАДФОРД ДА Е ПРИЧИНЕНА УМИШЛЕНО

Дванайсет дни след като яхтата, която той е управлявал, е опожарена и експлодира в Атлантическия океан, разследващите полицаи от нюйоркската щатска полиция отхвърлиха възможността смъртта на адвоката от Уолстрийт Бен Брадфорд да е причинена умишлено.

Говорителят на щатската полиция Джанет Дж. Кътклиф днес пусна прессъобщение, в което се казва следното: „След подробен криминологичен оглед на останките от яхтата «Синият чип» бе взето решение разследването по случая да бъде прекратено...“.

Това беше новината, която очаквах. Бяха стигнали до заключението, че всичко е ясно. Все пак продължих да кръстосвам магистралите още около седмица. Да се рея. Без корен. Без посока.

Последния уикенд на ноември стигнах в Рок Спрингс, Уайоминг. Някакво забутано градче встрани от магистрала 80 — събрани на едно място закусвални и паянтови къщета, струпани наред червеникаво високо скалист плато. Регистрирах се в „Холидей Ин“. На въпроса на служителката на рецепцията: „Колко ще останете, господин Съмърс?“, реагирах със закъснение. Цели три седмици по пътищата, а още не бях свикнал да ме наричат с това име.

— Само една вечер — отвърнах.

Стаята ми гледаше към магистралата. Взех душ. Стоварих се на леглото, за да се отпусна след тринайсет часа каране. Отгърнах „Ню Йорк Таймс“, който бях купил по-рано през деня. Погледа ми привлече кратка статия във втората част на вестника.

УОЛСТРИЙТ ТЪЖИ ЗА ЗАГИНАЛ В МОРЕТО АДВОКАТ

Няколкостотин приятели и колеги на починалия адвокат от Уолстрийт Бенджамин Брадфорд се събраха в църквата „Света Троица“ в Долен Манхатън вчера следобед за опелото. Тялото на господин Брадфорд, който загина при пожар на яхта на 7 ноември, не беше открито.

Няколкостотин приятели? Никога не съм имал няколкостотин приятели, нали? Несъмнено Прескот Лорънс е прочел някой псалм. Джак е произнесъл хвалебствие. Бет е изглеждала смела. Естел е плакала с глас. Ами Адам? Мили боже, дано го е оставила у дома с Джош и бавачката. Дано не го е подложила на двеста съжалителни погледа, на облени в сълзи непознати, които го прегръщат и ръсят неща от сорта: „Баща ти би искал да се държиш мъжки, момчето ми“. Няколкостотин приятели. Препрочетох тези думи отново и отново. Досрамя ме.

За частица от секундата изпитах желание да грабна телефона, да се обадя на Бет, да й разкажа всичко, да я моля за прошка и някак си да

я убедя да...

Да какво? Да сложи кръст на живота си в Ню Кройдън, да грабне момчетата и да тръгне с мен по пътищата? Федералните ще я спипат за нула време. Особено след като научи за злочестата съдба на Гари.

Край на пропадането в заблудата. Не търси опрощение, защото няма да ти бъде дадено. Ти направи своя избор. Осъден си да живееш с него.

Излязох от стаята. Минах покрай фоайето на мотела, където свиреше банда, наречена „Четиримата Джак и Джил“. Качих се в колата, дръпнах ципа на коженото си яке — ноемврийският студ ме прониза. Минах покрай газопровода, разсичащ Рок Спрингс на две. Тако бар „Две за едно“. „Дайъри Куин“. Няколко запуснати работнически кръчмета. И голямо като хамбар заведение, наречено „Вилидж Ин“.

Най-добрата възможност в града: просторна, ярко осветена зала, ламинирани менюта (с цветни снимки на гофрети с боровинки) и сервитьорки, които до една имаха нужда от запознаване с епилатора. Управителят носеше полиестерна риза с къси ръкави и вратовръзка с готов възел, която се закачва с щипка.

— Готов ли сте с поръчката? — попита той, след като застана до масата ми.

— Сандвич с печено сирене, нормално кафе.

— Имате ги. За дълго ли сте в Рок Спрингс?

— Само минавам.

— Надявам се, няма да тръгнете на стоп нанякъде в нощ като тази.

— А, с кола съм.

— Така се пътува най-добре — заключи човекът и се оттегли, за да изпълни поръчката ми.

Аз — стопадгия? Останах леко засегнат от забележката му. Но като отидох до тоалетната, огледалото над мивката обясни всичко. Със сгъстяващата се брада, облъчени от фарове очи, бледо, подпухнало лице (благодарение на седмиците сандвичи и липса на свеж въздух) наистина приличах на отрепка. На човек, заселил се безцелно в безкрайната американска пустош. Вечният загубеняк, тръгнал на стоп накъдето му видят очите.

Всяко пътуване има логична структура — тръгваш, връщаш се. Моето обаче се бе превърнало в безкрайно препускане през бетонен коридор. Краят му не се виждаше.

Храната дойде. Изядох сандвича. Изпих кафето. Оправих сметката.

— Всичко наред ли е? — попита управителят, докато ми подаваше рестото.

— Аха.

— Сега накъде?

— Тръгнал съм на изток — измърморих. Но не беше вярно. Наникъде не бях тръгнал.

Втори декември 1994

Бъркли, Калифорния

Б.:

Поздравя от Народна република Бъркли. Снощи пристигнах тук, след като най-сетне си изнесох задника от Баха. Поръчката не тръгна както очаквах. Фоторедакторът на списанието намира работата ми за твърде изчистена и графична за целите му. В наше време всеки търси лъскавото. Майната му. Знам, че не бива да ти пиша вкъщи, мразя да те товаря с кофти новини. Но си рекох, че по-добре да се изясним в самото начало. Докато бях в Сан Фелипе, забърсах една фотографка от Бей Ериа — Лора. Беше там на почивка и това, дето и двамата го мислехме като нещо еднократно, за уикенда, прерасна в нещо повече. Дотолкова, че заминах с нея за Бъркли — тя живее там — и сега ми помага да си намеря работа в списания тук-там.

Макар че е твърде рано да се каже, ми се струва, че ще си дадем шанс. Дори да не се получи, обстановката тук е страхотна. Вече имам няколко поръчки — което е доста приятно след отвратителното отношение, което имаха към мен в Ню Йорк. Струва ми се, че тук е моето място.

Съжалявам, че приключваме така, но нека си го кажем — това между нас винаги е било просто за купона, а не перспективна връзка. При всички положения, ще си остане приятен спомен, а те никак не са много.

Всичко най,

Г.

Вдигнах глава от лаптопа и се загледах в колите, които прелитаха по натоварената магистрала 80. Погледнах си часовника. Единайсет и половина. Оставаха ми трийсет минути, докато дойде време да освободя стаята в „Холидей Ин Рок Спрингс“. Предпочетох този

вариант пред един по-раншен, в който Гари казваше, че е прочел за смъртта на Бен в „Ню Йорк Таймс“ и редеше уместни съболезнователни излияния. Ако Бет беше получила подобно писмо, с право би се запитала: „Тогава защо копелето не вдигна телефона и не ми се обади?“. Както и да е. Целта на последното писмо беше така да вбеси Бет, че никога повече да не ѝ се прииска да има каквото и да било общо с Гари. Затова измислих аферата с мадамата Лора. Появила се непосредствено след смъртта ми, романтичната забегка на Гари щеше да подтикне Бет да го отреже завинаги и щеше да гарантира, че тя няма да потърси начин да се свърже с него в Бъркли. Или поне така се надявах. Нарочно пропуснах да оставя адрес за обратна връзка на плика — за всеки случай.

Доволен от свършеното, пхнах лист хартия в принтера „Канон“ и натиснах бутона. После набрах името и адреса на Бет от клавиатурата на лаптопа и ги отпечатах върху пощенски плик. Подписах писмото, сгънах го в плика и поставих всичко в по-голям плик, предварително адресиран до алтернативната поща в Бъркли. Освен това прикрепих десетдоларова банкнота към бележка, на която пишеше: „Моля, изпратете го от мое име. Гари Съмърс“.

Запечатах големия плик, залепих в горния му десен ъгъл две марки от по трийсет и два цента. Събрах си багажа. На излизане пуснах плика в пощенската кутия във фойето на мотела. Навярно щеше да отнеме около четирийсет и осем часа, докато стигне до Калифорния (точно затова сложих на писмото на Гари дата с два дни напред). След като го получи, служителят от алтернативната поща щеше да го препрати на Бет, като така си гарантирах, че писмото ще е с нужната ми пощенска марка от Бъркли.

На паркинга отворих атласа. Ако тръгнах на запад по 80, щях да стигна до Солт Лейк Сити. Източната посока щеше да ме отведе до Небраска. Страхотни варианти. Единственият друг път, който тръгваше от града, беше 191: двулентово шосе на север, нагоре в планината. От седмици избягвах второстепенните пътища, като се придържах към анонимността на магистралата. Но сега, когато смъртта на Бен Брадфорд вече официално бе обявена за „нещастен случай“, вече не беше наложително да живея като нощна пеперуда. При мисълта за поредния ден, изкаран на магистралата, потръпнах. Избрах шосето.

Пустош. Равна прерия, тук-там с храсталаци. Кървавочервени скали. И тишина. Стихнало, самотно безмълвие, мащабно, величествено. Повече от час пътят беше само мой. Наоколо не се виждаше жива душа. Потънах още по-дълбоко в този свят, постепенно набирах височина, предпазливото зимно слънце мятеше коси, тънки ивици светлина върху скованата от студ тундра.

Пътят започна да се вие — бавно изкачване. Превключих на трета, но MG-то продължи да се задъхва по стръмния склон. Заваля перест сняг. Сцеплението беше лошо. Смъкнах на втора. Двигателят изръмжа недоволно. Снегът се усили, западният вятър го вихреше над шосето. Натисках педала на газта до дупка. Скоростомерът ми се беше залепил на 40 км/ч. Никога нямаше да изкача баира. Страхувах се, че ще пропадна в тази пустош.

Но тъкмо се канех да обърна към Рок Спрингс, когато стигнах билото. И пред мен се разкри епична гледка. Назъбени върхове, безкрайно плато от благородни борове, искрящи езерца. Великолепието на това място ме втрещи. Изглеждаше безкрайно, всеобемащо. Отхвърлих всички идеи за връщане при монотонните равнини около магистралата. Плъзнах колата от другата страна на билото и се спуснах към заснежената долина.

Пътят слаломираше надолу, лъкатушеше през тясната долчинка, после в един миг пак се заизкачва. В продължение на следващите 150 километра имах чувството, че участвам в състезание по ски алпийски дисциплини — виех спираловидни завои, спусках се по отвесни наклони, прекосях основата на назъбени вериги от върхове. Видимостта бе минимална, но не се оплаквах. Защото за първи път, откакто бях тръгнал на път преди месец, изпитах удивителното чувство на освобождаване. Параноичното усещане, че някой ме преследва, си беше заминало. Нямаше ги кошмарните картини, които изпълваха съзнанието ми всяка минута, през която не спя. Единственото, за което мислех, бе следващият шеметен завой, поредното опасно спускане по заскрежения асфалт, новата стъпка напред към тайнственото планинско кралство — място, обградено от забележителни естествени укрепления, които държат външния свят на разстояние. И където лесно можеш да намериш убежище от живота отвъд неговите очертания.

Илюзията за изолираност приключи същия следобед, когато се озовах в град на име Джаксън. Беше голям ски курорт, пълен с магазини за маркови дрехи и деликатесни храни и със заможни бизнесмени от Сан Франсиско, Сиатъл и Чикаго, излезли на парадна разходка покрай копията на архитектура от Дивия запад и облечени в гъзарски дизайнерски якета и кожи. Само десет минути след пристигането ми в Джаксън вече исках да се махна оттам, защото бях убеден, че задържа ли се известно време, все ще попадна на някой адвокат отпускар от Западния бряг, с когото съм имал вземане-даване през годините. А види ли ме той, телефоните между двата края на страната ще започнат да звънят.

Обаче имаше един проблем, който ми пречеше да си тръгна. Снегът се бе усилил до снежна буря и виелица, нощта падаше бързо, а когато спрях на първата попаднала пред погледа ми бензиностанция, за да напълня резервоара, служителят ме уведоми, че всички пътища извън курорта са затворени.

— Няма излизане от града тая вечер. На ваше място бих се поразбързал да си намеря стая, че току-виж скоро не останали.

— Сутринта ще почистят ли пътищата? — попитах.

— Снегорините обикновено тръгват рано сутрин, ама да ви кажа, по телевизора рекоха, че нощеска ще натрупа още половин метър.

От една бакалийка си взех няколко сандвича и стек с шест бири, после успях да се класирам за една от последните стаи в малък мотел в покрайнините на града. Останах затворен в стаята си цялата нощ, като вяло убивах часовете пред малкия екран, без да смея да си подам носа навън.

В шест на другата сутрин вече бях на крак. Надникнах през прозореца. Всичко беше абсолютно бяло. Позвъних на рецепцията и попитах за условията по пътищата.

— Бурята ще вилнее поне до три следобед — отвърна служителката. — Ще задържите ли стаята още една вечер?

— Май нямам друг избор.

Бърз тигел до най-близкия супермаркет за провизии, след което изкарах поредния принудителен арест пред телевизора. Справих се с кутия понички с конфитюр и голямо кафе в картонена чаша. Гледах Опра, Джералдо, Сали Джеси. „Уважавани граждани, които се женят за мажоретки“, „Наркомани, сдобрили се с бащите си полицаи“,

„Дебелани, които не могат да обърнат гръб на миналото“. Всеки правеше някакво признание, лееше крокодилски сълзи, прегръщаше се с охладнелите си родители, демонстрираше новопридобито емоционално израстване.

Изядох един мазен сандвич със салам, изпих бутилка от 450 мл „Доктор Пепър“ и прекарах следобеда в гледане на „Младоженци“, „Аз обичам Луси“ и други сериали от детството ми. Пробвах да почета някакво нефелно романче за сериен убиец, който нарочва жертвите си сред счетоводители на държавна служба. Погледах пет минути „Улица Сезам“, но ме налегнаха мисли за Джош и Адам и превключих каналите. Задържах малко на новините на ABC и новинарското предаване на Джим Лерър. Излапах сандвич с ръжен хляб с шунка и сирене и си отворих първата бира. Изгледах основните предавания на NBC. Допих последната бира. Легнах си — подпухнал, преял, натъпкан с гадни храни — решен никога повече да не се подлагам на такъв затвор.

С първите слънчеви лъчи на следващия ден се насочих на запад към шосе 22. Беше току-що разчистено, но въпреки това се караше трудно. На два пъти ми поднесе. На два пъти успях да овладее колата, миг преди да полети в бездната. Пълзях с под 40 км/ч, зъбите ми тракаха от студ. Парното полагаше всички усилия, но не беше много ефективно при външна температура от минус десет градуса. Коженото яке и каубойските ботуши на Гари също не предоставяха нужната защита срещу лютата зима в Уайоминг. Мина ми през главата да отида в магазин на „Ралф Лорън“ в Джаксън и да си купя хубаво зимно яке и ботуши, но се опасявах, че още с влизането ще чуя глас: „Лори, това не е ли покойният Бен Брадфорд?“. По-добре да зъзна още един ден, вместо да рискувам да ме види някой.

Студ отвън, студ и отвътре. А на хоризонта — възможно най-леденият пейзаж — застрашителните враждебни силуети на Гранд Тетънс. Остри зъбери, остъргващи небето на четири хиляди метра надморска височина, дръзки, сурови и неприветливи. В тези върхове нямаше нищо добронамерено или приятелско. Все едно бяха взети от Стария завет: тържествени и сериозни като пророци, непримирими и коравосърдечни. Пред тях човек се чувства незначителен. Те гледат с насмешка на дребните ти грижи. И дават да се разбере: ти си пренебрежимо временен, обречен на забрава.

Не можех да откъсна очи от планините. Смразяваха ме, караха ме да се чувствам, сякаш ме гледат осъдително. При все това присъдата им беше надменно незаинтересована. За тях аз бях нещо нелогично.

Щом наближих границата с Айдахо, пак заваля сняг. Вече се движех по шосе 33 — двулентово, обрамчено от преспи почистен със снегорини сняг, които ограничаваха видимостта. Все едно минавах през арктически тунел. От време на време успявах да надникна отвъд натрупаните зидове. Заледени езера, заскрежени борове, всепроникващият покой на райска пустош. Продължих още на север, снегът заваля на парцали, не виждах и два метра пред себе си. Все ми беше тая. Продължавах да изпробвам съдбата, отказвах да се върна и да подиря подслон. Ще се справя ли с това? Може би. Ами ако не успея? Нека стихииите ме погълнат цял. Да ме потушат. Да ме заличат до бяло. Да ме направят невидим. Ако пък се измъкна? Тогава може би — *само може би* — има нещо, наречено космическо чувство за хумор.

Вече буквално пълзах. Подхлъзвах се, готов във всеки един момент да се блъсна в снежната пряска и да си остана там. Но нищо не възпрепятства напредъка ми. Часовете се нижеха един след друг. Светът ми се смали до няколко педи изчезващ от погледа път. Но аз упорито продължавах да се придвижвам на север.

Някъде към един следобед същия ден пресякох прохода Таргий. И видях табела, която ме приветстваше с добре дошъл в окръг Биг Скай. Монтана.

Небе нямаше. Само онзи пепелявосив купол от сняг. Бях на шосе 287. Мярнах пред себе си светлини на снегорин. Последвах го, защото ми проправяше път. В продължение на три бавни часа кретах подире му, докато най-сетне ме закара жив и здрав до магистрала 90.

Вече беше наближаваше четири следобед. Карах от зори, но снегът бе започнал да намалява и не ми се искаше да се оттегля рано-рано в някоя мотелска стая. Затова се насочих на запад. След 80 км по магистрала 90 снегът обърна на леден дъжд и антената на радиото ми се превърна в шушулка. На 10 км по 90 се разминах на косъм от сблъсък с пикап, който свърна рязко, за да избегне лос. На 150 км по 90 пак заваля сняг. На 200 км по 90 снежната виелица се усили толкова, че едва видях табелата за изхода към градчето Маунтън Фолс.

Имаше свободни стаи само в два мотела. Избрах „Холидей Ин“, защото той беше първият, който намерих. Вятърът блъскаше като

обезумял. Снегът навяваше с такава скорост, че щом отворих вратата на колата, седалката ми мигом побеля. Едва не политнах през паркинга, бурята ме понесе директно към централния вход на мотела.

— Винаги ли е така в началото на декември? — попитах служителката на рецепцията.

— Аха — отвърна тя. — Зима в Монтана.

До сутринта облаците, които сипеха сняг, се бяха изнесли на юг. Между пластмасовите завеси на стаята ми се процеждаше светлина. Измъкнах се от кревата и премигнах невярващо към чудното синьо небе.

Излязох от „Холидей Ин“, за да си потърся закуска. Беше девет сутринта. Пътищата и паважът вече бяха разчистени, а светлината беше толкова ослепителна, че си сложих очилата „Рей-Бан“, за да предпазя очите си. Може би беше заради искрящо белия сняг. Може би заради изненадалото ме зимно слънце. Или просто имах нужда от малко почивка от пътуванията. Независимо каква беше причината, след петминутна разходка из Маунтън Фолс, вече знаех, че ще поостана известно време.

Главната улица представляваше широка артерия, в чийто северен край започваха планините, а на юг течеше река Копърхед. Между двете имаше около километър стари червени тухлени къщи, приятно реновирани. Две-три долнопробни кръчми, две поовехтели блокчета в стил ар деко, стар супермаркет, днес преоборудван на кафета и ресторанти. И бар-енд-грил, наречен „Маунтън Пас“.

Когато влязох вътре, за да си взема нещо за закуска, заварих петима здравеняци, които лочеха бира на бара на „Маунтън Пас“. Всички бяха облечени с мърляви гащеризони и бейзболни шапки. Пръстите им бяха почернели от никотин. Зъбите им също. Вдигнаха глави, щом влязох, но не ме удостоиха с усмивки. Не получих усмивки и от осемте здрави мадами с панталонки от изкуствена материя, които играеха на ротативките и покермашините покрай стените на помещението. Но сервитьорката — възпълничка дама със ситно накъдрена коса и солиден мустак — ми се усмихна полуприветливо, докато се настанявах в едно сепаре недалеч от кухнята.

— Гладен ли си?

Кимнах.

— Значи специалната ни закуска „Маунтън Ман“ за четири и деветдесет и пет е баш за тебе?

— Звучи ми добре.

— Аха.

Донесе ми я няколко минути по-късно на поднос. Пържола, две яйца, три палачинки, огромна купчина пържени картофи, четири препечени филийки, накуснати в масло. Едва се справих и с половината.

— Ми нали рече, че си гладен — отбеляза тя, като дойде с каната с кафето.

— Е, не чак толкова.

— Да ти го завия за къщи?

— Не, благодаря.

Вратата се отвори рязко и на прага застана едър мъжага в овехтяла шуба. Беше около четирийсетте, с физиономия на алкохолик: бузите му бяха набраздени от червени и сини вени, носът му беше подпухнал, очите се стрелкаха бясно.

— Изчезвай, Руди — сгълча го сервитьорката.

— Стига де, Джоан — отвърна той с дрезгав от цигарите глас. — Не можеш вечно да ме гониш.

— А на бас.

— Само едно кафенце...

— Чарли! — извика жената. Откъм кухнята се появи друг бабанка. Беше към метър и деветдесет, ръцете му бяха дебели като топори, имаше глава като на питбул. В едната си ръка стискаше бейзболна бухалка. Руди тутакси отстъпи към изхода.

— Разбрах де, разбрах.

— Тогава да не съм ти видяла носа повече тука — излая сервитьорката. — Забрана означава забрана.

— Джоан, никога ли не си чувала за християнското понятие „прошка“?

— Аха, а сега върви на майната си.

— Твоята воля е заповед за мен — каза Руди и изчезна през вратата.

— Благодарско, Чарли — обърна се сервитьорката към бабанката.

Онзи изсумтя и се скри в кухнята.

— Кой е приятелят ти? — попитах сервитьорката.
— Руди Уорън.
— Аха.
— Да не би да го знаеш.
— За първи път съм тук.
— Явно, щото ако беше от Маунтън Фолс, няма начин да не знаеш Руди Уорън. Особено ако четеш местния вестник.
— Да не е журналист?
— Алкоголик е. Пълен алкоголик. Ама иначе да, пише за „Монтанан“.
— Добър ли е?
— Така разправят. Ама само да вкара десетина бирички и ела да видиш. Преди къркаше тука непрекъснато. Преди шест седмици идва, сяда, за половин час обръща десетина наливни, става, грабва един висок стол и го мята към бара. И си излиза. Изпотроши десетина бутилки качествена пиячка и едно огледало. Общо четиристотин долара щети.
— Плати ли?
— Плати, мамицата му. Че го и арестуваха. Извади късмет, че му се размина само с предупреждение. Само че за нищо на света не го пускам тука вече. Да забрави. Още кафе?
Приех да допълни чашата ми, купих си един брой на „Монтанан“ от машината край задната врата. Доста приличен вестник, както се оказа. Читави национални и международни новини. Интелигентни статии. Даже две страници за местно изкуство — скорошни откривания на изложби, представяния на джаз концерт, подробности от ретроспектива на Вим Вендерс в градското филмотечно кино. И криминална хроника от сорта:

Били Джеймс Мългрю, 24, живеещ на Снейкчарм Драйв 238, беше глобен 250 долара и получи три месеца условно, задето извадил пистолет и стрелял в офиса на службата по брачни консултации.

Или:

Уилард Маунт, 56, живеещ в „Белвю Апартмънтс“, беше глобен 75 долара за носене на оръжие на обществено място.

Имаше и колонка, водена от Рудолф Уорън, придружена със снимка, сигурно правена преди десет години, понеже изобщо не приличаше на развалината, влетяла преди минути през вратата на „Маунтън Пас“.

На пръв поглед това си остава емблематичното каубойско градче — от онези, в които гангстерите дебнат из тъмните ъгълчета с коварна цел, на всеки три метра има плювалник и единственото културно развлечение е публичният дом.

С прашната си главна улица и порутена архитектура, Боузман, Монтана, печели десетка по скалата на класическите уестърни като „Точно по пладне“ — никак не е трудно човек да си представи шайка въоръжени с патлаци каубои с шапки „Стетсън“ да се стрелят на главната улица.

Но днес Боузман — където наскоро прекарах един уикенд — се е присъединил към Калиспел, Бигфорк и към нашия Маунтън Фолс, като поредното градче в Монтана, паднало в жертва на вирусната зараза, наречена „калифорникация“.

Как се познава дали тази болест е заразила общността ти? Огледай се из местните магазини. Ако са пълни с джинси „Ралф Лорън“ и каубойски ботуши за по триста долара, значи са заразени с вируса на калифорникацията. Отиди в любимата си кръчма. Ястията украсени ли са с рукола? Келнерите заглавичкват ли те с приказки за „боровинковия подтекст“ на това пино ноар от долината Напа? А местната закусвалня да е преобразена наскоро в лъскаво кафене, в което се сервират седемнайсет вариации на тема „лате“?

Ако да, тогава вирусът на калифорникацията е ударил в сърцето на собствения ти град. И ако почтените граждани на този щат не започнат да опаковат всяка главна улица в Монтана с гигантски кондом, вирусът ще се разпространява необезпокояван...

Не можах да сдържа усмивката си. Руди Уорън може и да беше пияница, но като всеки истински колумнист, беше първокласен стилист.

Излязох от „Маунтън Пас“ и тръгнах по главната. Минах покрай три кафенета с олющени стени и две прилични книжарници. Свърнах по една странична уличка. Имаше галерия за съвременно изкуство. Също и ню ейдж комплекс „Билкова аптека“. И накрая, „Дупката на Фред“ — подозрителен на вид бар, където се рекламираше аматьорски стриптийз, предстоящ същата вечер.

Отправих се към банките покрай реката. Вече всичко беше заледено. Минах по мост покрай огромна съвременна сграда, в която се помещаваше редакцията на „Монтанан“. Оттатък нея беше колежът — огромен, просторен университетски кампус. По околните улички имаше още книжарници и кафенета, мярнах магазин, където се продаваха поръчкови стойки за пушки за джипове.

Руди Уорън беше прав. Маунтън Фолс беше леко модернизиран, но все още не бе загубил земеделските си корени. Заплени ме смесицата от каубойска занемареност и космополитен академизъм. Хареса ми това, че беше град с трийсетина хиляди жители (според табелите „Добре дошли в Маунтън Фолс“ при изхода от магистралата) — уютен, но и достатъчно голям, за да се загуби човек в него. Един новодошъл тук не би предизвикал кой знае какъв интерес. Университетът гарантираше, че всяка година има нова вълна непознати физиономии и бях почти сигурен, че всичките тези галерии и кафенета имат клиента от избягали от града хора — изгорели кариеристи, дошли в Маунтън Фолс в търсене на най-въздушната от всички кули — лайфстайл. Присъствието ми тук би останало незабелязано. Щях да бъда поредното гражданче — човек, дошъл да започне живота си отначало под щедрото монтанско небе.

Студът започваше да се просмуква в костите ми. Отидох до един банкомат и изтеглих 250 долара от сметката на Гари. От магазин за спортни стоки си купих дебело зимно яке и непромокаеми обувки „Тимбърланд“. В съседство на магазина се намираше агенция за недвижими имоти „Грийнуд Риълтърс“, която — според табелата с работното време, окачена на витрината — работеше и в събота. Влязох. Зад бюрото седеше жена, която приближаваше петдесетте — руса, облечена със сако и пола от туид.

— Здравейте, как сте днес? — поздрави ме тя.

— Добре съм, благодаря — отвърнах, изненадан от неочаквано приятелския ѝ тон. — Давате ли под наем апартаменти?

— Да, разбира се, господин...

— Съмърс. Гари Съмърс.

Протегна ръка.

— Мег Грийнуд. Какво по-точно местенце си търсиш, Гари?

— Еднотаен апартамент. Някъде в центъра.

— За теб и жена ти?

— Сам съм.

По устните ѝ пробяга мимолетна усмивка.

— Деца? Домашни любимци?

— Не.

— Как мина през цедката?

— Моля?

— Шегувам се.

— А...

— Ориентировъчна цена?

— За първи път съм в града, нямам представа...

— Едностайните вървят от около четиристотин и петдесет до седемстотин на месец. Не бих ти препоръчала най-евтините. Те са за студенти. Но имам един просторен еднотаен за шестстотин долара във „Фронтиър Апартмънтс“ — знаеш ли я сградата?

— Както споменах, за първи път идвам в Маунтън Фолс.

— От изток си, нали?

— Аха... как...?

— Краставите магарета се надуват. Аз съм от Кънектикът. Ти?

— Кънектикът.

— Стига бе! Откъде по-точно?

— Ню Кройдън.

— Не мога да повярвам. Аз съм от Дариън — родена и израсла там.

За малко да хукна през вратата.

— Знаеш ли го? — попита ме.

— Естествено.

— Е, това е чудесно. Момче от Ню Кройдън. Какво те води в Монтана?

— Фотографска поръчка.

— Фотограф ли си?

Наистина нямах търпение да прекратя този разговор.

— Да... Апартаментът, който търся, трябва да позволява да си оборудвам малка тъмна стаичка.

— Възможно ли е да съм виждала нещо твое? По списания?

— Едва ли. А този апартамент във „Фронтър Апартмънтс“...

— Намира се на две преки оттук. Имаш ли десет минути?

— Да.

Тя стана, грабна палтото си и връзка ключове. На излизане обърна табелка на вратата, на която пишеше: „Ще се върна след 30 минути“.

Докато вървахме към сградата, ме зарина с въпроси.

— Е, за кои списания работиш?

— Повечето са за пътешествия, едва ли...

— „Конде Наст Травълър“? „Нешънъл Джогеографик“?

— Не точно...

— И ей така реши да поостанеш в Маунтън Фолс?

— Работя върху книга за Монтана — излъгах.

— Кой я издава?

— Тепърва ще се реши.

— Значи ти трябва база за няколко месеца.

— Именно.

— Е, попаднал си точно където трябва. Градчето ни е много гостоприемно. Има интересни хора. А за самотен мъж в разцвета на трийсетте... е, няма да скучаеш.

Стигнахме до „Фронтър Апартмънтс“. Сградата беше строена през 20-те години на XX в., фоайето ѝ се нуждеше от преобоядисване. Влязохме в малкия асансьор и се качихме на третия етаж.

— Аз самата живях известно време тук след развода — заобяснява тя. — После, когато дойдоха парите от продажбата на къщата ни, успях да си купя приятно двустайно апартаментче в Шоумут Вали. Знаеш ли къде е? Много е приятно, страхотно е. На десетина минути от града, а имаш чувството, че си наред гората. Трябва някой път да те заведе.

Още една от онези усмивчици. Асансьорът спря рязко.

— Разбира се, причината да се преместим в Монтана беше най-вече мъжът ми. Предложиха му преподавателско място в университета. Първо беше в „Уилямс“ — обичам Западен Масачузетс — но там не го назначиха за постоянно и накрая се озова в държавния университет „Маунтън Фолс“.

Не отвърнах.

— Ето, пристигнахме — рече тя, като спря пред очукана врата с номер 34. — Преди да влезем, искам да ти кажа, че обзавеждането е малко вехто. Но мястото си го бива.

Значи на това му викали „вехто“. Тапети на цветя, които не си знаят годините, червеникав килим, който си беше направо дрипав, два очукани фотьойла, сива кушетка от изкуствена кожа, продънена спалня с намачкана, тапицирана в кадифе табла, мърляво кухненско оборудване.

— Това ли може да получи човек срещу шестстотин на месец в Монтана?

— Мястото е невероятно. Изглед към реката, страхотен юг, а имаш толкова простор...

Кое то си е право, право е — дневната беше шест на шест метра, спалнята горе-долу пак толкова, а имаше и кабинет, от който щеше да стане чудна мъничка тъмна стаичка. Само че овехтялата мебелировка трябваше да си замине.

— Нали няма да имате нищо против да пооправя малко? — попитах.

— Ние просто управляваме имота. Собствениците живеят в Сиатъл и за тях това е просто инвестиция... така че да, мисля, че ще успее да ги убеди. Стига да не планираш радикални промени.

— Аз съм от Кънектикът. Думата „радикален“ не е в речника ми. Тя се засмя, после додаде:

— Минималният срок за наемане е шест месеца.

Половин година в Маунтън Фолс? Струваше си да се опита.

— Устройва ме... за петстотин и петдесет на месец.

— Наистина си от Кънектикът.

Върнахме се в офиса ѝ. Обади се в Сиатъл и взе да дрънка на собственика какъв прекрасен наемател е намерила, и как човекът искал да реновира апартамента в замяна на малка отбивка от наема в рамките на петдесет долара на месец. Явно не беше лесно да го убеди, но Мег Грийнуд беше от стара изпитана школа и онзи постепенно омекна.

— Твой е — обяви, след като затвори.

— За петстотин и петдесет?

— Трябваше малко да го пообработя, но да, това е цената. Един месечен депозит и, естествено, наемът за първия месец авансово. Плюс комисионата от двеста седемдесет и пет долара.

Направих някои бързи сметки. След изтеглените днес пари, в чековата сметка на Гари имаше 3165 долара. Нанасянето в апартамента щеше да ми коства 1375 долара. За следващия месец ми трябваша още 550, което означаваше, че разполагам с 1240, докато получа следващата сума от рентата. Щеше да се наложи да я карам по-скромно.

— Кога мога да се нанеса?

— В понеделник сутринта, ако те устройва.

— Да, добре. Ще мина да подпиша документите към десет, става ли?

— Идеално. Предполагам, няма откъде да вземеш една-две препоръки...?

Сърцето ми спря.

— Може да отнеме няколко дни. Банката ми е на изток и...

— Няма ли кой тук да ти напише едно писъмце?

Усмихнах ѝ се закачливо.

— Само ти.

Тя ми върна кокетен поглед.

— Май ще трябва просто да приема нюкройдънската ти дума и да реша, че си почтен наемател.

Мег Грийнуд не ми излезе от главата цяла събота и неделя. Представях си я как звъни в Дариън. Питам се дали има приятели в Ню Кройдън. Опасявах се да не започне да се обажда на разведените си приятелки в Маунтън Фолс и да им обяснява, че е попаднала на рядък

екземпляр: необвързан мъж. Трябваше незабавно да измисля план за действие.

— Хей-хей, момчето от Ню Кройдън! — поздрави ме тя, щом влязох в офиса ѝ в понеделник сутринта.

— Добро утро — отвърнах. Седнах, посегнах към горния джоб на якето си и извадих пачка банкноти, току-що изтеглени от близкия банкомат. Преброих тринайсет стодоларови банкноти, седем по десет и една пет и ги поставих на спретнатата купчинка на бюрото ѝ.

— Можеше и с чек — погледна тя кеша.

— Да, само че щеше да отнеме няколко дни, докато се оправя с банката в Ню Йорк, та така ми се стори по-лесно. Договорът готов ли е?

Кимна и ми подаде документ от три страници. Докато го преглеждах, се опита да поддържа разговор.

— Нещо интересно през уикенда?

— Стоях си в стаята в „Холидей Ин“.

— Трябва да те изведе някоя вечер, да ти покажа това-онова.

Не реагирах и вместо това привлякох вниманието ѝ върху едно изречение от договора.

— Виж, тази четвърта клауза от втори параграф малко ме притеснява... Конкретно фразата „изключителни собственически права“. Това означава ли, че наемното правоотношение на наемателя може да се прекрати, ако наемодателят реши да се позове на абсолютната привилегия за ползване, гарантирана му от нотариалните актове за собственост без тежести?

Тя ме изглежда слисана.

— Мислех, че си фотограф.

Идиот! Тъпанар! В главата ми забиха предупредителни камбанки.

— Баща ми се занимаваше с недвижими имоти — направих плах опит за усмивка аз. — И четирите лета в колежа бачках в офиса му. Така че договорите за наем се превърнаха за мен в безсмислена специалност.

— Явно те е обучил добре. Но тук нямаме гаранции за правата на наемателя, затова договорите за наем вървят с клауза за изключителни собственически права.

— Добре — съгласих се аз, като не исках да чопля допълнително в тази посока. Взех химикалка и подписах и двете копия от договора.

— След шест месеца може да подпишем анекс към договора, макар да не мога да гарантирам, че наемът ще остане валиден с настоящото намаление.

— Разбирам — кимнах аз.

След шест месеца може да съм на хиляда и петстотин километра оттук.

— Ще трябва да се свържеш с телефонната и електрическата компания, за да прехвърлиш сметките на свое име.

— Няма проблеми.

Подаде ми ключовете.

— И ако имаш въпроси, знаеш къде да ме намериш.

Здрависахме се.

— Беше чудесна, Мег.

Изправих се.

— Още нещо — спря ме тя. — Ако си свободен някоя вечер да хапнем...?

— С удоволствие — отвърнах, докато отстъпвах към вратата. — Какво ще кажеш да го направим след две-три седмици, когато се устроя и Рейчъл пристигне.

— Рейчъл. Коя е Рейчъл?

— Приятелката ми.

— Нали каза, че си сам.

— Сам съм. Но в Ню Йорк си имам приятелка. Ще ми дойде на гости за Коледа. Така че, ако си свободна, с удоволствие...

— За Коледа ще пътувам.

— Жалко. Тогава може да го оставим за края на януари, ще се видим заедно. Благодаря ти още веднъж.

Изхвърчах през вратата, преди тя да успее да ме застреля с още един поглед.

Няколко часа по-късно се нанесох във „Фронтър Апартаментс“, апартамент 34. Същия следобед отидох да потърся магазин за битова химия. Бях мярнал един недалеч от агенцията на Мег Грийнуд, но за момента реших да избягвам главната улица.

От два дни бях в Маунтън Фолс, а вече трябваше да се крия.

През първата ми нощ в апартамента пак заваля сняг. Не спря в продължение на десет дни. Това ме устройваше напълно. Стоях си вътре. Работех. Странях от трескавите приготовления за Коледа, които кипяха из улиците на Маунтън Фолс. Коледа беше празник, който ме изпълваше с ужас.

Тази първа нощ спях лошо. Леглото пропадеше на четири места, чаршафите бяха плесенявали, апартаментът вонеше на запуснато. На сутринта изхвърлих леглото и похарчих 150 долара за футон^[1] в един магазин недалеч от университета. Сглобих сам подматрачната рамка и я минах със светъл лак. Дадох още двеста долара за юрган, чаршафи и възглавници.

Дойде ред на килимите. Отне ми цял ден, докато ги махна и ги завлека до един контейнер на две преки по-надолу. Изхвърлих и балатума в банята и кухнята. Взех под наем машина за циклене на паркет и прекарах цяла седмица в смъкване на трите слоя боя, покриващи боровото дюшеме. До 14 декември всички подове бяха почистени. Тогава насочих вниманието си към стените. Свалянето на тапетите се оказа грешка. Открих цял куп недомислици в замазката. Затова на 16 декември влязох в голяма железария в периферията на града и похарчих над сто долара за десетина ролки нови тапети, лепило и четки. Купих си и книга с указания за поставяне на тапети. Първоначалните ми опити да поставя тапетите наново се оказаха жалки. След като изразходвах едната ролка, стената заприлича на колаж. Втората стена ми се стори прилична, но когато лепилото изсъхна, по повърхността избиха бабунки. Наложих се да смъкна всичко и да започна наново. Накрая реших да пробвам на по-малък сектор, докато се науча. До 19 декември се бях справил със стените на спалнята. До 24-ти приключих с целия апартамент. Не че се получи съвсем професионално, но поне жилището бе освободено от доскорошния си мрачен вид.

Сутринта на Коледа се събудих с образите на Адам и Джош в главата. Видях как Адам се спуска по стълбите у дома в Ню Кройдън и

се гмурва в купчината подаръци под елхата. „Къде ми е подаръкът от тати?“, пита той Бет. Тя му посочва един пакет, който е купила от мое име. „Защо тати не ми го даде?“ И тя за пореден път обяснява, че тати...

Усетих как се разтрепервам, затова се върнах към работата, прекарах следващите осемнайсет часа в компанията на четката и няколко баки бяла боя, която бях купил предния ден. Коледната ми вечеря се състоеше от омлет със сирене и три бутилки бира. Подаръкът ми за празника беше радио за трийсет долара. Целия ден слушах националното радио, опитвайки се да заглуша тишината. Отворих пакета с писма, препратени ми предния ден от алтернативната пощенска служба. Извлечения от кредитни карти. Писмо от банката в потвърждение на искането ми за разплащателен влог, което изпратих преди заминаването си. Няколко коледни картички — слава богу, сред тях нямаше от Бет.

До Нова година апартаментът беше пребоядисан, подовете — прясно лакирани и запечатани, а аз — почти разорен. След като платих следващия наем (като пяхнах плик с парите под вратата на „Грийнуд Риълтърс“ късно една вечер, за да избегна среща с Мег), установих, че в сметката ми има точно 250 долара. А имаше цял месец до получаването на следващата сума от рентата. Мина ми през ум да дръпна малко кеш от някоя от кредитните карти на Гари, но все още ми се искаше да избягвам да задлъжнявам. Оставаше да карам с по девет долара на ден.

Оказа се, че не е толкова трудно. Пазарувах внимателно в местната бакалия, купувах си намалени книги от по един долар от близката университетска книжарница и гледах да не бия на очи. Снегът продължаваше да вали, рядко излизах от къщи, прекарвах времето си в компанията на книгите и националното радио, вършех домашни работи, които не изискваха пари. Облепих с хартия всички кухненски шкафове и работни плотове на ръка, после ги минах отгоре с останалия лак. Убих два дни в опити да премахна ръждата от ваната и кухненската мивка. Лъснах кранчетата, почистих печката от наслоената мазнина, поставих хартия на рафтчетата във всички шкафове, опитвах се да мисля само за тези домакински задължения.

Девет долара на ден. В Ню Йорк оставях тези пари за едно такси. Но аскетизмът в това да живееш пестеливо ми харесваше. Също както

изпитвах удоволствие от нещо толкова дребно като пребоядисването на апартамента ми. Удовлетворението да излъскаш рамката на вратата, да лакираш дюшемето, да изжулиш старата боя от корниз, да превърнеш една дупка в светло, просторно, безукорно място. Това фокусира ума, изтласква демоните в периферията. Макар от време на време да си играех с фотоапаратите на Гари и отвътре да ми напираше пак да погледна през обектива, странях от всичко, свързано с фотографията. Също както използвах непрестанния сняг — и липсата на пари — като извинение да не обикалям из Маунтън Фолс. Че дори не стъпвах и в „Маунтън Пас“ и онази тяхна гигантска закуска. Продължавах да се крия. Привечер излизах на обичайната си разходка. Сменях местата, откъдето пазарувах, никога не влизах в един и същи супермаркет два пъти за една седмица, отивах да сменя книгата си в различен час на деня, за да съм сигурен, че служителят зад гишето е различен. Страхувах се от приятелски усмивки, невинни въпросчета, лесни запознанства.

На 2 февруари — когато наличните средства, с които разполагах, възлизаха на 7 долара и 75 цента — пяхнах картата на Гари в един банкомат на главната и избрах от менюто „Проверка на наличност“. След една дълга минута на екрана се изписа сумата: 6900,00 долара. Огромно облекчение. Тримесечната рента беше пристигнала. Бях прескочил трапа. Изтеглих 750 долара и отидох на пазар.

Фотографският магазин „Петри“ се намираше точно срещу „Холидей Ин“. Бях минавал покрай него много пъти, откак дойдох в Маунтън Фолс, но досега бях удържал на изкушението. До днес.

— Здравсти — поздрави ме мъжът зад щанда. Наближаваше четирийсетте — висок, рошав, с бабешки цайси и типичната карирана риза.

— Трябва ми увеличител. Може и втора ръка, ако продавате.

— Ами да, продаваме. Какви пари горе-долу?

— Петстотин макс.

— Имам страхотен отзад в склада — „Дърст АС707“, аутокологор. Швейцарска изработка, в перфектно състояние, един собственик. Мога да ти го дам за 475.

— Колко милиметра обектив?

— Продава се с два обектива — 50 мм и 80 мм. Искаш ли да го видиш?

Кимнах и човекът потъна в склада. 475 за увеличител — трябва да е пълен боклук. Та старият ми „Беселер“ 45тх в Ню Кройдън ми беше струвал 3750 долара преди две години. Сега обаче не бях в положение да се разпростирам. Тези 6900 от рентата трябваше да ми стигнат до първи май, като от тях автоматично изваждах наема за три месеца. Седемстотин и петдесет беше максимумът, който можех да похарча за тъмна стаичка, особено, при положение че апартаментът се нуждаеше от още някои основни неща. Като маса и столове.

Продавачът се върна с увеличителя. Базов модел без екстри. Включи го, демонстрира ми електронния автофокус. Работеше плавно. Прегледах обективите. Нямаше видими драскотини или оптически изкривявания.

— Е, не е върхът — каза ми, — но за класа си се справя прилично. Продава се с шест месеца гаранция.

— Вземам го. Ще ми трябват и някои химикали. Имате ли „Илфорд“?

— Разбира се.

— Фотохартия „Галерия“?

— Естествено.

— Ще ми трябва и статив, три ванички, червена лампа, копирна призма за фокусиране, бака за проявяване, черен калъф и таймер.

— Получавах ги. Между другото, казвам се Дейв Петри.

Здрависахме се, аз се представих.

— Нов ли си в града, Гари?

— Аха.

— Това хоби ли ти е?

— Не точно. Плащат ми за него.

— И аз така си помислих. В такъв случай ще ти е приятно да научиш, че предлагаме на редовните си клиенти петнайсет процента отстъпка за професионалисти.

— В такъв случай ще взема и дузина ролки „Три-Х“, а също и дузина „Илфорд HP4“.

След като се върна с продуктите, отдели няколко минути, докато напише фактура.

— 742,50 всичко.

Извадих пачката пари.

— Приемаме и кредитни карти, ако предпочиташ.

— Винаги плащам кеш.

— Устройва ме. Цветно снимаш ли?

— Понякога.

— Нека добавя няколко ленти „ФуджиПро“ — заведението черпи.

— Няма нужда.

— Хей, не всеки понеделник сутрин в магазина ми влиза колега. За кого работиш?

— За различни списания на изток.

— Стига бе! Виж, в Маунтън Фолс имаме фотографско общество на аматорите. Събираме се два пъти в месеца. Сигурен съм, че момчетата ще се радват да им разкажеш...

— Точно в момента съм малко зает — излъгах. — Може би след няколко месеца, когато нещата се поуталожат...

— Какво оборудване използваш?

— „Ролейфлекс“, „Никормат“... стандартните неща.

— Имал ли си „СпийдГрафик“?

— Не.

— Поне работил ли си?

— Няколко пъти.

— Онзи ден ми изпадна един. Антика от 1940-те, в идеално състояние. Без проблем мога да го продам за хилядарка, но реших да си го запазя. Ако имаш един час време, наистина ще ти бъда благодарен, ако...

— Както ти казах, в момента съм малко под пара с една поръчка, но...

— Разбирам. Виж, дай ми телефона си, ще ти звънна след седмица-две.

С неохота му надрасках телефонния си номер.

— Да ти донеса нещата? — предложи.

— Няма нужда. Ще мина по-късно с колата.

Пресякох главната, като си мислех, че Маунтън Фолс е една идея по-дружелюбно местенце, отколкото би ми се искало. Още с влизането в апартамента ме обзе настойчиво желание да се махна, да си събера нещата и да изчезна от града. Но къде да отида? В град като Сиатъл или Портланд, където има огромни шансове да срещна някой познат? Подобно средно голямо градче? За да бъда посрещнат с още въпроси

кой съм, откъде идвам. А ако престана да си плащам наема, Мег Грийнуд ще вдигне телефона и ще звънне в Кънектикът. Нямах друг избор, освен да остана в Маунтън Фолс и да се опитам да се приспособя към любопитството и сърдечността на живота в малкото градче. Защото ако не се науча да се отпускам тук, ако продължа да възприемам всеки въпрос като потенциална заплаха, в крайна сметка ще привлека вниманието върху себе си — тайнствения чудак, който явно нещо крие.

Затова, когато по-късно същия ден се върнах в магазина на Петри, за да си взема покупките, отделих половин час, за да дам на Дейв един бърз урок по тънкостите на фотографията със „СпийдГрафик“. Дори приех да пием по кафе, по време на което си говорихме на професионални теми — високата цена на удоволствието да работиш с „Лайка“, зърнестата наслада на „Три-Х“ филма, защо „Никон“ никога не те разочарова. Дейв ми разказа малко и за себе си — напуснал родния Финикс и дошъл тук след колежа, понастоящем женен, с две деца.

— Когато дойдох в Монтана, нямах намерение да отворя магазин. Но големият проблем с Маунтън Фолс е, че макар да се живее прекрасно, човек трябва да направи някои компромиси. Но нали всичко в този живот е компромис.

Напуснах магазина „в добри отношения“ с Дейв и с обещанието някой път да мина да пием по бира, като ми се поразреди графикът. Докато карах към апартамента, съжалих, че неговият магазин е единственият за фотографско оборудване в града. Той искаше да се сприятелим, а аз не можех да си позволя приятели.

Следващите няколко дни прекарах в оборудване на тъмната стаичка. Минах миниатюрната спалничка с три ръце черна боя. Купих две тесни и дълги маси. Едната се превърна в сушилня — там поставих увеличителя, статива и таймера. Другата беше за всичките ванички с химикали. Издърпах простор за сушене на снимките. Над вратата закачих плътна черна завеса, за да спира светлината. На прозореца инсталирах малък вентилатор, за да не дам възможност на химикалите да унищожават прекомерно много от мозъчните ми клетки. Смених съществуващата гола крушка с червена. С „Никормат“-а изцпаках един филм из апартамента, за да тествам увеличителя. Работеше перфектно. Не чак върховния, завършен детайл, какъвто

даваше старият ми „Беселер“, но повече от адекватен, що се отнася до докарването на кристалночисто изображение. Окачих първата снимка да съхне. Показваше двата прозореца на дневната, побелели след навалелия пресен сняг. Сякаш стъклото беше варосано, за да държи света на разстояние.

Още няколко дни и снегът спря. Грабнах чантата с фотоапарата и шест ленти „Три-Х“ и се насочих на изток към черен път, обозначен като шосе 200. Беше студено. Минус 10, според местната прогноза по NPR, а радиаторът на MG-то продължаваше да не се справя добре в борбата със студа. Но небето беше безоблачно, слънцето светеше ослепително, преспите сняг бяха нажежени до бяло, докато си проправях път към Големия континентален вододел.

Шосето минаваше през Гарнет Рейндж — мрачни, враждебни планини, които очертаваха хоризонта. За разлика от царствените величествени Тетони, този край на Скалистите планини внушаваше нещо меланхолично. Човек се чувстваше дребен пред необятността на земята и небето. Каква пустош. Тя засилваше усещането, че си навлязъл в територия, където географията не подлежи на измерване; където не съществуват понятия като пространствени граници или бариери.

Преди град Линкълн спрях в крайпътно заведение — бакалия с бар. Взах „Никормат“-а и се отправих навътре. Имах чувството, че влизам в музей. Под, засипан с дървени стърготини, стари дървени рафтове, пълни с консерви, машина за сода с ръчни помпички за сироп, дълъг поцинкован бар, където двама-трима начумерени мъжаги с набръчкани физиономии седяха и се наливаха с чисто уиски. Зад бара стоеше кокалеста жена с широка риза на флорални мотиви. Забеляза фотоапарата, увесен на рамото ми.

— Фотограф ли си? — попита, докато се настанявах зад бара.

Кимнах.

— Нещо против да поснимам?

Тя огледа посетителите.

— Вземи им по едно питие и няма да имаш грижи.

Залепих десетачка на бара и се залових за работа. Светлината беше превъзходна — коси снопове зимно слънце, които струяха през мръсните прозорци и повдигаха ниските облаци цигарен дим, разстлан

над бара. Направих и нелош портрет на барманката, застанала между сифоните за сода и голяма жълтееща снимка на Джим Рийвс.

— Стана ли каквото ти трябваше? — поинтересува се тя, след като приключих.

— Да, госпожо, задължен съм ви.

— Кво пиеш?

Не беше въпрос.

— Малко ми е раничко.

— Сигурно бърбън.

Посегна зад бара и извади бутилка „Хайръм Уокър“, наля ми един шот. Пресуших го на един дъх. Миришеше на евтин алкохол. Взе къс молив, облиза го и надраска нещо на парче хартия.

— Чакам да ми пратиш снимката, става ли?

— Дадено.

Продължих още на изток, заизкачвах се по умопомрачителен тесен път, който пресичаше Континенталния вододел. Покрай него нямаше къщи, билбордове, отбивки за камиони или други следи от съвременен градски живот. Само дълга ивица асфалт, която се виеше през планината.

След известно време стигнах до бензиностанция. Две остарели колонки, очукан сервиз. Резервоара ми напълни момче на около седемнайсет. Имаше къдрава брада, отвратително акне, бейзболна шапка и овехтяло яке, облечено върху оцапан с бензин гащеризон. Убедих го да позира пред колонките. Той се нави, после попита дали може да извика за снимката жена си и бебето.

— Страхотна идея — отвърнах.

Той се скри в сервиза. Само миг по-късно отвътре се появи тъничко създание, почти дете — едва ли беше на повече от шестнайсет — което стискаше мъничко бебенце, опаковано срещу студа.

— Жена ми Делорес — обяви младежът.

Делорес дъвчеше дъвка. Беше облечена с избелял пуловер с Майкъл Джексън, омазан с петна от бебешка храна. Беше ми болезнено да гледам бебето, затова бързо ги наместих между двете колонки. За фон послужи порутеният сервиз и снежната пустош отзад. Направих десетина кадъра, платих за бензина и обещах да им изпратя снимка по пощата.

Върнах се в Маунтън Фолс малко преди залез-слънце и отидох директно в тъмната стаичка. До късно вечерта разглеждах усърдно проявените негативи и оградих девет кадъра с червен пастел. Отпечатах ги. Окачих ги, за да изсъхнат. Вечерях в полунощ с бъркани яйца и две чаши долнопробно калифорнийско вино. Върнах се в тъмната стаичка и продължих да се вирам в снимките. Четири от тях отхвърлих веднага. Но останалите пет бяха удовлетворителни. Лицата в бара бяха добре подчертани. Виждаш сурови, набръчкани черти, примесени с една универсална умора. Задименото помещение не привличаше вниманието чак толкова. Подсилваше изображенията, без да ги поглъща. Човек веднага познава, че има пред себе си планинска кръчма дълбоко в Американския запад, но вниманието е приковано към унилите физиономии на мъжете, започнали да пият още от заранта.

Портретът на барманката изглеждаше някак лукав — тя наистина имаше вид на автентична жилава проститутка — но заобикалящите я детайли правеха снимката. Кокалестата ѝ ръка натискаше дръжката на содамашината. Бутилката „Хайръм Уокър“ край лакътя ѝ. Джим Рийвс, блажено ухилен зад нея. Една от снимките в бензиностанцията също се беше получила. На нея бензинджията и младата му жена бяха застанали рамо до рамо, с бебето, спуснато ниско в прегръдката му. Аха да се усмихнат, но ръждивите колонки, порутеният гараж, пустошта наоколо — всичко това подчертаваше безрадостните им перспективи. Приличаха на деца, захвърлени в живот на възрастни и стигнали до задънена улица.

Изпих още чаша вино и продължих да разглеждам отпечатаните снимки. Тези, които бях отхвърлил, изваждаха на показ някогашната ми склонност към самоизтъкване. Петте, които ставах, се бяха получили именно защото не бях наложил гледната точка на твореца върху снимания обект. Успеях ли да се съсредоточа върху лицата, като ги оставя сами да определят композицията, всичко останало си идваше на мястото. Така че защо да не продължа да се съсредоточавам върху лица?

На другата сутрин изпратих по пощата обещаните снимки на барманката и двойката от бензиностанцията. Не посочих адрес за обратна връзка. С излизането от пощата се качих в колата и бях отново на път. Насочих се на север покрай ледената шир на Флатхед Лейк към

град Бигфорк. Това беше луксозното лице на Монтана в неговата крайност. Нови дъсчени къщи от светло дърво. Огромни лъскави джипове. Магазини за маркови джинси. Три бутика за сувенири от Новия запад. Убедих изключително русата и изключително кльощава собственичка на единия да ми позира с дървена статуя на индианец. Цената — 1750 долара — беше надлежно извадена на показ. Снимах двама пича скиори с шапки „Стетсън“ и очила „Рей-Бан“, застанали пред сладкарница за замразен йогурт. Местната собственичка на книжарница — пола на цветя, бродирана жилетка, дълга до кръста сива коса — бе заснета пред рафт с надпис „Новият запад“.

В Бигфорк изснимах четири ленти „Три-Х“, от които успях да извадя едва три задоволителни кадъра: снимки с акцент върху лицата, които казваха всичко важно за човека и средата.

През следващите три седмици продължих да си организирам такива едnodневни пътувания извън Маунтън Фолс. Ходих в Уайтфиш и снимах комарджии, които играеха на ротативките в местното казино. В Калиспел снимах собственика на камион за осигуряване на пътна помощ. Началникът на малка жп гара в градчето Есекс ми позира на пустия перон. В Бът хванах двама миньори, загледани към залеза над градската купчина шлага. Кръстосах надлъж и нашир района западно от Континенталния вододел. Не обръщах внимание на пейзажа. Съсредоточавах се върху лицата.

До началото на март разполагах с петдесет сносни кадъра. Имах известни финансови затруднения, тъй като бях изщракал около сто и петдесет филма и си бях купил още някои фотографски такъми от първа необходимост (приличен статив и светломер, например). Бяха ми останали 1900 долара. От тях трябваше да извадя наема за април, тоест разполагах с 1350, с които да живея девет седмици, докато следващата тримесечна рента възвърне платежоспособността ми.

— Сигурен ли си, че не искаш да си отвориш сметка при нас? — попита ме една сутрин Дейв.

— Благодаря за предложението, но предпочитам да плащам кеш.

— Ти си ми най-добрият клиент. Искам да можеш да се отбиеш в магазина, да си вземеш каквото ти трябва, без да се притесняваш дали преди това си минал покрай банкомат.

— Много ти благодаря, но не обичам да живея на кредит.

— Кога ще прием по бира? Няма ли да ти остане някоя вечер да наминеш да ни видиш с Бет и децата?

— Като попривърша с този проект.

— Явно е нещо мащабно, като гледам колко филма пазаруваш... Ще направиш ли пачка?

— Едва ли.

Неведнъж си бях задавал въпроса къде бих могъл да предложа набъбващата купчина от монтански портрети. Известно време бях обмислял идеята да изпратя едно портфолио на онзи редактор в „Дестинейшънс“, който за малко да наеме Гари. Или пък да опитам пак в някоя от нюйоркските фотографски агенции, с които беше контактувал. Но все още избягвах да се свързвам с хора, които са го познавали. Както и се отнасях особено предпазливо към идеята да имам нещо общо с живота на изток. Макар че в университетската книжарница недалеч от апартамента ми се продаваше „Ню Йорк Таймс“, „Ню Йоркър“, „Харпърс“ и още няколко базирани в Манхатън списания, упорито не си ги купувах. Не ме интересуваше животът в Ню Йорк, не исках да знам какво се случва в Ню Йорк, Ню Джърси и Кънектикът, страхувах се да демонстрирам заинтересованост от новините на Уолстрийт. Гледах на Континенталния вододел като на защитна стена, която не бива да се прекрочва. И не го правех. Развих суеверната убеденост, че докато се намирам на запад от тази бариера, всичко ще бъде наред. Не възнамерявах да предлагам изкушения на съдбата, като се опитвам да правя бизнес с Ню Йорк. Нито пък се чувствах достатъчно уверен в себе си, за да започна да завързвам контакти със списания в Лос Анджелис, Сан Франсиско и Сиатъл. Най-добре да не си подавам носа много-много навън и да живея скромно с парите от рентата.

В началото на март имаше една седмица без сняг. После снежната виелица се върна. Цели десет дни непрогледно бяло. Не можех да пътувам, стоях клаустрофобично затворен в убежището си във „Фронтър Апартмънтс“. И така, една нощ събрах смелост да се опълча на снега и тръгнах по главната, за да изпия едно питие. Подминах „Маунтън Пас“ (беше пълно с отрепки, които играеха на покермашините). Не ми се ходеше и в „Дупката на Фред“, затова реших да пробвам „При Еди“.

Вътре беше доста шумно: огромен барплот под формата на подкова, претъпкан до пръсване, в дъното шест билиардни маси, от тонколониите дъни Боб Сийгър. На трийсет и две инчовия телевизор върви мачът в понеделник вечер. Смесена тълпа от студенти и бачкатори с що-годе по-приличен вид.

Някак си успях да си намеря местенце на бара. Поръчах си едно светло.

— Винаги ли пиеш такива лигави напитки? — попита мъжът до мен. Беше на средна възраст, с гузни очи и физиономия, която ми се видя позната.

— Будвайзерът не е лигава напитка — възразих. — Достатъчно силно алкохолна е, за да те ободри.

— Сигурно... ама все пак е лигава — сви рамене онзи и извика на барманката: — Линда, съкровище, още едно J & B с лед. И на връщане сипи на това приятелче едно истинско питие.

— Какво да бъде? — попита ме тя.

— „Блек Буш“?

— Имаш го.

— Нашето момче си пада по скъпо уиски — отбеляза мъжът, докато Линда вземаше десетдоларовата банкнота, която той бе оставил пред себе си.

— Следващото е от мен.

— Нямах грижи — отвърна мъжът. — Руди Уорън.

Да, наистина бях виждал това лице. Когато го изхвърлиха от „Маунтън Пас“.

— Колумнистът?

— Поласкан съм.

— Чета те непрекъснато. Харесват ми нещата ти.

— Трябваше да ти взема голямо. Тебе как те викат.

— Гари.

— Приятно ми е да се запозная с един фен. Не си от Калифорния, Гари?

— То си личи.

— Хубаво — кимна той и си запали. — Тогава мога да продължа да си поркам с теб. Сигурно само минаваш през Маунтън Фолс?

— Живея тук.

— Да не си някой мазохист? Осем месеца зима — това ли ти е идеята за добре прекарано време?

Разказах му версията за фотографската поръчка.

— Аха, ясно, значи си от тези.

— От кои?

— Артист. Явно ги привличаме в Маунтън Фолс. Поразпитай тук в бара, и ще срещнеш поне десетина, дето пишат уникалния роман за Скалистите планини, рисуват шибани пейзажи от Новия запад, правят ми се на Ансел Адамс...

— Благодаря, че ме превърна в културно клише.

— Да не се обиди.

— Не.

— Разочарован съм. Обикновено се справям добре с обидите. Питай бившите ми съпруги.

— Че колко бивши съпруги имаш?

— Три броя.

— Браво на тебе.

— А ти колко пъти си бил осъждан да плащаш издръжка.

— Никога не съм се женил.

— Значи очевидно не си тукашен. Знаеш ли по какво се разбира дали някой е роден в Монтана?

Поклатих глава.

— Питаш го след колко катастрофи и кофти бракове е оцелял. Ако са повече от две, значи е от нашите.

Руди ми разказа, че е кореняк от Маунтън Фолс. Роден и израсъл тук. Учил в университета. Започнал работа във вестника през 1976-а. Никога не бил работил или живял никъде другаде.

— Преди около пет години, беше точно по времето, когато се разритвахме със съпруга номер две, с мен се свързаха от сиатълския „Таймс“. Някакъв редактор там ми прочел колонката, харесал ми стила и ми плати пътя да отида да се запознаем. Копелето даже ми предложи работа.

— Ти не се ли нави?

— Че какво да правя в шибания Сиатъл? На пъпа на географията. Осемдесет и два чешита кафе, аеробика, съхнали на слънце домати. Хванах първия самолет обратно за Маунтън Фолс.

— До жилището, което наех, има едно капанче, където предлагат дванайсет вида кафе.

— На мен ли разправяш. До 1990-та на кафето в целия щат му викаха „Джо“. Днес човек трябва да знае арабски, че да си поръча. И всичко е заради такива като тебе, дето се нароиха в града.

Не отвърнах. Той ми се усмихна язвително.

— И сега ли не се засегна, Гари?

— Не.

— Мамка му. Явно тая вечер не съм във форма. Май най-добре да продължа да си поркам. Линда, още две насам.

— Мой ред е.

— Няма да споря.

Изпихме по още четири, като Руди през цялото време ми разказваше за Маунтън Фолс.

— Някъде в началото на седемдесетте човек все още можеше да си купи къща в този град за двайсет бона. Сега си е цял късмет, ако попаднеш на съборетина за двеста хиляди. Шибани калифорникатори. Убиха го тоя щат. Чат ли си? Утрепаха Монтана метър по метър. Още десет години и ще станем предградие на Лос Анджелис. Да им имам произношението! — Вече крещеше.

Барманката рече:

— Руди, затваряй си шибаната уста.

— От истината боли, бейби.

— Запази си я за колонката.

Посочи Линда с пръст.

— Знаеш ли защо госпожица Страхотно дупе ми се дърви, като говоря? Щото е кучка от Пасадена, затова.

Линда сграбчи пръста на Руди и го изви.

— Няма да ме наричаш кучка!

Усука му пръста здравата. Руди побеля от ужас.

— Ще ми се извиниш ли, или да го счупя?

— Извинявай — извика той, като едва се стърпя да не нададе вой.

Тя го пусна.

— Приятно е да се общува с джентълмени — заключи тя и ни сипа по още едно.

Руди замлъкна за няколко минути. Когато болката най-сетне се уталожи, допи уискито си и потръпна.

— Наистина имаш уникален подход към жените — отбелязах.

Той успя да се усмихне.

— Така си е.

Линда ни изрита навън в два. Останахме последни в бара. Докато се клатушкахме към вратата, подвижна след мен:

— Не му давай да кара на копелето.

— Никаква вяра ми няма — оплака се Руди.

Озовахме се на улицата. Продължаваше да вали.

— Как ще се прибереш? — попитах го.

Посегна към джоба си и извади връзка ключове.

— С колата.

— Забрави.

— По улиците няма жив човек. За никого не съм заплаха.

— Само за себе си. Дай ми ключовете, Руди.

— За кого се мислиш ти бе, за бавачката Мери Попинз?

Грабнах ключовете от ръката му.

— Идиот! — извика той и ми посегна с юмрук, който аз избегнах с лекота.

Той се строполи на земята.

— Аз си отивам у дома. Ако си искаш ключовете, ела си ги вземи.

Обърнах се и тръгнах нагоре по главната. След стотина метра хвърлих поглед през рамо и с облекчение видях, че Руди се е изправил и се клатушка подире ми. Не го изчаках да ме настигне — студът беше зверски. Но поне ни мотивираше и двамата да вървим по-енергично, а освен това беше противоотрова на всички алкохол, който бяхме погълнали. Докато стигна до „Фронтър Апартаментс“, почти бях изтрезнял. Изчаках отвън във фойето минута-две, докато се появи Руди, овехтялата му шуба беше посипана със снежинки. Разходката го беше посъживила.

— Тука ли живееш? — попита ме с влизането.

Кимнах.

— Веднъж се забърках с една брокерка... Да не ти е работа... Мег Грийнуд. Беше си втълпила, че чуване за една вечер е голямата ѝ любов. Взе да звъни у дома, във вестника, накрая се наложи да си

сменя номерата. Даже два пъти. Не ме интересува дали топките са ти станали на камъни — засечеш ли я тая откачалка в някой бар или на купон, плюй си на петите. На секундата.

Засмях се.

— Качи се. Ще ти извикам такси.

Вече в асансьора, Руди попита:

— Посегнах ли ти като излязохме от бара?

— Опита се.

— Уцелих ли?

— Не.

— Добре.

Щом влязохме в дневната ми, Руди подсвирна тихичко.

— Я виж ти! Сохо в Монтана.

— Радвам се, че ти харесва. Знаеш ли номера на някое такси?

— Много любезен домакин си. Почерпи една бира, пък тогава ме гони.

— Уморен съм.

— Една биричка само и изчезвам от живота ти.

Затътрих се към кухнята. Руди ме последва.

— Леле, толкова бяла кухня не съм виждал в живота си — възкликна той, като оглеждаше голите стени. — Как й викаш на тая школа в интериорния дизайн? Минимализъм от Скалистите планини?

— Много смешно.

— Още малко в тоя дух и наистина ще те разсмея.

Извадих две бутилки „Ролинг Рок“ от хладилника. Подадох му едната.

— Задължен съм ти.

След като удари голяма глътка, ме изгледа продължително и от упор.

— Да ти кажа, за нищо на света не бих играл покер с тебе.

— Че защо?

— Умееш да блъфираш, бог си.

Изведнъж ми стана некомфортно.

— Винаги губя на покер.

— Не ти вярвам.

— Ами да поиграем, ще спечелиш пари.

— Не, благодаря. Двамата с покера сме като разведени — никой не печели. Но се обзалагам, че ти знаеш всичките номерца — да си траеш, да даваш възможно най-малко информация...

— Какво искаш да кажеш?

— Само това, че пихме заедно пет часа, а така и не научих за теб абсолютно нищо. Като имаш предвид, че съм журналист все пак. Та се питам защо така се получи.

— Ами сигурно защото, за разлика от теб, нямам потребност на втората чаша да си разказвам живота на всеки срещнат.

— Може и така да е — усмихна се. Беше ме накарал да се почувствам неудобно и сега се наслаждаваше на резултата.

— Да звъннем на такси — подсетих.

Върнах се в дневната и взех телефона.

Набрах информация. Операторът вдигна чак на дваисетото позвъняване. Даде ми номера на местната таксиметрова служба. Звъннах им. След четирийсет позвънявания, затворих.

— Не отговарят — обях, като тръгнах към кухнята.

— И аз така си помислих. След дванайсет в снежна нощ винаги си правят пас.

Нямаше го в кухнята. Беше се намъкнал в тъмната ми стаичка и разглеждаше купчината портрети от Монтана, оставени на сушилнята. Вдигна глава, щом влязох.

— Ти ли си ги снимал? — попита.

Кимнах. Той не каза нищо. Просто продължи да разлиства купчината от петдесет снимки, като сегиз-тогиз по лицето му пропълзваше лека усмивка.

— Бил съм на тая шибана бензиностанция — вдигна той кадъра с бензинджията и семейството му. Премина на следващата снимка. — Копелето му недно! — ухили се той на снимката на барманката. — Мадж Страшилището.

— Познаваш ли я?

— Да, мамицата й. Поне два пъти ме е гонила от онова място.

Надигна празната бира.

— Какво ще речеш за още една биричка, уважаеми?

— Стана късно. Как ще се прибереш?

— Имаш ли диван?

— Май да...

— Ами тогава се уреди с гост.

Не ми трябваше гост, особено такъв, който намеква, че крия нещо.

— Виж — подхванах, — утре ще ставам рано.

— Ако искаш да се отървеш от мен, ми дай ключовете. А като ме гепят ченгетата, ще им кажа, че си ме пуснал...

— Ще ти донеса бира.

Той взе снимките, отиде в дневната и се стовари на дивана. Извадих последните две бири от камерата на хладилника. Подадох му едната и се стоварих на един фотьойл срещу него. Надигна бутилката, без да откъсва очи от снимките.

— Е? — осмелих се накрая.

Той вдигна глава.

— Питаш ме за мнение?

— Да, май да.

Дълга пауза.

— Жестоки са, да му се не види.

— Сериозно?

— Най-готините физиономии от Монтана, които съм виждал.

— Майтапиш ли се?

— Ако не ставах за нищо, щях да съм първият, който ще ти го каже. Обаче стават. Погледни им само израженията. Човек си казва: това са моите шибани земляци. И знаеш ли какво прави тези снимки толкова добри? Не си се опитал да търсиш „автентичното“ в тях. Не ги показваш като проклети едновременшни уестърн мутри. Просто си ги снимал както са си. И си уцелил в десетката.

Усмихна се скептично.

— Излиза, че май наистина си фотограф.

Не знаех какво да му отговоря.

— Ами, май да.

— Не ми звучиш особено убеден.

— Просто... просто съм поласкан.

— Какво ще ги правиш?

— Може да събера албум.

— Така е, мамка му, ще стане супералбум. Даже ще ти дам заглавието: „Лица от щата, с който шега не бива“.

Изу си обувките, просна се на дивана и ми подаде тестето със снимките.

— А сега ми дай одеяло... дано да няма бълхи.

Метнах снимките в тъмната стаичка и измъкнах една вехта завивка, с която беше застлано старото легло в апартамента.

Все още миришеше на плесен.

— Много щедро — парира ме Руди, щом го покрих.

— Извинявай, но не съм оборудван за гости.

— Най-малко пък за пиянки. Две бирички е доста скромно посрещане. Но така и така си станал, може ли чаша вода. Не е нужно да я пълниш догоре.

— Разбира се, ваша светлост.

Щом се върнах от кухнята, Руди посегна към устата си и извади две ченета — горно и долно. Пусна ги в чашата и я остави на земята до дивана. Трепнах. Той забеляза.

— Още ли не съм те обидил? Сигурен ли си? — изфъфли беззъбо, като герой от анимационно филмче.

— Лека нощ — отвърнах. — И благодаря за милите думи за снимките ми.

— Не съм от тия, дето правят четки. Казвам си както си е.

Изгасих и се метнах в леглото.

Събудих се в единайсет и се заклех да стана мормон, мюсюлманин, мунист или да приема каквато и да е друга вяра, стига да забранява употребата на алкохол.

Трябвах ми цели пет минути, докато си изпразня мехура. После още десет, докато почистя опикания под на банята. Душът донякъде спомогна за възвръщане на крехкото ми равновесие. Но когато надникнах в дневната, все още се чувствах замаян. Очаквах да заваря Руди Уорън, потънал в безпаметен сън на дивана. Но него го нямаше. Чашата, където си беше оставил ченетата, беше празна. Ключовете ги нямаше на масата. На тяхно място видях полупразна бутилка от бира с един фас, плуващ на дъното.

— Руди? — повиках го, като реших, че може да е в кухнята.

Никакъв отговор. Нямаше го. Неблагодарното копеле не беше оставило даже бележка. Приготвих си чаша слабо инстантно кафе.

Задавих се с първата глътка. Втората влезе малко по-плавно. Взах чашата с мен в тъмната стаичка, с влизането светнах.

Червената светлина като в бардак пасваше идеално на отровния ми махмурлук. В мига, в който погледнах към сушилнята, ръката ми започна да опипва трескаво за другия ключ на осветлението, от който се пускаха флуоресцентните лампи на тавана.

Щом стаичката бе залята от премигваща бяла светлина, стиснах очи в ужас. Снимките ми ги нямаше.

[1] Тип матрак от пресован памук, който в западния си вариант се различава от японския си оригинал основно по това, че се поставя върху дървена или метална сгъваема рамка вместо върху татами. — Б.пр. ↑

Изпаднах в паника. Закрачих напред-назад из дневната, неспособен да реша какво да предприема. Изругах, задето се бях намъкнал в бара, задето бях допуснал да се увлека в разговор с едно пиянде и, най-лошото, задето се бях направил на Добрия самарянин и бях поканил Руди да спи у дома. Защо не направих каквото трябваше и не оставих копелето да се блъсне с колата си? Или да замръзне на улицата?

И за какво, по дяволите, са му моите снимки? В главата ми запрепускаха десетина сценария, кой от кой по-параноични. Усетил е, че съм „човек с минало“ и е избягал със снимките ми, за да иска откуп (глупав вариант — ако искаше да ме прецака, щеше да гепи негативите, които, слава богу, си бяха на мястото в тъмната стаичка). Може би се канеше да ги представи за свои? Или да направи изложба: „Руди Уорън — окото на Монтана“. Или — и тази налудничава идея ме притесни най-много — има приятел ченге. Някой другар по чашка на име Клиф или Уилбър, който е на косъм от уволнението и затова му трябва коз — арест, който да му спечели червена точка.

— Я го провери този новия — ще каже Руди, докато разстила снимките на бюрото му. — Твърди, че е фотограф от източните щати, но зададеш ли му по-конкретен въпрос, целият плувва в пот.

Вдигнах телефона и набрах номера на „Монтанан“. Помолих да ме свържат с Рудолф Уорън. Включи се телефонен секретар.

— Здравсти, Руди Уорън е. Ако се обаждате, за да се оплачете от нещо, което съм написал, знайте, че не отговарям на писма, камо ли пък на обаждания на манияци. Ако пък случайно искате да ми оставите съобщение, знаете какво да направите — име и телефонен номер след сигнала.

Стегнах се, за да звуча приветлив и спокоен.

— Руди, Гари Съмърс е. Дано си се справил с махмурлука. Би ли ми звъннал на 555-8809, когато можеш. Благодаря.

Затворих и веднага набрах справки, за да попитам за домашния му телефон. Не беше регистриран. Мамка му! През следващите два

часа звънях във вестника още три пъти. Включваше се телефонният секретар. Не оставих повече съобщения.

За да си ангажирам вниманието, отидох в тъмната стаичка и започнах бавния усилен процес по изваждане на нови копия на петдесетте снимки, които той бе взел. Най-накрая, някъде около четири, телефонът звънна. Метнах се към него.

— Гари Съмърс? — Женски глас, който чувах за първи път в живота си.

— Да.

— Здравейте, не ме познавате, но Руди Уорън ми каза за вас.

— Нима? — попитах, готов да посрещна съдбата си.

— Извинете, трябваше да ви се представя. Казвам се Ан Еймс, фоторедактор съм на „Монтанан“. Както и да е, тази сутрин Руди влетя в кабинета ми с тесте ваши снимки. Тръсна ми ги на бюрото и каза, че трябва да ви наема тутакси.

Изсмях се. Смях, изпълнен с неимоверно облекчение.

— Значи затова са му трябвали снимките — рекох.

— Искате да кажете, че не ви е споменал, че възнамерява да ми ги покаже?

— Ами, не. Но от това, което видях до момента, Руди е пълен с изненади.

Сега беше неин ред да се засмее.

— Това е много меко казано... Все едно, мисля, че снимките ви са страхотни. Както сигурно предполагате, през очите ми минават купища „истински кадри от Монтана“, но вие наистина сте направили нещо уникално. Та се питах дали имате ангажимент за тях към друг вестник или списание?

— Още не.

— Супер, тогава може би ще се разберем нещо. Как сте с времето утре по обяд?

Още щом приех срещата, ми се прииска да откажа. Да звънна обратно на Ан Еймс и да я праметна, че от някакво нюйоркско списание току-що са ми се обадили и искат да купят всичките снимки.

Свободно плаващите ми страхове обаче бяха уталожени от обзелата ме суета. Човек, занимаващ се професионално с фотография, бе видял снимките ми, бе ги харесал и сега по всичко личеше, че иска да ги купи. Е, вярно, беше просто фоторедакторката на най-големия

вестник в Монтана, но все пак пред мен се бе отворила врата. Беше си възможност, удар. Трябваше да се възползвам.

И така, на другия ден по обяд цъфнах в редакцията на вестника. Приемната гледаше към залата на нюзрума — приятно, функционално подредено помещение с компютри и бюра, около които щъкаха спретнати репортери с делови вид. Дори в Монтана журналистическата професия бе превърната в бизнес. Помислих си, че на фона на тази стерилна, уредена обстановка, Руди Уорън вероятно е изглеждал като Дивака от Борнео — роля, която той несъмнено се стараеше да усъвършенства.

— Ами... здравейте.

Ан Еймс беше на около трийсет и пет. Висока, жилеста, с руса коса в стилна къса прическа и ясно лице без никакъв грим.

Носеше изгладени джинси и разкопчана до второто копче риза от деним. Погледнах ръцете ѝ. Нямаше венчален пръстен.

Ръкостискането ѝ беше здраво. Усетих как ме преценява с поглед. Бях свалил всичките килограми, качени през първия месец, докато бях в ролята на Летящия холандец из магистралите. Лицето ми беше станало изпито като на Гари, вече свикнах да връзвам дългата си до раменете коса на опашка отзад на тила и дори се научих да ходя с тридневна брада като на художник. Когато се гледах в огледалото в банята, вече не виждах Бен Брадфорд, а по-скоро някакво извънредно издание на Гари Съмърс. Все още не бях отработил мазната му усмивка обаче, затова отвърнах на поздрава на Ан с нервно разтягане на устни.

— За първи път ли сте в редакцията? — попита ме, докато ме водеше през нюзрума.

— Да.

— Преместихме се тук едва преди година. Преди обитавахме огромно хале до реката. Беше влажно, но поне си личеше, че работим във вестник. Сега винаги щом отворя вратата, се налага да си напомням, че не съм попаднала в офис на IBM.

Повдигна закачливо вежда.

— Сега разбирате защо Руди пише повечето си материали в кръчмата на Еди. Знаете ли какво направи първия ден, след като се пренесохме тук? Сложи си плювалник до компютъра. Редакторът, Стю

Симънс, разбра посланието. Каза на Руди, че може да си работи от къщи, което за Руди означава „При Еди“. Там ли се запознахте?

— Опасявам се, че да.

— Не бих казала, че е най-здравословното място в града, но в сравнение с „Маунтън Пас“ си е направо Дъбовата стая в „Плаза“.

— От Ню Йорк ли сте? — попитах, изведнъж изпитал неудобство.

— От предградията. Армонк.

— Домът на IBM.

— Знам — отвърна тя, пак с известна доза закачливост. — Татко е шеф на връзките им с обществеността вече трийсет и четири години.

В кабинета ѝ беше като на разпродажба на снимки, негативи и надраскани коректури. В безпорядъка имаше нещо успокоително — един нюанс на бунтарство, който надзърташе иззад добре излъсканото поведение.

— Добре дошли в задния двор на фотографията — приветства ме тя и ме покани с ръка да седна на стол, върху който имаше наченат сандвич. Останах прав.

— Джейн, скъпа, какво прави обядът ти тук?

Джейн — момиче с топчесто лице на около двацет и две — се извърна от шкафа с документи и тутакси забърса сандвича от стола.

— Благодаря, че не го смачка — рече ми.

— Това е белег за истински джентълмен според кодекса на Джейн — обясни ми Ан. — Джейн, това е известният Гари Съмърс.

— А, онзи с лицата. Готини снимки.

— Благодаря.

— Джейн е помощничката ми. Какво ще кажеш да ни направиш по едно кафе, скъпа? И този път пробвай най-напред да кипнеш водата.

— С мляко и пет захарчета, както обикновено? — изчурулика сладко Джейн и излезе от стаята.

— Симпатично хлапе е Джейн — отбеляза Ан, докато ровеше сред купчината книжа на бюрото си. — И почти толкова дезорганизирана, колкото и аз.

Откри снимките ми под няколко формуляра.

— Е, господин Гари Съмърс — подхвана тя, докато прелистваше снимките, — от това, което видях до момента, мога да съдя, че сте

класен фотограф. Което ме кара да задам въпроса: какво, по дяволите, правите в Маунтън Фолс, Монтана?

Тъкмо се канех да ѝ изпея стандартната версия за албума, върху който работя, когато нещо ми подсказа, че пред нея номерът няма да мине. Също както усетих и че ако започна да я баламосвам за поръчките от различни нийоркски списания, може да жертва час-два телефонни разговори и да провери препоръките ми.

Затова реших да играя вабанк. Е, донякъде.

— Бях фотограф на свободна практика в Ню Йорк. Нещо не ми потръгна с ангажиментите. Започна да ми писва от това да се разминавам на косъм с добрите поръчки. Реших да се насоча на запад, да си пробвам късмета, да речем, в Сиатъл. Отбих се тук да преспя, хареса ми видяното и си рекох защо да не поостана. Това е.

Можях да видя, че прямотата ми я спечели. Хареса ѝ това, че не се опитах да прикрия неуспешните си опити да пробия в Манхатън.

— А какво те накара да започнеш да снимаш лица?

— Стана съвсем случайно — отвърнах аз и ѝ разказах за крайпътното заведение недалеч от Континенталния вододел.

— Най-добрите идеи винаги започват като случайност — беше нейният коментар. — Тази специално бихме искали да я използваме. Показах снимките ти на редактора и той ги хареса не по-малко от мен. Предлага да отделим място за снимка в съботния брой, в уикенд секцията. Ще я наречем „Лицата на Монтана“ и всяка седмица ще използваме по една от снимките ти. Първоначално ще пробваме за шест седмици. Можем да ти платим сто двайсет и пет долара на снимка.

— Не е много, нали? — попитах.

— Добре дошъл в Монтана — усмихна се тя. — Не сме точно „Венити Феър“. Имаме си фотографски отдел и това, което ти предлагам, е доста над обичайните ни тарифи.

— Но е доста под това, което бих приел — вметнах аз, решен да отстоявам позицията си.

— А именно?

Стрелях напосоки.

— Двеста и петдесет на снимка.

— Мечтай си. Сто и седемдесет. Окончателно предложение.

— Сто седемдесет и *пет*.

— Ей, ти да не си адвокат?

Успях да се засмея. Струваше ми доста усилия.

— Естествено, не си ли личи? Значи остава сто седемдесет и пет?

— Не се даваш лесно.

— И пак ме купуваш евтино.

— Ще ми сритат задника на следващото бюджетно събрание.

Улових се да флиртувам с усмивка.

— Уверен съм, че умееш да сритваш и ти в отговор.

Усмивка и от нейна страна.

— Не ми се прави на чаровник. Но няма да спорим за пет долара. Сто седемдесет и пет. Сделка.

Стиснахме си ръцете. Каза, че иска да задържи снимките още няколко дни, за да избере окончателно шестте, които ще излязат във вестника. Телефонът на бюрото ѝ иззвъня. Тя вдигна, после остави разговора на изчакване.

— Трябва да говоря с редактора. Приятно се работи с теб. Ще ти се обадя след ден-два.

Станах.

— Още нещо — спря ме тя. — Наистина ли си от Ню Кройдън, Кънектикът?

Изведнъж ми се прииска да потъна вдън земя.

— Откъде знаеш?

— Мег Грийнуд.

— Приятелка ли ти е?

— Тук в Маунтън Фолс всички се знаем — отвърна тя с последна кокетна усмивка. — Не е хубаво да карам шефа да ме чака.

— Доскоро.

На път към къщи се озовах в желязната хватка на страхотно притеснение. Въпроси, въпроси... Какво ли ѝ беше казала Мег Грийнуд? Дали ме е нарекла безнравствен? Дали е казала на Ан как съм успял да ѝ измъкна апартамента с отстъпка и без препоръки? Как съм я омайвал, докато подпишем договора, а после съм ѝ пробутал историята с фантомната приятелка от Ню Йорк? (Как ѝ беше името?) И защо, о, боже, защо флиртувах с Ан Еймс?

Защото съм тъпанар, затова. Сто процента в момента говори с Мег. „Да, запознахме се. И наистина се държи, сякаш крие нещо...“

Следващите два дни прекарах заключен в апартамента си. Приключих с вторите копия на колекцията лица от Монтана. Устоях на изкушението да напусна града. Късно един следобед се улових да гледам през прозореца, вторачен в мъж на моята възраст, който вървеше по улицата, стиснал за ръката четиригодишния си син. Извърнах глава, спуснах щорите и се прибрах в тъмната стаичка.

Тя беше единственото място, където се чувствах в безопасност. Към шест телефонът иззвъня.

— Гари Съмърс? — пак непознат женски глас.

— На телефона.

— Обажда се Джуди Уилмърс. Държа галерията на улица Кромфърд. Освен това съм приятелка на Ан Еймс и днес тя ми донесе снимките ви. Впечатляващи са.

— О, благодаря.

— Вижте, ако имате малко време утре, дали не бихте искали да се видим на кафе?

Боже, о, боже, защо избрах да се заселя в малък град?

Галерия „Новият запад“ се намираше на тясна уличка, пряка на главната. Помещаваше се в старо хале, декорирано наново, за да прилича на универсално артпространство, каквото в наши дни може да се намери на всеки ъгъл в Сохо или Трайбека. Боядисан в черно бетонен под. Чисто бели стени, насочени лампи, кафене с хромирани маси и столове. В момента имаше изложба на абстрактни платна, обединени под названието „Сънища от прерията“.

Джуди Уилмърс носеше дълга пола от деним и беше отрупана с индиански гривни. Чупливата ѝ прошарена коса се спускаше чак до кръста. Ухаеше на сапун със сандалово дърво и шампоан от водорасли. Настанихме се в кафенето. Тя пиеше чай от шипки. Аз изгълтах едно двойно еспreso. Джуди претича набързо през живота си. Родена в Бей Ериа, държала малка галерия в Пасифик Хайтс, но през 1986-а първият ѝ брак се разпаднал и тя се преместила тук, защото имала нужда да „пренастрои параметрите“ на средната си възраст.

— Та значи, разполагах с триста квадратни метра първокласно галерийно пространство в Пасифик Хайтс, закупено през 1979-а за двайсет и два бона, без никакви тежести. През 1986-а, благодарение на Рони Рейгън и неговата вуду икономика, то вече струваше четиристотин и петнайсет хиляди. Така де, съществува положителна чиста стойност и *кармична* положителна чиста стойност, ако ме разбирате?

Някъде по това време съпругът ми Гъс го тресна типичната криза на средната възраст и забегна с една акупунктуристка от Саусалито. Това много ме огорчи, разкъсваха ме вътрешни противоречия. Но впоследствие реших, че след като иска да приключим, значи ще приключим. Продадох галерията и отидох на възстановителен лагер в страхотен петзвезден курорт в Айдахо. Та така, един ден реших, че ми стига толкова диета на женшен, взех кола под наем и карах на изток два часа, докато стигнах в Монтана. Маунтън Фолс беше първият град, в който попаднах. Огледах се. Видях университета. Направи ми впечатление, че арт сцената я има и на нея кипи живот. Усетих желание

да започна отначало. След няма и половин час минах покрай това място. Продава се шоурум на „Гудиър“. Звъннах на агента, поразпитах. Инфлацията още не беше стигнала до Монтана. Човекът поиска двайсет и девет хиляди. Споразумяхме се на двайсет и шест и петстотин. Още осемнайсет за ремонт, и Маунтън Фолс има първата централна галерия за съвременно изкуство от Запада.

— Днес сигурно струва малко над четирийсет и седем хиляди — вметнах.

— Триста и деветнайсет — отвърна тя, без да мигне, — ако пазарът запази тази тенденция. Разбира се, счетоводителят ми напират за диверсификация, иска да открия клонове на „Новият запад“ в Боузмани и Уайтфийш, че дори да се замисля за галерия и в Сиатъл. Но, да ти кажа, по самата си природа диверсификацията е рискова структура, която се нуждае от сериозна ликвидност. И се запитах защо да си играя с парите?

Кимнах и се почудих дали и тя някога не е учила право?

— Така де, живеем в деветдесетте и малкото се приема за красиво. Имаш идея, развиваш я в управляеми синергични граници, в противен случай застрашаваш чистотата ѝ чрез свръхразвиване. Но това не означава, че не се оглеждаш за потенциален пазарен растеж. Когато Ан ми показва снимките ти, разбрах, че съм попаднала не само на потенциална изложба, ами на забележителен обзор на миогледа на Новия запад. И на един сериозен потенциал.

Реших да мина по същество.

— Значи мислите, че е възможно да се продадат?

— Като топъл хляб. Това, което си направил — при това, по мое мнение, великолепно — е да уловиш автентичния противоречив дух на щата днес. Човек гледа тези лица и си мисли: ето я тъканта, болезнената същност на днешна Монтана. Дори истинските монтанци приеха радушно снимките, а, повярвай ми, местните не са свикнали да се изказват ласкаво за хора, дошли отвън. Особено ако съответният човек има дързостта да снима или рисува светия им и неприкосновен щат. С други думи, за да ми каже човек като Руди Уорън, че ти ще станеш Уокър Еванс на Монтана...

— Познаваш Руди Уорън? — прекъснах я.

Тя ме изглежда изумена.

— Естествено, че го познавам. Той беше вторият ми съпруг.

— Била си женена за Рудолф Уорън?

— Какво се шашна чак толкова? Всеки има право на една-две грешки. Все едно, продължи само шест месеца.

Най-сетне разбрах защо Руди е толкова на нож с калифорникацията.

Джуди премина по същество — подхвана една игра на договаряне, която играеше с кармична безкомпромисност. Току-що ѝ пропаднала изложба; отворила ѝ се дупка от едва шест седмици, но имала нужда от по-широка гама снимки, от които да „състави“ изложението. Било прекрасно, че съм разполагал с около още трийсет скорошни снимки, които съм можел да помисля дали да не включа. Естествено, галерията щяла да плати рамките. Целеше цена от около 150 долара на снимка и искаше да делим продажбите 50 на 50. Освен това искаше 35 процента дял от допълнителните права (книги, списания, пощенски картички, календари, дори репродукции в интернет), да не говорим за 15 процента комисиона върху всички бъдещи продажби в галерии както за всичките 48 щата, така и в чужбина. Казах ѝ, че няма да стане. Това била стандартна практика в галериите, отвърна. Тогава не искам да излагам в галерия. Но нямало да бъде само изложба в „Новият запад“, щяло да премине в мащабна национална маркетингова кампания, която да ме направи известен. Ако искаш изложбата, отвърнах, делим 60 на 40, без никакъв дял от бъдещи допълнителни права. Не се съгласи. Е, добре. Станах и си взех снимките.

— Благодаря за кафето.

— Не мислиш ли, че си доста самомнителен за човек, който не е излагал никога досега. Че кой си ти, Гари? Доколкото разбирам от Ан, дори сам си ѝ признал, че си дошъл в Маунтън Фолс, защото нещата в Ню Йорк не са ти се получавали добре. И сега, когато най-добрата галерия в Монтана ти предлага първа самостоятелна изложба — при това по инициатива на галерията — ти се заяждаш за клаузи от договора. Не я ли искаш тази изложба?

— Не и ако искат да ми измъкнат солиден дял от бъдещите световни авторски права — замлъкнах, преди да съм подхванал с юридическите термини. — Ако искаш да предоговориш условията, имаш домашния ми телефон.

И си излязох.

В първия момент изпитах облекчение, задето бях отрязал Джуди Уилмърс. Би означавало да бъда изваден на показ твърде много, повтарях си.

По-добре да пусна шест снимки във вестник, след което да се оттегля кротко от погледите. Но колкото и да убеждавах сам себе си, че съм направил каквото трябва, един тщеславен глас вътре в мен продължаваше да ме ръчка с коментари като: „За бога, тя хареса работите ти, предложи ти изложба... а ти какво направи? Захвърли всичко в прахта и взе да се правиш на адвокат“.

Поне повече няма да я чуя да използва фразата „вътрешни противоречия“. Макар че точно в момента самият аз бях изпълнен с противоречия.

На път обратно към апартамента се отбих в „Бенсънс“ — супермаркета на главната — и прахосах седемдесет долара за евтин телефонен секретар. Още щом се прибрах, го инсталирах. Не смених фабрично записаното електронно съобщение в началото. Грабнах фотоапарата и излязох, отправих се в южна посока, през гората Лиънтри — километри стройни ели покрай буйните води на Копърхед.

Беше хубав ден, снегът бе покрил земята, живакът гонеше размразяващите минус шест градуса, слънцето изпаряваше приятно замайваща мараня. На около трийсет километра от града спрях на една отбивка, оставих колата и тръгнах надолу по реката. Попаднах на двама мъже, с вид на банкери, които ловяха риба през дупка в леда. И двамата бяха на около петдесет, добре екипирани, с очила — двама бабити^[1] от малкия град в рибарски ботуши до бедрата и гортексови якета. Бяха намерили тъгълче от реката, което не беше замръзнало и седяха на сгъваеми брезентови столчета, подаваха си манерка уиски и водеха неангажиращ разговор за някакви нови облигации и какво ли още не. Наруших едно от правилата си и реших да не им искам разрешение да ги снимам. Застанах зад едно дърво като снайперист, с обектив, фокусиран върху двойните им брадички, изщраках серия бързи снимки под звуковото прикритие на бързо шуртящата река. Почувствах се като шпионин, изпитах удоволствие от ролята си на таен наблюдател. Нямаше как да позират, понеже не можеха да ме видят. Аз бях невидимото око. Това бе ролята, която играех с най-голямо удоволствие. Носиш се незабелязан през живота.

Постоянно. Но Маунтън Фолс постепенно ме прогонваше от тази ми роля — защото установявах, че няма начин човек да остане незабелязан за дълго в малкия град. Просто не беше позволено. Щом се прибрах в апартаментата малко преди залез-слънце, намерих четири съобщения на телефонния секретар. Първото и третото бяха от подложената на кармично изпитание Джуди Уилмърс, която питаше дали няма да преосмисля предложението за изложба.

— Сигурна съм, че можем да достигнем креативно *détente*^[2], Гари — гласеше първото й съобщение. — Не просто *détente*, а истинско *rapprochement*^[3]. Помисли върху природата на възможността, Гари... и ми се обади.

Във второто си съобщение заряза общите приказки и мина директно по работа.

— Ами добре, да ти кажа какво е положението. Съгласна съм да делим 60 на 40 в твоя полза. От теб искам дванайсетмесечна опция да работя като твой международен агент и да поема допълнителните права срещу трийсет и пет процента от всяка реализирана продажба плюс десет процента от комисионата ти за всяка изложба в галерия, която успея да ти уредя. В края на годината си получаващ всички права обратно. Повярвай ми, казвам ти го като приятел — в Ню Йорк или Сан Франсиско никога няма да ти се случи да сключиш толкова изгодна сделка...

Като приятел. Тази жена не знае ли какво е ирония? Между двата маркетингови трика, които се опитваше да ми приложи Джуди, имаше монолог на Руди Уорън. Ако се съди по кънтящата отвратителна музика, която се чуваше като фон, а и по невъзпитаното му поведение, явно ми се обаждаше от „При Еди“.

— Ало, фотографа. Както изглежда, сте се разбрали с госпожица Еймс и ще те виждаме често в „Монтанан“. Освен това чувам, че си отказал да се поставиш в подчинение на онази крадла, известна като бивша съпруга номер две. Все повече ми харесваш. Но разбери едно: след като те поставих на пътя на успеха, очаквам от теб неувяхваща вярност. Освен това от теб ще се очаква да плащаш всички сметки в бара. Кое то ми напомня защо всъщност се обадох: ще бъда в „офиса“ цяла вечер, ако искаш да наминеш и да се видим.

Последното съобщение беше от Ан, която ме молеше да й звънна на мобилния. Заварих я в колата.

— Мислех, че всички тук недолюбват мобилните телефони.

— Така е, само че всеки има. Виж, избрах шестте снимки, които ще използваме. Искаш ли да видиш кои са... и после да вечеряме в едно заведение до вестника.

— Не знаех, че фоторедакторите разполагат с представителни разходи.

— Да, изключително щедри при това, възлизащи на двеста долара годишно. Смятам да изпукам половината тази вечер. Излез пред блока след пет минути.

И затвори, преди да направя опит да откажа.

Заведе ме в „Льо Пти Плас“^[4] — най-добрия ресторант в Маунтън Фолс. Намираше се в стара крайградска гара. Червени тухлени стени, ръбати черни постмодернистични маси и Джордж Уинстън от тонколониите. Меню, което се самоопределяше като „Ново тихоокеанско“... макар че градът отстоеше на 800 км от този воден басейн. Сервитьорът ни се казваше Калвин. Препоръча ни лаврак с гъби шийтаке и зеленчукова темпура. Специалната салата тази вечер беше хидропонна маруля със сметана и копър. Виното на седмицата беше „Красавицата от Орегон“ — шардоне от Рекс Хил „с превъзходен дъбов послевкус“.

— Знаеш ли как се прави мартини? — попитах го.

— Естествено — отвърна той, леко обиден от покровителствения ми тон.

— В такъв случай, мартини с джин „Бомбай“, много чисто, много сухо, с четири маслинки.

— А за мадам? — попита Калвин.

— Мадам ще желае същото — каза тя.

— *Мадам* — повторих през смях. — Този младеж сигурно никога не се е отдалечавал на изток от Боузман.

— Няма нужда да му усложняваш живота — предупреди ме тя.

— Не му го усложнявам, просто исках да проверя дали има степен по науката за мартини. Защото това наистина е наука.

— Правиш се на НЗИ.

— Какво е това?

— Надут задник от Изтока — усмихна ми се сладко тя.

Питиетата пристигнаха. Поръчахме си храната. Ан вдигна чашата си.

— За нашето сътрудничество — каза.

Чукнахме се. Отпих от мартинито и усетих течния му анестезиращ ефект в дъното на гърлото си.

— Мартинито е прилично — отбелязах.

— Недей да звучиш толкова адски изненадан.

— Просто не съм си и представял, че ще има мартини и хидропонна маруля в Монтана.

— Аха, ясно. Ти си от онези чужденци, дето приемат с ненавист идеята, че е възможно в Маунтън Фолс да има интересна храна, чуждестранно кино и прилични книжарници. На тебе ти трябва „Истинският запад“ — мазни сандвичи, евтино порно в мизерното местно кино и магазин за тютюн, в който човек може да си купи „Хъслър“ и други еднодневки. Нищо чудно, че сте си паснали с Руди Уорън.

Засмях се.

— Наистина ли е бил женен за онази скумрия от Бей Ериа?

— Понякога животът е по-странен от литературата. Мисля си, че Джуди е видяла в него есенцията на типажа от Монтана и вероятно си е паднала по очарованието му на бунтар.

— Продължило е само шест месеца, нали?

— Бих казала — два часа. По онова време Джуди тъкмо беше пристигнала в града и просто не е била на нужната честота.

— Сега да не би да е?

— Не се заблуждавай от вида ѝ а ла Грейс Слик^[5]. Тя наистина умее да продава своите творци.

— Умее и да ги изцежда, доколкото виждам.

— Аха, чух, че двамата сте се посдърпали.

— Тук новините летят.

— В Маунтън Фолс е така, ти какво очакваше? Както и да е, струва ми се, че ти е направила ново предложение. Ще приемеш ли?

— Още не съм решил. Калифорнийските ѝ номерца ме изнервят.

— На мен ли разправяш. Може да се каже, че с нея сме приятели, но след една вечер, прекарана с Джуди, ми идва да изляза и да застрелям някой суфист мистик. Галерията ѝ обаче е страхотна, има контакти с крайбрежието. На твое място бих се опитал да постигна споразумение с нея.

— Ами, условията продължават да са убийствени.

— Трудно се пазари човек с тебе, господин Съмърс. Дали пък не си работил на Уолстрийт в някой предишен живот.

— Не знаех, че вярваш в прераждането — избегнах темата аз.

— Всеки, който попадне в Монтана, вярва в прераждането. Затова се озовават тука. Зарежи ги монтанските глупости. Това е щат, в който човек преоткрива себе си.

— Ти преоткри ли се? — попитах.

— Може да се каже. Предвид това, че Маунтън Фолс е доста далеч от Армонк, Ню Йорк. Но не беше точно директно преместване от Уестчестър в Монтана.

— Бас ловя, че си учила в някой от онези прогресивни колежи на изток. „Сара Лорънс“, „Бенингтън“, „Хемпшир“.

— Не позна. „Скидмор“.

— Стига бе! Защо не носиш карирана поличка и не си омъжена за зъболекар в Маунт Киско?

— Защото се приспособих към средата. А ти... нека позная. „Антиок“? „Оберлин“?

Насмалко да кажа „Боудън“, но се сетих, че Гари е учил в...

— „Бард“.

— Ха! Значи съм била на прав път. „Бард“. Какъв майтап. Какво специализира? Макраме за напреднали? Никарагуанска литература на съпротивата? И си карал на рентата на тати?

Пак застанах нащрек.

— Откъде знаеш?

— Не знам, предположих. Мъж на трийсет и няколко, без очевиден доход, решава да се премести в Монтана просто ей така, взема си квартира под наем, не се е завтекъл да си намери работа на всяка цена... Казах си, че или си пенсиониран дилър на наркотици, или си от онези късметлии, получили в наследство достатъчно пари, че да не се притесняват за прехраната си.

— Доверителският ми фонд не е чак толкова голям — установих, че съм минал в защита. — Стига ми само за посрещане на най-базовите нужди.

Ан ме изгледа с игриво пламъче в очите.

— Хей, това, че семейството ти е оставило годишна рента, не ме вълнува ни най-малко. Особено, при положение че си наистина талантлив — захлупи ръката ми със своята. — Ужасно талантлив.

— Сериозно ли го мислиш?

— Убедена съм — нервно дръпна ръката си. Като човек, притеснен, че е изиграл предварително коза си. — Затова трябва да се постарая тази изложба да стане факт.

— Ще видим.

— Защо е тази неохота, защо не искаш да се възползваш от възможността?

— Не е неохота.

— Напротив. Още когато се запознахме във вестника ми направи впечатление, че ти е все едно. Че не ти пука дали ще купя снимките ти. Дори си помислих, че едва ли не ти се иска да ти откажа.

— Просто бях предпазлив.

— Знам. И това ми хареса. Дори ме привлича... особено предвид идиотите, които ме преследват нонстоп и искат работа. Видя ми се едва ли не като следващия Робер Доасно^[6]. Но въпреки това се запитах защо.

— Защо какво?

— Защо си толкова неуверен, когато предлагаш собствените си произведения?

Калвин се появи с храната и ме спаси. Виното имаше подчертан дъбов послевкус.

Хидропонната маруля си беше най-обикновена маруля. Прекъсването ми даде възможност да отклоня разговора от нежеланието да започна кариера и да го върна към Ан след завършването ѝ на „Скидмор“.

— След колежа се озовах в Бостън. Намерих си работа в едно лъскаво списание с изключително оригиналното заглавие „Бостън“. Работата ми беше да издирвам снимки, което за „Бостън“ в началото на 80-те означаваше да събирам интересни снимки на суши. Както и да е, работех отгътък реката в Кеймбридж, в съседното апартаментче живееше един младеж на име Грег. Приключваше докторат по английска литература. След година вече живеехме заедно. След две се оженихме. След три напуснахме Бостън и се озовахме в Боузмън, след като Грег получи работа във вестник „Монтана Стейт“.

— Колко време продължи бракът ти?

— Пет години.

— Защо приключи?

— Случи се нещо.

— Какво?

— *Нещо*. — По тона ѝ личеше, че няма да е много разумно да продължа с въпросите. — Както и да е, след като се разделихме, определено нямах желание да остана в Боузмани, но не ми се щеше да напусна Монтана, в която някак се бях влюбила. Затова реших да отида до Маунтън Фолс и чрез приятел на приятел си уредих интервю при Стю Симънс, редактора на „Монтанан“. Оказа се, че съм уцелила момента — предишната седмица фоторедакторът му бил напуснал. Преместих се тук.

— Звучи като съвършената история от Маунтън Фолс — изкоментирах.

— Аха. Всеки се озовава тук, защото навсякъде другаде нещата са се объркали.

— Всеки е имал проблеми в Казабланка.

— Или в Ню Йорк. Твоите проблеми от какво естество са, Гари?

Разбрах, че на свой ред и тя очаква да ѝ разкажа историята си и защо съм се провалил в Манхатън. Затова преразказах в основни линии живота на Гари, като го поукарих. Останах изненадан колко добре се справям с доизкусуряването на детайлите. Разказах как съм отишъл в града след колежа с идеята, че ще снимам корици за „Вог“ едва ли не след броени месеци. Вместо това обаче съм се озовал в долнопробни квартири в Долен Ийст Сайд, бачкал съм черна работа, доникъде не съм стигнал. Родителите ми починали и като единствено дете, съм получил къщата. Било ми изключително трудно да се върна в предградията, след толкова години в Манхатън, но от финансова гледна точка не съм имал друг избор. Особено, при положение че отказите продължавали да ваят — от всякакви фотоагенции, от списания като „Дестинейшънс“.

После споменах аферата с Бет.

— Сериозно ли беше? — попита Ан.

— Не. По-скоро самоунищожително. Човек се забърква с омъжена жена само ако иска да си причини нещо лошо.

— Съпругът ѝ разбра ли?

Поклатих глава.

— Той беше адвокат от Уолстрийт. Обсебен от идеята, че мечтата на живота му е да стане фотограф.

— О, боже! — изсмя се Ан.

— Да беше видяла тъмната му стаичка. Последен писък. А фотоапаратите му... сигурно беше струваха поне четирийсет бона.

— Но въпреки всичко тя си е паднала по теб. Истинския фотограф.

— Аха. В момента излизаш ли с някого?

— Имаше един... журналист. Но преди три години напусна града. Предложиха му работа в Денвър. И бездруго не беше много сериозно. След това само няколко глупави грешки.

— Изненадан съм — вметнах.

— Не бъди. Маунтън Фолс може да е страхотно място, но за сама жена изборът не е голям.

— Руди Уорън винаги е насреща.

— Да бе, сигурно. В интерес на истината, веднъж се пробва.

— И?

— О, я стига. Да преспя с Руди би било сериозно престъпление спрямо добрия вкус.

Продължихме да пием вино, да ядем лаврак, поръчахме още бутилка вино и започнахме да се смеем малко по-шумно от нормалното.

— Искаш ли да чуеш най-добрата история за Руди Уорън на всички времена? — попита. — Една вечер преспал с Мег Грийнуд...

— Да, чух.

— Както и да е, щом свършили, Мег се сгушила в него и прошепнала: „Беше много приятно, Руди“. А той знаеш ли какво ѝ отговорил: „Не го казвай на мен, кажи го на приятелките си“.

Измъкнахме се от ресторанта към полунощ.

— Силно се надявам да нямаш намерение да караш.

— Абсурд — отвърна Ан. — Защото ще ме изпратиш.

Хвана ме под ръка. Трите пресечки до дома ѝ извървахме в мълчание. Живееше на спокойна задънена уличка с много дървета, къщата ѝ беше от тези с дървените плочки на покривите, строена през 20-те. Уличните лампи осветяваха всичко в меко червеникавокафяво. Щом доближихме входа, се улових да си повтарям: „Вътре си. Просто я целуни по бузата и се махай. Не усложнявай нещата“. Застанахме край стълбите, Ан се обърна и ми се ухили пиянски. Меката светлина на лампата озари лицето ѝ. Помислих си, че е красива.

— Е... — подхванах.
— Е... — повтори тя.
— Беше забавно.
— Страхотно забавно.
— Е...
— Е...

Наведох се да я цункам по бузата, но в следващия момент устните ми бяха плътно вкопчени в нейните. Тя отвори уста, прегърна ме и се заизкачвахме към вратата.

Стоварихме се през прага. Озовахме се на пода в коридора. Започнахме да се събличаваме трескаво един друг.

По-късно, в леглото, тя ми каза:

— Може да свикна.
— Не го казвай на мен, кажи го на...
— Млъквай — засмя се тя и ме целуна страстно.
— И аз може да свикна.
— Сериозно?
— Да.
— Де да можех да ти повярвам.
— А какво ти пречи?
— Ами, чудя се...
— Да?

— ... ако си поредната прелетна птица, от онези, дето минават отнякъде, задържат се, докато им доскучае, а после, една нощ, докато никой не ги гледа, се измъкват и си продължават по пътя.

— На такъв ли ти приличам?

— Наближаваш четирийсетте, никога не си се женил, нещата в Ню Йорк не са ти потръгнали и си се изнесъл насам. След някой и друг месец Маунтън Фолс сигурно ще ти се стори едно село и ще...

— Не караме ли малко пред вятъра? — прекъснах я.

— Аха, избързваме.

— Ние ли?

— Добре де, имам предвид себе си. Но понеже три пъти се парих, няма да допусна да се случи още веднъж. Вече съм твърде стара...

— Не си стара.

— На трийсет и пет съм.

— Извинявай, сгреших. Направо си стара баба.
— Копеле! — целуна ме пак.

Когато се събудих на сутринта, нея я нямаше. На възглавницата намерих бележка.

Гари,
Някои от нас трябва да работят. Обади ми се по-
късно. Може да успееш да ме убедиш да ти сготвя вечеря.
Кафе, чай, „Бомбай“ в кухнята.
Обич

А.

Обиколих жилището ѝ. Далеч не беше толкова разхвърляно и претъпкано като кабинета ѝ. Семпло обзаведено, с варосани каменни стени, изгубили цвета си дюшемета, рогозки от Ню Мексико, купчини книги и компактдискове, малка тъмна стаичка, устроена от бивша втора баня. Старичък увеличител „Кодак“, наскоро проявени негативи и две пресни снимки, окачени да съхнат на въжето. На първата се виждаше билборд „Мотел Елегант в Бът — младоженски апартаменти“... Беше на решето от куршуми. Втората снимка показваше малка църква наред дървета, цяла потънала в преспи сняг, а на импровизираната ѝ островърха кула се кипреше плакат „Исус идва“. Усмихнах се. Ан Еймс имаше приятно чувство за хумор и — ако се съди по безукорната композиция — знаеше какво прави с фотоапарата. В тъмната стаичка имаше телефон. Взех го и ѝ звъннах във вестника.

— Така и не ми показва шестте снимки, които си избрала.

— Това беше само претекст, за да те подмамя в леглото си.

— Много ми хареса снимката с билборда в Бът. И заровената църква.

— Душиш из къщата ми.

— Оставяш ме сам там, естествено, че ще поразгледам. Снимките ти са страхотни. Ще ми покажеш ли още?

— Ако искаш.

— Искам.

— Това означава ли, че поканата за вечеря се приема.

— Категорично.

— Ще се видим към седем. Донеси много вино.

Не бива да го правиш, казах си. Знам, знам, знам, обади се друг глас. Но ми направи една услуга — млъкни.

Направих си кафе и отидох в дневната. На камината имаше три семейни снимки — Ан и възрастна двойка (родителите ѝ, вероятно), портрет на двама пъпчасали тийнейджъри с училищни униформи (без съмнение братята ѝ) и нейна снимка, на която беше на около 27–28 години, гушнала бебе. Сигурно е племенница или племенник, казах си — не спомена нищо за деца. Прегледах списанията и вестниците на холната масичка. „Ню Йоркър“, „Ню Йорк Ривю ъв Букс“, „Атлантик Мънтли“, „Ню Йорк Таймс“ и — забутан най-отдолу — брой на „Пийпъл“. Е, всички си имаме тайни влечения към простотии. Наруших правилото си да не отварям „Таймс“. Щом стигнах до страницата с некролозите, окото ми тутакси попадна на едно заглавие:

ДЖАК МЕЙЛ, АДВОКАТ, ПОЧИНА НА 63

В събота, в болницата „Маунт Синай“, след дълго боледуване почина Джак Мейл, старши партньор в адвокатската кантора „Лорънс, Камерън и Томас“ на Уолстрийт. Беше на 63.

Господин Мейл, оглавяващ отдел „Попечителство и недвижима собственост“, започва работа в „Лорънс, Камерън и Томас“ през 1960-та. През 1964-та става партньор и е признат от мнозина за един от най-големите експерти по недвижима собственост. Оставя съпруга Роуз и две деца.

Зарових главата си в шепи. Джак. След смъртта на баща ми наистина го чувствах като втори баща. Човек, който ме разбира безмълвно. Защото и аз като него бях аутсайдер. Разпознахме това един у друг още при първата ни среща — двама души, заели се да

играят играта на Уолстрийт, които са тайничко отвратени от всичко, свързано с нея. Най-доброто време от живота му, несъмнено, бе онази година, когато в средата на петдесетте години е живял в ателие недалеч от улица Макдугъл, където е рисувал откачените си, повлияни от Кандински, платна.

Но щом станал баща и започнал да учи право, изхвърлил картините. И никога повече не посегнал към четката.

Горкият Джак. Сигурно и моята смърт е ускорила нещата за него. Поредната ми жертва.

Затворих къщата на Ан и се върнах във „Фронтър Апартмънтс“, грубото зимно слънце ми напомни колко много бях пил предната нощ. Щом отворих вратата на апартамента си, тутакси усетих, че нещо не е както трябва. Във въздуха се долавяше застоял мирис на цигарен дим. Откъм дневната се чуваше тежко дишане. Вътре имаше някого и изведнъж изпаднах в ужас. Докато до слуха ми не дойде полусънен глас.

— Ей, фотографа, ти ли си?

Подадох си главата в дневната и там, проснат на дивана ми, легеше Руди Уорън. До калните му обувки бяха подредени три празни бутилки от бира заедно с чинийка с фасове. Зъбите му бяха потопени в чаша вода.

— По дяволите, Руди.

— Добрутро.

Взе чашата и изпи водата, преди да налага ченетата си.

— Така е по-добре — рече.

— Очарователно. Как влезе, да му се не види.

— Ключове.

— Какви ключове?

— Онези, които откраднах предишната вечер. Сещаш се, резервната връзка в кухнята.

— Аха.

Не бях обърнал внимание дали са си на мястото след гостуването на Руди.

— Щях да ти кажа, че съм ги взел назаем — понадигна се той.

— Както щеше да ми кажеш и за снимките, които ми задигна?

— Значи това е благодарността, която получавам за стремителния старт на твоята кариера. Да не говорим, че те уредих с

апетитната госпожица Еймс. Добре ли прекара нощта, а?

— Ключовете, Руди. Дай ми ги.

Той сви рамене и посегна към джоба си, хвърли ключовете към мен.

— Извади ли си копие?

— Не бъди такъв задник. Взах ги само в случай че някой път ми трябва легло по спешност.

— Кое е станало снощи?

— Аха. И триколка не можех да карам, камо ли колата си.

— Можеше преди това да ми се обадиш.

— Ами ти беше навън, омайваше госпожица Еймс. Както и да е, ако си прослушаш телефонния секретар, ще намериш поне три съобщения от мен, в които те моля да ме приютиш.

— Нямах ли други приятели в града?

— Нямам такива, които ще ми проговорят някога повече.

— А варианта хотел? Или такси?

— Че това струва пари. Сигурно те мързи да направиш едно кафе, а? Нуждая се от интравенозна доза кофеин незабавно.

— Не съм ти слуга, по дяволите, Руди. И искам да се изнесеш тутакси от апартамента.

— Май си ми набрал, а?

— Колко си прозорлив.

— Нямам обяснение. Така де, да ти бях легнал в кревата, в чаршафите...

— Довиждане, Руди.

— Няма да си тръгна, преди да изпия едно кафе.

— Не искам да ти правя кафе.

— Получавам един Джо и се изнасям. Ако искаш да ми видиш гърба, слагай джезвето.

Запали цигара и веднага се закашля. Звучеше все едно гони златен медал в олимпийската дисциплина „Изхрачване“.

— Е, добре, ще ти направя кафе.

Когато се върнах в дневната пет минути по-късно, кашлицата му тъкмо се беше успокоила.

— Не мислиш ли, че дължиш на белите си дробове кратка ваканция от цигарите?

— Тц.

Взе чашата кафе и сръбна.

— Инстантно? — попита с отвращение. — Много благодаря.

— За теб само най-доброто, Руди.

— Колко е часът?

Погледнах си часовника.

— Десет и трийсет и пет.

— Мамка му! — изруга той. — Трябва да предам материал до два.

— Ще успееш ли?

Руди ме изгледа унищожително.

— Винаги успявам. Аз съм профи.

— Не исках да те обидя.

— Трябва да научиш едно-друго за приятелството, фотографе. И за малкия град. Ако ще го раздаваш господин Гледам-ви-отвисоко, си купи билет обратно за Ню Йорк. Ние тук обаче обичаме да си врем носа в чуждите работи. И сме свикнали да знаем кой какъв е. Така де, Дейв от магазина за фотоапарати разправя, че си суперклиент, винаги приветлив и любезен, показал си му как работи някаква стара браква, дето си е взел, ако не се лъжа. Но те е канил на вечеря поне пет пъти. И ти все си отклонявал поканата. Защо, а?

Защото жена му се казваше Бет, затова. И имаше двама синове.

— Не смесвам работата с удоволствието.

— Пълни глупости. Просто искаш да си любезен с хората и да не си мешаш шапката с никого. Миналата седмица съм убеден, че съжали хиляда пъти, че си ме поканил тука. Така ти се щеше да ми изрита задника навън на снега. Не искам да ровя...

— Напротив, точно това правиш.

— ... но дали няма нещо, което си направил там на изток и сега се опитваш да скриеш? Бягаш от плащане на издръжка? Дело за родителски права? От някоя прелестна дванайсетгодишна сладурана, дето те е измента, че е на осемнайсет...?

Направих опит да се засмея. Веднага щом излезе от гърлото ми, установих колко изкуствено и напрегнато звучи.

— Няма нищо толкова колоритно, Руди. Аз съм просто един тип, който никой в Ню Йорк не искаше да арестува, камо ли да вземе на работа. В професионален план съм пълна дупка.

— Всеки има своето минало, мой човек. Само дето някои от нас не се притесняват чак колкото тебе да говорят за това. Например, като те видях да влизаш днес тука, веднага разбрах, че си получил кофти новини. Какво се е случило? Някой да не е умрял?

Толкова ли съм прозрачен? Поклатих глава.

— Добре, стой си затворена книга, да му се не види.

Допи си кафето.

— Да си вдигам задника и да намеря пишеща машина.

— За какво ще пишеш тази седмица?

— За неблагодарните пичове от Изтока.

— По-добре от калифорникацията. Как изобщо ти е хрумнало да си свържеш живота с Джуди Уилмърс?

— Не е ли шедьовър? Мамка му, знаеш как стават тия неща. Тука зимите са дългички, на човек му се приисква да си има компания, в следващия момент се озоваваш приклещен с някоя откачена кучка, дето е убедена, че се е преродила в душата на някоя богиня на войната на племето чероки. Нали знаеш приказката: „Опитът е другото име на грешките“.

— Оскар Уайлд?

— Сони Листън.

Стана и взе шубата си от пода.

— И още нещо. Ан Еймс ми е слабост. Всъщност всички във вестника много я обичат. Така че не си играй с нея. През последните няколко години преживя много.

— Какво по-точно?

— Сигурен съм, че като му дойде времето, сама ще ти каже. Но те предупреждавам, разбиеш ли й сърцето, ще ти сритам задника.

Отвори вратата.

— Ще се видим в „При Еди“ някой път. Ако благоволиш да го удостоиш с присъствието си.

Тръгна си. Отворих всички прозорци в дневната в опит да изгоня застоялия мирис на цигари, който остана след Руди. Измих чиниите, които беше използвал. Отидох в тъмната си стаичка и започнах да проявявам филма, който бях изснимал предния ден с банкерите край Копърхед. Опитах се да не мисля за това какво впечатление бях направил у хората в града.

След обяд телефонът иззвъня.

— Най-накрая ваша чест благоволи да вдигне.

Беше Джуди Уилмърс.

— Освен че си талантлив фотограф, имаш талант и да правиш така, че да си труднонамираем.

— Бях зает, Джуди.

— Аха, знам. Ан е класа. Така че не прецаквай нещата, чу ли.

Идеше ми да изкрещя. Но вместо това отвърнах:

— Да, Джуди, чух. Съвсем ясно.

[1] 1 Самодоволен, ограничен човек. Наричателно, родено от едноименния роман на Синклер Луис, сатира на провинциалния бизнесмен. — Б.пр. ↑

[2] Разведряване (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Установяване на приятелски отношения, сближаване, помиряване (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Местенцето (фр.). — Б.пр. ↑

[5] Американска певица и композитор, вокалистка на „Джеферсън Еърплейн“, един от символите на психеделичния рок. — Б.пр. ↑

[6] Френски фотограф (1912–1994), който, заедно с Анри Картие-Бресон, е смятан за пионер във фотожурналистиката. — Б.пр. ↑

По-късно същия следобед Джуди Уилмърс и аз постигнахме споразумение. Докато седяхме в кафенето на галерията ѝ и се наливахме с шипков чай, тя се оплакваше шумно всеки път, щом изкажех несъгласие с условията по договора. Отначало реших да се правя на дружелюбен и приветлив и обявих, че подялба на приходите от изложбата 60 на 40 ме устройва. Но после станах заядлив. Дадох ѝ само шестмесечен период, през който да продава снимките ми и исках да получи едва 25 процента от продажбите от допълнителните права (макар да се съгласих да взема 10 процента от всяка уредена от нея изложба). Тя се запъна, като каза, че ако ще държи правата само за шест месеца, иска 30 процента. Бях склонен да ѝ отстъпя тези допълнителни 5 процента, но при условие че включи в договора една клауза. Тя уреждаше трийсет и шест месечен таван върху всички авторски права, дължими ѝ от продажбите, направени по времето, докато държи допълнителните права. Не ѝ хареса особено.

— Това е абсолютно скандално.

— Просто си пазя гърба. Както и да е, клауза, която урежда периода на авторското право, е нещо нормално в договорите.

— Ти не си фотограф — прекъсна ме тя. — Ти си адвокат. Искam шейсетмесечен таван.

— Четирийсет и осем — парирах.

— Дадено.

Каза, че ще приготви договорите за подпис до следващия ден.

Изложбата щеше да бъде открита на 18 май и да продължи до 1 юли. Щеше да я нарече „Лицата на Монтана — фотографии от Гари Съмърс“. Щеше да има плакат, за който искаше да използва снимката на Мадж Страшилището. Възнамеряваше да го разпространи из целия щат. Предвиждаше парти за откриването, на което да присъстват „важни търговци“ от Сан Франсиско, Портланд, Сиатъл и Денвър. Искаше до две седмици да ѝ дам в горещите малки ръчички поне още трийсет нови портрета.

— Така снимките ще станат общо осемдесет. Ще избира четирийсет за изложбата. Естествено, и ти ще имаш думата при избора. Но като собственик, окончателното решение ще е мое. Без съмнение, ще се заядеш и по този въпрос.

— Не бих ти дал снимка, която не бих искал да бъде изложена, така че... добре, нека окончателното решение бъде твое.

— Сигурен ли си, че се чувстваш добре? — попита тя.

— Много смешно.

— Виж, бих предпочела да не даваш на „Монтанан“ повече от онези шест снимки, които ще започнат да показват тази седмица. Последната ще излезе в съботата преди откриването ти, което за нас е страхотна предварителна реклама. След това обаче възнамерявам да започна да ги продавам на големи места и се опасявам, че „Монтанан“ ще изпадне през борда.

— Ан ще остане очарована да го чуе.

— Хей, това е бизнес.

Когато се видях с Ан същата вечер, отначало не споменах нищо за договорните условия на Джуди. Защото още с отварянето на вратата се вкопчихме един в друг. През следващия половин час не разменихме и дума. Докато, сгушена в мен на леглото, тя подпря брадичката си на рамото ми и каза:

— Ами... здравей.

Бях се появил с две бутилки шира от щата Вашингтон и след вечеря споменах, че предната ни нощ заедно явно е станала обществено достояние в Маунтън Фолс.

— Не ме гледай мен — защити се тя. — Не си падам много по това да тръбя наляво-надясно за личния си живот.

— Е, явно тук и стените имат уши и очи.

— Хората нямат много развлечения — отвърна тя. — Но я чакай, ти да не се притесняваш, че някой знае къде си прекарал нощта? Така де, беше просто една вечер. А сега е втора вечер...

Усмигнах ѝ се в отговор.

— А утре ще е друга вечер.

Тя се наведе и ме целуна страстно.

— Точно това исках да чуя.

На другата сутрин, след като приключихме със закуската в кухнята ѝ, тя най-после извади шестте снимки, които бе избрала за вестника. Мадж Страшилището, двойката от бензиностанцията, собственичката на бутик в Бигфорк, един проповедник с пътуващ параклис в Калиспел, брокер на недвижими имоти в Уайтфиш със син блейзър и шапка „Стетсън“, татуиран велосипедист пред покермашина в „Маунтън Вю“.

— Одобряваш ли избора ми?

— Да.

— Мислех си за следващите шест, които ще пуснем...

— Боя се, че ще има известен проблем с договора ми — казах аз и ѝ предадох за настояването на Джуди да не продавам повече снимки от тази серия на вестника.

— Тази коварна кучка! Ти съгласи ли се?

— Нямам много избор.

— Гари...

— Но след като ѝ дам и последния портрет — продължих, — няма юридическа пречка да не мога да започна да снимам за теб други неща.

Усмихна ми се заговорнически.

— Звучи ми добре.

Следващите две седмици бяха истинска лудница. Бързах да приготвя още трийсет кадъра за изложбата. Всяка сутрин ставах призори и тръгвах на път. Всеки следобед се прибирах и прекарвах в тъмната стаичка няколко часа, докато проявя филмите от деня. Накрая се отправях към Ан за късна вечеря. Винаги се появявах с бутилка вино и току-що изсъхналите проявени ленти. Всеки път още с пристигането ми се стоварвахме в леглото. След липсата на страст, характерна за последната година живот с Бет, в тази необуздана пламенност имаше нещо опияняващо и тийнейджърско. Не можехме да свалим ръцете си един от друг — прекарах всяка от дългите си фотографски обиколки извън Маунтън Фолс, броейки часовете, докато дойде време да се озова пред прага ѝ.

— А, пак ли ти — посрещаше ме тя преднамерено хладно, след което се протягаше през прага и ме притискаше в обятията си. Виното биваше оставяно встрани, филмите — разпилени по пода и още преди да стигнем до спалнята, и двамата се оказвахме полуразсъблечени.

По-късно някой от двама ни се смъкваше долу в кухнята и приготвяше набързо нещо за хапване. Създадохме си мързеливия навик да ядем в леглото — а когато беше мой ред да готвя, Ан прекарваше този половин час, през който ме нямаше, в преглеждане на филмите с лупа и маркер, като избираше най-добрите кадри от деня.

— Каква светкавица използва за снимката с продавача на оръжия? — попита ме един ден, след като огледа най-новия направен от мен портрет — на гордия собственик на „Огнестрелните оръжия на Ферди“ в Бът.

— Никаква, само наличната светлина.

— Сериозно? Как успя да докараш този призрачен ореол на лицето му.

— Извадих късмет със слънцето, което беше започнало да захожда. Нахлуваше точно през витрината, когато го снимах.

— Да бе, късмет. Накарал си го да застане където трябва.

— Е...

— В твоите снимки изобщо не става въпрос за късмет. Всичко е прецизно пресметнато, но това, заради което ти се получават нещата, е, че ти липсва претенция. Бас държа, че си започнал да снимаш неща, които сериозно са те развълнували.

— Може би.

— Обзалагам се още и че си се изживявал като истински творец, както подобава на момче, завършило „Бард“.

— Хвана ме.

— Не съм изненадана. Нужно е доста време, докато един фотограф повярва на окото си. И да престане да налага редакторския си поглед върху това, което се вижда през обектива. Лично аз още не съм го постигнала.

— Снимките, които видях в тъмната ти стаичка, бяха страхотни.

— Остроумни — да, страхотни — не. Твърде са нахакани, самоизтъкващи се, привличащи вниманието. Докато твоите портрети... Съумял си да представиш обектите си така, все едно са снимани случайно, докато в същото време е ясно, че всеки кадър е сериозно премислен. Ето там е тънкият момент.

— Научих го едва наскоро.

— И аз така си помислих. Е, когато се прочуеш и списанията започнат да пишат статии за теб...

— Няма да се случи.

— Не бъди толкова убеден. Но ако и когато това се случи, ще можеш да им кажеш, че когато си дошъл в Монтана, си намерил „своята гледна точка“.

— Да, Монтана беше моето освобождение.

— От какво?

— От професионалния провал. От това да поставям под съмнение самия себе си.

— Нещо друго?

Внимателно обмислих отговора си.

— Всеки си има минало, Ан.

— Знам. Просто, все още подбиращ какво да ми кажеш за своето.

— Минаха едва десет дни.

— Вярно е.

— ... а и ти също подбиращ.

Тя ме погледна от упор.

— Искаш да знаеш защо приключи бракът ми ли?

— Да, искам.

Помълча няколко минути.

— Видя ли една снимка на камината — аз с едно бебе?

Кимнах.

— Синът ми. Чарли.

Нова пауза.

— Почина.

Затворих очи. Гласът ѝ остана спокоен, под контрол.

— Стана около месец след като беше направена тази снимка. Беше на четири месеца и половина. Все още спеше в нашата спалня. Продължаваше да се буди по два, три пъти на нощ. Само онази нощ не помръдна. Дватамата с Грег бяхме толкова скапани от седмиците нахъсан сън, че сме заспали дълбоко, събудихме се чак в седем. Аз станех първа. Когато от люлката не се чу нито гък, веднага разбрах, че нещо... — замлъкна, отмести поглед от моя. — Синдром на внезапната детска смърт. Така му казват. Лекарите от Бърза помощ, патологът, който направи... всички ми повтаряха, че няма причина за този... синдром. Просто се „случвало“. Просто бил „едно от онези неща“. Не бивало „да се обвиняваме“. Естествено, че се обвинявахме. Само ако бяхме

проверили дали всичко е наред в полунощ. Ако не бяхме толкова уморени, толкова жадни за истински нощен сън. Ако...

Пак затворих очи, не можех да я погледна. В притъмнялата стая в съзнанието ми изплуваха образите на Адам и Джош.

— Един брак трябва да е непоклатим като скала, за да преживее смъртта на дете — продължи тя. — Нашият не беше. Осем месеца по-късно се преместих в Маунтън Фолс. И, знаеш ли, вече седем години не съм стъпвала в Боузмани. Никога повече не потърсих връзка с Грег. Не мога. Това не се преживява. Просто се научавах да се справям. Да го държа някъде скрито. Да го сбутвам в една твоя собствена стая — стая, за чието съществуване знаеш само ти и в която влизаш всеки ден, всеки час. И колкото и да се опитвам, знаеш, че никога няма да се освободя от нея. Тя ще остане в теб завинаги.

Погледна ме.

— Плачеш — каза.

Не отговорих, отрих очите си с ръкава на ризата.

— Имам нужда от уиски — продължи тя. — Голямо. Струва ми се, че и на теб ще ти се отрази добре.

Слязох в кухнята и взех бутилка J & B с две чаши, после се върнах в спалнята. Щом седнах на леглото, Ан постави глава на рамото ми и се разрида. Държах я в прегръдките си, докато се успокои.

— Никога повече не ме питай за това — отсече накрая.

По-късно същата нощ се събудих внезапно. Часовникът показваше 3:07. В стаята беше непрогледен мрак. Ан беше свита на кълбо, далеч от този свят. Втренчих поглед в тавана. Адам и Джош пак изплуваха в съзнанието ми. Изгубените ми синове. Ан беше права: скръбта е твоята лична тъмна стая. Само дето за разлика от нейната, моята загуба беше въпрос на избор. Когато убих Гари, убих живота си. Живот, който не желях. Докато не умрях. Сега всичко беше фалшиво, измислица. Името ми. Препоръките ми. Така наречената ми история. Ако имах бъдеще с Ан, то щеше да е построено върху една голяма лъжа — защото това бе единственото, което имах. Трябваше да се вслушам в първия си инстинкт и да не се замесвам. Но сега, дори само след десет дни, не исках да се разделя с нея.

На другата сутрин, събота, Ан ме събуди с брой на „Монтанан“, развят пред лицето ми.

— Ставай, не се излежавай! Вече си на страниците на вестника.

Скочих. И там, на втора страница, в уикенд раздела, се мъдреше снимката ми на двойката от бензиностанцията и бебето им. Заемаше около една четвърт от страницата. Не беше придружена с никакъв коментар, никакъв надпис под снимката, който да обяснява кои са тези хора.

Ан го беше направила изумително изчистено. Имаше само заглавие:

ЛИЦАТА НА МОНТАНА ОТ ГАРИ СЪМЪРС

Толкова.

— Харесва ли ти? — попита ме.

— Удивен съм.

— Защо? — внезапно се притесни тя.

— Защото това е първата ми публикувана снимка.

— Продължавам да не го вярвам.

— Справила си се страхотно с оформлението и репродукцията. Качеството е първокласно. Благодаря.

Целуна ме.

— Удоволствието е мое, готин. И извинявай за снощи.

— Никога не съжалявай за това. Никога.

— Някакви планове за днес?

— Целият съм твой.

— Харесва ми да го чуя. Ходи ли ти се някъде за една вечер.

— Защо не.

Тръгнахме с моята кола, като първо се отбихме през апартамента ми, за да си взема кат дрехи и фотоапарат.

— Приятно местенце — каза Ан, докато оглеждаше изчистения дизайн на жилището. — Можем да го използваме като база, когато сме в тази част на Маунтън Фолс. Виждал ли си Мег Грийнуд?

— Не и откакто ми показва апартамента — отвърнах, без да уточнявам, че всеки месец пъхам плик с наема под вратата ѝ късно вечер, за да избегна среща с нея.

— Трябва да те питам нещо — продължи Ан, — но искам да ми кажеш честно.

— Слушам те — отвърнах неуверено.

— Когато за първи път споменах на Мег, че съм се запознала с теб, тя каза: „О, той е ангажиран, каза ми, че в Ню Йорк си има приятелка“. Вярно ли е?

— Не.

— Тогава защо си й...?

— Защото това беше единственият начин да я убедя, че подписването на договор за наем с нея не означава, че възнамерявам тя да стане майка на децата ми.

— Копеле! — извика тя, като едва успя да преглътне усмивката си. — Но да, Мег има склонност да става малко напориста, когато в кръгозора ѝ попадне лице от мъжки пол. Е... наистина ли няма друга?

— Повярвай ми.

— Вярвам ти — рече тя и пое ръката ми. — Наистина ти вярвам.

Обратно в колата, Ан ми каза да карам по шосе 200 на изток. През последните две седмици беше станало необичайно сухо. Температурите се бяха задържали над нулата, за първи път от декември насам снегът се беше стопил. И днес пейзажът изглеждаше безснежен — кафява земя, дървета, чиито клони бяха все още оголени.

— Май зимата наистина си отива — отбелязах аз.

— Не бързай със сбогуванията. Няма да е за дълго. Виждала съм петнайсет сантиметра сняг през май. Така че в средата на април всичко е възможно. Виелици, снежни бури, глад, болести, нашествия от скакалци...

— Боже мой, кой дявол ме накара да дойда в Монтана?

— Било ти е писано да намериш вдъхновение — повдигна вежда тя.

— О, я стига...

— И да се запознаеш с мен.

— Бих казал, че си струва заради теб да изтърпя осем месеца температури под нулата.

— Приемам го за комплимент.

— Защо чак сега ме попита за въображаемата приятелка в Ню Йорк?

— Реших, да не вярвам, че я има. Докато...

— Да?

— Започнах да си мисля, че би стоял добре като мебел.

— Като какво по-точно?

— Шезлонг — отвърна тя.

— Много благодаря.

— За нищо.

— Между другото, къде отиваме?

На около петдесет километра по шосе 200 Ан ме упъти към третокласен път — тясна, виеща се ивица асфалт, която лъкатушеше през гора от високи борове. Бяха толкова нагъсто, толкова внушително високи, че небето сякаш изчезна. Все едно попаднахме в огромна, величествена катедрала. Десетина минути по-късно Ан ми каза да завия наляво по миниатюрна павирана пътечка. Двуместното MG едва се провираше по този несъществуващ път, който беше толкова неравен, че се наложи да намалим до 20 км/ч.

— Ако спускаме гума тук, ще ми трябва помощ — обадох се.

— Може и да ти помогна.

Стигнахме каменист участък и колата започна да се тресе.

— Надявам се, че си струва.

— Струва си, повярвай ми.

Около пет минути по-късно започна синьото. Не беше точно синьо, по-скоро аквамарин. Пред нас се разстла необятно езеро. В първия миг ми се стори като море. Отсрещният бряг едва се мержелееше. Насред водната шир потрепваха две островчета — и двете необитаеми. Оставихме колата на брега и слязохме. Огледах се на север, юг, изток, запад. Тук-там сред дърветата се бе сгушила по някоя къщурка, но човек трябваше да напегне взор, за да я различи. Това беше раят — ухаещ на мента, кристалночист, загърнат в гигантска праисторическа гора.

— Мили боже! — възкликнах накрая.

— Впечатляващо е. Езерото Мус. Второто по големина в щата. От тази страна, по западния бряг, е към четирийсет километра. Ако човек влезе с лодка, нищо чудно да изгуби посоката, да забрави накъде е тръгнал — толкова е голямо.

Попитах я откога идва тук.

— Откакто си купих това.

Посочи една къщурка на около двеста метра от нас, сгушена сред дърветата. Беше нещо като бунгало. Скована грубо, обрулени от стихии дъсчени стени, миниатюрни прозорчета, каменен комин, щръкнал от покрива. Вътре имаше една голяма стая. Голо дюшеме, печка на дърва, стара чугунена мивка, два очукани фотьойла, стар железен креват, голям кош, пълен с дърва, рафтове, отрупани с книги, и консерви храна, етажерка с десетина прашни бутилки вино. Транзисторно радио осигуряваше единствената връзка с външния свят.

— Няма ток — каза Ан. — Само газени лампи. Има тоалетна и вана. Но единственият начин да се сдобиеш с топла вода е като си сгрееш на печката. Въпреки всичко това е личното ми убежище, където мога да затръшна вратата на всичко. Миналото лято прекарах тук отпуската си — две седмици съвсем сама. През цялото време не срещнах друг жив човек.

— Удивявате ме, госпожице Еймс.

— Мястото не е точно удивително — протегна се тя към кутийка кибрит в кухненския ъгъл. — Всъщност е доста влажно.

— Да, но за нищо на света не можеш да ме накараш да остана тук сам за дълго.

— След известно време самотата започва да ти допада ужасно. Дори градски плъх като теб може да остане доволен.

— Откога я имаш?

— Четири-пет години. Купих я почти без пари... и то е видно.

Отвори печката и я запали.

— Винаги преди да си тръгна почиствам печката и я зареждам. Така си спестявам един час цепене на дърва и събиране на подпалки, когато се върна. Особено като се има предвид, че когато и да дойда, зиме или лете, винаги е ужасно студено.

Не можех да не се съглася.

— След два часа, когато печката се разпали, мястото става поносимо. Хайде, да се поразходим.

Тръгнахме по тясна пътека покрай водата. Слънцето беше в зенита си и на светлината му езерото изглеждаше като прясно излъскан под. Въздухът беше кристално свеж, лек бриз полюшваше боровете. Всеобемащ покой. Разхождахме се в мълчание. Докато крачех напред,

изведнъж ми хрумна, че това, което харесвам най-много на този щат, не са самотните пътища и величествените небеса, но и уважението към покоя. Как беше онова изречение на Паскал, дето всички човешки проблеми произтичали от неспособността ни да седим спокойно сами в стая? Монтана инстинктивно разбираше тази главоблъсканица и даваше всичко от себе си, за да погълне белия шум, обзел всичко друго наоколо. Тук покоят се смяташе за добродетел, за необходимост.

Близко час, след като бяхме тръгнали, Ан изведнъж ме стисна за рамото. Обърнах се и видях пръста ѝ, вдигнат на устните. Сочеше ми към гората. Там, на около десетина метра от нас, видях мечка гризли и двете ѝ малки. Току-що ги беше родила и сега ги лижеше с огромния си език. Двамата с Ан застинахме на място, наясно, че всяко рязко движение може да стресне майката и тя да реши, че мъничетата ѝ са изложени на опасност. Както знае всеки запален читател на „Нешънъл Джогеографик“, най-бързият начин да те нарани гризли е като отключиш защитните ѝ майчински инстинкти. Затова останахме възможно най-неподвижни и тихи, тайни наблюдатели на тази мила семейна сцена. Отначало устоях на изкушението да посегна към малката „Лайка“, която носех в джоба на якето си. Но когато стана ясно, че майката продължава да не долавя присъствието ни, тихо я измъкнах и свалих капачката на обектива. Ан облещи невярващо очи. Потупа ме по рамото и енергично тръсна глава. Направих ѝ знак с ръка да не се притеснява. Погледнах през визъора и изщраках осем пози на мечката и бебетата ѝ. Съжалих, че телеобективът не е в мен. В опит да се доближа до обекта, направих две внимателни крачки напред. Огромна грешка. Още щом стъпките ми изстъргаха по земята, майката замръзна. Гушна малките си. Огледа терена и ни забеляза. И като застана пред малките си, се въздигна в целия си внушителен ръст.

На фона на внезапно побеснялото блъскане на сърцето ми долових как Ан си поема рязко дъх. Майката гризли беше напълно неподвижна, също като нас. Патова ситуация — продължи не повече от трийсет секунди, но ми се стори като час. Накрая тя се отпусна обратно на четири лапи, подбутна малките с огромната си протегната лапа и ги подкара навътре към гората. Изчакахме няколко минути, преди да се осмелим да се раздвижим. Щом мечката се скри от погледа ни, Ан издиша. Подозирах какво ме очаква.

— Ти си голям идиот — прошепна гневно тя.

— Стана без да искам.

— Да бе, без да искаш. Нали ти казах да не мърдаш.

— Наистина не помислих...

— Да, именно... не помисли. И за малко да ни струва главите. Следващия път...

— ... ще проявя повече мечешки такт — завърших изречението й в опит да поразведрия атмосферата. Кофти тактика.

— Не се опитвай да ми се подиграваш, Гари.

И тръгна устремно към бунгалото. Не хукнах да я гоня, просто поех в същата посока. Вървахме обратно цял час и тя не се обърна нито веднъж. Беше почти пет минути пред мен. Чух как вратата на бунгалото се затръшва в далечината. Когато влязох, Ан стоеше край кухнята и отваряше бутилка вино. Печката си беше свършила работата — в помещението вече не беше студено като в хладилна камера. Ан сипа малко шира в една чаша и отпи голяма глътка. Понечих да я прегърна, но тя ме отблъсна.

— Съжалявам — рекох.

— И би трябвало.

— Не мислех...

— Мислеше... като фотограф.

Усмихнах се.

— Ще станат страхотни снимки.

— Знам. И ако искаш да се реваншираш, ми ги дай за вестника.

— Дадено — отвърнах и я погалих по бузата.

Тя стисна ръката ми и я задържа в своята.

— Можеше да те убие с два удара. Аз бях зад теб и вероятно бих могла да избягам, но за теб нямаше никакъв шанс. Никога повече не се излагай на риск, чу ли?

— Ела — придърпах я към себе си аз.

Леглото скърцаше, чаршафите бяха леко влажни и макар да се завихме с две одеяла, пак се притискахме един в друг, за да се сгреем.

— Хайде да не се връщаме в града утре — казах аз, докато се протягах към пода, за да взема бутилката с вино и двете чаши. — Да се окопаем тук и да оставим всички да си мислят, че сме изчезнали безследно.

— Това бунгало не е достатъчно голямо за двама души, партньоре.

— Що за романтичка си ти!

— Практичка романтичка.

— Това не е ли оксиморон?

— ... която много би искала да остане с теб. Поради което никога, за нищо на света няма да се съгласи да прекара две седмици тук с теб.

— И защо? — в гласа ми прозвуча обида.

— Нали си запознат с клаустрофобията. Сто процентова гаранция за унищожаване на романтиката. Две седмици сами в такова малко, изолирано пространство и или ще даваме мило и драго, за да се откопчим взаимно от компанията си, или ще решим да сформираме собствена милиция.

— Страхотно забавление по монтански.

— Знаеш ли защо този щат е първенец в страната по обсебени от оръжията, изпълнени с ненавист към правителството сепаратисти? Защото тук мнозина живеят в малки къщурки.

Скочи от кревата и започна да си събира дрехите.

— А сега е време да се запознаеш с магията на горския ми сос за паста.

Четири рафта в кухнята бяха пълни с консерви супа, зеленчуци, печен боб, чили, риба тон, миди, сардини, кондензирано мляко. Имаше най-различни видове паста и ориз, торби с пълнозърнесто брашно, буркани с кафе, чай и овалтайн^[1], малки бурканчета сушени подправки.

Ан сипа олио в голям тиган и го сложи на огъня. След няколко минути олиото зацвърча.

— Значи наистина действа — отбелязах.

— Ти си такова градско чедо...

Пусна в олиото малко сух чесън и розмарин.

— Как нагласяш температурата?

— Просто — отвърна тя. — Отварям вратичката и пъхам още три цепеници. Това е.

— Планинска девойка!

— Смяташ да се излежаваш в леглото цяла вечер ли, докато аз готвя?

— Мина ми през ума.

— Какво ще кажеш да отвориш още вино?

Надигнах се с мъка и се облякох. Ан добави две консерви домати и остатъка от ширата. Доля вода в тигана и я дръпна леко встрани от огъня.

— Кога пазаруваш за тук? — попитах, докато оглеждах богатата гама от консервирани храни. — Сигурно си във вечни притеснения да не се окажеш неподготвена за армагедон?

— Не точно... но в мазето имам тайни запаси.

— Сериозно?

— Аха.

— Явно добре си се подготвила.

— Пазарувам здраво два пъти годишно и после не се притеснявам.

— Значи ако ти се прииска, наистина можеш да изчезнеш безследно.

— Вече не.

— И защо?

Намек за усмивка.

— Вече знаеш къде да ме намериш.

Прибави съм доматиите консерва миди, след което пусна във вряща вода шепа паста.

Отворих нова бутилка вино, запалих свещи и сложих масата.

— „Лингуини але вонголе“ — обяви, като постави димящата купа на масата. — Любимо монтанско ястие.

Вечеряхме. Пресушихме и втората бутилка шира. На етажерката намерих бутилка порто. Напълних нови две чаши. Тя настоя да не прекаляваме с количеството.

— На сутринта главата ще ме цепи зверски — обясни.

— Мизерията си търси компания.

— Наистина ти се ще да ме напиеш, а?

— Сто процента, тогава ще мога да се възползвам напълно от тялото ти.

Свещта потрепна. Ан се наклони напред и покри дланта ми с шепа. Пламъкът озаряваше лицето ѝ.

— Щастлив ли си? — попита.

— Страхотно.

— И аз.

Замълчахме. След малко тя продължи:

— Ти имаш ли дете някъде?

Свободната ми ръка неволно се стегна в юмрук. Слава богу, беше под масата.

— Не.

— Изненадана съм.

— Защо?

— Защото когато ти разказах за Чарли, се разстрои много.

— Тази история е много разстройваща.

— Да. Но сред малцината, на които съм я разказвала, тези, които нямат деца, не реагират толкова емоционално. Естествено, казват неща като „колко ужасно“ и от този род... докато за този, който е родител, звучи непоносимо. При теб беше така.

Свих рамене. Стори ми се най-безопасният отговор.

— Не ме разбирай погрешно — рече. — Реакцията ти ме трогна. Просто... се изненадах, това е. Сам мъж без деца... човек не би очаквал да разбира дълбочината на чувството, което изпитва един родител към детето си.

Замълча и ме погледна право в очите.

— Искаш ли деца?

Устоях на погледа ѝ.

— Може и да искам. Ти?

— И аз може и да искам.

Отпи нервно от портото. Аз пресуших своята чаша. Бързо сменихме темата.

Спах на пресекулки, посред нощ се сепнах в съня си и скочих, събуден от маниякалния звук на резачка „Блек енд Декър“, прорязал коматозния ми сън.

— Добре ли си? — в просъница попита Ан.

— Просто кошмар.

— Заспивай — прегърна ме тя. — На сутринта ще си забравил всичко.

Де да можех.

В крайна сметка все пак се унесох и пропаднах в черна бездна. Истинският сън на мъртвите.

[1] Швейцарска напитка, популярна в САЩ и Великобритания, с основни съставки яйца и малц. — Б.пр. ↑

Изведнъж усетих как нечия ръка се вкопчва в рамото ми и ме разтърсва здраво.

— Гари, Гари...

Събудих се. Над мен стоеше Ан. Беше облечена и изглеждаше разтревожена. Ужасно разтревожена.

— Трябва да тръгваме — рече.

— Моля?

Мозъкът ми беше все още замъглен. Погледнах си часовника. Наближаваше пладне. Нищо чудно, че ми мътнееше.

— Трябва да тръгваме веднага.

— По дяволите, защо?

— Като станеш, ще ти покажа. Но трябва да го направиш веднага.

— Не разбирам...

— Гари... — едва ли не ме издърпа от леглото. — Мърдай!

Послушах я, облякох се набързо, като напъхах използваното бельо в сака си. Междувременно Ан се разтича из къщата, прибираше и затваряше. Бързаше.

— Готов ли си? — попита, докато си обувах туристическите обувки.

— Аха, каква е тая драма?

— Покажи се навън.

Метнах сака на рамо и отворих вратата.

— Боже мили! Да му се не види! — изругах.

Бушуваше огън. Беше погълнал част от гората. Вече беше стигнал на под два километра от нас, пламъците облизваха върховете на дърветата. По небето пълзеше отровен дим, който закриваше слънцето. Духаше силен вятър, който разпалваше пожара. Сега вече разбрах защо Ан беше толкова нетърпелива да ме измъкне от леглото.

Огънят приближаваше към колибата.

Хукнах към колата, отворих багажника и грабнах чантата с фотоапарата.

— Ти да не си се побъркал? — извика Ан.

— Само няколко пози — рекох и отворих капачето на моя „Ролейфлекс“.

— Използвай „Илфорд IP-4“ — посъветва ме тя, като ме видя да ровя из чантата за филм. — По-чувствителен е.

Ухилих ѝ се.

— Тъй вярно, шефе.

— И побързай, имаме само няколко минути.

Нагласих телеобектива и снимах няколко кадъра на избухналите в пламъци върхари. Видени през оптиката на апарата, те изглеждаха като свръхголеми свещи за рожден ден. Но в следващия миг духна вятър и пожарът изригна мощно. Чу се едно отчетливо, застрашително ффффффу и пламъците лумнаха и ни погнаха.

— Това беше, изчезваме — каза Ан. — Аз ще карам.

Метнах ѝ ключовете и се качихме в колата. Тя завъртя контактния ключ. Нищо.

Опита втори път. Никакъв звук.

— Напомпай газта — посъветвах я.

Тя го натисна няколко пъти, после пак въртна ключа.

Тишина.

Вятърът набираше скорост. Вече се усещаше мирисът на горящите борове, носен от талазите дим, достигащи до нас.

— Какво става, мамка му? — изруга Ан, като продължи да помпа педала.

— Спри, спри, ще я задавиш.

— Не запали ли, сме мъртви.

— Включи на втора. Сега завърти ключа и натисни съединителя до дупка.

Тя изпълни точно инструкциите ми.

Скочих от колата, изтичах отзад и бутнах. В първия момент не помръдна, но след като успях да прехвърля малка бабуна, колата се запуска леко надолу.

— Отпусни съединителя — извиках, щом колата набра скорост. Внезапно колата издаде звук, двигателят превъртя и запали.

— Помпи, помпи! — извиках на Ан, която се опитваше да го удържи. Но след броени секунди той изгасна пак.

— Мамка му, мамка му, мамка му!

Испаднала в паника, Ан завъртя ключа. Чу се боботещ, режещ звук. Димът от пожара се съгъстваше.

— Включи пак на втора — изкресях и застанах зад колата. — Съединителят до дупка ли е?

— Да. Давай!

Напънах с все сила и бутнах пак, затичах се след колата, докато не набра инерция и не избяга напред.

— Съединител!

Ан го освободи. Поредното задавяне, последвано от успокоителното боботене на двигателя, този път по-уверено. Настигнах колата и се качих в движение. Ан даде газ, превключи на първа и поехме по черния път. Увеличихме скоростта до 50 км/ч, но върху неравната повърхност колата се тресеше като зъболекарска машинка. Казах ѝ да намали до трийсет.

— Шибани британски коли! — възмути се тя. — На вид го докарват, но вътре няма нищо.

— Ами не са предназначени за горски терен.

— А за мъгла? — попита тя, щом вятърът задуха с нова сила и над пътя се разстла плътен токсичен облак. Влезе през прозореца и ни посипа със сажди, закашляхме се, задавени.

Трескаво вдигнахме прозорците, като бухахме здраво. Видимостта беше спаднала драстично, най-много три метра. Ан се беше навела напред над волана, като се опитваше да следи пътя. В продължение на четвърт час не разменихме нито дума. И двамата бяхме наясно, че пожарът ни следва по петите и ще ни погълне, ако съвсем скоро не излезем от тази част на гората. Димът беше ужасяващ. Пагубният му дъх задръстваше въздуха, едва се дишаше. Мекият покрив на колата пропускаше на няколко места и в купето проникнаха струйки от парите. Ан беше бяла като платно. Стискаше зъби и се стараеше да запази самообладание. Пътеката изглеждаше с още повече дупки, още по-опасна, но тя гледаше колата да се движи максимално бързо.

Точно когато мъглата се вдигна за секунда, за да ѝ покаже, че сме наближили главния път, се чу мощен съсък, идващ откъм преследващия ни огън. Обърнахме се и видяхме пътя, по който току-що бяхме минали, превърнат в огнен ад. Пламъците препускаха редом

до нас, раздираха гората почти със скоростта, с която се движеше колата.

— О, боже! — изпищя Ан, щом върхът на един висок бор клюмна и се залюля над пътя, клоните му обхванати от пламъци. Но аха да ни пресече пътя, като се стовари отгоре му, ни заля неочаквана силна струя вода. Предното стъкло внезапно бе напълно замъглено, но щом водата се оттече, установихме, че сме стигнали до главния път и сме спасени от подпалване от местната пожарна команда.

Към колата се спуснаха двама пожарникари в униформи и ни измъкнаха едновременно.

— Добре ли сте?

Дишах малко трудно, но Ан явно бе нагълтала повече дим, защото се закашля шумно. Единият от мъжете бързо залепи за лицето ѝ кислородна маска. Аз грабнах фотоапарата си и се спуснах към нея.

— Добре ли си? — попитах я.

Ти кимна, махна маската от лицето си и ми каза:

— Залавяй се за работа.

— Ясно.

— Искам и цветни, не само черно-бели.

Наведох се и я целунах.

— Ще те закараме в болница веднага след като...

Тя ме прекъсна:

— В никаква болница не отивам. Щом направиш снимките, отивам директно в редакцията.

— Госпожице — каза ѝ единият пожарник, — сложете си маската.

Но тя ровеше в джоба на якето си за мобилния си.

— Трябва ви кислород. Маската. *Незабавно*.

— Първо трябва да се обадя във вестника, в който работя. Гари, залавяй се.

Започнах да снимам двама пожарникари, които изпуснаха от контрол един маркуч с пяна.

— Кой е този с фотоапарата, да му се не види? — чух да крещи началника им.

— Фотограф е от „Монтанан“ — отвърна му Ан. — Оставете го да си върши работата.

— Маската, госпожице, маската.

Тя хукна по пътя, един млад пожарникар, целият почернял от сажди, се беше облегал на една кола и изглеждаше изпаднал в шок. Успях да му направя пет снимки, преди да насоча вниманието си към четирима негови колеги, чиито силуети се очертаваха на фона на две почернели дървета. Над главите ни прелетяха самолети, които изсипваха вода над огъня, после се върнаха към езерото, за да презаредят с още вода. С помощта на телеобектив направих страхотен кадър на един от пилотите, който гледаше небрежно от кабината си, докато изсипваше водата от резервоарите — лежерно изражение, което все едно казваше: „Това е положението, трябва да си свърша работата“. Сякаш потушаването на горски пожари е най-обичайното му служебно задължение.

Преминах на „Фуджиколор“ точно в мига, когато стената от пламъци беше потушена. Направих фантастична снимка в близък план на възрастен пожарникар — с напукана като вкоравен цимент кожа — облещен невярващо, докато червеното сияние къпе лицето му. Изщраках девет филма за по-малко от половин час. В небето вече се трудеха три самолета, докато четири машини помпаха бясно вода. Жегата около мен беше толкова пареща, че бях плувнал в пот. Но продължих да работя, мозъкът щракаше трескаво. Граничността на ситуацията, това, че двамата с Ан избягахме от пожара на косъм, бе подплатена от усещането за риск, за това, че най-накрая съм част от картината. Сега разбрах защо военните фотографи винаги тичат към картечния огън. В това да се озовеш на косъм от смъртта има нещо неустойимо. И въпреки всичко на практика вярваш, че понеже гледаш през визьора, си недосегаем за опасността. Фотоапаратът се превръща в нещо като щит. Застанеш ли зад него, нищо не може да ти се случи. Той ти гарантира неприкосновеност от заплахата. Или поне аз така си помислих, докато тичах нагоре-надолу по горския път, щраках кадър след кадър, без да забелязвам пламъците, обгърнали местността като пламнал обръч.

— Хей, фотографа!

Обърнах се и видях началника на пожарникарите да ме сочи с пръст.

— Приключвай.

— Още десет минутки и изчезвам.

— Искам незабавно...

Не успя да завърши изречението, понеже откъм дърветата внезапно се стрелна огнен откос, който повали пожарникаря, застанал пред него. В следващия момент трима техни колеги тичаха нататък. Насочих обектива към обгорялото му тяло. Пръстът ми продължи да натиска спусъка, докато човекът се гърчеше в агония с пламнали дрехи и коса. Другарите му отчаяно се опитваха да потушат пламъците. Щом огънят най-сетне угасна, нещастникът само се смъкна на земята и притихна. Направих четири кадъра, след като бе паднал. Снимах как началникът му трескаво прави сърдечен масаж, после потърси пулс. Последният ми кадър беше как човекът е коленичил край тялото, заровил лицето си в шепи.

— О, боже...

Беше Ан. Стоеше зад мен, шокирана.

— Той...? — не успя да зададе въпроса си тя.

Кимнах.

Устните ѝ се долепиха до дясното ми ухо.

— Засне ли всичко?

— Да. Как са ти дробовете?

— Работят.

Приближи ни пожарникар.

— Време е да се махате оттук. Веднага.

Потеглихме с мръсна газ. Десет минути по-късно вече бяхме на шосе 200. Щом се насочихме към Маунтън Фолс, спрях колата и изскочих навън. Заредих нов филм — оттук се откриваше страхотна панорама на опожарената долина долу в ниското. Пламъците бяха все така необуздани, езиците им аха да оближат самолетите, които изливаха вода над доскоро тучния зелен каньон, задавен от огромни, застрашителни облаци дим.

Щом приключих, видях Ан до себе си.

— Край с колибата ми, струва ми се — пророни.

— Може да си извадила късмет — успокоих я. — Огънят не се разпростря към езерото.

— Дори самата къщичка да е оцеляла, на кого ще му се ще да си прекарва времето в опечена на барбекю гора?

Телефонът ѝ звънна. Тя вдигна, последва светкавична размяна на бързи като картечен откос реплики.

— Да... да... цветни и черно-бели... Досега един загинал... Да, снима го... Да, там сме след час. Не по-късно.

Обърна се към мен.

— Беше редакторът. Умира от кеф, че едва не бяхме опържени живи... И че ти през цялото време беше с фотоапарат. Запазил ни е първа страница, трябва да побърза.

Летяхме по шосе 200, Ан настъпи до 145 км/ч.

— Колко ленти изщрака общо?

— Седем черно-бели, четири цветни.

— Супер. На първа страница вероятно ще изберем черно-бяла, а вътре на разтвора ще сложим цветна. Цветните ще са идеални за продаване.

— На кого?

— „Тайм“, „Нюзуик“, „Ю Ес Ей Тудей“, защо не и „Нешънъл Джогеографик“. На когото си плати. Който предложи най-добра цена.

— И кой ще им ги продаде?

— Аз, в качеството си на фоторедактор на вестника.

— Не знаех, че съм се съгласил „Монтанан“ да поеме допълнителните права.

Тя забели очи.

— Наистина си романтик.

— Ти също, госпожице Търговец.

— Е, добре, да приключим с този въпрос. Колко искаш за първото публикуване в нашия вестник?

— Два бона.

— Я се скрий.

— Едва не бях кремиран, докато ти правя снимката на годината. Можеш да проявиш малко щедрост.

— Бъди реалист. Все пак сме вестник в малък град. Дори хилядарка би било изхвърляне за нас.

— В такъв случай ще се наложи да ги продам другаде.

— Хиляда и петстотин. И петдесет на петдесет от всяка реализирана продажба.

— Петдесет и пет на четирийсет и пет.

— Мразя те — изсъска тя.

Наведох се и я целунах по косата.

— Е, аз пък те обичам.

Тя се обърна рязко и ме изгледа в шок.

— Гледай си пътя — предупредих я.

Тя се обърна напред.

— Това, което каза току-що, не беше тактика при договарянето, нали?

— О, ти си истински шефъовър, госпожице Еймс.

— Ами... — пророни накрая тя, — май ще трябва да се съглася с условията ти.

Стигнахме до редакцията за четирийсет минути. Асистентката на Ан, Джейн, крачеше напред-назад из фойето. Не очакваше да види дрехите и физиономиите ни в такова окаяно състояние.

— Мътните ме взели, погледнете се само — възкликна тя. — Май пожарът е бил сериозен, нали?

— Пиша ти шестица за съобразителността, скъпа — каза ѝ Ан. — А сега светкавично носи филма на Гари в лабораторията. До час искам превютата.

Видях към нас да крачи устремено мъж на средна възраст и сако от туид, синя риза, закопчана догоре, и вратовръзка.

— Боже мой, Ан... защо не си в болницата?

— Само нагълтах малко пепел, Стю.

— Вие сигурно сте Гари Съмърс — рече той и протегна ръка. — Стюард Симънс.

— Шефът — уточни Ан.

— Живи и здрави ли се измъкнахте? — попита ни.

— Тя се нуждае от медицински преглед веднага — отвърнах.

— Добре съм — възрази Ан.

— Нагълтването с дим никога не е „добре“.

— Докато не видя снимките на хартия, никъде не отивам — запъна се Ан.

Редакторът се обърна към момичето на рецепцията.

— Ели, обади се на доктор Браун вкъщи и го помоли да дойде в редакцията незабавно.

Ан изсумтя.

— Не се оплаквай, Ан — предупреди я Стю. — Както и да е. Трябваш ми тук, докато макетираме страниците. Мерил и Аткинсън от „Местни новини“ искат да говорят с теб. Пишат текста към снимките.

— Прати ли репортер на мястото? — поинтересува се Ан.

— Да, Джийн Плат.

— О, само не тоя стар драскач.

— Ан... не е твоя работа. Пък и той само ще събере материал. Момчетата от „Местни“ ще покриват текста.

— Какво ще кажеш за продължение в снимки утре? — попита Ан. — Особено, при положение че едва ли ще успеят да се справят с пожара, докато влезем за печат утре.

— Гари, мислиш ли, че ти се връща там? — попита Стю. — Може би малко нощни снимки?

— Щеше ми се да остана тук да видя проявените снимки.

— Остави на Ан да прецени. Тя е най-добрата.

— Така е, най-добрата съм — вдигна вежда към мен тя.

Редакторът забеляза изкусителния ѝ поглед, но се направи, че не го е видял, макар несъмнено да знаеше всичко за Ан и мен — все пак Маунтън Фолс си е Маунтън Фолс.

— Е, какво ще кажеш, отиваш ли? — попита ме.

Не можах да устоя на аналога с бойно поле. Казах да.

— Страхотно — зарадва се Стю.

Появи се Ели от рецепцията и го прекъсна.

— Господин Симънс — рече тя. — Джийн Плат е на линията. Май още един пожарникар е загинал.

Той поклати глава и рече:

— Нещата стават наистина сериозни.

Като се обърна към мен, додаде:

— Внимавай. И ми се обади по някое време утре. Искам да поговорим за нещо по-постоянно. Между другото, лицата от Монтана наистина ми харесаха.

Преди да успея да отговоря, той се обърна и се насочи обратно към нюзрума.

— Виж ти, виж, предложение за работа — усмихна се Ан.

— Ако това означава ти да си ми шеф, забрави.

— Голям си чаровник.

— Моля те, иди да се прегледаш.

— Моля те, пази си задника там.

Понечи да вдигне ръка към мен, но се поколеба, сетила се за зоркия поглед на рецепционистката зад нас.

— Все още ли искаш смесено цветно и черно-бяло? — попитах.

— Да. И не забравяй, че макар при нас да вършат работа чистите новини, по-зализаните кадри се продават навсякъде.

Даде ми мобилния си телефон, в случай че някой от двамата ни иска да се свърже с другия. Докосна ме по ръката.

— Не допускай да ти се случи нещо.

След час бях обратно при пожара. Върнах се на хребета, откъдето бях снимал панорамата, и извадих голям късмет — захождащото слънце окъпваше изпълнения с дим каньон в кехлибарено сияние. Продължих да снимам в течение на половин час, после преминах към същинската работа. Пожарът все още беше извън контрол, шосето през гората се беше превърнало в сборен пункт на медиите. Четири телевизионни екипа. Два-три от радиото. Още няколко репортери от местни вестници. И Руди Уорън.

— Какво правиш тук, по дяволите? — попитах го.

— Да не мислиш, че ще изпусна купона? Най-голямото събитие, случило се на запад от вододела от години насам. Както и да е, Симънс ми се обади веднага след като те прати насам, каза ми, че иска коментар от хиляда думи до осем вечерта.

— Нали Джийн Плат и момчетата от „Местни новини“ трябваше да приготвят репортажа... Да не би „момчетата“ да си ти?

— Много си проникателен... за фотограф.

Изгуби се сред тълпата репортери и пожарникари. Не говорих с него повече от час, но сегиз-тогиз го мярвах как внимателно оглежда пожарникарите, следи действията на мъжете, докато се борят с маркучите и си пазят един друг гърба.

От време на време Руди вадеше бележник и си записваше нещо. Но, общо взето, предимно наблюдаваше. Като го гледах как работи, си помислих, че писателите са като лешояди — преравят терена за подробности, които, събрани на куп, им дават общата картина. Фотографите винаги търсят онзи дързък кадър, който поставя събитието в рамка. Писателят обаче, ако е добър, съзнава, че неговият занаят отчасти се състои в това да превръща незначителните случки във вълнуващ разказ. И ето тук е важно да се постигне равновесие — история, лишена от убедителни детайли, неизбежно изглежда скучна, постна; ако ли обаче в нея липсва критичният поглед, човек би останал с неловкото усещане, че писателят не е схванал по-широкото послание на събитията, на които е станал свидетел.

Руди Уорън може да беше един от най-големите пияници в Монтана, но опреше ли до писане, разбираше прекрасно нуждата да уравни детайла, да го подплати с един общ, събиращ мотив. Час след пристигането му на мястото на пожара ме завари да снимам как медицински екип се грижи за пожарникар, нагълтал дим.

— Дай ми мобилния си — рече той.

Подадох му го. Руди застана до мен и се обади във вестника, помоли да го свържат с някой, който да записва, започна да диктува есето си директно по телефона. Нямах нищо готово. Веднъж-дваж направи пауза и погледна в тефтера си. Като цяло обаче направи един първокласен репортаж на живо. Слушах внимателно думите, изумен от способността му да състави материала си по този начин, от умението му да вникне в образите, които вижда пред себе си:

„След като в продължение на три часа се бори с парливия, пропит с миризма на бор, ад, пожарникарят Чък Манинг присяда край пожарна кола номер две и единственото, което иска, е студена бира и успокоителна цигара. За бира няма шанс, но в якето си носи пакет «Марлборо». Вади цигара, пъха я между почернелите си зъби. Потупва джобовете си и установява, че няма огънче. На три метра от него внезапно изригва пламък, който подпалва още едно кътче от най-големия горски масив в Монтана. Човекът премигва в ужас пред лицето на този ад. Цигарата му остава незапалена.“

Щом приключи с репортажа, Руди ми върна телефона.

— А сега имам нужда от питие — обяви.

— Беше впечатляващо, Руди — казах му.

Той се ухили и разкри развалена редица зъби.

— Така си е.

Успя да хване за яката един пожарникар, минаващ наблизо.

— Сержант, нещата под контрол ли са вече?

— Почти — отвърна онзи. — Добрата новина е, че пожарът е ограничен до сектор от петнайсет квадратни километра гора. Можеше да е много по-лошо.

— Разбра ли се какво е причинило пожара? — продължи с въпросите Руди.

— Вероятно цигара, изхвърлена през прозореца от безмозъчен турист.

— Главата си залагам, че е от Калифорния — изсъска Руди.

И аз имах въпрос към сержанта: някое от бунгалата покрай брега оцеля ли?

— Колкото и да не е за вярване, огънят заобиколи цялата брегова ивица. Няма изгубени имоти.

— Ан ще се радва да узнае, че колибата ѝ е отървала кожата — отбеляза Руди.

— Ти пък откъде знаеш за това място? — попитах.

Руди забели поглед.

— Още не можеш да го проумееш този град, нали?

Мобилният ми извънтя. Беше Ан.

— Как са ти дробовете? — попитах.

— Докторът рече, че всичко е чисто. Ти цял ли си?

— Аха. И бунгалото ти също.

— Майтапиш се.

— Някой там горе те харесва.

— Някой тук долу харесва теб. Снимките ти са невероятни. Още щом ги качихме на фотосекцията на „Асошиейтед прес“...

— Направили сте какво?

— АП се свързаха с нас веднага щом новината за пожара стигна до тях и попитаха имаме ли снимков материал. „Имаме, и още как“, отвърнах и тутакси качихме десет от най-добрите ти снимки. Разграбиха ги мигновено.

Бях сащисан. И повече от леко притеснен.

— А... — успях да произнеса.

— Недей да звучиш чак толкова щастлив — рече Ан.

— Просто съм малко изненадан, това е.

— Не би трябвало. Снимките са феноменални. Приготвил ли си ми нови филми?

— Да.

— Ами тогава ги искам тук незабавно... и може да ти взема бира.

Затвори. Руди, този всезнаещ идиот, тутакси надуши притеснението ми.

— Изглеждаш като човек, който не е много на „ти“ с успеха — отбеляза.

Последвах очуканото му „Бронко“ до Маунтън Фолс. Паркира пред „При Еди“ и влезе да пие едно. Аз продължих към редакцията. Когато влязох, първият брой тъкмо излизаше от машините. Ан се спусна да ме посрещне, стиснала неизсъхнал брой в ръка. Челото гласеше:

ДВАМА ЗАГИНАЛИ ПРИ УНИЩОЖИТЕЛЕН ПОЖАР В ГОРСКИ МАСИВ

Под него, на пет от осемте колони на страницата, бе разположена черно-бялата ми снимка на началника на пожарникарския отряд, коленичил край тялото на един от падналите си колеги, лицето му заровено в шепите.

В раздела „Местни новини“ бяха публикувани още пет от моите снимки, имаше и „специален“ разтвор от две страници с десет цветни снимки, повечето от които изобразяващи героичните пожарникари.

Стю Симънс дойде при нас.

— Страхотна работа, Гари.

— Казах ти, че е находка — погледна го Ан и ме сръчка с лакът в ребрата. — Давай новия филм да го носим в лабораторията. Джейн!

Джейн седеше пред един компютър наблизко, залепена за монитора, глуха за виковете на Ан.

— Джейн! Престани да играеш „Нинтендо“. Чака ни работа.

Асистентката ѝ най-сетне вдигна поглед.

— Гари, трябва да видиш това. Жестоко е!

Отидохме при компютъра ѝ. Сърфираше из интернет и разглеждаше първите страници на някои от ключовите вестници в страната. Един по един пред погледа ни се заизреждаха челата на „Ню Йорк Таймс“, „Уошингтън Поуст“, „Лос Анджелис Таймс“, „Чикаго Трибюн“, „Маями Хералд“ и „Ю Ес Ей Тудей“. Всички бяха с моята

снимка на загиналия пожарникар и скърбящия му шеф. И навсякъде пишеше: „Снимка Гари Съмърс/“Монтанан”.”

— Май си станал известен — заключи Джейн.

Проклетата снимка. Всички я публикуваха. Излезе в четирийсет вестника в Щатите (поне според Джейн, на която бе възложена задачата да следи отразяването ѝ). Отвъд океана снимката успя да влезе в ежедневниците „Гардиън“, „Дейли Телеграф“, „Скотсман“, „Либерейшън“, „Кориере дела Сера“, „Франкфуртер Алгемайне“, „Ел Мундо“, „Ал Ахрам“, индийското издание на „Таймс“, „Саут Чайна Морнинг Поуст“, „Острелиан“ и „Сидни Морнинг Хералд“, както и десетина други във Филипините, Малайзия, редица области в скандинавските страни, Мексико, Бразилия, Аржентина, Парагвай, Чили, Япония и Папуа Нова Гвинея.

Да, Папуа Нова Гвинея.

— Известен си дори в Порт Морсби — каза Джейн, когато ми се обади, за да ми изчете този все по-набъбващ списък от публикации в чуждестранни издания.

Освен това влязохме и в телевизиите. На сутринта след пожара Ан ме вдигна от леглото, за да успее да видя как Брайънт Гъмбъл и Кейти Курик коментират моята снимка в предаването „Тудей“ по NBC.

— Казват, че една снимка е равностойна на хиляда думи — отбеляза Кейти официозно и в този миг снимката се появи на екрана зад нея. Е, тази е равностойна на милиони.

Тук се включи и Брайънт:

— Заснета от фотографа от Монтана Гари Съмърс по време на пожара, който вчера заплашваше да унищожи горите на щата, тя вълнуващо напомня за човешкия живот, с цената на който понякога заплащаме природните бедствия. Двама огнеборци загинаха, докато спасяваха гората. Това е един от тях — Майк Макалистър от Линкълн, Монтана, който става част от противопожарните сили едва преди три месеца. Ето го и неговия капитан, Дон Пулман, коленичил до тялото. Личната скръб на Дон вече е и наша, обществена. Тази сутрин отдаваме чест пред героизма на Майк Макалистър и огнеборците на нашата нация.

Брайънт и Кейти се спогледаха, въздъхнаха дълбоко (сякаш си казаха един на друг: „Едва се сдържам да не се разплача“), след това смениха регистъра и преминаха към репортаж за новия колега на Клаудия Шифър на модния подиум — шимпанзе на име Бътънс.

— Лицемерни идиотизми — креснах към екрана, докато Ан превключваше каналите, за да засече още репортажи.

— Хей, не се оплаквай — това е безценна реклама. Името ти ще е навсякъде.

Именно това ме ужасяваше, защото си спомнях, че сутрин Бет обикновено гледа „Тудей“.

— Това е просто снимка — казах. — Нищо особено.

— Помниш ли снимката на онзи човек, пострадал при взрива в Световния търговски център — целия покрит със сажди, с подивял от недоумение поглед? Това също беше „просто снимка“, но прикова вниманието на всички. Искаш ли да знаеш защо? Защото събра цялата безбожна и безсмислена трагедия в един-единствен образ — такъв, с който всеки може да се отъждестви. Това й е най-хубавото на фотожурналистиката — когато съумееш да откриеш човешкото измерение в нещо ужасяващо. А точно това ти направи с тази снимка. И затова всички я искат.

Тя беше права. Безспорно. До понеделник вечер снимката беше породила коментари от страна на Питър Дженингс от ABC и Том Брокоу от NBC. Брокоу наистина доста раздуха нещата — е, нали все пак е собственик на голямо ранчо в района — и говори как „в момент, в който сме на път да зачеркнем с презрение понятието «обществен сектор», трогателната снимка на Гари Съмърс отдава значимото на онези, които ни служат, като опазват жизнената ни среда“

Вечерно време Бет обикновено гледаше Том Брокоу.

Спотаих се в дома на Ан за през деня и отклоних предложението й я придружа до вестника, за да помогна с подготовката на голям разтвор с продължение на историята, който трябваше да излезе с броя от вторник — разтвор, който щеше да включва моите нощни снимки.

— Осланям се на твоята преценка — казах й.

— Добре. Всичко това май ти идва в повече, а?

— Просто съм скапан, това е всичко. Вчера беше тежък ден.

— Знаеш ли от какво имаш нужда? Обилни количества вино, паста и умопомрачителен секс.

— В този ред ли?

— Ще видим.

Когато се прибра в девет, тя носеше първото издание на утрешния вестник и две бутилки шампанско.

Хвърлих поглед на средните страници. Бяха поместили шест от моите нощни снимки до рубриката на Руди Уорън, отново посветена на последиците от пожара. Коментарът му бе озаглавен „Пейзаж след битка“ и звучеше красиво.

— Всичко изглежда страхотно — казах й. — А какъв е случаят с това шампанско?

— Големи новини. — Тя изтръгна тапата от бутилката „Мъм“ и наля две чаши. — Мислех да ти кажа по-рано, но допреди два часа все още преговарях с Ню Йорк.

— Ню Йорк ли? По-точно?

— Списание „Тайм“.

Преглътнах.

— Видели снимките ти в съобщението от „Асошиейтед прес“, свързаха се с нас, разбраха, че все още не сме продали 50 от диапозитивите ти и ни помолиха незабавно да им ги пратим по мрежата.

Тя направи пауза за по-драматичен ефект.

— Към седем тази вечер фоторедакторът им ни върна обаждане. Бяха във възторг от работата ти. „Кой е този човек... и защо досега сте го пазили само за себе си?“ Това бяха точните му думи. След това каза, че са решили да излязат с цветен разтвор, съчетан с есе от Ланс Мороу. Нали ги знаеш нещата на Мороу? Той е един от щатните им публицисти. Истински интелектуалец. Сигурна съм, че ще намери да каже нещо изключително философско за първичната природа на огъня и плячкосването на Стария запад...

При всички случаи, щом прикачат есе от Мороу към фолиото, значи го приемат за голяма работа. И плащат като за такава. Костваше ми известни пазарлъци, но ги склоних да се съгласят на трийсет бона.

Почувствах се сякаш земята се продъни под краката ми.

— Трийсет хиляди долара?

— Да. Това прави шестнайсет и петстотин за теб. Като включиш и всички останали продажби дотук, смятам, че ще видиш към двайсет и седем бона общо. Никак не е зле за една нощ работа.

— Така е — представа си нямах какво трябваше да кажа.

— Отделно ще завалят нови предложения. В крайна сметка фолио със снимки в „Тайм“ е колосално постижение.

Тя надигна чашата си и я чукна звънко в моята.

— Джейн е права. Ще станеш известен.

Отпих малка глътка от шампанското си. Не казах нищо. Тя ме хвана за ръка.

— Каж ми какво има.

— Няма нищо за казване.

— Тогава ми обясни защо не се радваш на всичко това.

— Кое е това всичко?

— Успехът. За последните двацет и четири часа постигна нещо, за което в продължение на години си мислел, че никога няма да се случи. Направи пробив. Най-накрая постигна целта. Няма да имаш нужда от предложението на Стю Симънс за работа във вестника, защото почти всички водещи списания в страната ще започнат да се надпреварват за теб. И ако изиграеш добре картите си, бързо ще преминеш през „процъпулника“ си в галерията на Джуди Уилмърс и ще я замениш с някой тежък дилър в Ню Йорк. Но това ще стане само ако ти го искаш. Затова умът не ми го побира защо изглеждаш така, сякаш не го искаш. И че поради някаква причина, само при мисълта, че може да постигнеш успех, ти идва да напълниш гащите от страх.

— Ами просто... още свиквам с тази мисъл, това е всичко.

— Тогава свиквай бързо. В противен случай това ще си останат твоите петнайсет минути слава и нищо повече.

До края на седмицата вече бях започнал да разбирам една от основните постановки на американския живот — решат ли веднъж, че си нашумял, всички започват да те търсят. Човечецът, който едва се справя, винаги си остава презрян образ в нашата култура. Защото на него се гледа като на един никой; загубеняк, който отчаяно се опитва да убеди издател, редактор на списание, продуцент, собственик на галерия, театрален агент, че той може да бъде и титуляр — стига само да му подадат точния пас. Но, разбира се, никой не иска да му подаде този пас — изтрябвало му е на някого да помага на отрепка, изпаднала от немай-къде. А дори и да мислят, че той може и да има някакъв талант, обикновено изпитват ужас при мисълта да се доверят на собствената си преценка и да подкрепят една неизвестна величина.

Така че, който си е никой, си остава никой. Освен ако не се намеси неведомият късмет. И тогава вратата се отваря. И нахлуват светлините. И луминесцентното сияние на професионалната сполука го обгръща. И изведнъж той става златното момче, изявен талант, пичът на деня. Сега вече всеки отговаря на телефонните му обаждания; и всеки му звъни по телефона. Защото вече е миропомазан с ореола на успеха.

По-късно същата седмица Гари Съмърс стана един от миропомазаните. Това се случи в деня, когато броят на „Тайм“ излезе в продажба. Ан беше получила копие предишната вечер, доставено от куриерите на „ФедЕкс“, и с нежелание бях завлечен в редакцията на „Монтанан“, за да отпразнуваме на по пиitie в кабинета на редактора. Стараех се да изглеждам доволен. Приемах похвалното потупване по гърба със замръзнала усмивка. Взирах се в двете страници снимки в списанието с името ми, гордо изтиposано под заглавието „В пъкъла на стихииите“, и си налагах да изпитам удовлетворение, удоволствие от този мащабен професионален преврат. Но единственото, което си мислех, беше: „Всички ще видят снимките, всички ще видят името и всичко ще започне да излиза наяве“.

Двамата с Ан пихме прекалено много и накрая с олюляване се отправихме през моста към моя апартамент. Спахме до десет — когато телефонът започна да звъни. Постоянно. Оставих телефонният секретар да се справи с обажданията.

Първото беше от Джуди Уилмърс. Беше изпаднала в състояние на неистова меркантилна треска:

— Какво да кажа? Какво да кажа? Видях го, страхотно ми хареса, ти си гений! А думите няма да ми стигнат, за да ти кажа какъв ще е ефектът за „Лицата на Монтана“... Веднага отивам в Ню Йорк. Мога да ти обещаю договор за книга до десет дни. И това е само началото! Обади ми се, гений. Обади ми се.

Завих се презглава с юргана. Ан започна да ме гъделичка по гърдите и да повтаря с писклив глас, като имитираше Джуди:

— Ти си гений, ти си гений, ти си гений...

— Когато си роден в окръг Марин — отговорих й аз, — всеки ти изглежда като гений.

Следващото обаждане беше от Морган Грей от „Грей-Мърчам“. Отначало името не ми говореше нищо. След това се сетих, че това

беше фотоагентът от Ню Йорк, до когото Гари беше писал няколко писма, в които го умоляваше да го приеме за клиент.

— Гари, обажда се Морган Грей. Доста се затрудних, докато те открия. От „Тайм“ ми казаха да се обадя на „Монтанан“, а една жена на име Джейн във фотоотдела ми даде номера ти...

— Проклетата да е Джейн — изругах.

— Успокой се.

Морган Грей продължаваше със съобщението си:

— Както и да е, отдавна не сме се чували и просто исках да те поздравя за това блестящо фолио в „Тайм“. Винаги съм знаел, че имаш специален талант, и сега просто съжалявам, че по-рано не успяхме да стигнем до някакво споразумение за представителство. Ако обаче все още се оглеждаш за агент, определено ще се радваме да си част от нашето портфолио. Би ли ми се обадил на...

— Задник — казах, след като затвори. — *Винаги съм знаел, че имаш специален талант.* Преди една година този клоун нямаше да се напъне дори колкото да пръдне заради мен.

— Обикновено така става, Гари.

Десет минути по-късно телефонът отново иззвъня. Джулс Росен, фоторедактор в списание „Дестинейшънс“.

— Здравсти, Гари! Джейн от „Монтанан“ тъкмо ми даде телефонния ти номер...

— Ще я убия бавно и мъчително.

— Недей — отвърна Ан. — Остави на мен.

— ... възхитен съм от снимките в „Тайм“. Страхотна достоверност, страшен драматизъм, фантастична композиция, като се има предвид под какво напрежение си бил, без съмнение. Трябва да си поговорим за работа с теб, *омбре!* Искаме да си част от екипа на „Дестинейшънс“. И, както знаеш, онова объркване с историята с Баха Калифорния нямаше нищо общо с мен. Но, човече — това е в минало време. А сега сме в настоящето — и трябва да си поговорим. Така че ми звъни на...

— Поредният задник, който някога ме разиграваше.

— Сега всички ще използват от дупките си.

Ан излезе за работа. Обади ми се десет минути по-късно, за да ме увери, че Джейн и централата са инструктирани да не дават на никого телефонния ми номер. Оттеглих се в тъмната стаичка и се

опитах да понаваксам малко с печатането. Но телефонът просто не спираше да звъни. Арт Пепис, фоторедакторът на „Тайм“. Трима други фотоагенти от Ню Йорк, с които Гари някога беше поддържал връзка. Фоторедакторите на престижни издания като „Нешънъл Джиографик“, GQ, „Лос Анджелис“, „Венити Феър“ и „Конде Наст Травълър“. Обадох се на телефонната компания и уредих от следващия ден телефонният ми номер да бъде свален от всички указатели и справки.

Със сигурност нямаше да отговоря на Джулс Росен и Морган Грей — не само защото се бяха виждали лице в лице с Гари, но и защото щяха да се почудят как така гласът му се е променил толкова, откакто се е преместил на запад. Освен това далеч не беше добра идея да се свързвам директно с редакторите от списанията, които се бяха обадили. Някой от тях може и вече да беше попадал на Гари при опитите му да си намери работа. Нуждаех се от посредник; от буфер, благодарение на който нямаше да се набивам на очи. Вдигнах телефона.

— Джуди?

— Гари, красавецо. Точно се канех да ти звънна. Как ти харесва да си звезда?

— Има си и добри страни.

— Я слушай, чувал ли си за Клорис Фелдман? Феноменален литературен агент от Ню Йорк? Вече си нейният нов клиент. Само за книгите, разбира се. Сигурно ще се зарадваш да научиш, че комисионата ѝ се приспада от моята такса.

— В противен случай щеше да е в нарушение на договора ни — отбелязах.

— Да, да, да. Както и да е, сега ѝ пускам с куриер диапозитивите от изложбата „Лицата на Монтана“. Тя се сеща за поне петима издатели, които биха се избили помежду си, за да ги публикуват в голям луксозен фотоалбум.

— Ти си галерист, Джуди — казах ѝ аз. — Предполагам не би искала да ме представляваш при контактите ми със списания... или...?

Отне ѝ една наносекунда, за да каже „да“. И две, за да се съгласи на комисиона от 15 процента. И също така прие да подготви запис за телефонния ми секретар, с който щеше да информира обаждращите се, че всички професионални запитвания следва да се отнасят към агента

на господин Съмърс, като посочи телефонния си номер. Отсега нататък тя щеше да е моята телефонна централа.

Дадох ѝ списък с всички агенти и редактори, които се бяха обаждали.

— Добре — каза тя. — Любезно ще предам на агентите да ходят да се шибат и ще надуша какви поръчки предлагат редакторите и за какви пари. Ще се постарая да не им излизаш евтино. Чао, гений!

В рамките на пет дни Джуди вече имаше на масата четири оферти за поръчки. Две от тях ме изкушаваха — предложение от „Нешънъл Джиографик“ за колективен материал за предстоящ брой на списанието, който щеше да е посветен изцяло на Монтана; и лъскав еднократен ангажимент за „Венити Феър“, който включваше заснемането на портрети на десетина водещи актьори, купили ранчо в щата.

— Материалът ще се казва „Холивуд, Монтана“ — обясни Джуди. — В основни линии се сещаш какво искат: Джейн и Тед по джинси и с каубойски ботуши, зареяли собственически поглед над ранчото, проснато под необятното небе, мамка му. Веднъж като се наложиш като човек, който се справя с известни лица не по-зле, отколкото с мизерния плебс, вече сам решаваеш за къде ще е билетът за остатъка от кариерата ти.

Продължих да роптая срещу това да се отърквам у разни величия. До момента, в който Джуди спомена за какъв хонорар говорим — две хиляди и петстотин на ден за дванайсет дни работа. И не се налагало да започвам да снимам преди откриването на изложбата ми след две седмици. Така щях да имам достатъчно време, за да глътна и поръчката от „Нешънъл Джиографик“ — малко портфолио със снимки на пътищата в Монтана.

— Поканили са шестима фотографии да се съсредоточат върху конкретен аспект от ландшафта на щата — продължи Джуди. — Решили, че може да ти допадне идеята да поемеш главните пътища. Страхотен шанс да се покажеш като фотограф с око за „общата картина“. Избираш си някой „Самотен път“. Тръгваш по шосето, което се губи в залеза, и прочее подробности.

— Колко предлагат.

— Четири бона, отделно ти покриват и разходите. Не е зле, като се има предвид, че говорим за съавторство. Освен това така ще те

разкарам от града за седмиците преди изложбата. Което, чисто егоистично погледнато, ме устройва идеално. Какъвто и непукист да си като клиент, си знам, че седмица преди откриването ще получиш пристъп на ПИТ.

— Това пък какво е?

— Предизложбена треска.

Засмях се.

— И какви са симптомите му?

— Творецът се превръща в таралеж в собствените си гащи.

Трийсет и четири хиляди за два договора. Не ми се връзваше изобщо. Парадоксът на успеха едновременно ме ужасяваше и хипнотизираше. Приех и двете поръчки.

В следобед преди да се отправя да търся идеалното монтанско шосе, от алтернативната поща в Бъркли пристигна пратка. Насред сметките и рекламните каталози имаше изписан на ръка плик. Веднага разпознах грациозния, изящен и уравновесен почерк. Най-после бе пристигнало писмото, което очаквах с ужас, откакто бях тръгнал на запад.

Гари,

След прощалното ти писмо от декември, те отписах като тотален кучи син и се заклех никога вече да не те потърся. Моля те, не си мисли, че фолиото ти в „Тайм“ и показното преклонение на Брайънт Гъмбъл пред твоята снимка изведнъж са те превърнали в добро момче в моите очи. Държа се като пълен гъз. А писмото ти пристигна точно по време на най-кошмарните седмици в целия ми живот.

Бен почина при нещастен случай в морето на 7 ноември. Беше взел назаем за уикенда яхтата на Бил Хартли, в каютата избухнал пожар заради неизправна газова печка, поне така мислят всички, и положението ескалирало дотам, че така и не бяха намерени тленните му останки.

Шокът беше съсипващ. И цялата тази ужасна случка беше още по-непоносима предвид факта, че (както добре

знаеш) по-рано същата седмица му бях поискала развод. Макар в официалния доклад на съдебния лекар да пише „смърт при нещастен случай“, не мога да спра да се чудя дали не е превъртял, докато е бил в морето, и дали не е направил нещо необратимо и саморазрушително. Всички, с които говорих веднага след смъртта му — Бил и Рут, шефа му Джак Мейл (той самият също почина преди няколко седмици) — потвърдиха, че раздялата ни не му се е отразявала никак добре. А когато го видях за последно — докато гостувах на Луси и Фил в Дариън имахме ужасен скандал за едно колело, което беше купил на Адам. Бях толкова разстроена, че не поисках да го пусна да влезе в къщата. Два дни по-късно той беше мъртъв. Вината, която изпитвам в момента, е колосална. На моменти се боя, че тя никога няма да си отиде.

Джош, разбира се, е твърде малък, за да разбере какво се случва, но Адам го изживява много тежко. Цели седмици след смъртта на Бен продължаваше да ме пита кога ще се върне тати; продължи да застава край вратата всяка вечер към шест, в трескаво очакване на неговото завръщане. Когато най-накрая събрах кураж и му казах, че тати е претърпял инцидент и вече няма да си дойде, той избяга в стаята си и плака часове наред. Опитах се да го успокоя, но беше неутешим. И още е — вече четири месеца по-късно. Вчера ми каза: „Тати сигурно ще се прибере скоро“. Просто не може да го приеме. Сърцето ми се къса.

Престанах да чета. Вдишах дълбоко. Опитах да се успокоя. Не ми се удаде. Придвижих се до кухнята, намерих бутилка „Блек Буш“ в един бюфет, налях си три пръста, изпих ги на екс и отново зачетох писмото.

Прощалният ти снаряд улучи постелката пред вратата ми две седмици след началото на този кошмар. Беше избрал момента безупречно. Тъй като нямам доказателства за обратното, ще приема, че заради

пътуването ти до Баха Калифорния и авантюрата с възлюбената ти от Бъркли не си видял „Ню Йорк Таймс“, където подробно писаха за инцидента с Бен. Ако обаче си знаел за смъртта му и въпреки това си написал онова писмо, тогава си непоправимо лайно.

Доскоро наистина се мислех за кандидат за предстояща нервна криза. След това се запознах с Елиът Бърдън. Може и да си чувал за него, докато си скитосвал из арт сцената на Ню Йорк. Някогашен шеф в „Голдман Сакс“^[1], който обърнал гръб на Уолстрийт преди седем години, за да отвори галерия на Устър стрийт. Сега е към петдесетте, разведен, с две големи деца. Запознахме се на вечеря при наш общ познат. Всички изпаднаха в шок, че се събрахме толкова бързо. Но и пет пари не давам за това, какво мислят другите. Елиът може и да не е любовта на живота ми, но е любящ, надежден и платежоспособен. И вече започва да се разбира добре с Адам...

Поех нова ударна доза уиски. Елиът Бърдън. Веднага си го представих. Пансион „Андоувър“, випуск '55. Йейлски университет '59. Без съмнение първата му съпруга се е казвала Бабс^[2]. Продължава да се състезава на сингъл в тенис клуба в Ню Йорк два пъти седмично. Вероятно прилича на сценариста Джордж Плимптън. Джентълмен и бохем. Блейзъри „Ралф Лорън“ и гладени джинси „Армани“. А сега и приемен баща на моите двама синове. Мъжът, когото Адам ще започне да нарича „тати“, още преди да е минала и година.

Именно Елиът ме убеди да ти напиша това писмо. Имаше усещането, че докато не ти кажа за Бен, няма да мога да успея да достигна до своеобразно приключване на отношенията си с теб. Успях да получа новия ти адрес от пощенската станция в Ню Кройдън, но като съдя по това, което четох в „Тайм“, сега явно живееш в Монтана. Това значи ли, че вече си разбил сърцето и на куклата в Бъркли, или просто някоя сутрин тя е поумняла и сама те е

изгонила? Както и да е, оказва се, че Елиът е приятел на Клорис Фелдман. На вечеря онази вечер тя ни показва диапозитивите от предстоящата ти изложба „Лицата на Монтана“. Елиът остана възхитен от снимките ти. И въпреки че не ми се иска да го призная, аз също бях силно впечатлена. Най-накрая успя. Вече си в зоната на славата. Но си оставащ задник.

Бет

Приключване. Тази така актуална за 90-те години на XX в. дума. В живота вече няма място за разни мърляви, недовършени неща. Всичко трябва да е спретнато; всички истории да бъдат приключени на чисто. Но за мен тази история никога не можеше да има спретнат финал. Когато си убил някого и си изгубил синовете си — приключването е невъзможно. Въпреки това, ако Бет искаше своя чист край, щях да се опитам да ѝ угодя. Особено ако това означаваше тя да не ми пише никога повече.

Отворих лаптопа на Гари и започнах да пиша.

Б.:

Писмото ти ме чакаше при връщането ми в Монтана. Още държа онова местенце на крайбрежието, макар че тези дни май прекарвам значителна част от времето си в земеделския Север. Не, не бях прочел за Бен, преди да ти пиша за последно. Тегава работа — като те слушам, си минала през истински ад. Инцидент с яхта — смърт типично по уолстрийтски. И все пак този мъж, Елиът, звучи като добра новина — пък и като някой, който ще ти осигурява стила на живот, на който си свикнала. Благодаря ти за похвалите за снимките. За мен те наистина означават много. И накрая, ако това да ме отпишеш като задник подпомага процеса ти по преодоляване на скръбта, непременно ме наричай така.

Пази се,

Г.

Изчетох писмото и изтръпнах. Наистина звучеше като написано от ръката на отявлен кучи син и се надявах да подсили убеждението й, че Гари е егоцентричен кретен, с когото не бива и да се опитва да поддържа връзка дори и само с писма. На това негово послание й оставаше да отговори по един-единствен начин — като го нарече безсърдечна измет и му пожелае мъчителна смърт от рак на тестисите. А след като вече беше започнала да му желае злото, тя вероятно щеше да постигне и приключването, което търсеше.

Разпечатах писмото и адреса върху пощенския плик и ги изпратих към алтернативната поща в Бъркли, като приложих стандартната такса за препращане от десет долара. След това отскочих до „Монтанан“. Тъй като на следващата заран се канех да отпътувам за източните покрайнини на щата, а бях обещал да изведа Ан на вечеря в „Льо Пти Плас“ същата вечер и се бяхме разбрали да я взема от офиса. Но щом влязох в нюзрума, се наложи да отскоча, за да се размина с един прелитащ стол, който се разби вляво от рамото ми. Когато се окопитих, една компютърна клавиатура с трясък се приземи близо до краката ми.

— Ето един малък подарък за мъжа на годината на списание „Тайм“.

Погледнах нагоре точно в момента, в който Руди Уорън бясно замахваше с юмрука си, който мина право през екрана на настолния му Мак. Всички в нюзрума го гледаха с ужас — или поне онези, които още не се бяха разбягали, след като той преобърна две съседни бюра и разби на парчета няколко телефона. Руди се отпусна на стола си, а юмрукът му остана като инкрустиран в монитора. Отстрани по бюрото му започнаха да се стичат капки кръв. Той гледаше объркано този теч в кръвоносната си система, сякаш бе станал свидетел на нещастен случай, в който той самият не участваше. В този момент разбрах, че е пиян.

Ан дотича откъм кабинета си с аптечка за първа помощ в едната ръка. Направи с поглед равносметка на материалните щети и се облещи, забелязала струята кръв, която вече криволичеше към пода. Вдигна поглед към колегите си.

— Какво сте зяпнали като истукани? Някой да извика линейка.

— Здравей, захарче. — Руди й отправи широка пианска усмивка.

— Изобщо не ме захаросвай, Руди. За какъв дявол е всичко това?

— Да не би да съм направил нещо нередно? — Руди беше самата невинност.

— Не — отговори му тя. — Просто атакува армия неодушевени предмети.

— Е, по дяволите. Не е като да съм извършил престъпление срещу човечеството, нали така?

— Разбира се, че не. — Тя звучеше, сякаш се опитваше да усмири своенравно дете. — Дали да не опитаме да измъкнем ръката ти от монитора, а, Руди?

— Идеята май не е лоша — отговори той.

Преди да предприеме тази деликатна процедура, Ан вдигна поглед и ме видя.

— Ще се видим в ресторанта — изрече само с устни и се върна към кървавата си задача.

Вече бях на второто си мартини, когато тя влезе в „Льо Пти Плас“.

— Напрежението направо ме убива — казах, след като поръчах питие и за нея. — Юмрукът му още ли е в монитора?

— Не, операцията по отстраняването му постигна феноменален успех и сега го шият в многопрофилната болница. Надявам се тази вечер да го вържат за леглото с вериги. Във вените му в момента циркулират поне пет литра уиски.

— Предполагам, че занапред вече няма да можем да четем рубриката на Рудолф Уорън в „Монтанан“.

— Стю ще отиде да го види в болницата утре сутрин.

— Стю е твърде трезв и праволинеен, за да извини такова оливане.

— Недей да бъдеш толкова сигурен. Рубриката на Руди е популярна. И дори да не го харесват като човек, момчетата в маркетинговия отдел осъзнават неговия принос за това вестникът да се продава. В тези дни средно голямо издание като нашето се нуждае от всяка възможност да реализира продажби.

— А защо момчетата от маркетинга мразят Руди?

— На миналото коледно парти се напи като пън и започна да нарича шефа на отдела, Нед Алън, „Пътното Уили Ломан“^[3]. За

протокола, това е точен цитат.

— Не се и съмнявам.

— Разбира се, след това се извини. Така както се извини и на Джоан, след като вилня в „Маунтън Пас“. А утре, когато отново изтрезнее, ще изиграе поредния етюд на разкаянието пред Стю. Някъде по два пъти в годината Руди просто се взривява. Трябва да има нещо общо с фазата на Луната.

— Едва ли — това обяснение звучи прекалено по калифорнийски, за да важи за него. Просто има кофти пиянство.

— Но пък си има своите добри черти като човек.

— Например?

— Писател от класа е.

— Така е.

— И... — Тя преплете пръстите си в моите. — Ако той не беше свил снимките ти, сега нямаше да пия мартини с теб.

— Да. Наистина си има и добри черти.

Към три през нощта се размърдах, след като Ан обви ръце около мен и ме притисна силно.

— Буден ли си? — прошепна.

— Сега вече да.

— Извинявай.

— Няма нищо. Защо не спиш?

— Мисля.

— За какво?

— За теб. За нас. Ще ми липсваш. Много.

— Ще са само десет дни. И после се връщам.

— Сигурен ли си, че ще се върнеш?

— Сигурен съм.

— Аз пък се чудя.

— Недей.

— Да, но... Сега, след като изведнъж започнаха да те преследват от „Венити Феър“ и маса други списания, защо ти е да оставаш в някакво забутано градче в Монтана?

— Защото искам.

— Но защо?

— Заради теб.

— И няма никаква друга причина?

— Не.

— Успехът е опасен наркотик.

— Но според теб аз се страхувам от него.

— Постепенно ще започне да ти харесва. Скоро хората ще заговорят колко си важен, а ти ще започнеш да вярваш, че са прави. Както ще повярваш, че можеш да загърбиш миналото си. Такъв е ефектът на успеха.

— Не и в този случай.

— Де да можех да го повярвам.

— Тогава просто повярвай.

Няколко часа по-късно на закуска цареше неловко мълчание. Ан гледаше вторачено в чашата си чай. Имаше отнесен вид. Накрая ѝ казах:

— Само седмица и половина, Ан.

— Знам.

— И отивам просто в Източна Монтана, не в Ирак.

— Знам.

— И ще ти се обаждам всеки ден.

— Знам.

— Така че не се притеснявай.

— Ще се притеснявам.

— А не трябва.

— Ти наистина не знаеш какво е да изгубиш някого, нали?

Малко оставаше да ѝ кажа: „Това не е вярно“. Но успях да се спра.

— Загубата те кара да виждаш всичко като крехко и преходно. И започваш да се съмняваш в понятието за щастие. Ако нещо добро се случи в живота ти, знаеш, че е само въпрос на време, преди да ти бъде отнето.

— Аз няма да изчезна, Ан.

Тя хвана ръката ми, но избягваше погледа ми:

— Ще видим.

[1] Глобална компания, специализирана в сферата на инвестиционното банкиране, управление на инвестиции и финансови

услуги. — Б.пр. ↑

[2] Обикновено се използва като умалително от Барбара. — Б.пр.

↑

[3] Главният герой в пиесата „Смъртта на търговския пътник“ на Артър Милър. — Б.пр. ↑

Докато пресичах Големия континентален вододел на следващото утро, се улових, че си мисля: „Ан знае“. Може и все още да не е разбрала всичко, може дори и да не си го признава, но инстинктивно подозира, че бягам от нещо. И сега се бои от това, от което се страхувам самият аз: че успехът неминуемо ще доведе до разобличаване и с това ще ме принуди да изчезна от поглед.

Но когато накрая се чух с нея късно вечерта, след като се настаних в един мотел в покрайнините на градче, наречено Луистаун, тя определено отново звучеше оптимистично.

— Романтичен ли е мотелът? — подразни ме.

— Само ако си фен на Антъни Пъркинс^[1].

— Като говорим за психари, Руди Уорън изчезна.

— Не може да бъде.

— Сам си тръгнал от болницата снощи и оттогава от него ни вест, ни кост. Стю организира един от верните си слуги да го търси из целия град. Дори накараха ченгетата да влязат с взлом в къщата му. Нищо.

— И нямат представа накъде е тръгнал?

— Колата му още е паркирана пред редакцията. Никой не го е виждал на летището. Моето предположение е, че се е качил на някой автобус за някъде.

— Или за никъде.

— Как изглежда Луистаун?

— Като абсолютното никъде.

— Мразя Източна Монтана. Твърде е равнинна. Винаги съм имала усещането, че ще ме погълне. Не се оставяй да те погълне.

— Няма.

Ан беше права — пътуването в тази част на Монтана наистина създаваше у човек впечатлението, че светът е плосък и бързо се приближаваш към ръба му. И въпреки че бе на цели 450 километра от Маунтън Фолс, Луистаун дори не попадеше в най-крайните източни части на щата. Човек трябваше да прекоси още близо 500 километра

хоризонтална прерия, преди да стигне до границата със Северна Дакота. Петстотин километра през своеобразен визуален вакуум. Окаяна земя. Мрачен, пуст терен с пършава растителност и някоя и друга отбивка, където да отдъхват шофьорите на камиони. Километър след километър неизменна монотонност, съпътствана от постоянното виене на вятъра. Това беше свят, който изглеждаше досущ като вкаменелост — сякаш животът го бе напуснал.

Бродих по второкласните шосета в продължение на повече от седмица. Минавах през градчета с имена като Лъстър, Антелoup и Плентиуд. Криволичех по пътища без настилка, които пресичаха необятната пустош. Осмелих се да се впусна в подобната на лабиринт система от черни пътища — тънки артерии, които ме отправяха в най-изолираните кътчета на тези неплодородни земи. Един ден така се изгубих в долната част на окръзите Прери и Маккоун, че ми трябваша четири часа, за да успея да стигна до шосе 200 и селище като петънце на картата, наречено Съркъл. От един самотен път се озовавах наред следващия. Снимах лента след лента. Всяка вечер след залез отсядах в някой мотел и провеждах два разговора с Маунтън Фолс. Първият беше с Джуди за ежедневните новини около работата.

— Ето как стоят нещата днес — започваше тя и ме информираше набързо за последните новости. — Говорих с Клорис в Ню Йорк. Някакъв човек от „Рандъм Хаус“ ходи при нея по два пъти на ден. Изглежда е във възторг от снимките ти, вижда потенциал в тях за лъскав фотоалбум, но според Клорис е просто младши редактор и няма необходимите правомощия, за да купува без съгласието на шефовете си. Затова идната седмица ще представи твоя случай пред маркетинговия отдел. Междувременно се обадиха поне пет собственици на галерии...

— Откъде?

— Манхатън, Сиатъл, Портланд. Всички напират да излагаш при тях. Един-двама дори казаха, че ще се пробват да дойдат на откриването тук. Така че явно се очертава някои от големите арт специове да се отправят на поклонение, за да се срещнат лично с теб в Маунтън Фолс.

— Аха!

— Ентусиазмът ти е направо неудържим, Гари. Кога се връщаш?

— Ден преди откриването.

— А ако тези хора искат срещи с теб?

— Ще могат да ме видят в деня след откриването. Но само следобеда.

— Държиш се като някоя Грета Гарбо. И все пак като твой агент те съветвам да поддържаш и занапред това отношение на превзето безразличие към деловите подробности. Добре е за имиджа ти на човек, който се приема твърде на сериозно. В средите на изкуството известно количество дистанцирана егоцентричност ще ти е от полза, вярвай ми. Между другото, обадиха се от „Нешънъл Джогеографик“ и помолиха за твоя снимка за страницата с авторите на материала.

— Кажи им, че не обичам да се снимам.

— Много забавно.

— Не се шегувам. Не искам никой никъде да публикува снимката ми.

— Кажи ми, че се шегуваш.

— Нищо подобно.

— И какво е обяснението?

— Преценявам, че не е нужно светът да вижда лицето ми.

— И за кого, по дяволите, се мислиш? За Томас Пинчън^[2]?

— Просто за човек, който не желае саморекламата. Това е твоя задача. Можеш да ми продадеш кожата на когото решиш, само ме дръж настрана, доколкото е възможно. И без да се публикува снимката ми. Разбрахме ли се, агент?

— Ти си шефът. За съжаление.

Мисля, че Джуди се върза на номера с дистанцирания човек на изкуството. Или поне не мисля, че заподозря други мотиви да крия лицето си от общественото внимание. Ан, от друга страна, апелира да бъде подведен под отговорност за надменност първа степен.

Няколко дни по-късно нашият редовен нощен разговор започна с нейния въпрос:

— Наистина ли си казал на Джуди, че не искаш снимката ти да излиза никъде?

— Виждам, че птичето отново е пропяло.

— Не отговори на въпроса ми.

— Да, такива бяха инструкциите ми.

— Това е смехотворно.

— Просто не искам толкова внимание.

— Или пък си се прицелил в „Пулицър“, категория „Превземки“?

— Е, със сигурност това ще поддържа огъня на мистерията.

— Правилно ли долових тънка ирония в последното ти изказване?

— Да.

— Какво облекчение! А къде си тази вечер?

— Милдред, Монтана.

— Дори не съм го чувала.

— Каква изненада! На около 1000 километра от вас е. По средата между Исмей и Фалън по шосе 335.

— И вероятно при пристигането ти там местните стояха в шпалир по улиците в очакване да зърнат известния фотограф, който отказва да бъде сниман.

— Да, и даже ме направиха кмет. И знаеш ли кой живее тук сега? Руди Уорън.

— Ха! Всъщност той най-накрая се обади на Стю от скрит номер. Казал му, че е тръгнал към Мексико и поискал шест месеца платена отпуска.

— Едно трябва да му се признае на Руди — владее безочиято до съвършенство.

— Стю му разрешил отпуска, но неплатена, разбира се. И също така му казал да забрави за заплата този месец, тъй като с нея ще покрият щетите, които нанесе на нюзрума. Но така и не го уволни.

— Предполагам, че старият Руди наистина е от значение за продажбите на вестника. А какво ще прави в Мексико?

— Ще умъртвява черния си дроб с евтина текила, ще спи с малолетни проститутки и прочее възвишени мъжки практики.

— Ето ти един от основните недостатъци на Източна Монтана. Няма малолетни проститутки. А ти едва ли ще искаш да дойдеш тук при мен?

— В Милдред? Никакъв шанс. Но ако успееш да приключиш по-рано, ще ми е приятно да те прибера обратно в леглото си.

— Имам нужда от още няколко дни нагоре на север, за да снимам планинските пътища. Какво ще кажеш да ме пресрещнеш някъде по средата, да кажем в Боузман?

— Не и този уикенд. С Джейн трябва да се заемем с ежегодното подновяване на фотографския инвентар. Всъщност ти все още си

любимецът на Стю. Получи страхотни писма за поредицата „Лицата на Монтана“, което значи, че благодарение на теб е направил добро впечатление. А сега плакатът за изложбата е из целия град. Откриването се очертава като сериозен купон. Целият Маунтън Фолс ще се изсипе.

— Нямам търпение.

— Господин Ентусиазъм. Ще ти хареса славата, Гари. А междувременно продължавай да страдаш по мен.

— Непременно.

И наистина страдах. Но когато се отправих обратно на запад, все пак почувствах как постепенно започва да ме обзема ужас. Тук, в просторната и изолирана пустош, се чувствах в безопасност. Никой не ме познаваше; можех да изчезна просто с едно щракване на пръстите. Но в Маунтън Фолс щях да съм известно лице. И ако Джуди си вършеше добре работата, можех да започна да бъда и известно име. Някога копнеех за това. Сега исках да избягам. Защото то неизбежно щеше да доведе до моето разкриване.

И въпреки това един друг глас в главата ми продължаваше да нашепва: „Ако си достатъчно предпазлив, може да ти се размине. Можеш да постигнеш известност като фотограф. Можеш да заживееш с Ан. Просто трябва да се оттеглиш от полезрението“.

Вечерта преди планираното ми завръщане в Маунтън Фолс спрях в Боузмани и се настанях в „Холидей Ин“. Късно през нощта получих истински пристъп на паника и бях на прага да се обадя на Джуди, за да ѝ кажа, че няма да присъствам на откриването на изложбата. Но след като се успокоих (благодарение на стек бири „Майклоб“), накрая реших, че отсъствието ми може да изглежда подозрително. По-добре да се появя на партито за час-два, а след това да информирам Джуди, че намирам постоянното ръкостискане за крайно противно, поради което никога вече не смятам да се появявам на публично място. Тя ще пици и ще стене, но щеше да бъде достатъчно проникателна, за да осъзнае, че може да превърне статуса ми на отшелник в доходоносен маркетингов ход. Давало е резултат при Селинджър, защо да не проработи и при мен?

Качих се в колата рано на следващата сутрин и се подготвих психически за последните триста километра до Маунтън Фолс. Но когато завъртях ключа в стартера, двигателят издаде звук, сякаш току-

що му бяха поставили диагноза туберкулоза. След час дойде местен автомонтьор с пикап, отвори капака и идентифицира няколко проблема в системата за вътрешно горене.

— Два от клапаните са за смяна — произнесе се той. — Така че направо можеш да си подготвиш хилядарка.

— Няма ли някакъв начин първо да стигна до Маунтън Фолс? — попитах.

— Няма начин да стигнеш дори до изхода на този паркинг. Това возило е извън строя, поне докато не ремонтираш клапаните. Но хубавото е, че днес сме свободни. Казваш, че я правим, и до утре на обяд си я взимаш обратно — чистак нова.

— Приемате ли кредитни карти?

— Искате ли питане?

Подхвърлих му ключовете и се върнах в „Холидей Ин“. Обадих се на Ан.

— По дяволите колата — каза тя. — Ще дойда да те взема.

— Близо седемстотин километра в двете посоки за един ден? Не бих могъл да искам това от теб.

— Мога да пренощувам там.

— Става.

— Запази маса на някое хубаво местенце за седем вечерта — каза тя.

Един час по-късно пак се обади:

— Тук е пълен хаос — звучеше доста трескаво. — Ламбърт, първият заместник-редактор, припадна в нюзрума преди половин час и го закараха в болница. Лек инфаркт, но поне ще го бъде. Обаче ни мобилизираха наред, за да помогнем за приключването на вечерното издание...

— Явно ще вечерям сам.

— Чух се с Джуди. Може да прати някой да те вземе.

— Кажи ѝ да не си прави труда. Колата ще е готова до утре на обяд. Ще съм обратно в Маунтън Фолс преди три следобед. Ще имам цели три часа до откриването.

— Като се върнеш, ела направо вкъщи. Целия ще те изям.

Центърът на Боузман беше претъпкан с барове, ресторанти и кафенета. Но ми се искаше да се скрия, така че убих вечерта в стаята си с пица от „Домино“ и още един стек „Майклоб“ от румсървиса. Спах до късно. В единайсет и половина на следващата сутрин телефонът звънна. Беше монтьорът, който каза, че ще ми докарат колата докъм един. В дванайсет и трийсет телефонът отново иззвъня. Беше монтьорът, който каза, че е имало някакво забавяне, но колата със сигурност ще е пред хотела до два. Освободих стаята. Обядвах в кафенето на „Холидей Ин“. Звъннах в сервиза в два и петнайсет и поисках да разбера какво се случва с автомобила ми.

— Пътува към вас — отговори жената, която вдигна телефона.

Монтьорът се появи едва в три, а колата теглеше след себе си. До него в шофьорската кабина на пикапа седеше малко момче.

— Извинявай за закъснението, човече — каза ми той. — Имах разпрания с жената. Трябваше да взема малкия от училище. Ти нали не бързаш за никъде?

Синът му ми се усмихна свенливо. Не казах нищо. Монтьорът свали куката, която държеше колата ми. Вдигна капака. Новите клапани блестяха, а целият двигател беше измит от мазнината с пароструйка. Когато въртна ключа, се разнесе напевно боботене.

— Звучи добре.

— Колата ти току-що се сдоби с още поне сто и петдесет хиляди километра живот. И всичко това за невероятната цена от... — Той бръкна в джоба си и извади фактура. — Деветстотин осемдесет и четири долара и седемдесет и два цента.

Сърцето ми се сви. Подадох му кредитната карта на Гари. Той се върна в пикапа и извади ПОС терминал. Маркира картата ми и ме накара да се подпиша върху пунктира. Погледна подписа ми и прецени, че е легитимен.

— За къде си тръгнал? — попита ме той.

— Маунтън Фолс. Трябва да съм там до шест. Триста километра по „монтанастралата“?

— Ще ги вземеш за два часа, не се притеснявай. Лек ти път!

Беше прав. При липсата на ограничение на скоростта по магистралите на Монтана можех да мина 150-те километра, без да се притеснявам от евентуална среща с пътните полицаи. Натиснах педала до ламарината и полетях по 90. Двигателят изръмжа доволно. Мислите

излетяха от главата ми. Скоростта е най-упойващият наркотик. Когато наближих Маунтън Фолс, почти се изкуших да го подмина и да профуча нататък.

Когато пристигнах, Ан крачеше нервно пред галерия „Новият запад“. Зад нея, на вратата на галерията, беше закачен плакат за изложбата — моята портретна снимка на Мадж Страшилището, под която стоеше заглавието „Лицата на Монтана — фотографии от Гари Съмърс“.

С усилие откъснах очи от плаката, за да погледна Ан. Беше се издокарала за вечерта и изглеждаше пленително в мъжки костюм в стил Ани Хол^[3] с вталено сако.

— Къде, по дяволите, беше досега?

Разказах ѝ за проблемите с монтьора.

— И толкова ли няма един телефон в Боузмани?

— Сега вече съм тук — казах ѝ и я прегърнах.

— Бях сигурна, че си се затрил на магистралата.

— Нямаше ли да се получи страхотен материал за светските списания? Устремен към триумфалното откриване на първата си голяма изложба, фотографът Гари Съмърс се размаза по...

— Млъкни и ме целуни — изкомандва ме тя.

Подчиних се.

Джуди се втурна към нас откъм галерията.

— Наистина знаеш как да докараш язва на една жена!

Все още прегърнал Ан, вдигнах едната си ръка за поздрав.

— Извади си езика от гърлото на жената и влизай в галерията.

Паркирах колата на две преки и се върнах обратно. Щом прекрачих прага на галерията, рязко поех дъх. Там, на прясно варосаните стени, бяха моите четиридесет портрета. Красиво рамкирани, съвършено изложени, подходящо осветени. Джуди и Ан ме гледаха мълчаливо, докато вървах от снимка на снимка и се опитвах да попия максимално усещането. Чувствах се странно дистанциран, докато критично оглеждах творбите си — вероятно това е усещането за отчужденост, което изпитва писателят, когато за първи път му попадне в ръцете готовото издание на новата му книга. Наистина ли аз бях направил всичко това? Възможно ли е наистина да е мое дело? Но то едва ли заслужава чак толкова много внимание. Също така обаче почувствах и онази особена тръпка на удоволствие и ужас, която

произтича от осъзнаването, че най-накрая малко по малко си си проправил пътя към истинската сцена; и че най-накрая вече можеш да бъдеш приеман на сериозно в бранша. Години наред бих мечтал за този момент. А сега, когато той беше настъпил, единственото, което успях да си помисля, бе: „Жалко, че Бен Брадфорд не е тук, за да му се наслади“.

— Е...? — проговори накрая Джуди.

— Той може и да има известни заложи като фотограф — отговорих ѝ.

— Да. — Ан ми подаде чаша вино. — Еwentуално би могъл и да си прав.

Вече беше пет и половина. Нямах време да стигна до вкъщи и да се преоблека преди откриването. Така че седнах на една масичка за кафе с Ан, обръщайки притеснено чаша след чаша от долнопробното вино. Докато стана шест, вече бях на петото си калифорнийско шабли.

— Карай я по-полека — каза Ан. — Иначе до седем ще си труп.

— Точно това е идеята.

Стю Симънс и тайфа от вестника бяха сред първите гости. С олюляване станах от масата и отидох при тях.

— Надявам се, че няма да зарежеш „Монтанан“ само защото сега вече си известен — каза Стю.

— Не съм известен.

Появи се и Дейв от магазина за фототехника заедно с жена си Бет — миньонче към трийсетте с бабешки очила и дънков гащеризон.

— Това е неуловимият Гари Съмърс — каза Дейв, докато ни запознаваше.

— Ще успеем ли някога да ви склоним да ни гостувате за вечеря? — попита Бет.

Така и не успях да отговоря на този въпрос, тъй като Джуди ме откъсна, за да се запозная с Робин Никъл, собственик на голяма галерия в Сиатъл.

— Възхитен съм от работата ви — каза Робин. — А сега ще можем и да ви осигурим страхотно отразяване, когато открием изложбата ви през септември.

— Ще имам изложба при вас? — попитах, разтърсен от новината.

Джуди се включи със звънлив глас:

— Снощи тъкмо сключихме сделката.

— Откриването ще е в понеделника след 1 май — каза Робин. — Така че не поемайте ангажименти за тази седмица, за да дойдете в Сиатъл. Ще пътувате със самолет, ще ви настаним на някое хубаво място като „Четири сезона“, ще уредим няколко интервюта...

— Трябва да си проверя календара — казах и поех нова чаша вино от един от асистентите в галерията, който кръжеше наоколо с поднос.

— Гари Съмърс?

Завъртях се и се оказах лице в лице с пълен мъж с брада и сако от туид.

— Аз съм Гордън Крег, декан на катедрата по изящни изкуства в университета. Чудесна изложба. Мислили ли сте някога да изнасяте лекции като хоноруван преподавател?

Ан ме измъкна от този въпрос, като ме потупа по рамото, за да ме представи на друг човек.

— Ник Хоторн. Човекът на „Тайм“ в Сан Франсиско.

— Пътувах насам по работа в Калиспел и реших да намина за откриването — каза той. — Снимките ви направиха изключително силно впечатление в Ню Йорк. Сигурен съм, че важните хора в списанието и занапред ще ви търсят.

— Приятно ми е да го чуя.

Глътнах остатъка от вино в чашата си. Ан ме изгледа строго.

— Ако утре имате малко свободно време — каза Ник, — ще се радвам да се видим, за да ви направя едно предложение. Работя над един пътеводител за новия Американски запад и търся фотограф, с когото да си партнираме.

Джуди ме задържа настрана, за да си говоря общи приказки с някаква дилърка на произведения на изкуството от Портланд. Не чух името ѝ, тъй като лошото вино вече умъртвяваше способността ми да мисля. В галерията вече сигурно имаше поне сто души. Съвкупната им телесна топлина и глъчта ме накараха отчаяно да закопнея за чист въздух. Но продължиха да ме прехвърлят от един гост на следващия и аз кимах малоумно към всеки следващ, който стискаше ръката ми и се опитваше да ме увлече в разговор.

Най-накрая Ан ме застигна.

— Пиян си.

— Просто позамаян.

— Моля те, мини на вода. Има още цял час, след това Джуди ще ни заведе в „Льо Пти Плас“. Би било добре, ако все още можеш да вържеш две думи на кръст по време на вечерята.

— Да се махаме оттук.

— Гари...

— Достатъчно ръце стисках. И вече искам да усетя между дланите си твоето тяло.

— Колко романтично — отговори тя сухо.

— Хайде де, Ан...

— Ти си домакин на това парти. Налага се да останеш. Още повече знам, че Джуди държи да те запознае с Елиът Бърдън.

Изведнъж изтрезнях.

— С кого?

— Елиът Бърдън. Нали знаеш, големецът от Уолстрийт, който се отказал от всичко, за да си направи галерия в Сохо.

— И той е тук?

— Пристигна преди няколко минути. Много приятен човек. Толкова е мило, че е дошъл чак до Маунтън Фолс, за да ти направи предложение за изложба. И е тук с възлюбената си. Каза, че ти е бивша съседка от Кънектикът. Бет нещо си...

— Бет Бранфорд — едва прошепнах аз.

— Точно така — потвърди Ан.

Очите ми обходиха стаята. Трябваше ми едва секунда, за да ги зърна, погълнати от разговора им с Джуди. Елиът Бърдън — с тен, атлетичен, достолепен в синия си блейзър и панталони от каша — стоеше до Бет, която бе отпуснала небрежно ръка върху рамото му. Тя изглеждаше прекрасно — облечена стилно в къса черна рокля, а чертите на лицето ѝ вече не наподобяваха някогашната изпита маска на изтощението. Тя се засмя на нещо, казано от Елиът, след това му се усмихна бавно и спокойно по начина, който добре помнех от първите години на връзката ни. За момент не можах да помръдна. Но след това Джуди улови погледа ми и аз незабавно се извърнах.

— Какво има? — попита Ан. — Целият преbledня.

— Имам нужда от малко въздух — отправих се към дъното на галерията.

— Чакай, ще дойда...

Но се отдръпнах от Ан и започнах грубо да си проправям път през тълпата, без да изпускам от очи задния изход.

— Гари — извика Ан.

Внезапно чух гласа на жена си:

— Гари — каза Бет.

За момент замръзнах на място с гръб към нея. След това се втурнах към вратата.

Тя водеше към канцелария, сега препълнена със служители, които отговаряха за кетъринга. Доста се стъписаха, докато се провирах между тях. Отворих със замах задната врата на галерията и изхвърчах навън. Зад гърба си все още чувах Ан да вика името ми. Затова се затичах по алеята, завих в една от преките и като бесен се втурнах към апартамента си.

Когато стигнах дотам, взех стъпалата по две наведнъж и отворих вратата с трясък.

Не бях се прибирал от десет дни и веднага разбрах, че някой е влизал в дома ми. Във въздуха се носеше миризма на застоял цигарен дим и газове. По пода в дневната имаше празни бутилки от бира, препълнени пепелници и недоядени консерви боб на фурна. От банята се чуваше течаща вода. С ритник отворих вратата и се озовах срещу преливащото от плът, много мокро тяло на Рудолф Уорън, застанал под душа.

— Какво, по дяволите, правиш тук? — креснах аз.

— Здравсти, Гари.

Той спря кранчетата.

— Как беше пътуването ти?

— Как влезе тук?

— Имах ключ.

Той започна да се суши с кърпа.

— Нали уж ми върна моя.

— Да, обаче преди това си извадих копие...

— Каза, че не си...

— Излъгах.

— Задник. Не трябваше ли да си в Мексико?

— И за това излъгах. Имах нужда да се покрия някъде, за да си събера мислите. И понеже знаех, че няма да си в града...

— Изнасяй се оттук — сграбчих го за ръката. — И то на секундата.

Той се откъсна от хватката ми.

— Няма нужда да го раздаваш тежко.

Тук вече се изпуснах.

— Ще го раздавам толкова тежко, мамицата му, колкото...

Но речитативът ми бе прекъснат от настойчиво звънене по домофона. Замръзнах. Сигурно беше Ан. Руди се приближи до копчето, което отваряше вратата на входа.

— Не го натискай — казах му.

— Какво става?

— Просто не го пипай.

Двамата стояхме неподвижни, докато домофонът звучеше непрестанно. След две минути звукът утихна. Щорите в дневната бяха дръпнати. Застанах отстрани на прозореца и надникнах навън точно в момента, в който Ан се отдалечаваше от блока. Тя се заоглежда отчаяно нагоре-надолу по главната улица, след това пресече отсреща към обществения телефон.

Няколко секунди по-късно моят телефон зазвъня.

— Просто го остави — казах на Руди. След пет позвънявания телефонният секретар прищрака и се задейства. Намалих звука докрай, за да не чувам гласа на Ан.

— Ще ми кажеш ли какво става тук? — попита Руди.

— В някой момент. Сега имам нужда да вземеш да се облечеш.

— Забъркал си се в някоя каша, нали?

— Може и така да е.

— Кажи на чичо Руди.

— По-късно.

— С някое гадже ли? — попита той и се ухили така широко, че се видяха почернелите му венци без протези.

— Къде са ти зъбите? — попитах го.

— Махнаха ми ги, когато ме приеха в болницата. И тъй като си тръгнах без позволенията на лекарите, зъбите не дойдоха с мен.

— Изкарал си десет дни без зъби?

— Не ти трябва захапка на супергерой, за да ядеш студен боб на фурна. Между другото, радвам се, че килерът ти беше пълен, защото

не мога да кажа, че исках да си показвам много-много носа пред хората.

— Трябва да те помоля за услуга.

— Зависи.

Вече приключваше с обличането.

— От какво?

— От това колко ще ми кажеш.

— Проблеми с едно гадже, стига ли ти толкова?

— Доста е неопределено, Гари.

— Не мога да ти кажа повече.

— В такъв случай не мисля, че мога да ти помогна...

— Къде ще спиш тази вечер? — попитах го гневно.

— Добър въпрос.

— Искаш ли да поостанеш тук още седмица?

— Това би ме устроило.

— Тогава стигни бързичко до улица Макдугъл и ми докарай колата.

— Доста е опасно за мен. Имам предвид, предполага се, че съм на юг от границата.

— Навън вече се стъмва и ако минеш по малките улички, като наведеш глава, никой няма и да те види. Освен това всички още са на моето откриване...

— А — каза Руди, — нещо се е объркало в галерията.

Вдигнах в ръка ключовете за колата.

— Или изхвърчаш за колата, или изхвърчаш оттук.

Той взе ключовете, след това отвори бюфета, където държах алкохола, и взе половинлитрова бутилка J & B.

— Не ти трябва уиски — казах му.

— О, напротив. — Руди отпи продължително от бутилката. След това ми се ухили. — Така е по-добре. Готов съм за действие. Ще се видим отзад след пет минути.

Той мушна бутилката в джоба на якето си и излезе през вратата.

Докато набързо събрах малък сак, ми хрумна план за действие. Ще карам на изток и ще се покрия в някой мотел за няколко дни. За да не би Ан да съобщи в полицията, че съм изчезнал, ще ѝ се обадя утре

сутрин и ще ѝ обясня, че Бет е омъжената жена, с която съм имал авантюра и че срещата с нея в комбинация с притеснението от откриването (и двете бутилки вино, които бях изпил) са ме изкарали извън релси. Също така щях да поискам прошка и да ѝ кажа, че ще се върна в Маунтън Фолс до няколко дни (когато Бет и Елиът вече със сигурност щяха да са се върнали на изток). Без съмнение тя щеше да е бясна и дори може би известно време нямаше да ми говори, но да се изправа пред гнева ѝ беше далеч по-приятна алтернатива от екстрадирането ми в Кънектикът, публичен процес и продължителен престой в джендема. Слава богу, че галерията беше пренаселена и Бет не успя да ме види, преди да ѝ обърна гръб. Сега просто оставаше да изчезна от града. Незабавно.

Погледнах през прозореца на кухнята и видях колата да влиза в алеята зад „Фронтиър Апартмънтс“. Излязох от апартамента и тръгнах по аварийното стълбище надолу към задната врата. Но когато стигнах до колата, Руди отказа да се помести от шофьорската седалка с думите:

— Мисля да дойда да се повозя с теб.

— Забрави.

— Струва ми се, че не си на себе си.

— Ти също си пил.

— Не и наполовина колкото теб. Така че определено ти е необходим шофьор.

Сграбчих дръжката на вратата и се опитах да я отворя със сила, като крещях:

— Веднага излез от колата, Руди.

— Викни малко по-силно и целият град ще разбере, че заминаваш.

Заобиколих откъм вратата за пасажера и се качих. Точно когато се канех да се протегна и да извадя ключовете от стартера, Руди запали двигателя и се устреми по улицата, като ме отхвърли назад към облегалката.

— И накъде отиваме сега? — попита.

— Заслужаваш да те убия.

— Искаш да кажеш, както си убил Гари Съмърс ли?

Вкочаних се. За един-два мига спрях да дишам.

Руди ми се усмихна мрачно.

— Знаех си, че е това ще ти затвори устата. Е, накъде отиваме?

Не бях в състояние да говоря.

— Да не си глътна езика? Какво ще кажеш за шосе 200 в посока изток?

Смогнах да кимна.

— Тогава караме на изток — каза той.

Използва множество второстепенни пътища, за да се измъкнем от Маунтън Фолс. Докато стигнем до шосе 200, светлината се беше разсеяла и дългите фарове на колата осветяваха тесния, криволичещ път. Той бръкна в джоба на якето си за уискито, глътна си от него, а след това подпря отворената бутилка във волана. Измина половин час, преди някой от нас да проговори.

— Как разбра? — казах накрая.

Руди Уорън се изхили гърлено.

— Ако имаше телевизор в апартамента ти, никога нямаше да разбера. Дай ми на мене телевизионен екран — мога щастливо да вегетирам пред него по цял ден, без изобщо да ми омръзне. Но тъй като по цял ден бях затворен и ми писнаха всичките ти книги и свръхинтелектуалните глупости по „Нешънъл Пъблик Рейдио“, започнах да душа наоколо. Прерових ти документите и прочее. Разбери ме, как иначе да убия толкова часове? Както и да е, един следобед пак няхах какво да правя, отворих компютъра ти и започнах да ровя из файловете. Намерих всички онези малки любовни бележки, които си писал до жената на име Б. Много трогателно, наистина. След това случайно попаднах на прощалното писмо, което си й писал през декември и в което й казваш, че си се устроил с някаква мацка в Бъркли. Едва тогава си спомних, че десетина дни преди Коледа на Мейн стрийт се сблъсках с онова досадно мрънкало Мег Грийнуд. Тогава тя ми изнесе цяла лекция за това какво лайно съм бил, защото просто съм я бил изчукал, а после съм я бил захвърлил, а след това тирадата й поде темата „Всички мъже са копелета“. Разказа ми, че била дала под наем един апартамент на някакъв фотограф от Кънектикът; страшен пич — успял да я убеди да му свали наема, като се преструвал, че иска да излезе с нея, ама след това я забаламосал с някаква приятелка, която уж бил оставил на изток.

Като си спомних тази кратка предколедна среща, се замислих: ако Мег ти е дала апартамента под наем в средата на декември, няма начин да си живял с някоя кукла в Бъркли по същото време. Така че

предположих, че вероятно има много основателна причина да искаш тази жена Б. от Кънектикът да не е в течение какви ги вършиш.

По-късно, докато разглеждах някакви купчини в тъмната стаичка, намерих писмото, което Б. ти е написала преди няколко седмици, за да ти каже, че съпругът ѝ е починал през ноември, не са намерили тялото, а ти си задник, защото не си ѝ изпратил съболезнователно писмо. А когато видях и отговора ти на писмото ѝ, вече нямаше как да не се съглася с мацето Б. Имам предвид, че тя излива сърцето си пред теб, а какво ѝ отговаряш ти насреща? „Тегава работа!“ Винаги съм се възхищавал на мъже, които умеят да проявяват разбиране.

И така, когато започнах да душа из другите ти файлове, забелязах, че в началото на ноември си бил доста активен по отношение на кореспонденцията си — писал си на банката си и всички останали, за да им дадеш адреса си в Бъркли. Но според декемврийското ти писмо до Б. уж си решил да се преместиш на крайбрежието едва след като си се запознал с някаква мацка няколко седмици по-рано в Баха Калифорния. И след това се върнах към последната ти бележка до Б. отпреди да тръгнеш на запад, където ѝ казваш, че няма да те има само две седмици.

Това вече ме накара да се замисля защо е било това желание да приключиш с живота си на изток, макар да си заминавал просто за двуседмичен ангажимент. И също така не можех да не забележа, че заминаването ти доста плътно се застъпваше със смъртта на онзи човек, Бен Брандфорд, чиято съпруга ти по една случайност си чукал...

Той направи пауза, отпи дълга глътка уиски и отново ми се усмихна язвително.

— Допада ли ти историята дотук? — попита ме.

Гледах вторачено напред към черния път и не отговарях.

— Приемам мълчанието ти за да. Както и да е... Реших, че може да е интересно да проуча малко повече покойния Бен Брандфорд. Но тъй като се предполагаше, че не съм в Маунтън Фолс, не можех просто да отида в местната библиотека и да започна да ровя сред стари броеве на „Ню Йорк Таймс“. Обаче извадих късмет. Твоят „Тинкпад“ IBM има вграден модем, както и инсталиран софтуер за „Америка Онлайн“ за достъп до интернет. А кабелчето, което влиза в розетката, си беше на мястото в компютърната чанта. Така че се свързах, намерих номера на

твоята „Виза“ и срока на валидност в папката БИЗНЕС ПАРИ — ти наистина си много организиран, а? — и се вързах към интернет.

И тогава дойде забавната част. Влязох в „Ню Йорк Таймс“ и заявих за изтегляне всичко, свързано с Бен Брандфорд, с което разполагаха. Явно доста шум се е вдигнал тогава, поне през първата седмица, нали? За съжаление нямаше негова снимка, дори и в некролога му, така че потърсих в няколко източни издания: „Бостън Глоуб“, „Хартфорд Куран“, „Уолстрийт Джърнъл“. Всички бяха отразили новината, но отново без снимка. Най-накрая ударих джакпота. „Стамфорд Адвокат“, местният вестник. Огромна статия на трета страница за смъртта на Бен Брандфорд в морето. С хубава голяма снимка на покойния господин Брандфорд... който, с изключение на сегашната ти небрежна брадичка и опашката, досущ приличаше на теб.

Финална триумфална беззъба усмивка. Надигна бутилката като за наздравица, след това отново отпи голяма глътка. Вече леко заваляше думите.

— Гейм, сет и мач, Бен. Предполагам, че вече мога да те наричам Бен.

Умът ми препускаше. Здравно стиснах ръкохватката на вратата.

— Доста впечатляващо се справям като детектив, не мислиш ли? — каза Руди. — Искам да кажа, аз съм впечатлен. Както съм впечатлен и от начина, по който си нагласил смъртта и възкръсването си. Макар че си извадил и късмет с това, че „Стамфорд Адвокат“ определено не се чете от цялата нация. Предполагам, че на борда е бил трупът на Гари, нали?

— И защо не отиде в полицията?

— И да прецакам тайната? И връзката, която сега имаме помежду си? Определено не съм доносник. Мъжът от Монтана винаги си тежи на мястото. Пък и онзи е чукал жена ти...

— И не си казал на никого?

— Всички си мислят, че съм в Тихуана, забрави ли?

— А какво тогава искаш?

— Като от устата на истински адвокат! Е... Като член на нюйоркските съдебни институции със сигурност си запознат с понятието *quid pro quo*.

— По-известно като „изнудване“.

— Или, в този случай, цената на мълчанието.

— Значи искаш пари?

— Бързо схващаш.

— Колко?

— Конкретните условия по сделката ще бъдат договорени допълнително. Не се стягай, приятел, няма да съм твърде алчен. Но предвид предстоящите сериозни приходи покрай снимките ти и моите доста големички дългове... ще се наложи да ми заделиш солидна сума. Както обаче вече казах, това тепърва предстои да се уточни. Междувременно двамата с теб сме заедно в купа, тъй като не искам да ми правиш никакви глупости и да тръгнеш да ми изчезваш, преди да уредим нашия въпрос. Мисля да се покрия за няколко дни в бунгалото на госпожица Еймс.

— Тогава нека аз да шофирам дотам. Ставаш опасен при това количество уиски.

— Никъде няма да шофираш. Освен това съм истински професионалист, когато се налага да карам пил.

Последна продължителна глътка от бутилката J & B.

— Край езерото трябва да е доста приятно и тихо. Усамотено. Перфектното място за, хм, изпипване на детайлите по споразумението ни.

— А след като ти платя, какво?

— Разделяме се по приятелски.

— До следващия път, когато си затънал до ушите в дългове и решиш да ми налетиш за следващата вноска.

— Наистина ли мислиш, че съм способен на нещо толкова низко?

— Да.

За момент той откъсна очи от пътя, за да ме изгледа ядно.

— Нека го кажем така. Няма да се държа като коравосърдечен лихвар, който идва да блъска по вратата ти посред нощ. Но, да, част от връзката, която сега съществува помежду ни, означава, че в случай на финансови проблеми ще очаквам да бъдеш моят благодетел, Добрия самарянин, чичко-паричко...

Сърцето ми биеше бясно.

— И докога така?

Той отново се обърна да ме погледне.

— Ами... завинаги, предполагам. Нашата връзка, Бен, в общи линии е доживотна...

Така и не довърши изречението, защото внезапно бяхме заслепени от светлините на фарове. Креснах: „Руди!“, тъй като осъзнах, че право към нас лети камион. Руди бясно завъртя волана, избегнахме сблъсъка на косъм, колата поднесе вдясно, излезе от пътя и се изстреля надолу по стръмния крайпътен насип. Рязко отворих вратата от моята страна и изпаднах точно в момента, в който тя полетя във въздуха. Главата ми се удари в земята. Сеизмичен трус премина през дясното ми коляно и лакътя, докато се търкалях надолу по хълма. Голяма скала прекрати спускането ми. Блъснах се в нея с рамо, чух грохот, а след това и изсвистяването на експлозията. Успях да надзърна над скалата и пред погледа ми се разкри дълбока урва, в която колата се беше приземила и запалила. За броени секунди резервоарът пламна с рев. Пламъците поглъщаха превозното средство, горяха подивели, горещината беше така непоносима, че дори и зад прикритието си усещах как нейната наситеност жегва лицето ми.

Опитах се да стана. Костваше ми известни усилия, но най-накрая се изправих на крака. Виждах размазано. Опитах се да тръгна, олюлявайки се, с мисълта, че трябва да намеря помощ. Всяка крачка беше същинска агония. Насилих се да продължа да се движа още стотина метра и така се озовах в гъста горичка. След това сякаш някой просто дръпна шалтера, светът причерня и се проснах по лице.

Птичи песни. Изкусителни лъчи светлина. Дъх на утринна роса. А недалеч и механичният звук на голямо превозно средство.

Отворих очи. Светът около мен се олюля. След миг изчистих фокуса. Тогава ме връхлетя болката. Черепът ми пулсираше като побъркан метроном. Усещах цялата си дясна ръка изтръпнала. Имах голяма дълбока рана на дясното коляно. Когато докоснах лицето си, пръстите ми поалениях, зацапани от засъхналата кръв.

Изстенах. Претърколих се по гръб. Едва държах очите си отворени от изтощение, докато утринното слънце раздираше нощното небе. Звукът от дрънчащи зъбни колела вече бе станал по-отчетлив. Успях да се подпра на лявата си страна и да видя как изтеглят колата от урвата. Група ченгета и пътни работници гледаха с приглушени

подсвирквания и клатеха глави, докато останките от автомобила се издигаха към пътя. Каквото и да бе останало от Руди, сигурно вече бе изнесено от колата. Но като съдех по изпосталялото като скелет овъглено шаси, едва ли е било много. Автомобилът бе изпепелен до неузнаваемост.

Исках да извикам, да привлека нечие внимание. Но светът отново притъмня. А когато пак се размърдах, всичко бе утихнало.

Погледнах си часовника. Осем и четирийсет и пет сутринта. Усещах всички мускули и стави по тялото си натъртени. Като се подпирах на едно дърво, успях да се изправа. Ченгетата и пътните работници се бяха разотишли. Отне ми известно време да се ориентирам. Намирах се в опожарена гора. Оцелелите дървета бяха черни, обгорени. Вторачих се в долината, където за малко да намеря гибелта си, и си спомних как стоях на това място преди няколко седмици, как се измъквах, докато огънят вилнееше под мен. Бях се върнал на мястото, което ми бе донесло моя огромен професионален триумф. Въпреки комоциото и травмите, осъзнах парадокса. И макар да бях на път да се изкатеря до главното шосе и да спра първата кола, която ми видеха очите, се поколебах. Бет вероятно все още бе в Маунтън Фолс. Неизбежно местните медии щяха да вдигнат много шум покрай смъртта на Руди. Полицаяте щяха да ме разпитват безкрайно за инцидента. Не, най-добре да се оттегля за малко някъде и да обмисля следващия си ход.

Но къде? Тогава си спомних, че с Руди пътувахме към бунгалото на Ан, а сега то бе на едва около километър и половина по пътя оттук. Беше останало незасегнато от пожара и заредено с храна. Това щеше да е перфектното убежище, където да се възстановя и да измисля как да обясня случилото се.

Въпреки голямата отворена рана на дясното ми коляно, бях в състояние да ходя, макар и куцукайки. На земята намерих дебела пръчка, която да ползвам вместо бастун, и започнах своя бавен, болезнен преход към къщурката на Ан. Отне ми повече от два часа. Клатушках се през горите и често спирах, когато болката застрашаваше отново да ме поваля в несвяст. На около половин километър преди бунгалото отново се озовах под зелен балдахин от пролетни листа — разграничителната линия, която огънят не бе успял да премине.

Когато стигнах до входната врата на бунгалото, влетях в него и рухнах на леглото. Измина близо час, преди да помръдна.

Най-накрая се насилих да стана, с олюляване стигнах до коша с дървата, заредих печката и я запалих. Поразрових се в кухнята, намерих аптечка и се погрижих за раните си сред силни викове, докато мажех коляното, лицето и лакътя си с мъркюротроум^[4]. Когато печката се нагръ, стоплих четири големи тенджери вода и ги излях във ваната. Още веднъж повторих цялата процедура и накрая вече разполагах с наполовина пълна вана с гореща вода. Измъкнах се от изпокъсаните си дрехи и със скимтене се спуснах във ваната. Поседях в нея, докато водата изстина, а шокът преминаваше през мен на талази.

В скрина до леглото намерих един по-раздърпан анцуг на Ан и голям пуловер, който почти ми беше по мярка. Нямах апетит — освен за алкохол, така че отворих бутилка червено вино и изпразних четири чаши от него, преди накрая да включа радиото.

Успях да хвана новините в три часа по някаква местна рок станция. На петата минута водещият съобщи:

„Полицейските служители, които разследват пътния инцидент, довел до смъртта на фотографа от Маунтън Фолс Гари Съмърс...“

Задавих се с виното. Бях толкова шокиран, че не чух останалата част от новината. Трескаво затърсих по честотите друга емисия, но накрая трябваше да изчакам до четири часа, за да чуя повторно съобщението, като дотогава бях изпил една бутилка вино и вече пресушавах втората.

„Полицейските служители, които разследват пътния инцидент, довел до смъртта на фотографа от Маунтън Фолс Гари Съмърс, съобщават, че той е починал снощи на шосе 200, след като е отбил рязко, за да се размине с приближаващ камион. Според говорителя на пътната полиция в Монтана, Калев Крю...“

Тук се включи запис със силен фонев шум на говорителя Крю:

„Автомобилът на господин Съмърс е излязъл от пътя непосредствено до кръстовището с шосе 83. Шофьорът на камиона съобщи, че господин Съмърс е шофирал с висока скорост и е изхвъркнал от пътя в урва преди езерото Мус. Паднал е от височина от около сто метра, а при такъв сблъсък оцеляването е невъзможно. В момента окръжният съдебен лекар извършва аутопсия, но се опасявам, че тялото е силно пострадало при пожара и дори зъбните отпечатыци няма да ни помогнат при идентифицирането на трупа.“

Трябваша ми няколко мига, за да осмисля чутото. Тъй като Руди беше без чене, бяха взели тежко овъгленото тяло на едрият журналист за моето. А и наистина, кой друг би могъл да бъде в колата на Гари Съмърс? За последно го бяха видели да си тръгва от откриването на изложбата си в нетрезво състояние, силно изнервен („Класически нервен пристъп на новобранец“, сякаш чух Джуди да казва на следователя). Приятелката му бе проверила апартамента му, но не го бе намерила вкъщи. След това колата бе изчезнала от пресечката до галерията, където той я бе паркирал. А що се отнася до Руди Уорън, никой не би го и потърсил, защото се предполагаше, че е на юг от границата... пък и в живота му нямаше никого, когото да го е грижа достатъчно, за да се поинтересува какво става с него.

Отново бях умрял.

Ликвидирах поредната чаша вино. Врътнах копчето на радиото, зажаднял за още новини. Но бях заслужил само двайсетсекундно съобщение в емисията с местните новини NPR, което в общи линии повтаряше обстоятелствата около инцидента.

Тази нощ не можах да спя. Дори не успях да се напия, макар че когато започна да се развиделява, вече бях в началото на третата бутилка. Куцуках из бунгалото и се опитвах да измисля някакъв начин да се върна обратно в света на живите. Не може пак да съм мъртъв, повтарях си непрекъснато. Нещата при мен тъкмо бяха започнали да се нареждат.

В седем пуснах NPR и слушах „Уикенд Едишън“, докато си приготвях закуска. В местната емисия на новините не се споменаваха нищо повече за моята кончина, но близо час след началото на предаването водещият във Вашингтон ме накара да си разлея кафето, когато започна следващия анонс:

„Когато известен творец ни напусне на върха на славата си, това е възможно най-романтичният финал — преждевременната лебедова песен, която кара опечалените да жалеят за несбъднатите му велики творби. Но има нещо още по-затрогващо в смъртта на твореца, който след дългогодишна борба намира смъртта си именно на прага на грандиозния си пробив. Както Луси Чамплейн от местната монтанска станция KGPC ни информира, съдбата на фотографа Гари Съмърс е историята на един значим талант, който си отива в деня, в който постига това, към което се е стремил в течение на години — признанието.“

Включиха в ефир Луси Чамплейн. Звучеше към трийсетте и имаше от онези прочувствени гласове, които държавните радио станции харесваха.

„Допреди броени седмици, когато първите му фотографии се появиха в «Монтанан», никой не беше и чувал за Гари Съмърс. Четирийсетинагодишният фотограф бе дошъл наскоро от Кънектикът, за да се засели в Маунтън Фолс, Монтана. Творец на свободна практика, който години наред се е борил да си изгради име в Ню Йорк, но чиито творби започнаха да привличат вниманието едва след идването му в Монтана. Според Стюард Симънс, редактор на «Монтанан»...“

Тук се включи Стю с приглушен глас:

„Запознах се с Гари, след като някои от фотографиите му направиха впечатление на нашия фоторедактор Ан Еймс. А когато двамата с Ан видяхме портретите на обикновените жители на Монтана, вече знаехме, че сме попаднали на истински талант.“

Луси Чамплейн отново поде разказа си:

„Малко след като «Монтанан» започва да публикува портретите на Съмърс, той се озовава насред пожар, който опустошава голяма част от резервата около езерото Мус — един от най-големите източници на дървен материал в щата. Забележителните снимки на огнеборци в действие, и най-вече една от тях, на която капитан е коленичил над трупа на свой огнеборец, му донесоха признание в национален мащаб, включително престижна публикация в «Тайм». Джуди Уилмърс, собственичка на галерия «Новият запад» в Маунтън Фолс и лична приятелка на Съмърс, си спомня колко безразлично е приемал фотографът внезапния си успех.“

Сега интервюираха Джуди. Тя звучеше необичайно сериозно:

„Мисля, че Гари бе живял в неизвестност толкова дълго, че когато се оказа търсен като фотограф, му дойде в повече. И въпреки че той пое два ангажмента, към «Нешънъл Джоиграфик» и «Венити Феър», най-важният му проект си остана фотоизложбата «Лицата на Монтана» в моята галерия.“

И отново Луси Чамплейн:

„Изложбата бе открита преди два дни сред всеобщ възторг в щат, където странниците често са посрещани с подозрение — особено онези, които се осмелят да хвърлят око на нещо местно. Но наред откриването Съмърс внезапно си тръгва...“

Обратно към Джуди:

„На партито имаше много хора и Гари, който далеч не беше най-общителният човек на света, сигурно се е почувствал притиснат от цялото това внимание, защото казал на своя позната, че излиза за глътка въздух. Искане ми се да си беше стоял мирен...“

Отново Луси Чамплейн:

„Близко час по-късно Съмърс шофира по шосе 200 — път с печална слава, който измамно се вие наред Скалистите планини и през Големия континентален вододел. Късно е и видимостта е лоша, а след един от завоите той се озовава срещу тежкотоварен камион. Отклонява се, за да избегне сблъсък, губи контрол над автомобила и изхвърча от пътя в същата гориста долина, където заснема някои от най-паметните си кадри на огнеборци в акция. Не оцелява след катастрофата.“

Последен похвален коментар от Джуди Уилмърс. Звучи сякаш едва сдържа сълзите си:

„Това е не просто една безсмислена трагедия, а и ужасяваща загуба. Малкото творби, които той ни остави, ясно сочат, че Гари Съмърс бе на път да се превърне в един

от най-великите американски фотографи на нашето съвремие. А сега този потенциал никога няма да намери реализация.“

Отпуснах глава върху дланите си. И си помислих: „Сега вече ще съм известен. Посмъртно“.

Нямаше изход. Дори и да се върнех внезапно в Маунтън Фолс жив и невредим, фотографите щяха да ми се нахвърлят и щях да се появя във вестниците из цялата страна.

Не знаех какво да правя. Освен да бягам. Но накъде? И как щях да финансирам измъкването си? Проверих портфейла си. Имах едва осемдесет долара в брой. Действително все още имах един куп дебитни и кредитни карти, а и помнех наизуст кодовете им. Но бях достатъчно добре запознат с фондове и имуществени въпроси, за да знам, че ще замразят авоарите на Гари в момента, в който узнаят за смъртта му. За щастие бе събота — което означаваше, че дори и някой в банката да бе чул новината по NPR, вероятно не биха запорирали сметките преди началото на работния ден в понеделник.

Ако съумеях някак да се измъкна оттук днес и да стигна до града, можех да изтегля общо до две хиляди долара за четирите карти. Можех да изтегля същите суми и в неделя, а вероятно след това да се уредя с още две хиляди в първите часове на понеделник, преди отварянето на банките в Ню Йорк. Шест хиляди долара щяха да ми осигурят достатъчно средства в брой, за да изчезна и да си създам нова самоличност.

Обаче имаше един проблем. Най-близкият по-голям град бе Хелена, и то на повече от сто километра по криволищещ планински път. Коляното ми още бе в лошо състояние. Дори само да стигна до шосе 200 щеше да ми коства усилия при това куцукане.

Излязох навън и с неуверени крачки се отправих към брега на езерото, изпълвайки белите си дробове с чист въздух. Проверях дали раненото коляно ще ми позволи да излезе на главния път, откъдето можех да стигна до Хелена на автостоп.

Тогава видях къмпингуващите. Млада двойка към двайсетте с един от онези антични микробуси фолксваген, които ми напомниха за времето в колежа през седемдесетте. С облекчение забелязах, че

номерата са с вашингтонска регистрация. Бяха паркирали на стотина метра от мен. Зад микробуса бяха опънали малка палатка и сега си приготвяха закуска на малък котлон за къмпинг. Докато приближавах към тях, видях, че са като манекени на облеклата с марка „Еди Бауер“ — руси, с памучни ризи и малко стреснати от вида на изподрания мъж с изстрадал вид, който накуцваше към тях. И двамата на мига се изправиха на крака. От напрегнатото им изражение ставаше ясно, че се бояха да не би да съм местният приятелски настроен сериен убиец.

— Привет — викнах, докато наближавах. — Извинете, че ви притеснявам.

— Няма проблем — каза момчето, но изражението на лицето му показваше, че определено не е така.

— Казвам се Дейв Манинг — казах аз. — Отседнал съм в бунгалото ей там. На една позната е. Вижте, снощи имах ужасен инцидент с планинския си велосипед. Влязох в някаква кошмарна дупка на пътя и тя ме изхвърли право в едно дърво.

— Ох — каза жената. — Добре ли сте?

— По-добре съм от колелото, което вече на нищо не прилича. Вие откъде сте?

— От Сиатъл — каза момчето.

— На почивка ли сте?

— Нещо такова. Току-що приключихме с изпитите. Учим за магистратура в университета във Вашингтон. В катедрата по ботаника.

— Значи сте дошли на правилното място.

— Ние сме Хауи и Пеги — представи ги момичето. — Имате ли нужда от лекар, или от нещо друго?

— Ами, това, от което имам нужда, е някой да ме закара до Хелена. Моята позната ме остави тук с колелото в четвъртък, но няма да се върне преди вторник, а наистина ми се струва, че дотогава трябва да отида да ми прегледат коляното. Дали нямате с вас мобилни телефони?

Рискувах, като се надявах да нямат. И спечелих.

— Не е в стила ни — каза Хауи. — Но, знаете ли, мислехме да поостанем тук докъм два този следобед, а след това бяхме планирали, така или иначе, да тръгнем към Боузмани.

— Хелена ви е на път, ако нямате нищо против...

Те се спогледаха и забелязах, че премислят дали пък не бих могъл да съм последовател на Джефри Дамър^[5]. Накрая момчето сви рамене и каза:

— Става, стига да нямате нищо против да седите на пода отзад.

— Нямате грижи. Правите ми голяма услуга.

— Тогава ще ви почукаме на вратата в два — каза Пеги.

— Нямам думи да изкажа благодарността си — рекох аз и се заклатушках обратно към бунгалото.

Облекчението ми беше огромно. Поне бях намерил начин да се измъкна от тази дупка наред нищото. До пет щях да съм в Хелена. Щях да атакувам банкомата, да си купя някакви нови дрехи, да намеря автогарата и да хвана първия автобус на „Грейхаунд“ в източна посока. До обяд на следващия ден щях да съм стигнал до някое място като Бисмарк, Северна Дакота — средно голям град с множество банкомати. Отново бърза операция с картите, нощувка в хотел, събуждане в четири часа призори в понеделник, последна серия теглене от картите, захвърлям портфейла и тръгвам с „Грейхаунд“ на юг към някое хубаво, голямо и анонимно място. Може би Далас. Или Хюстън. Шест бона щяха да ми спечелят поне два месеца и чисти документи, с които да започна...

Какво? Нов живот ли?

На този етап не исках да мисля за това. Нито пък за загубата на предишните ми два живота. Или пък за това, че вече никога нямаше да видя Ан Еймс. Или пък как смъртта ми отново щеше да я накара да страда. И как — както и с Адам и Джош — нямаше да мине минута, без да тъгувам по нея.

Всичко, за което исках да мисля сега, беше сънят. Нещо, което не ми се беше случвало през последните две нощи. Нещо, от което имах неотложна нужда, ако исках да остана трезвомислещ през остатъка от деня. Така че веднага щом стигнах до бунгалото, навих стария будилник до леглото за един и половина. Четири часа дрямка нямаше да ми донесат усещането, че съм се преродил, но щяха да свършат работа.

Изпънах се на леглото и за секунди изпаднах в несвяст. Потънах надълбоко в черното отвъдно и останах там с часове. Докато не чух как пред бунгалото спря кола и към вратата приближиха стъпки. Разбудих се и се взрях в будилника. Дванайсет и петнайсет. Ботаниците явно са

решили да си тръгнат по-рано. Устройва ме. Седнах в леглото, разтрих си очите и тогава чух писък.

Мощен, пронизителен писък, последван от тишина.

На прага стоеше Ан, под въздействие на шока. Изглеждаше изтощена, изпита, а очите ѝ така зачервени, че ясно показваха, че не е спирала да плаче през последните два дни.

Гледахме се вторачено продължително време.

И тогава аз проговорих.

[1] Американски актьор, известен с участието си във филма „Психо“ на Алфред Хичкок. — Б.пр. ↑

[2] Американски новелист, отличен с множество литературни награди, който целенасочено страни от публичното внимание. — Б.пр. ↑

[3] Героиня от едноименна комедия на Уди Алън. — Б.пр. ↑

[4] Антисептик за локално приложение. — Б.пр. ↑

[5] Сериен убиец от САЩ, който през 80-те зверски убива 17 мъже и младежи. — Б.пр. ↑

Разказах ѝ всичко.

Тя остана права, докато говорех, с единия крак през прага, сякаш бе готова да побегне във всеки един момент. Когато стигнах до момента с убийството на Гари, буквално я чух как потрепери, макар да бе на цели два метра от мен. Спестих ѝ някои от най-бруталните подробности, но тя затаи дъх, докато ѝ обяснявах за пожара на яхтата на Бил. А след като ѝ казах за опитите за изнудване на Руди, най-накрая проговори:

— И него ли уби?

— Не — отговорих ѝ. — Инцидентът се случи така, както го описват. Само че шофираше той. И беше пьян. Успях да се измъкна, преди...

— А защо да ти вярвам? — Гласът ѝ трепереше. — Защо да ти вярвам за каквото и да било? Целият ти живот тук, с мен, е бил една лъжа.

— Животът ми с теб никога не е бил лъжа. Никога.

— Не ти вярвам. Не мога да ти вярвам.

Не знаех какво да кажа. Затова замълчах.

— Последните два дни... — Гласът ѝ едва се чуваше. — ... наистина обмислях да се самоубия. Първо Чарли, а сега и ти. Мислиш си, че не би могъл да забравиш смъртта на едно бебе. Но след това срещаш някого, който те кара да вярваш, че може би има начин да живееш въпреки болката. А после...

Тя спря и зариде. Изправих се и се приближих.

— Не! — Тя вдигна ръце, за да ме задържи на разстояние.

Върнах се назад и отново седнах на леглото. Риданията ѝ утихнаха.

— Знаеш ли, единствената причина да дойда тук днес — заговори тя, — е, че не можех да понеса цялото това съчувствие... погледите на съжаление... защото исках да се махна от всички в града... защото тук разбрах, че обичам...

Тя силно разтърси глава, сякаш се опитваше да заличи последното изречение.

— А сега... сега ми се иска да бях дошла просто един шибан ден по-късно. Защото тогава ти вече щеше да си си тръгнал, нали? И никога нямаше да разбера. Ще заминеш, нали?

Кимнах.

— Как?

— Една двойка е отседнала на къмпинг на няколкостотин метра оттук. Казаха, че ще ме закарат до Хелена.

— Как им обясни раните си?

— Инцидент с колело.

— Поредната лъжа. А когато стигнеш до Хелена?

— Ще изчезна.

— Това ли искаш?

— Нямам кой знае какъв избор... Ченгетата...

— Ти си мъртъв, нали знаеш? Как очакваш да разберат?

— От теб.

Дълго мълчание. Аз го наруших:

— Ще им кажеш, нали?

Тя се вторачи в пода.

— Не знам.

Ново мълчание. Този път го прекъсна тя:

— Трябва да си вървя. Не мога да остана тук.

— Ще се върнеш ли? — попитах я.

— Не съм сигурна. Днес ли заминаваш?

— Не ми се иска.

Тя сви рамене.

— Ти решаваш, Гар...

Млъкна.

— Вече дори не знам как да се обръщам към теб.

Обърна се и си тръгна. След миг чух вратата на колата да се затваря, двигателят запали, автомобилът тръгна. Отново легнах на леглото. Не помръдвах. Мина половин час. След това се чу почукване на вратата. Хауи надникна в бунгалото.

— Готов ли си? — попита ме.

— Моята позната точно беше тук.

— Да, видях колата.

— Ще се върне малко по-късно, така че май няма да е нужно да ме карате.

— А сигурен ли си, че коляното ти ще се оправи?

— Ще оцелея — отговорих. — И все пак благодаря.

След като чух ботаниците да се отдалечават, станах. Подгрях вода за ваната. Покиснах в нея един час. Докуцуках до езерото и загледах залеза. Запалих лампите в бунгалото. Сготвих си набързо спагети с доматиен сос. Изпих бутилка вино. И макар напълно да вярвах, че това е последната ми вечер на свобода, чувствах зловещо спокойствие. Бях се изповядал. Тайната вече не беше само моя. Винаги щях да живея с вината, със срама. Но поне бях снел от плещите си теглото на лъжата. И спях спокойно.

В десет на следващото утро чух боботенето на кола по черния път. Седнах на ръба на леглото и зачаках нахлуването на униформените служители. Но Ан влезе сама.

— Не си си тръгнал.

— Не съм.

— Защо?

— Заради теб.

— Разбирам.

— Не си ходила в полицията.

— Не съм.

— Защо?

Тя сви рамене.

— Утре ще те погребват. Съдебният лекар е дал разрешение. Не са открили твои роднини на изток, така че оставаш в Монтана.

— Ще ходиш ли на погребението?

— Разбира се. Както и Бет. Все още е в града.

— А кой се грижи за децата?

— Сестра й Луси — въздъхна Ан. — Бет ми показва тяхна снимка. Красиви момчета.

— Да, така е.

— Тя е много разстроена, за Бет говоря. Първо Бен, а сега и Гари. Или беше обратното. Както и да е, видяхме се на по пиетие в хотела й снощи, след като Елиът си легна. Тя ми разказа малко за аферата си с Гари. И за брака си с теб. Знаеш ли за какво си мислех,

когато тя приключи? Че никога не бих започнала афера с онзи Гари... нито пък бих се омъжила за онзи Бен.

Тя разтърси глава, след това ме погледна право в очите.

— Бременна съм. И ще задържа детето.

Опитах се да я докосна, да я поема в обятията си, но тя ме отблъсна.

— Ще повторя това, което ти казах. Бременна съм. И ще задържа детето. Но това не означава, че ще остана с теб.

Приблужи се към вратата.

— Ще се върна след няколко дни. След погребението ти. Ако все още си тук, пак ще си говорим.

Върна се във вторник вечер. Носеше ми купчина вестници и списания.

— Постигна страхотно отразяване — каза ми.

Имаше половин страница със снимки от погребението в „Монтанан“, както и редакционна статия, подписана от Стю, в която изразяваше скръбта си по моята кончина. „Ню Йорк Таймс“ бяха излезли с материал от десет параграфа за Гари Съмърс в рубриката „Вътрешни новини“. Така беше и в „Ел Ей Таймс“, „Чикаго Трибюн“, „Бостън Глоуб“, „Сан Франсиско Екзаминър“ и „Сиатъл Посут-Интелидженсър“.

— Според Джуди телефонът в галерията не е спрял да звъни — каза Ан. — От „Ню Йоркър“ възложили на един от щатните си сътрудници да подготви обширен материал. А както изглежда, „Рандъм Хаус“ са готови да платят 70 000 долара за албума с фотографиите от „Лицата на Монтана“. Звънели и маса агенти от Холивуд. Явно смятат, че от живота ти и трагичната ти смърт ще излезе добър филм. Един от тях всъщност се обадил от името на Робърт Редфорд. Предполагам, че Монтана му е слабост...

Побутнах вестниците встрани. Тя знаеше за какво си мисля.

— Ти така и не си променил завещанието му, нали? — попита Ан.

— Не — отговорих й.

— А преди точно това си правел — пишел си завещания?

— Да, такава ми беше работата.

— И кой ще бъде облагодетелстван от смъртта му на величие?

— Колежът „Бард“.

— Всичко ли ще получат?

— Да. Творбите. Къщата в Ню Кройдън. Доверителския фонд. Всички бъдещи приходи от авторски права от работата му, освен дължимото по договора с Джуди. И тя ще спечели добре от това.

— Страхотно. Просто върхът.

— Не очаквах да умра толкова скоро.

— Разбира се.

Тя ми подаде пазарска торба.

— Както и да е, отбих се в „Кей Март“^[1] на идване и ти взех малко дрехи.

— Благодаря ти.

— Мег Грийнуд ме попита дали бих искала да помогна за разчистването на апартамента ти утре. Ще дам всичко на „Гудуил“^[2], стига да нямаш нищо против.

— Ами снимките ми?

— Явно Джуди е убедена, че по право ѝ се полагат всички негативи. Така ли е?

— Предполагам. Някъде имаше договор...

— Така че забрави за снимките.

— А можеш ли да запазиш лаптопа за себе си?

— Не виждам защо да не мога.

— Тогава веднага щом го вземеш, изтрий хард диска. На него има...

— Доказателства?

— Да.

— Искаш от мен да ти стана съучастник?

— Все още можеш да отидеш в полицията.

— Да. Мога. Искаш ли нещо друго от апартамента си?

— Пищещата машина на Руди. Почти съм сигурен, че я е оставил там.

— Защо ти е?

— Налага се Руди да пише на Стю, за да си подаде оставката. От Мексико.

— Не съм сигурна, че искам да участвам в това.

— Тогава недей. Просто ме издай.

Нямаше я четири дни. Когато пристигна в събота, носеше старата портативна машина „Оливети“ на Руди. И още списания.

— Как се чувстваш? — попитах я.

— Всяка сутрин още със събуждането започвам да повръщам. Точно както с Чарли.

Подаде ми печатните издания.

— Успял си да влезеш в рубриката „Крайъгълни камъни“ на „Тайм“ — каза тя. — „Върайъти“ са излезли с материал за плановете за създаване на филм по твоя живот. А онзи от „Ню Йоркър“, Грей Годфри май му беше името, кацна в града и сега взема интервюта от кого ли не.

— Ти ще говориш ли с него?

— Не, но знам, че няма да ме остави на мира, докато не склоня. Така че ще изчезна за известно време.

— Къде ще отидеш?

— В Лос Анджелис. Там имам стари приятели. Сигурно ще отсъствам една седмица или пък десетина дни. Но ти имаш достатъчно запаси, за да ти стигнат дотогава.

— Ще се оправя.

— Така де — стига да останеш тук, докато се върна.

— Ще бъда тук.

— Ще видим — отговори тя.

На сутринта, преди да заmine за Лос Анджелис, ми каза:

— Не знам как успяваш да живееш с всичко това.

— Така, както ти живееш със скръбта си — отговорих. — Просто го правиш. Не съм смятал да убивам Гари.

— Но си го направил.

— Беше просто... един момент. Един ужасен момент.

— Не можеш просто така да го оправдаеш.

— Знам. И не се опитвам. И трябваше да отида в полицията. Но се паникьосах.

— Решил си, че ще ти се размине. И наистина така е станало.

— И така се срещнах с теб.

Тя се намръщи.

— Голяма работа.

Преди да си тръгне, й подадох писмото, което бях напечатал на пишещата машина на Руди — объркано и многословно, адресирано до

Стю Симънс. С него Руди се оттегляше от поста си в „Монтанан“, като казваше, че сега се е установил в град Енсенада в Баха Калифорния и не вижда причина да се връща обратно на място, където зимата продължава по осем месеца в годината, и в издателство, в което, ако решиш да се изхраниш на пода, рискуваш да бъдеш линчуван. Бях чел достатъчно пъти рубриката на Руди, за да мога да имитирам арогантния му стил.

Ан изчете текста внимателно и реши, че Стю ще му се върже. Освен това се съгласи да отиде до Тихуана за един ден, за да изпрати писмото оттам.

Нямаше я единайсет дни. Когато отново дойде в бунгалото, изглеждаше отпочинала.

— Току-що напуснах „Монтанан“ — каза ми. — И помолих Мег да даде къщата ми под наем.

Това ме свари неподготвен.

— Защо?

— Защото приятелите ми в Лос Анджелис ме запознаха с едни свои приятели, които пък ме запознаха с човек на име Джоел Шмид, който по стечение на обстоятелствата управлява една от най-големите фотоагенции в страната. И той ми предложи работа — като негова дясна ръка. Седемдесет и пет бона на година. Приех.

— О!

— Звучиш изненадан.

— Мислех си, че обичаш това място.

— Детето ми умря тук. Ти умря тук. Не бих използвала думата „обичам“, за да опиша отношението си към Монтана.

— И мислиш, че би могла да живееш в Лос Анджелис?

— Да. Бих могла. А ти?

— Искаш да дойда с теб ли?

— Още не съм съвсем сигурна. Но...

Тя докосна корема си.

— На това дете ще му трябва някой, който да се грижи за него през деня, докато аз съм на работа. Така че...

— Това ли е твоето предложение?

— Да, това е.

Приех го.

— Ще трябва да ти измислим ново име — каза тя.

Обясних ѝ какво да направи. В рамките на седмица, след като прерови всички съобщения за смъртни случаи в старите издания на „Монтанан“ от 60-те, тя попадна на инцидент с тригодишно момче на име Андрю Тарбел, което се бе удавило по време на семейна почивка в Мексико. Допълнителното ѝ проучване показва, че по онова време удостоверенията за смърт на жителите на Монтана, починали в чужбина, не са били регистрирани в гражданската служба на щата. Тогава се свързва с алтернативната пощенска служба в Бъркли и им каза, че се обажда от името на Андрю Тарбел, който искал да се възползва от техните услуги за управление на пощенски пратки. Също така ги информира, че при препращането им пратките не бива да съдържат името му на плика, а единствено номера на пощенската кутия, която Ан наскоро бе наела в Маунтън Фолс.

Тогава написах писмо до гражданската служба, като се представих за Андрю Тарбел, посочих датата и мястото си на раждане и помолих за копие от акта ми на раждане. Изпратих писмото до хората от алтернативната поща в Бъркли, които на свой ред го изпратиха обратно в Монтана. След време в Бъркли пристигна официален формуляр, който беше препратен към пощенската кутия на Ан. Във формуляра трябваше да се попълнят датата на раждане на Андрю Тарбел и собствените имена на неговите родители. Това не представляваше проблем, тъй като цялата информация бе налична в некролога му в „Монтанан“. Също така трябваше да се изпрати ксерокопие на документ за самоличност със снимка. В началото това изглеждаше като непреодолима пречка — докато не предложих на Ан отново да се обади в пощенската компания в Бъркли.

— Естествено, че предлагаме и фалшиви документи за самоличност — каза ѝ служителят. — Срещу съответната цена.

Ан взе назаем един фотоапарат „Полароид“ от вестника и купи специален филм като онзи, който използваша за паспортните снимки. Отби се една вечер в бунгалото, направи ми портретна снимка, след това я изпрати в Бъркли и преведе дължимата такса от триста долара (фалшивите документи не излизат никак евтино). В рамките на седмица в пощенската ѝ кутия пристигна ламиниран документ за самоличност със снимка — наглед изключително важен, издаден от някакъв си „Стоктън Джуниър Колидж“. Под снимката ми бяха изписани думите: „Андрю Тарбел, преподавател“.

На картата беше изписана и рождената дата на Тарбел. Ан я ксерокопира и, като приложи попълнения формуляр, я изпрати през Калифорния обратно към гражданската служба в Хелена. В резултат на това десетина дни по-късно вече държах в ръцете си копие от удостоверението за раждане на трийсет и девет годишен бял мъж на име Андрю Тарбел.

Ан на няколко пъти пътува до Лос Анджелис, докато чаках пристигането на новата ми самоличност. Тя реши, че тъй като се налагаше да съм по-нисък и от тревата, би било най-добре да не живеем на твърде светско място, например Западен Холивуд или Санта Моника, тъй като в тези далеч по-приятни части на града бих могъл да се сблъскам с някой стар приятел от Уолстрийт. Така че тя взе под наем къща в долината. И по-точно във Ван Нюйс.

— Трябва да те предупредя — каза тя при едно от редките си посещения в бунгалото, — това направо е не предградие, а пустош. Ще живеем в типична фермерска къща с три спални. Но ще свикнеш.

След като приключи с живота си в Маунтън Фолс и даде къщата си под наем напълно обзаведена, една вечер тя дойде в бунгалото.

— Добре, заминаваме — обяви.

Преди да тръгнем вечерта, ме накара да сложа резе и катинар на входната врата на бунгалото. Също така изчистих печката и подготвих дърва, с които да я запалим, когато и да се върнем. Но всъщност знаех, че никога вече няма да видим това бунгало.

И тогава, под прикритието на нощта, Ан ме измъкна от Монтана. Отне ни четири дни, докато стигнем до Лос Анджелис. На втората нощ, в мотел в Уинемука, Невада, тя склони да правим любов. След това, докато лежах до нея, напълно изгубих контрол и заплаках. Не можех да спра цели десет минути. Тя остана с гръб към мен, докато се успокоих напълно. След това се обърна към мен.

— Ще го преживееш — каза ми. — Двамата ще го преживеем. Ще се справим с това.

Оказа се права — Ван Нюйс беше същински кошмар сред предградията. Но го преживяхме. Тя започна работа. Аз прекарвах дните си в сваляне на боята от дюшемето и покриване на тапетите с флорални мотиви с бяла емулсия. Макар и да се наложи да разкажа на един скептичен държавен чиновник някаква измислена история как като тийнейджър родителите ми ме завели в чужбина и едва наскоро

съм се върнал в Щатите, все пак успях да получа така необходимата ми карта за социално осигуряване. Последва шофьорска книжка. А след като се оженихме в гражданската служба във Ван Нюйс през ноември, Ан свикна да ме нарича Анди. Но не взе фамилията ми.

На 2 февруари 1996 г. се роди синът ни Джак. За двама ни това бе любов от пръв поглед, въпреки че неговото присъствие в къщата засилваше копнежа ми по Адам и Джош. Приблизително по същото време прочетох в „Ню Йорк Таймс“ анонс за сватбата на Елиът Бърдън и бившата Бет Брадфорд. Лежах буден няколко нощи подред и се чудех дали Адам и Джош ще приемат неговата фамилия и дали вече наричат Елиът „тати“.

След пет седмици Ан отби Джак. Върна се на работа и аз поех задълженията на домакин на пълна заетост. Работата ѝ беше изключително напрегната — е, все пак това беше третата по големина фотоагенция в Щатите — така че аз поех голяма част от нощните хранения, освен че гледах Джак по цял ден и се грижех за къщата.

Междувременно покойният Гари Съмърс ни дебнеше отвсякъде. Изданието на „Рандъм Хаус“ на „Лицата на Монтана“ получи добри отзиви от критиката. Авторските права върху историята на Грей Годфри в „Ню Йоркър“, „Смъртта на изгряващия творец зад обектива“, бяха продадени на продуцентската компания на Робърт Редфорд за неоповестена шестцифрена сума. Според Ан, която четеше специализираните издания в офиса, Джордж Клуни бил заинтригуван от ролята на Гари, но това беше преди шест месеца. А и дори и да заснемат филма, се съмнявам, че ще отида да го гледам. Също както не прочетох очерка в „Ню Йоркър“. Сега името ми е Андрю Тарбел. Защо ми е да се интересувам от някакъв си мъртъв фотограф на име Гари Съмърс?

Въпреки това още същата година отново започнах да правя снимки. С коледния си бонус Ан ме изненада с лъскав нов апарат „Никон“. А след като наехме гледачка, която да се грижи за Джак следобед, започнах да бродя из долината и да подготвям портфолио с портрети на жители на предградията на Лос Анджелис. Мнението на Ан беше, че са страшно изпипани, а в техническо отношение дори по-зрели от работата ми в Монтана. Но когато ги изпратих до същите онези фоторедактори, които бяха преследвали Гари, всички ми отговориха с отказ. В света на професионалната фотография името

Андрю Тарбел не значеше нищо. Той беше един никой, който живееше в едно никакво си кътче на Лос Анджелис.

Ан беше дори по-разстроена от мен от пороя от откази.

— Отново ще успееш — уверяваше ме тя. — Имаш талант. И винаги ще го имаш.

— Вече не съм толкова сигурен.

— Всичко ще се оправи. — Тя ме погали по косата. — Така, както и ние се оправихме.

Предполагам, че животът ни заедно наистина се нареди добре. В брака всичко е въпрос на ритъм, а този, в който влязохме ние, е доста приятен. Обичаме сина си. Харесва ни да сме заедно. Май успяваме да не сме дребнави. Рядко се сдърпваме. Разбираме се добре. И макар историята с Гари да витае наоколо — носи се над нас като облак от токсични газове, който застрашава отведнъж да се спусне и да отрови всичко — засега успяваме да я държим настрана.

Разбира се, има и дни, когато се вирам в далечината в долината и имам усещането, че съм част от някаква ужасна космическа шега. Също така има нощи, когато отново преживявам онази частица от секундата в мазето на Гари и се чудя къде ли щях да съм сега, ако не се бях пресегнал за онази бутилка.

Поне старият порив да бягам, да се измъкна от капана на рутината, се разнесе. Защото когато си умрял два пъти и все пак си се върнал, накъде ти остава да бягаш?

И въпреки това поривите не умират — просто лежат и дремят. И миналата седмица, вечерта, когато Адам празнуваше рождения си ден някъде в Кънектикът или в Ню Йорк, излязох от къщата към осем, като казах на Ан, че ще отида да си взема стек бира от близкия супермаркет. Но веднага щом излязох от нашата задънена улица, се отправих към магистралата. Числа, числа. 101 води до 10. А 10 — до 15. И преди дори да успея да помисля какви ги върша, вече напредвах през пустинята Мохаве, подминавах Барстоу, отправях се към планините Соуда в права линия към границата с Невада.

Преди два стигнах до Лас Вегас. С повечко късмет щях да съм в Солт Лейк Сити до десет. А след това? След това? Продължавах да си задавам този въпрос. Но отговор не ми хрумваше. Може би защото единствената истинска цел, когато си на път, е твоят дом.

Бързо слязох от шосе 15, посока изток. Бързо се качих на шосе 15, посока запад. Зазоряване над Мохаве. Ранен сутрешен трафик по 10. Тежко задръстване по 101. И бях обратно във Ван Нюйс точно когато слънцето се издигна високо в небето. Започваше поредният идеален ден в долината.

Завих в задънената улица. Паркирах на алеята. Входната врата се отвори. Ан излезе на слънцето с Джек на ръце. Изглеждаше така, сякаш не беше мигнала. Но не ме погледна лошо, не ми повиши тон. Всъщност дори не продума. Просто ми се усмихна уморено и също така уморено сви рамене, сякаш искаше да каже: „Знам, знам... Но това е то“.

И тогава Джек погледна към мен и помахна с ръчички.

— Тати, тати.

Викаха ме. Това е то.

[1] Вери́га за търговия на дре́бно. — Б.пр. ↑

[2] Goodwill Industries International е организация, която подкрепя лица в неравностойно положение. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.